କୃତ୍ରିମ-ଉପଗ୍ରହ

(ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସ)

434.
1.6.1960

ଶ୍ରୀ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର

ଲେଖକ—
ଅଧ୍ୟାପକ ଡକ୍‌ଟର ଶ୍ରୀ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର,
ଏମ୍. ଏସ୍‌ସି., ପିଏଚ୍.ଡି.,
ରେଭେନ୍‌ସା କଲେଜ, କଟକ

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ
୧୯୫୮

ପ୍ରକାଶକ—
ଶ୍ରୀ ଅଭିରାମ ମହାପାତ୍ର, ବି. ଏ.
ଗ୍ରନ୍ଥ ମନ୍ଦିର
ବ୍ରହ୍ମପୁର: କଟକ

ମୂଲ୍ୟ—ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଅଠଅଣା

ବୋର୍ଡ଼ ବନ୍ଧେଇ
ଅତିରିକ୍ତ ୭୫ ନୂଆପଇସା

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଶାନ୍ତି, ସାମ୍ୟ ଓ ଭ୍ରାତୃଭାବହିଁ ଭାରତୀୟତାର ପ୍ରାଣ । ପୃଥିବୀରେ
ଚିର-ଶାନ୍ତି ବିରାଜମାନ କରୁ, ଏହି ଅମୃତବାଣୀ
ଯେଉଁ ବିଶ୍ୱପରିଷଦ ପ୍ରଚାର କରେ, ସେହି
ପରିଷଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ଉତ୍ସର୍ଗ କଲି

"କୃତ୍ରିମ-ଉପଗ୍ରହ"

ବିନୀତ

ଲେଖକ

—ପଦେଅଧେ—

"ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ମଣିଷ" ପରେ ମୋର ଦ୍ୱିତୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସ ହେଉଛି "କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ" । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଆଜି ଯେଉଁ ଏକାଧିକ 'କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ' ପୃଥିବୀ ପରିକ୍ରମଣରେ ବ୍ୟସ୍ତ ସେହିଭଳି ଏକ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ପ୍ରଧାନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରି ଏହି ଉପନ୍ୟାସଟି ରଚନା କରାଯାଇଛି । ରୁଷୀୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ପୁଟ୍‌ନିକ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଉପନ୍ୟାସଟି ରଚନା କରାଯାଇ ଥିଲେହେଁ ପ୍ରେସ ତଥା ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ନାନା ଅସୁବିଧା ହେତୁ ଏହା ଯଥାସମୟରେ ବାହାରି ପାରିଲାନି । ଫଳରେ ଉପନ୍ୟାସର କେତେକ କଳ୍ପନା ଆଜି ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ଗଳ୍ପର ଗୁରୁତ୍ୱ କେତେକାଂଶରେ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହୋଇ ଥାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଆଜିର ଦୃଶ୍ୟମାନ "କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ" ଆମମାନଙ୍କଠାରେ ପୁରୁଣା ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ହେଁ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ସୁନେଲି ଭବିଷ୍ୟତ ସ୍ୱପ୍ନର ରୂପରେଖ ପାଠକ-ପାଠିକାମାନଙ୍କୁ ଏକ ନୂଆ ରାଜ୍ୟକୁ ନେଇ ଯିବ ।

ବନ୍ଦୀଶାଳାର ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପରେ କଳ୍ପନାର ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନରେ ଭାସିବା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ହେଲେହେଁ ବେଳେ ବେଳେ ସେହି ସ୍ୱପ୍ନରେ ବିଭୋର ହେବାକୁ ଇଚ୍ଛାହୁଏ ।

କାରଣ ବାସ୍ତବତାର ବନ୍ଧନ ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ହେବା ପାଇଁ ସବୁବେଳେ ବଳ ଲାଗେନା । ତେଣୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣାର ମଝିରେ ମଝିରେ ଏହି କଳ୍ପନାମୂଳକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିବାକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଇଚ୍ଛା ହୋଇଥାଏ ।

ଭାରତୀୟ ମାତ୍ରେହିଁ ସ୍ୱଭାବତଃ ଶାନ୍ତିପ୍ରିୟ । ସମାଜବାଦ, ସହାବସ୍ଥାନ ନୀତି ଓ ପଞ୍ଚଶୀଳରେ ସେମାନଙ୍କ ଆସ୍ଥା ସର୍ବାଧିକ । ପୃଥିବୀରେ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ମତାବଲମ୍ବୀ ଦେଶମାନେ ସହାବସ୍ଥାନ ନୀତି ପ୍ରତି ସନ୍ଦିହାନ ଥିଲେହେଁ ଭାରତୀୟମାନଙ୍କର ଆସ୍ଥା ଓ ଆସକ୍ତି ସର୍ବଦା ଜାଗ୍ରତ । ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ତିକ୍ତ ମନୋଭାବ ସୃଷ୍ଟି ନ କରି ବନ୍ଧୁତା ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିଲେ ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତିର ଆଶା ଯେ ଅଧିକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିବ ଏବଂ ସହାବସ୍ଥାନ ନୀତି ଅଧିକ ଦୃଢ଼ ହେବ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାରତୀୟ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରନ୍ତି । ଏହି ମହାନ୍ ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ ସମସ୍ୟାକୁ ସମ୍ମୁଖରେ ରଖି ଏହି ଉପନ୍ୟାସ ରଚନା କରିଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ଦେଶର ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗ ଭିତରଦେଇ କିପରି ଦେଶ ଦେଶ ଭିତରେ ବନ୍ଧୁତା ଅଧିକ ଦୃଢ଼ ହୁଏ ସେହି ଧାରଣାର ମୂଳଦୁଆ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ସାରା ଉପନ୍ୟାସଟି ।

'କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ'ରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ କଳ୍ପନା ଇଂରେଜି ତଥା ଆମେରିକୀୟ ଲେଖକମାନଙ୍କ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସ ଭଳି ଲଗାମଛଡ଼ା ହୋଇନି । କାରଣ ଲଗାମଛଡ଼ା କଳ୍ପନାରେ ଗବେଷଣାରତ ବୈଜ୍ଞାନିକ କେବେ ଆନନ୍ଦ ପାଇ ପାରେନି । ବସ୍ତୁତଃ ସେ ମନେ କରେ ଯେପରି କି ସେଭଳି କଳ୍ପନାରେ ସେ

ମଣିଷ ସମାଜକୁ କିଛି ଦାନ କରିବ। ପରିବର୍ତ୍ତରେ କେବଳ ଭଣ୍ଡାଇବାକୁ ଯାଉଛି । ଏଥିପାଇଁ ‘କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ’ରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ କଳ୍ପନାକୁ ସୀମିତ ପରିସର ଭିତରେ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ଫଳରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସରେ ଯେଉଁ ରସ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା, ତାହା ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ହୁଏତ ଭଗ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଛି ।

ପରିଶେଷରେ ଏହି ଉପନ୍ୟାସ ରଚନାରେ ଭାଷାର ସମୁନ୍ନତି ପାଇଁ ବହୁ ପୁସ୍ତକର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଇଛି । ସେଥି ମଧ୍ୟରେ ଲବ୍ଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠ ସାହିତ୍ୟିକ ସ୍ୱର୍ଗତ ଶଶୀଭୂଷଣ ରାୟଙ୍କ ଲିଖିତ ବହୁ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରଧାନ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସ୍ୱର୍ଗତ ରାୟଙ୍କଠାରେ କୃତଜ୍ଞ ରହିଲି । ଇତି ।

"ବିଜ୍ଞାନପୁରୀ"
କୁଆଁସ, ଭଦ୍ରକ
ରଜସଂକ୍ରାନ୍ତି, ୧୯୫୮

ବିନୀତ
ଶ୍ରୀ ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର

Apologia

The story in this book "Krutrima Upagraha" (Artificial Satellite) is entirely fictitious. It is not the intention of the authur to reflect on any individual, any nation, any country or any political ideology through this writing. If the characters, their names or the story resemble the characters etc. of any individual or country, in any way it may be considered as an accidental coincidence, but not as an intentional reflection.

Author.

Copyright

All rights in this book "Krutrima Upagraha" (Artificial Satellite) belong to Srimati Kumudini Mahapatra, wife of the author and they are hereby reserved. The story of the book, therefore, cannot be used for dramatic, motion or talking picture purposes without the written permission from her. The book cannot also be translated into any other language or scientific ideas described therein be reproduced in any form whatsoever without permission in writting from the copy-right holder.

—ଏକ—

ହଠାତ୍ ଧଇଁସଇଁ ହୋଇ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର ପଟ୍ଟୋଭସ୍କି ନିଜ ଅଫିସ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ।

ଟେବୁଲ ଉପରୁ ଫୋନ୍‌ଟାକୁ ଉଠାଇ ନେଇ ଡାକିଲେ ଥାନା ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କ୍ଳୋପୋଭ୍‌ଙ୍କୁ । ଫୋନ୍ ଉପରେ ଉଦ୍‌ବେଗ ଓ ଆଶଙ୍କାର ଏକ ତୀବ୍ର ସ୍ରୋତ ଝରିପଡୁଥାଏ । ଏକ ଅଶୁ ସଙ୍କଟର ଆତଙ୍କରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁ କଳା ପଡ଼ିଯାଇଛି । କପାଳ ଉପରେ ଟୋପା ଟୋପା ଝାଳ ତାଙ୍କ ଅସହାୟତାର ସ୍ପଷ୍ଟ ପରିଚୟ ଦେଉଥାଏ ।

ଫୋନ୍‌ଟାକୁ ମୁହଁ ପାଖରେ ଧରି ସେ ଏକ ନିଃଶ୍ବାସରେ କହି ଗଲେ—

"ଶୁଣନ୍ତୁ, ଶୁଣନ୍ତୁ ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କ୍ଲୋପୋଭ୍ ! ଏଠାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଏନ୍‌ସ ଏକାଡ଼େମିର ଯେଉଁ ଗୁପ୍ତ ଅଧିବେଶନ ବସିଛି, ତାହାର ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆମର ପୋଲିସ ଫୌଜ ଚାରିଆଡ଼େ ଘେରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଅଧିବେଶନର ଜଣେ ସଭ୍ୟ ପୁରାପୁରି କଳା ପୋଷାକରେ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇ ଆଲୋଚନା କକ୍ଷରୁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ହାତରେ ଧରି ପଳାଇଛନ୍ତି ମାନମନ୍ଦିରର ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର ଦେଇ । ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାରର ଦ୍ୱାରପାଳ ପଳାତକର ପିସ୍ତଲରେ ଆହତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଆମର ଯେଉଁ କେତେକ ପୋଲିସ ଫୌଜ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ପଳାତକର ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ପଠାଇ-ଦେଇଛି । ଏଇ ମାତ୍ର ଦଶମିନିଟ୍ ତଳେ ଏହିସବୁ ଘଟଣା ଘଟିଯାଇଛି ଏଠାରେ । ମୋର ଆଶା, ଇତିମଧ୍ୟରେ ପଳାତକ ମାନମନ୍ଦିରଠାରୁ ଦୁଇହଜାର ଫୁଟରୁ ଅଧିକ ବାଟ ଆଗେଇ ପାରିନଥିବ । ଆପଣ ଅତିଶୀଘ୍ର ଆମର ସମସ୍ତ ଫୌଜଙ୍କୁ ପଶ୍ଚିମଦ୍ୱାର ସମେତ ଦକ୍ଷିଣଦ୍ୱାରଠାରୁ ଉତ୍ତରଦ୍ୱାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଖେଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଶୃଙ୍ଗର ତଳକୁ ଯାଇଥିବା ସବୁପଥ ଜଗିଦେଲେ ପଳାତକ ବୋଧହୁଏ ଖସିଯାଇ ପାରିବନି ।"

ତଳ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନର ଇନ୍‌ସପେକ୍‌ଟର କ୍ଲୋପେଭ୍, ପଟ୍ରୋକଫିଙ୍କର ଏହି ଏକନିଃଶ୍ୱାସୀ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣି ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହୋଇ-ପଡ଼ିଲେ । ହଠାତ୍ ଏ କ'ଣ ହେଲା ସେ ଭାବି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କେଉଁଆଡ଼କୁ ପୋଲିସ ଫୌଜ ପଠାଇବେ ଏବଂ ଶୃଙ୍ଗର ତଳକୁ ଆସିଥିବା କେଉଁ କେଉଁ ପଥଗୁଡ଼ିକୁ ଜଗିବେ ଭାବି ଠିକ୍ କରିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ମନ ଭିତରେ ଖେଳିଗଲା ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ—

ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏତେ ବଡ଼ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁପ୍ତ ଅଧିବେଶନକୁ କ'ଣ ସେମାନେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲେନି ? ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ରାଜଧାନୀ ଓ ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କରୁ ଶହ ଶହ ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ଆଣି ଏଠାରେ ଯେଉଁ 'ରୁଣ୍ଡ' କରାଯାଇଥିଲା, ତା'ର ଶେଷ ପରିଣତି କ'ଣ ଏଇ ? ପଳାତକ ଯଦି ଏପରି ଭାବରେ ଖସିଯାଏ ତେବେ ଦେଶବାସୀଙ୍କ ଆଗରେ ସେମାନେ ମୁହଁ ଦେଖାଇବେ କପରି ?

କ୍ଲୋପୋଭ୍ ଆଉ ଭାବି ପାରିଲେନି । ଅଜାଣତରେ ତାଙ୍କ ହାତ କଲିଙ୍ଗବେଲ୍‌ର ସୁଇଚ୍ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଣେ କନ୍‌ଷ୍ଟେବଲ ପଶିଆସି ତାଙ୍କୁ ସଲାମ ଦେଲା ।

କ୍ଲୋପୋଭ୍ ତାଙ୍କ ଅଧୀନସ୍ଥ ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ତାହାକୁ ପଠାଇଦେଲେ ।

ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ କ୍ଲୋପୋଭ୍‌ଙ୍କ ଅଫିସରେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ପୋଲିସ ଫୌଜକୁ କେଉଁଆଡ଼କୁ ପଠାଇ,କପରି ଭାବରେ ଜଗିବେ, ସେଇ ହେଲା ଆଲୋଚନାର ପ୍ରଧାନ ବିଷୟବସ୍ତୁ । ମଟର୍; ଜିପ୍, ମଟର ସାଇକେଲ, ହେଲିକପ୍ଟରର ଆଦିରେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସର୍ଚ୍ଚଲାଇଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଲଡ଼ାକସ୍ଥାନର ସେହି ଜନମାନବଶୂନ୍ୟ ଶୁଷ୍କ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଅବରୋଧ କରି ପକାଇବା ଶେଷରେ ଠିକ୍ ହେଲା ।

ବାଳ ବିଳମ୍ବ ନକରି ପ୍ରଥମ ଦଳକୁ ଶୃଙ୍ଗଳର ଚଉକି ରାସ୍ତାଘାଟଗୁଡ଼ିକୁ ଜଗିବା ପାଇଁ ପଠାଇଦିଆଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କାଲଙ୍କ ନୁମ୍ପ, ଭାଞ୍ଜି, ଶୁପାନ୍, ଟେଖାବର୍ଗ, ଭାଖାନ୍ ଆଦି ସୀମାନ୍ତ ସହରକୁ

ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନମାନଙ୍କୁ ଖବର ପଠାଇଦିଆଗଲା ପଳାତକକୁ ଧରିବା ପାଇଁ । ଦକ୍ଷିଣ ଲଢ଼ାକସ୍ଥାନ୍‌ର ନାମିର, ଲଢ଼ାଙ୍ଗ୍, ଦରିଆ ଓ ସୁଙ୍ଗ ନଦୀର ଘାଟଗୁଡ଼ିକୁ ଜଗିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା ।

ରାତି ବାରଟା ବାଜିବାକୁ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ବାକି ପୋଲିସ ବିଭାଗ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୋଟିଏ ଦୁଇଜଣିଆ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ଆସି ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ପଳାତକକୁ ଧରିବାର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ସେ ଆସିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜ ହାତକୁ ନେଇ ନେଲେ ।

ଉତ୍ତର ଓ ପୂର୍ବଦିଗ ଦୁରୁହ ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳ ଦ୍ୱାରା ଘେରି ହୋଇ ରହିଥିବାରୁ ସେଆଡ଼କୁ ପଳାତକ ଯିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନଙ୍କ ଆଶଙ୍କା ଯେ, ପଳାତକ ଦକ୍ଷିଣ କିମ୍ବା ଦକ୍ଷିଣ-ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ପଳାଇ ଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ଏହି ସୀମାକୁ ସାବଧାନତାର ସହିତ ଜଗି ରହିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ପଶ୍ଚିମର କାଳକୁମ୍ଭଠାରୁ ପୂର୍ବର ଗାଙ୍ଗକୁଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରାୟ ଛ'ଶହ ମାଇଲ ଲମ୍ବ ସୀମାନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଜଗିବା ପାଇଁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଚାଲିଗଲା । ରାତି ଭିତରେ ରାଜଧାନୀରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ମଟର, ଜିପ୍, ହେଲିକପ୍ଟର ଆଣି ଲଢ଼ାକସ୍ଥାନ୍‌ର ସେହି ଅଞ୍ଚଳ ଉପରେ ଖେଳାଇ ଦିଆଗଲା । ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ସମେତ ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନେ ରାତି ଉଜାଗର ହୋଇ ଫୋନ୍ ଓ ବେତାର ରୁମ୍‌ରେ ବସି ରହିଲେ ।

ପ୍ରତି ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍‌ରେ ବିଭିନ୍ନ ପୋଲିସ ଷ୍ଟେସନ ଓ ଖୋଜୁଥିବା ଭ୍ରାମ୍ୟମାଣ ପୋଲିସ ଦଳଠାରୁ ଖବର ଆସୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସବୁଆଡ଼ୁ 'ନାଁ' ଛଡ଼ା କେଉଁଠୁ 'ହଁ'ର ସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ସତେ

ଯେପରି ବିଧାତାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରୁ 'ହଁ' ଗୁଡ଼ାକ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲଣି ! ପୋଲିସ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହତାଶାରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ! ଓଃ, କି ଘୋର ଲଜ୍ଜାର ବିଷୟ ! ଦୀର୍ଘ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷର ଚାକିରି ଭିତରେ ଅପାରଗତାର କୌଣସି ଛାପ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଉପରେ ପଡ଼ିନଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତ ଓ ପଦୋନ୍ନତିର ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଏହି କ୍ଷଣିକ ଘଟଣାରେ ତାହାଙ୍କୁ ପାଣିଫୋଟକା ଭଳି ବୋଧ ହେଲା ।

ମାନମନ୍ଦିର ବାହାରେ ଏ ଘଟଣା ନେଇ ଯେଉଁ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା, ମାନମନ୍ଦିର ଭିତରେ ତାହାର କାଣିଚାଏ ବି ନଥିଲା । ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନେ ଏହି ଘଟଣାଟିକୁ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୋଚର କରାଇ ସେମାନଙ୍କ ଉନ୍ନତ ଚିନ୍ତା ଓ ଆଲୋଚନାରେ ବ୍ୟାଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ ।

ତେବେ ଗୋଟିଏ କଥା ସେମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ସର୍ବଦା ଆଘାତ କରୁଥାଏ ଯେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ସେମାନେ ବହୁ ସାବଧାନତାର ସହିତ ପରୀକ୍ଷା କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁମତି ପତ୍ର ଓ ଫଟୋ ଦେଖି ବୈଠକ କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଗୁପ୍ତଚର ସେ ଭିତରକୁ ପଶିଲା କେମିତି ? ଯଦି ପଶିଲା, ତେବେ ଅଧିବେଶନ ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ହଠାତ୍ ପଳାଇଲା କାହିଁକି ?

ଏହି ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଯେ ଖାଲି ଉପସ୍ଥିତ ପୋଲିସ ଅଫିସରମାନଙ୍କୁ ବିବ୍ରତ କରୁଥିଲା ତାହା ନୁହେଁ; ପୋଲିସ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନରେ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ଯିଏ ଯେଉଁପ୍ରକାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ଉତ୍ତର ଖୋଜି ପାଇବା ସମ୍ଭବ ହେଲା ନାହିଁ ।

ପୋଲିସ୍ ଅଫିସରମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଆଶ୍ୱାସନା ଯେ, ପ୍ରଥମ ଦିନର ଆଲୋଚନାରେ ସେପରି କୌଣସି ଗୁପ୍ତ ବିଷୟ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇ ନାହିଁ । କେବଳ ସାତଦିନ ବୈଠକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଇଛି । ପଳାତକ ଯଦି କୌଣସି ଗୁପ୍ତ ଖବର ନେଇ ଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଆଲୋଚ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଇଟି ଅତି ଗୋପନୀୟ ବିଷୟର ସୂଚନା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନେଇପାରି ନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ସେ ଯାହାହେଉ, ଅସନ୍ତା କେତେଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯେପରି ଏଭଳି ଘଟଣାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ନ ହୁଏ, ସେଥିନିମିତ୍ତ ପୋଲିସ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ମାନମନ୍ଦିର ଚାରିପାଖରେ ଆହୁରି କଡ଼ା ପୋଲିସର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଅଧିବେଶନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜେ ସତର୍କ ହୋଇ ଜଗି ରହିଲେ ।

ଅଧିବେଶନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ·········

ନବନିର୍ମିତ ଲେନିନ୍‌ମାନମନ୍ଦିରର ସୁସଜ୍ଜିତ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ, ବିଜ୍ଞାନ ଏକାଡ଼େମୀର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଜ୍ୟୋତିଃ-ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଶାଖାର ଏକ ମିଳିତ ଗୁପ୍ତ ଅଧିବେଶନ ବସିଛି । ଦେଶର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ପ୍ରାୟ ଆଠଶହରୁ ଅଧିକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନର ଅଧିବେଶନରେ ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନ ବିଷୟବସ୍ତୁ ହେଉଛି ଯେ, ୧୯୫୩ ମସିହା ପରଠାରୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାସବିଶିଷ୍ଟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହମାନ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ବିଭିନ୍ନ ଉଚ୍ଚତାରେ

ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇ ଯେଉଁସବୁ କୃତିତ୍ୱ ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାଁର ବିବରଣୀ ଓ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା ।

ଏହିସବୁ ଉପଗ୍ରହରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ପଠାଇ ଯେଉଁସବୁ ଅଭିଜ୍ଞତା ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାଁର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ପାଇଥାଏ ।

ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ୧୯୫୬ ମସିହା ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସରେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ପୃଥିବୀର ନିକଟତମ ହେଉଥିବାରୁ ତାହା ଉପରେ କିପରି ଭାବରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଦରକାର ଓ ବିଶ୍ୱର କେଉଁ କେଉଁ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ଏ ଦିଗରେ ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପନ୍ଥା ସ୍ଥିର କରିବା ଏହି ଅଧିବେଶନର ଅନ୍ୟତମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥାଏ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନର ଅଧିବେଶନରେ ସଭାପତିତ୍ୱ କରୁଥାନ୍ତି ବିଜ୍ଞାନ ଏକାଡେମୀର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ଶାଖାର ସଭାପତି ଡାକ୍ତର ଆଣ୍ଡ୍ରେଇ ଲେପିନେସ୍କି । ସେ ଦିନର ବୈଠକରେ ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍‌ଟର ବୈଜ୍ଞାନିକ ପାଲଭିନ ପ୍ରଥମେ ଠିଆହୋଇ ତାଙ୍କର ଲିଖିତ ବିବରଣୀ ପାଠକଲେ ।

"............୧୯୫୬ ମସିହାର ତୃତୀୟ ଅଧିବେଶନର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କ୍ରମେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଯେଉଁ ପାଞ୍ଚଗୋଟି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଆମର ଏଇ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ତା'ର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆଗରୁ କହିସାରିଛି । ସେହି ଅଧିବେଶନରେ ଆପଣମାନେ କୃତ୍ରିମ

ଉପଗ୍ରହର ନିର୍ମାଣ ପ୍ରଣାଳୀ ଓ ତାହାକୁ ଶୂନ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯିବା ଆଦି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପନ୍ଥା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଯେଉଁ କମିସନ୍ ଗଢ଼ିଥିଲେ, ତାହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନଙ୍କ ସାହଚର୍ଯ୍ୟରେ ଆମର ଏହି ମାନମନ୍ଦିରରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହମାନ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । କମିସନ୍‌ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଏଥିରେ ରେଡ଼ାର, ବେତାର ଓ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ପରିମାପକ ଆଦି ବହୁ ଯନ୍ତ୍ର ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିଲା । ତ୍ରିସୋପାନ (Three step) ରକେଟ୍ ଦ୍ୱାରା ଏଗୁଡ଼ିକୁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ଏହି ତିନୋଟି ରକେଟ୍ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରଥମ ରକେଟଟି ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ରକେଟ୍ ସହ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ପଚିଶ ମାଇଲ୍ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ନେଇଯାଇ ନିଜେ ତଳକୁ ଖସି ଆସିଥିଲା । ତତ୍ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ରକେଟଟି ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ପୁଣି ଦେଢ଼ଶହ ମାଇଲ୍ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ନେଇଯାଇ ନିଜେ ତଳକୁ ଖସି ଆସିଥିଲା । ତାହାପରେ ତୃତୀୟ ରକେଟଟି ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇ ଏହି ଉପଗ୍ରହକୁ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଥିଲା । ଗତବର୍ଷ ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଶେଷ ଉପଗ୍ରହଟି ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ୧୮୦୦ ମାଇଲ୍ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପହଞ୍ଚି ପୃଥିବୀ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ପରିଭ୍ରମଣ କରିଥିଲା । ଆମେ ଆଗରୁ ଯେଉଁ ହିସାବ କରିଥିଲୁଁ, ଏହା ସେକେଣ୍ଡକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚମାଇଲ୍ ବେଗରେ ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବ, ତାହାହିଁ ଶେଷରେ ହେଲା ।...ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଉପଗ୍ରହଟି ପୃଥିବୀକୁ ପୂର୍ବବତ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବାରେ ଲାଗିଛି ସେକେଣ୍ଡକୁ ପାଞ୍ଚମାଇଲ୍ ହିସାବରେ । ଅଧିବେଶନ ପରେ ଆପଣ-ମାନଙ୍କୁ ଆମର ଦୂରବୀକ୍ଷଣଯନ୍ତ୍ର କକ୍ଷକୁ ନେଇ ଆମ ଶେଷ ଉପଗ୍ରହଟି କିପରି ଘୂରୁଛି ଦେଖାଇ ଦିଆଯିବ । ଯଦିଓ ଦୁଇବର୍ଷରୁ କିଛି ଅଧିକକାଳ

ଇତିମଧ୍ୟରେ ବିତିଗଲାଣି, ତଥାପି ଆମ ଶେଷ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ କୌଣସି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖରାପ ହୋଇ ନାହିଁ । ଆମେ ଏହି ଉପଗ୍ରହ ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟର ବହୁ ନୂତନ ତଥ୍ୟ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଜାଣି ପାରୁଛୁଁ ।..................."

ଡିରେକ୍ଟର ତାଙ୍କର ଏହି ବିବରଣୀ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ଉପସ୍ଥିତ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦର ଏକ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଲହରୀ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ । ସର୍ବେମାନେ ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏହି ବିରାଟ କୃତକାର୍ଯ୍ୟତାରେ ଏକରକମ ପାଗଳ ହେଲାଭଳି ଜଣାଯାଉଥାନ୍ତି । କିଛି ସମୟପରେ ଡିରେକ୍ଟର ତାଙ୍କର ଅଭିଭାଷଣ ଶେଷ କରନ୍ତେ ତାହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

ଆଲୋଚନାରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ ବିମୋକ ମାନମନ୍ଦିରର ପରିଚାଳିକା ମିସ୍ ଇରିନା ଫାଡ଼େୟୁଭିନା । ସେ ଉଠି କହିଲେ—

"ଆମ ଜାତି ପକ୍ଷରେ ଅତି ଗୌରବର ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ, ଆମ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଗ୍ରହାନ୍ତରକୁ ଯାତ୍ରା କରିବା ସମ୍ବନ୍ଧେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଧାରଣା ଏଇ ପୃଥିବୀକୁ ଦେଇ ଯାଇଥିଲେ । ଆଜି ସେହି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଦାୟାଦଗଣ ସର୍ବପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କରି ଗ୍ରହାନ୍ତରକୁ ଯିବାପଥ ସୁଗମ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଜି ମୁଁ ଏଇ ଆନନ୍ଦ ଅବସରରେ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ଦେଉଛି ଆମର ସେହି ଲୋକ-ବରେଣ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଜିଓଲକୋଭସ୍କିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଯାହାଙ୍କର ସୁପରିଚିତ ପୁସ୍ତକ "The Rocket in Cosmic Space." ଆଜକୁ ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ତଳେ ଗ୍ରହାନ୍ତର ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ସାରା ବିଜ୍ଞାନୀ ସମାଜର

ଅଗ୍ନି ଖୋଲି ଦେଇଥିଲା ।......ମୁଁ ଅନ୍ତରର ଆଶା କରୁଛୁ ଯେ, ଆମ ଦେଶ ଏତିକରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ଗ୍ରହାନ୍ତର ଅଭିଯାନ କରି ସାରା ପୃଥିବୀକୁ ଚମତ୍କୃତ କରୁ ଓ ଯୁଗଯୁଗର କଳ୍ପନାକୁ ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତକରି ନୂତନ ଇତିହାସ ସୃଷ୍ଟି କରୁ ।"

ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ଘନ ଘନ କରତାଳରେ ଆଲୋଚନା କକ୍ଷ କମ୍ପି ଉଠିଲା ।

ମିସ୍ ଇରିନାଙ୍କ ପରେ ଇଭି ମାନମନ୍ଦିରର ଜ୍ୟୋତିଷ-ପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଡାକ୍ତର ଲୁଓନୋଭ୍ ଠିଆହୋଇ ଆରମ୍ଭ କଲେ—

"ଏହିସବୁ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସଫଳତା ଯେ କେବଳ ମୋତେ ଆନନ୍ଦିତ କରିଛି ତା ନୁହେଁ, ଆମର ଏହି ସଫଳତାରେ ସାରା ଦେଶ ମେ ଗୌରବାନ୍ୱିତ, ଏଥିରେ କାହାରି ତିଳେ ମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଆମର ଏହି ଐତିହାସିକ ସଫଳତା ଆମ ଦେଶକୁ ଏକ ବିଜ୍ଞାନୋନ୍ନତ ଦେଶ ବୋଲି ପୃଥିବୀରେ ପରିଚିତ କରାଇ ସାରିଛି । ଆମେ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସୁବିଧାନେଇ ଆମର ସାମରିକ ଶକ୍ତି ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅଶାତୀତ ଭାବରେ ବଢ଼ାଇ ପାରିବା ଏବଂ ଶତ୍ରୁ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ପୂର୍ବାପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ପାରିବା । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯଦି କେବେ ଯୁଦ୍ଧବିଗ୍ରହ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, ତେବେ ଆମେ ଖୁବ୍ ସୁବିଧାରେ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଉପରୁ ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟ ଉପରେ ପରମାଣୁ ବା ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ବୋମା ନିକ୍ଷେପକରି ସେମାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ କରିପାରିବା । ବୋମା ପକାଇବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଆଉ ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟ ଉପରକୁ ଉଡ଼ିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବନି ବା ଗାଇଡେଡ୍ ବା ବାଲିଷ୍ଟିକ୍

ମିଜାଇଲର ସାହାଯ୍ୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।........ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପଗ୍ରହ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ମହାଶୂନ୍ୟର ସେହିସ୍ଥାନରେ ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟ ବାସଯୋଗ୍ୟ ବଡ଼ ଉପଗ୍ରହ ଉଡ଼ାଇ ସେଠାକୁ ରକେଟ ସାହାଯ୍ୟରେ ପରମାଣୁବୋମା ଆଦି ବୋହି ନିଆଯାଇ ପାରେ ଏବଂ ସେଠାରୁ ଢିଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟ ଉପରେ ମନଇଚ୍ଛା ବୋମା ବର୍ଷଣ କରାଯାଇ ପାରେ ।........"

ଡାକ୍ତର ଲର୍ଓନୋଭ ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ନ କରୁଣୁ ହଠାତ୍ ବକ୍ତୃତା ଗୃହରେ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଗୋଳମାଳ ଦେଖାଦେଲା । କିଏ ଜଣେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲା— "ଭୟଙ୍କର ଲର୍ଓନୋଭ ଭୟଙ୍କର— ! ତୁମର ବକ୍ତବ୍ୟ ଆମେ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହୁଁ ନା । ତୁମ ଭଳି ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦେଶ ତଥା ବିଜ୍ଞାନୀ ସମାଜର କଳଙ୍କ । ତୁମେ ଖାଲି ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶତ୍ରୁ ନୁହଁ, ସାରାମାନବ ସମାଜର ମଧ୍ୟ ଶତ୍ରୁ" ।

ଲର୍ଓନୋଭଙ୍କ ବକ୍ତୃତାରେ ସଭ୍ୟମାନେ ହଠାତ୍ ଏତେ ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଓ ସଭାଗୃହରେ ଏତେ ଜୋରରେ ବଚସା ଉଠିଲା ଯେ, ସଭାପତି ଚେଲ୍‌ପିନେସ୍କି ଠିଆ ହୋଇ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଶାନ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

ବୈଜ୍ଞାନିକ ସର୍ଜେଇ ଠିଆ ହୋଇ ସଭାପତିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ—

"ଆମେ ଏହି ଗୃହରୁ ଡାକ୍ତର ଲର୍ଓନୋଭଙ୍କ ବହିଷ୍କରଣ ଚାହୁଁ । ଆମ ଦେଶ ପୃଥିବୀରେ ଶାନ୍ତିପ୍ରତିଷ୍ଠା ଚାହୁଁଥିଲାବେଳେ, ଓ ପୃଥିବୀର ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ପଞ୍ଚଶୀଳର ମଶାଲ ଧରି ଅନ୍ୟ

ଶାନ୍ତିକାମୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ ହାତମିଳାଇ ଚାଲିଥିଲାବେଳେ ଲର୍ଡେନୋଭଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ଆମ ଦେଶର ଶାନ୍ତି-ନୀତି ପକ୍ଷରେ ଏକ ଘୋର କଳଙ୍କ । ଏପରି ଦୂଷିତ ମନୋଭାବାପନ୍ନ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ସହିତ ଆମେ ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ବସିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନାହୁଁ । ଯେ ଯଦି ତାଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନକରନ୍ତି, ତେବେ ଆମେ ଏହି ଅଧିବେଶନକୁ ମୁଲତବି ରଖିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିବୁଁ । ବଞ୍ଚାନୀ ସମାଜର ଆଦର୍ଶ ହେଉଛି, ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ବିଜୟ ହାସଲ କରି ଯାହା ମାନବ ସମାଜର କଲ୍ୟାଣ ଦିଗରେ ଏହାକୁ ବିନିଯୋଗ କରିବା । ତେଣୁ ଆମ ସମାଜରୁ କୌଣସି ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ମୁଖରେ ଏପରି ମାନବବିଧ୍ୱଂସୀ ବକ୍ତୃତା ଅତି ଅଶୋଭନୀୟ । ଆମେ ପୁଣି ଥରେ ଦାବୀ କରୁଛୁଁ, ଡାକ୍ତର ଲର୍ଡେନୋଭ ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରନ୍ତୁ ।"

ଘରଅନ୍ତୁ, "ଲର୍ଡେନୋଭ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କର" "ଲର୍ଡେନୋଭ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କର" ଚିତ୍କାର ଉଠିଲା ।

ସଭାପତି ଲେପିନେସ୍କି, ପରିଶେଷରେ ଉଠି ଡାକ୍ତର ଲର୍ଡେନୋଭଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ, ତାଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେବା ପାଇଁ ।

ଡାକ୍ତର ଲର୍ଡେନୋଭ ଉଠି ବଡ଼ ଶାନ୍ତ ଭାବରେ କହିଲେ— "ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ଯେ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଦାରୁଣ ଆଘାତ ଦେଇଛି । ବକ୍ତୃତା ଦ୍ୱାରା ମୁଁ କହିନାହିଁ ଯେ ଆମେ ଆମର ଶାନ୍ତି-ନୀତିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଯୁଦ୍ଧନୀତି ଧରିବା । ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ମାନ୍ୟବର

ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଦେବାପାଇଁ ଯେ, ଆମର ସାମରିକ ଶକ୍ତି ଏଦ୍ୱାରା କେତେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ସଭ୍ୟମାନେ ଯଦି ମୋ କଥାକୁ ଭୁଲ ବୁଝିଲେ ତେବେ ମୁଁ ନାଚାର । ହେଉ, ମୁଁ ମୋ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେଉଛି । ଆଶାକରେ ସଭ୍ୟମାନେ ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବେ ।"

\+ \+ \+

ଅଧିବେଶନର ଶେଷ ଦିନ ।

ମନୁଷ୍ୟ ବାସଯୋଗ୍ୟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ କିପରି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଠାଯିବ, ମହାଶୂନ୍ୟରେ ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରୁଥିବା ମଣିଷ ଫୁଟ ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଶେଷ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ତଳକୁ ଅଣାଯିବ କି ନାହିଁ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତିନିଦିନ ଧରି ତୁମୁଳ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛି । ଏହି ନୂତନ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟି କିଭଳି ଓ କେଉଁ ଆକାରର ହେବା ଦରକାର ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତିନିଦିନ ଧରି ଚାଲିଥିବା ଆଲୋଚନା ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହେବା ଉପରେ ।

ମଣିଷ ଥାଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବା କେତେଦୂର ଫଳପ୍ରଦ ହେବ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଭ୍ୟମାନେ ବହୁ ଆଲୋଚନା ଓ ସମାଲୋଚନା ପରେ ପ୍ରାୟ ଏକମତ ହେଲେଣି । ଏହା ଆକାରରେ କେତେବଡ଼ ହେବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଉ ବେଶୀ ମତପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ । କେବଳ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କମିଶନ ଗଢ଼ି, ସେହି କମିଶନ କିପରି ଭାବରେ କାମ କରିବ ତାହାଁର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏହି ବିରାଟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ସାଙ୍ଗ କରାଯିବ ।

ପରିଶେଷରେ ଋମେକ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ପରିଚାଳିକା ମିସ୍ ଇରିନା ଟାର୍ଟାକୋଭ୍ସ୍କି କମିଶନ ଗଠନ ପାଇଁ ନଅଜଣିଆ ସଭ୍ୟବିଶିଷ୍ଟ ଏକ କମିସନର ପ୍ରସ୍ତାବ ସଭା ଆଗରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଏହି କମିଶନର ସଭାପତି ଓ ଆବାହକ ହେବେ ଲେଜନ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ପାଲ୍ଭିନ୍ ଓ ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଏଥିରେ ରହିବେ ଦୁଇଜଣ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍, ଦୁଇଜଣ ରକେଟ୍‌ଯାନ ଇଞ୍ଜିନିଅର, ଜଣେ ମହାଶୂନ୍ୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ଜଣେ ଗାଇଡେଡ୍ ଓ ବାଲିଷ୍ଟିକ ମିଜାଇଲ୍ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ଜଣେ ଏରୋନଟିକାଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅର, ଜଣେ ଜ୍ୟୋତିଃପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାବିତ୍ ।

ମିସ୍ ଇରିନାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ ଆଉ ବିଶେଷ ଆଲୋଚନା ଦରକାର ପଡ଼ିଲାନି । ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସର୍ବସମ୍ମତିକ୍ରମେ ଗୃହୀତ ହୋଇଗଲା ।

ମନିଷ ଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରରେ ତିଆରି ହୋଇ ଏଠାରୁ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ପଠାଯିବା ସ୍ଥିର ହେଲା । ଏହି ନୂତନ ଅଭିଯାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନ୍ୟ କେହି ଯେପରି କିଛି ଆଭାସ ନପାଆନ୍ତି, ସେଥିପ୍ରତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାପାଇଁ କମିଶନକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ । ଏହି ମନିଷ ଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯେଉଁମାନେ ଯିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ବାଛିବା କମିଶନ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦିଆଗଲା । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପଠାଇବା ଦିଗରେ ଯାବତୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିବେଶନ ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ଏହି କମିଶନ ହାତରେ ନ୍ୟସ୍ତ କଲା ।

ଲେଜନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ଖାଲି ଯେ ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଗୌରବ ତା' ନୁହେଁ, ସାରା ପୃଥିବୀର ମଧ୍ୟ ଗୌରବ । ଆଧୁନିକତା ଓ ବିରାଟତାରେ

ଶୃଙ୍ଗର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନକରି ଏହାର ମଧ୍ୟ-ଭାଗରେ (ସମୁଦ୍ର ପୃଷ୍ଠରୁ ପନ୍ଦର ହଜାର ଫୁଟ ଉପରେ) ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ମାନମନ୍ଦିରର ବିଶେଷତ୍ୱ ଯେ କେବଳ ତା'ର ବିରାଟ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଯନ୍ତ୍ର ପାଇଁ ତା ନୁହେଁ, ତା'ର ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗବେଷଣାଗାର, ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଓ କୃତ୍ରିମ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ପାଇଁ ଏହା ସାରା ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିଛି । ଏହି ମାନମନ୍ଦିରରେ ସବୁଠାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦେଖିବାର ବିଷୟ ହେଉଛି ତା'ର କୃତ୍ରିମ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ।

ମାନମନ୍ଦିରର ଦୁଇଟି ବିରାଟ ପ୍ରାସାଦ ଉପରେ ସାରା ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ଦୁଇ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାସାଦରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ଏହି ପ୍ରାସାଦ ଦୁଇଟିର ଛାତ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ, ଅର୍ଦ୍ଧ ଗୋଲକର ଆକାର । ପ୍ରାସାଦଟିର ଭିତର ପୁରାପୁରି ଅନ୍ଧକାର । ଏହାର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ଛାତରେ ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ଆଲୋକବିନ୍ଦୁ ଦିଆଯାଇ ଆକାଶର ଜ୍ୟୋତିଷ୍କମାନଙ୍କର ଧାରଣା ଦିଆଯାଇଛି ।

ପୃଥିବୀର ଗତି ଅନୁସାରେ ଯେପରି ଆକାଶରେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କ-ମାନେ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ଉଦିତ ହୋଇ ସାରା ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏହି କୃତ୍ରିମ ଆକାଶରେ ସେହିପରି ଜ୍ୟୋତିଷ୍କଗୁଡ଼ିକ ଯଥାସମୟରେ ଉଦିତ ହୋଇ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳରେ ଗତିକରି ଠିକ୍ ସମୟରେ ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଅସ୍ତ ଯାନ୍ତି । ଏହି ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳ ପୁଣି ଏପରି ଯେ, ଦର୍ଶକ

ଭାରତର ସମମୃତରେ ପ୍ରାକୃତିକଆକାଶରେ, ଜ୍ୟୋତିଷ୍କମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଉଥିଲା ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ଭାବରେ ବଦଳୁଥାଏ । ପ୍ରାକୃତିକ ଆକାଶରେ ଯେଉଁଦିନ ଯେପରି ନକ୍ଷତ୍ର ବିନ୍ୟାସ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଆକାଶର ନକ୍ଷତ୍ର ବିନ୍ୟାସ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି । ଜଣେ ଲୋକକୁ ଯଦି ହଠାତ୍ କିଛି ନ ଜଣାଇ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ଗୃହକୁ ନେଇ ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଏ, ତେବେ ସେ ଆବଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଥାଇ ନିଜକୁ ଖୋଲା ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ତଳେ ଥିବା ଭଳି ଅନୁଭବ କରିବ ।

ଏଭଦ୍‌ବ୍ୟାଙ୍ଗର ଯେଉଁ କକ୍ଷରେ ଅଠେଇଶ ଇଞ୍ଚବିଶିଷ୍ଟ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଯନ୍ତ୍ର ଅଛି, ସେଇ କକ୍ଷଟି ଉଚ୍ଚତାରେ ଷାଠିଏତାଲା କୋଠାକୁ ବଳିଯିବ । ଏହି କକ୍ଷଟି ଆକୃତିରେ ଗୋଲାକାର ଓ ଏହା ଏତେ ବୃହତ୍ ଯେ, କକ୍ଷର ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଠିଆହୋଇ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଅନାଇଲେ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱର ଲୋକକୁ ଚିହ୍ନିବା ଦୁରୂହ । ପ୍ରାସାଦର ଉପର ଛାତଟି କାଠହୋଇ ସେଠାରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣର ଗୋଟିଏ ପାର୍ଶ୍ୱ ରଖାଯାଇ ଅପର ପାର୍ଶ୍ୱଟି ପ୍ରାସାଦର ଚଟାଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲମ୍ବି ଆସିଛି । ମାନମନ୍ଦିରଟି ଏତେ ବୃହତ୍ ଯେ, କାଲଇକ୍ରମ୍ଭ ଅଉ ଅଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରର ଶୃଙ୍ଗ ଆଡ଼କୁ ଆସିଲାବେଳେ ଏହା ପ୍ରାୟ ପଚଶ ମାଇଲ ଦୂରରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶେ । ଅନ୍ଧକାର ରାତିରେ ଲଣ୍ଡାକସ୍ଥାନର ନିର୍ମଳ ସୁନ୍ଦର କୃଷ୍ଣ ଆକାଶରେ ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ସହିତ ମାନମନ୍ଦିରର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବିଭୂଷିତ ମନୋହର ବେଶ ଦର୍ଶକକୁ ଯେ କେଉଁ କଳ୍ପନାପୁରୀକୁ ନେଇଯାଏ, ନ ଦେଖିଲା ଲୋକ ସହଜରେ ଧାରଣା କରି ପାରନ୍ତି ।

ଶୈଳ ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କ ଅଙ୍କଗତ ଆନନ୍ଦ ନିକେତନ, ଶ୍ୱେତ, କୃଷ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତର ରଞ୍ଜିତ ହର୍ମ୍ୟତଳ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତାଲୋକରେ ଭୂଷିତ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟ ହସ୍ତର କୀର୍ତ୍ତି-ପରାକାଷ୍ଠା ସୂଚିତ କରୁଥିଲେହେଁ ପର୍ବତ ଶ୍ରେଣୀର ଗାଢ ନୀଳିମା ମଧ୍ୟରୁ ସରୋବରରେ ଶ୍ୱେତପଦ୍ମ ପ୍ରାୟ ଏହା ଦୂରରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ନୟନ ଆକର୍ଷଣ କରେ । ମାନମନ୍ଦିରଟି ଲୋକାଳୟଠାରୁ ଜନମାନବଶୂନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ମାନମନ୍ଦିର ନିକଟରେ ଏକ ଛୋଟ ଅତି ଆଧୁନିକ ଧରଣର ସହର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି ।

ସହରଟି ପାର୍କ, କ୍ଲବ, ସିନେମାଘର, ଦୋକାନ, ବଜାର, ଚିକିତ୍ସାଳୟ ଆଦି ଆଧୁନିକ ଧରଣର ସୁଖ ସୁବିଧାରେ ଭରପୂର । ସମୁଦ୍ର ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ଉଚ୍ଚରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସହରଟିର ବାହ୍ୟ ଜଳବାୟୁକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏଠାରେ କେବେ ତୁଷାରପାତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

—ଦୁଇ—

ଯେଉଁଦିନ ଗ୍ରୁପ୍ର ବଡ଼ବଡ଼ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନଙ୍କ ପ୍ରଗାଢ଼ ଅଧ୍ୟବସାୟ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ଫଳ ସ୍ୱରୂପ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ତିଆରି ଶେଷ ହେଲା, ସେଦିନ କମିଶନର ବୈଠକରେ ଡକ୍ଟର ପାଲ୍ଭନ୍ ଆନନ୍ଦ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହୋଇ କହିପକାଇ ଥିଲେ—

"ଏଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଦେଖି ମୋର ବି ଏହି ବୃଦ୍ଧ ବୟସରେ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି, ମୁଁ ଯୁବକ ପାଲ୍ଟି ଯାଆନ୍ତିକି, ନିଜେ ଯାଇ ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଘୂରି ଆସନ୍ତି। ଯେଉଁମାନେ ପୃଥିବୀରୁ ଯାଇ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ବାସ କରିବେ, ସେମାନେ ଯେ କି ଅପୂର୍ବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିବେ ତାହା ମୁଁ ଧାରଣା କରି ପାରୁନି।......"

ଟିକେ ସମୟ ରହିଯାଇ ପୁଣି ସେ ଆରମ୍ଭ କଲେ—

"ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ଯେଉଁମାନେ ଯିବେ, ସେମାନଙ୍କର ଏକ ତାଲିକା ତିଆରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଦଳର ଡିରେକ୍ଟର ଭାବରେ ଜଣେ ଅତି ସୁଦକ୍ଷ ଓ କର୍ମଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆମେ ବାଛିବା ଦରକାର।......ବହୁଚିନ୍ତା ଓ ଆଲୋଚନା ପରେ ମୁଁ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କରିଛି ଯେ, ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍ଟର ଭାବରେ ମୋର ସହକର୍ମୀ ଓ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରର ସହକାରୀ ଡିରେକ୍ଟର ଡାକ୍ତର ଆଲେକ୍ସି ମେଡୋଭିକ୍ସିଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ ହେବ। ସେ ଯୁବକ, ପୁଣି ଅତି କର୍ମଠ। ତାଙ୍କ ଭଳି ସୁଦକ୍ଷ ଓ କର୍ମଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ମୁଁ ଖୁବ୍ କମ୍ ଦେଖିଛି। ପୁନଶ୍ଚ ଆମ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାସବିଶିଷ୍ଟ ଯେଉଁ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଉପଗ୍ରହମାନ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା, ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ହାତ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କାମ କରିଥିଲା ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନି। ସେହି ଉପଗ୍ରହଟିର ଗତିବିଧି ଉପରେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଥିଲା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର। ଉପଗ୍ରହ ପଠାଯିବାର ପ୍ରଥମ କେତେଦିନ ଭିତରେ ସେ ନଖାଇ ନପିଇ ଯେପରି ଭାବରେ ଏହାକୁ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ସେଥିରୁ କେବଳ ମୋର କାହିଁକି ଯେ କୌଣସି ଲୋକର ଧାରଣା ହେବ ଯେ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଯଦି କିଏ ବେଶୀ ଉତ୍ସାହୀ ଥାଏ, ତେବେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଆମର ଏହି ଯୁବକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆଲେକ୍ସି। ମାନମନ୍ଦିରର ପରିଚାଳନାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ନୂତନ ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁଥିରେ ସେ ନିଜର ଅଲୌକିକ ପ୍ରତିଭା ଓ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ପରିଚୟ ଦେଇସାରିଛନ୍ତି। ମୋ ମତରେ ତାଙ୍କ ଭଳି ଉପଯୁକ୍ତ ଲୋକଙ୍କୁ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର

ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇ ଆମେ ଏଠାରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ବସି ପାରିବା । ପୁନଶ୍ଚ ମେଟୋଭସ୍କି ଅବିବାହିତ; ଆମମାନଙ୍କ ଭଳି ତାଙ୍କର ସାଂସାରିକ ମମତା ସେତେ ଅଧିକ । ମୋର ଆଶା ତାଙ୍କଭଳି ଉତ୍ସାହୀ ଯୁବକଙ୍କୁ ଆମେ ନିଯୁକ୍ତ କରି ବାଙ୍କତାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ।......"

କମିଶନର ଅନ୍ୟତମ ସଭ୍ୟ ସୁବିଖ୍ୟାତ ରକେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର ପଲିତକ୍ଷେତ୍ର ସେମିଲୋଭ ଠିଆହୋଇ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି କହିଲେ, "ମୁଁ ଡାକ୍ତର ମେଟୋଭସ୍କିଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ଜାଣେ । ତାଙ୍କଭଳି କର୍ତ୍ତବ୍ୟପରାୟଣ, ଏକନିଷ୍ଠ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବିରଳ । ବନ୍ଧୁ ପାଲଭିନ୍ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କଭଳି ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ହାତରେ ଆମେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିପାରିବା, ବାସ୍ତବିକ୍ ତାʼ ଠିକ୍ । ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ବଶତଃ ଯିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛୁକ ହୁଅନ୍ତି, ଆମେ ବରଂ ସେ ସବୁ ଅସୁବିଧାକୁ ଦୂରକରି ତାଙ୍କୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଠାଇବା ଉଚିତ୍ । ଦଳର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏହି କମିଶନରେ ନେଇ ତାଙ୍କ ମତାମତ ଓ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଛିବା ଉଚିତ୍ । ତାʼ ନହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ନାନା ଅସୁବିଧା ଉପୁଜିବାର ଆଶଙ୍କା । ତେଣୁ ମୋ ମତରେ ଆମେ ଏକମତ ହୋଇ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍‌ଟର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ଦେବା ଓ ପରେ ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଦଳର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବାଛିବା ଦରକାର ।

× × ×

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଅଲେକ୍ସି ମେଟୋଭସ୍କି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଦଳପତି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇ ସାଇଛନ୍ତି । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ

ଯାଉଥିବା ଦଳର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ବଞ୍ଚିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ କି ଉପାୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯିବ, ତାହା ସ୍ଥିର ହେବା ଉପରେ । ପୂର୍ବ ଆଲୋଚିତ ତ୍ରିସୋପାନ ରକେଟ୍ ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟ ଏଥର ଅବଲମ୍ବନ କରାଯିବ । କେବଳ ତଫାତ୍ ହେଉଛି ଯେ, ଏହି ରକେଟ୍‌ରେ ତରଳ ଅମ୍ଳଜାନ ଓ ଉଦଜାନ ବା ତରଳ ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍ ଇନ୍ଧନ ବ୍ୟବହୃତ ନ ହୋଇ ଅତି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପରମାଣୁ ଇନ୍ଧନ ବ୍ୟବହୃତ ହେବ ।

ପରମାଣୁ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ମତରେ ଏହି ରକେଟ୍‌ରେ ପ୍ଲୁଟୋନିୟମ୍ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ନୂତନ ମୌଳିକବସ୍ତୁ ଆଇନ୍‌ଷ୍ଟାନିଅମ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ଏହି ରକେଟ୍ ଅଭିଯାନକୁ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ସମ୍ଭବପର । ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ତିନିଗୋଟି ରକେଟ୍ ପୂର୍ବବଳି ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହେବା ସ୍ଥିର ହୋଇଅଛି । ପ୍ରଥମ ରକେଟ୍‌ର ବିସ୍ଫୋରଣ ଫଳରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ରକେଟ୍ ସହ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଷାଠିଏ ମାଇଲ୍ ଉପରକୁ ଯାଇପାରିବ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ଦ୍ୱିତୀୟ ରକେଟ୍‌ଟି ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇ ତାହାକୁ ଆଉ ଶହେମାଇଲ୍ ଉପରକୁ ନେଇଯିବ । ସେଠାରେ ଶେଷ ରକେଟ୍‌ଟି ବିସ୍ଫୋରିତ ହେଲେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚି ସେଠାରେ ସ୍ଥିର ହୋଇ ନ ରହି ପୃଥିବୀ ଚାରିପାଖରେ ଘୂରିବାକୁ ଲାଗିବ । ଏହା ପୃଥିବୀଠାରୁ ୫,୦୦୦ ମାଇଲ୍ ଦୂରରେରହି ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରତି ନଅଘଣ୍ଟାରେ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ଘୂରିଆସିବ ବୋଲି ଗଣନା ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

× × ×

ଏହି ଘଟଣାର କିଛିଦିନ ପରେ—

କମିଶନ୍‌ର ସଭାପତି ପାଲଭିନ୍‌ ଡକ୍ଟର ଅଲେର୍ଷ୍କିଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲେ—

"ଦେଖ, ଡାକ୍ତର ଅଲେର୍ଷ୍କି । ଉପଗ୍ରହ ତିଆରି ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ତିଆରି କରି ସାରି ଏହାକୁ ଆମ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଦେଇ ଏଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ କାରଖାନାରୁ ନେଇ ମାନମନ୍ଦିରର ପଶ୍ଚିମପାଖ ପଡ଼ିଆରେ ସଜାଇ ରଖିଲେଣି । ଉପଗ୍ରହଟି ଯେପରି ଭାବରେ ରହିବା ଦରକାର ଓ ରକେଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଯେପରି ଭାବରେ ଖଞ୍ଜାହେବା ଉଚିତ, ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ଭାବରେ ସଜାଇ ସେମାନେ ମୋତେ ଖବର ପଠାଇଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ ସେମାନେ କେନ୍ଦ୍ର ଅଞ୍ଚଳରୁ ଆସିଅଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଅଉ ବେଶୀଦିନ ଅଟକାଇ ରଖିବା ମୁଁ ଉଚିତ ମନେ କରୁନାହିଁ । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଆଜି ଅପରାହ୍ଣରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ବୁଝିନେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦାକରି ଦେବା । ତୁମେ ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିବାରୁ ତୁମ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଆମେ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନଙ୍କଠାରୁ ଉପଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯାବତୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ ବୁଝିନେବା ମୁଁ ଠିକ୍ ମନେ କରୁଛି ।

ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ ?

ଆଜି ତିନିଟାବେଳେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଠାକୁ ଯାଇ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ବୁଝିନେଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ? ଇଞ୍ଜିନିଅରିଂ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ସିଟୋଭ ଓ ରକେଟ ବିଶାରଦ କୋଜେଲେର୍ଷ୍କିଙ୍କୁ ମୁଁ ଆସିବା ପାଇଁ

ଖବରପଠାଇ ଦେଇଛୁ । କମିସନ୍‌ର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କଠାକୁ ମଧ୍ୟ ଖବର ପଠାଇ ଦିଆସରିଲଣି । ଠିକ୍ ବେଳକୁ ସେମାନେ ଆସି ଯିବେ ।

ଏହା କହି ସେ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ ହଠାତ୍ ଫେରିପଡି କହିଲେ "ହଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଠିକ୍ ବେଳେ ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ମୁଁ ସେ କଥା ବିଲକୁଲ୍ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି । ଆମ ସହିତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଠାକୁ ଯିବାପାଇଁ ଲେନାକୁ ବି ଖବର ପଠାଇଦେବ । ଦେଖ ନେଖ ବେଳେ ଲେନା ରହିବା ଦରକାର; ବଡ଼ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ତା'ର । ଆମେ ଯେଉଁସବୁ ଟିକନଖି ବିଷୟ ଛାଡ଼ି ଦେଇଯିବା, ସେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖୁବ୍ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ଧରିପାରେ । ସେଥିପାଇଁ ପରା ମୁଁ ତୁମର ଉପଯୁକ୍ତ ସହକାରୀ ଭାବରେ ତାକୁ ବାଛୁଛି । ତାକୁ ଯଦି ତୁମେ ଗୋଟିଏ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଇପାରିବ, ତେବେ ଦେଖିବ ସେ କେତେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ତାହା ସମ୍ଭାଳି ପାରିବ । ଲେନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତୁମ୍ଭ ମତ କଣ ଅଲେକ୍ସି ? ହେଉ, ଆଜି ଆସିଲାବେଳେ ତାକୁ ଯେପରି ଡାକିବାକୁ ଭୁଲି ନ ଯାଅ ?"

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ, ଯାହାକୁ କି ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ଼ ବଡ଼ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରଠାରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ, ତାହା ଦେଖିବାକୁ ଅନେକତରେ ଗୋଲାକାର, ପମ୍ପଦିଆ ହୋଇ ଫୁଲି ଉଠିଥିବା ଗୋଟିଏ ମଟର ଟାୟାର ବ୍ଲାଡ଼ର ଭଳି । ଏହାର ବାହାର ଓ ଭିତର ବ୍ୟାସ ଯଥାକ୍ରମେ ଅଢ଼େଇଶହ ଓ ଦୁଇଶହ ଫୁଟ । ପଚାଶ ଫୁଟ ଚୋଙ୍ଗି ଦ୍ୱାରା ସାରା ଉପଗ୍ରହଟି ତିଆରି ।

ଉପଗ୍ରହଟିର ବାହାର ଆବରଣ ଅତି ଉଚ୍ଚ ଗଳନାଙ୍କ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ କଠିନ ମିଶ୍ର ଧାତୁରୁ ତିଆରି । ଫଳରେ ଏହା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ

ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଅତି ବେଗରେ ଗଲାବେଳେ ବାୟୁର ଘର୍ଷଣ ଜନିତ ତାପରେ ଜଳି ନ ଯାଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବ । ପୁଣି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟି ଏପରି ଠାଣି ହୋଇ ତିଆରି ଯେ, ଏହା ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଧରି ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ବୁଲି ପାରିବ ।

ସାରା ଗୋଲାକାର କକ୍ଷଟି ଉପର ତଳ ହୋଇ ଏପରି ଭାବରେ ବିଭକ୍ତ, ଯେପରିକି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରକୁ ଗଲେ ଏହା ଦୁଇତାଲା ଜଣାପଡ଼େ । ଉପର ତାଲାଟି ତଳ ତାଲାଠାରୁ ଆକାରରେ ବଡ଼ । ଉପର ତାଲାଟି ପୁଣି ଦୁଇ ଅସମାନ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ । ଯେଉଁ ଅଂଶଟି ଉପଗ୍ରହର ଭିତର ଆଡ଼କୁ ଅଛି ସେଇ ଅଂଶଟି ସାନ । ଏହି ଅଂଶଟି ଉପଗ୍ରହର ବୃତ୍ତାକାର ବାରଣ୍ଡା । ଏହି ବାରଣ୍ଡାର ଓସାର ହେବ ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େ ଛ' ଫୁଟ । ବାରଣ୍ଡାକୁ ଲାଗି ଉପର ତାଲାର ଯେଉଁ ବଡ଼ ଅଂଶଟି ଅଛି, ତାହା ବିଭିନ୍ନ କକ୍ଷରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଓ ରହିବା କୋଠରି ଆଦିରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ।

ତଳ ତାଲାଟି ମୋଟାମୋଟି ଜିନିଷ ପତ୍ର ରଖିବା ପାଇଁ ଗୋଦାମ ଘର ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବାପାଇଁ ତିଆରି । ଉପର ଅଂଶଟିରେ ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ପରସ୍ପରର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ଅବସ୍ଥିତ । ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ନିକଟକୁ ଲାଗି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଅଫିସ ଓ ଡକ୍ଟରଙ୍କ କକ୍ଷ ଓ ଆର ପାଖକୁ ଉପଗ୍ରହର ବକ୍ତୃତା ଗ୍ୟାଲେରୀ । ଗ୍ୟାଲେରୀକୁ ଲାଗି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ରହିବା କୋଠରି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କୋଠରି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକର ଦୁଆରମୁହଁ ସମ୍ପ୍ରସ୍ଥ ସାଢ଼େ ଛ' ଫୁଟ

ଆର ବାରଣ୍ଡା ଅଡ଼କୁ । କୋଠରୀ ଗୁଡ଼ିକ ଭିତରକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ଆସିବାପାଇଁ ନାନାପ୍ରକାର ନୂତନ ଧରଣର ବାୟୁଅବଦ୍ଧ ଝରକା ଦିଆଯାଇଛି । ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ରହିଥିବା କୋଠରୀଗୁଡ଼ିକ ପରେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଖେଳାଖେଳି ପାଇଁ କ୍ଲବ ରୁମ୍ । କ୍ଲବ ରୁମ୍ ପାଖକୁ ସାଧାରଣ ଗବେଷଣାଗାର ଓ ତାଂ ପାଖକୁ ଉପଗ୍ରହର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର । ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ନିକଟକୁ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ରୁମ୍ ଓ ତାଂ ପାଖକୁ ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ।

ଏହା ପରେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ରହିବା କୋଠରୀ; ଉପଗ୍ରହର ରନ୍ଧନଶାଳା ଓ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଏହି କୋଠରୀଗୁଡ଼ିକ ପରେ ରହିଛି । ଉପର ତାଳର ଚଟାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଇସ୍ପାତରୁ ତିଆରି । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ଶକ୍ତିର ଅଭାବ ହେତୁ ଲୋକମାନେ ଏଥିଭିତରେ ସହଜରେ ଚଲବୁଲ କରିପାରିବା ପାଇଁ ଚଟାଣକୁ ଇସ୍ପାତରେ ତିଆରି କରି ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚୁମ୍ବକ ସୋଲ୍ ଲଗା ଜୋତା ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ମହାଶୂନ୍ୟର ଅକଥନୀୟ ଶୀତର ପ୍ରଭାବ ଓ ବାୟୁର ଅଭାବରୁ ଏଥିଭିତରର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ସାଧାରଣ ବାୟୁ ପୂରାଯାଇ, ଏହାକୁ ବାୟୁଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରାଯାଇଛି । କାରଣ ବାୟୁଚାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଇଞ୍ଜିନ୍ ବସାଯାଇ ସାରି ଉପଗ୍ରହଟିର ବାୟୁକୁ ପ୍ରତିମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶୋଧନ କରାଯାଇ ରଖିବା ପୃଥିବୀର ବାୟୁ ସହିତ ସମାନ ରଖାଯିବାପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି ।

ବାୟୁ ଭିତରୁ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେଉଁ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ନିଶ୍ୱାସ ବାହାରିବ, ତାକୁ ଭର୍ତ୍ତି ସେଥିରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ବାହାର କରି ପୁଣି ତାକୁ

ଉପଗ୍ରହର ବାୟୁମଣ୍ଡଳକୁ ଫେରାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୌଶଳମାନ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି, ତାହା ଦେଖିଲେ ଯେକୌଣସି ଲୋକ ବିସ୍ମିତ ନ ହୋଇ ରହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ଗୋଲକାର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟି ଛ'ଗୋଟି ପଥ ଦ୍ୱାରା ତାହାର ବାହ୍ୟ ଅଂଶ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ । ବଳଦଗାଡ଼ି ଚକା ଯେପରି ତାହାର କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ ସହିତ କେତେକ ସରଳ କାଠଦଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ସେହିପରି ଏହି ବୃତ୍ତାକାର ଉପଗ୍ରହଟି ଏହାର କେନ୍ଦ୍ର ସହିତ ଛଗୋଟି ବାୟୁଅବଦ୍ଧ ପଥ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ । ଉପଗ୍ରହର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଲକାର ବିରାଟ କକ୍ଷ । କକ୍ଷଟିକୁ ପୁଣି ଛଫୁଟ୍ ଓସାର ଅବଦ୍ଧ ଗୋଲକାର ବରଣ୍ଡା ଘେରି ରହିଛି । ତେଣୁ ଉପଗ୍ରହର କୌଣସି ଏକ ଅଂଶରୁ ବିପରୀତ ଅଂଶକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ ଉପଗ୍ରହର ସାଧାରଣ ବରଣ୍ଡା ଦେଇ କିମ୍ବା ଏହି ପଥଦେଇ କେନ୍ଦ୍ର ବରଣ୍ଡା ବାଟେ ଯାଇ ହୁଏ । ଏହି କେନ୍ଦ୍ର କକ୍ଷଟି ଉପଗ୍ରହର କୃତ୍ରିମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର କାମ କରିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଅଛି ।

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ପୃଥିବୀର ଏକ ଉପଗ୍ରହ ଭାବରେ ଭ୍ରମଣ କଲେ, ଏହାର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ, ବାୟୁ, ଜଳ ଆଦି ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପୃଥିବୀ ଓ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ନିୟମିତ ରକେଟଯାନ ଯା'ଆସ କରିବ । ଏହି ରକେଟଯାନ ପୃଥିବୀର ପଣ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ବୋହି ନେଇ ଉପଗ୍ରହର ତଳ ତାଲା ଗୋଦାମଘରେ ଜମା କରିବାପାଇଁ ତଳ ତାଲାରେ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ବଡ଼ ଦ୍ୱାର ରଖାଯାଇଛି । ଦ୍ୱାର ଦୁଇଟି ସର୍ବଦା ବନ୍ଦ ଥିବ । କେବଳ ପୃଥିବୀରୁ

ଯିବା ଆସିବା ବେଳେ ଏହା ଖୋଲା ହେବ ଓ କାମ ସରିଗଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯିବ । ଉପଗ୍ରହରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଉପର ଛାତରୁ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱାର ଓ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱାର ରଖାଯାଇଛି । ଉପଗ୍ରହର ଏହି ଦ୍ୱାରଗୁଡ଼ିକ ଏକ ବିଚିତ୍ର *ଧରଣରେ ତିଆରି । ଦ୍ୱାରଗୁଡ଼ିକ ଖୋଲା ହେଲାବେଳେ ଭିତରର ବାୟୁ ଯେପରି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ନ ପଳାଏ, ସେଥିପାଇଁ ନାନା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ କୋଠରୀ ଓ କକ୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ସହିତ ଟେଲିଫୋନ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ ଓ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଟେଲିଫୋନ ଏକ୍ସଚେଞ୍ଜ ଉପଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି । ସାରା ଉପଗ୍ରହଟି ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରତିପ୍ରଭ ଓ ସ୍ୱପ୍ରଭ ବିଦ୍ୟୁତବତୀ ଦ୍ୱାରା ଅଲଙ୍କୃତ ଓ ଏହି ସବୁ ବତୀଦ୍ୱାରା ଉପଗ୍ରହଟି ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଓ ମନୋହର ଦିଶେ ଯେ, ନ ଦେଖିଲା ଲୋକଙ୍କୁ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ହେବନି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରହିବା କୋଠରୀ ଏକ ସୁସଜ୍ଜିତ ଗାଧୁଆ ଘର ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ସନ୍ତରଣ କରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ପୁଷ୍କରିଣୀଟି ଅଛି, ତାହା ପୁଣି ବିଚିତ୍ର ଧରଣର । ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀଟି ବେଶ୍ ବଡ଼ ଓ ଗଭୀର । ଜଳ ଭିତରେ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣର ସ୍ଫଟିକ ଓ ପ୍ରତିପ୍ରଭବତୀ ଦିଆଯାଇ ଅଶାତୀତ ଭାବରେ ସୁନ୍ଦର କରାଯାଇଛି । ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଜଳକୁ ସର୍ବଦା ଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଅଲଟ୍ରା ଭାୟୋଲେଟ ରଶ୍ମି ଓ ନାନା ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥର ସାହାଯ୍ୟ ନେବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି । ପାରସ୍ୱନିକ ଶବ୍ଦର ସୁବିଧା ନେଇ ଏଥିର ଭାସମାନ ମଇଳାକୁ ଅଲଗା କରି ଦେବାର ଅଦ୍ଭୁତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ

ଦେଖିଲେ ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନଙ୍କର କୌଶଳକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ନ ଦେଇ ରହି ହେବନି ।

ଏହିପରି ଅଧୁନିକ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେତୁ ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଜଳକୁ ଏକାଦିକ୍ରମେ ବହୁ ଦିନ ଧରି ନ ବଦଳାଇ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସମ୍ଭବପର । ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଜଳ ବେଶୀ ମଇଳା ହୋଇଗଲେ, ପୁଷ୍କରିଣୀର ସମସ୍ତ ଜଳକୁ ପାତନ କରିନେଇ ନୂତନ ପାତିତ ଜଳ ଦ୍ୱାରା ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ପୁଣି ଭର୍ତ୍ତି କରି ହେବ ।

ଏହିଭଳି ଉପଗ୍ରହରେ ଯାବତୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଯେଉଁ ବିରାଟ ତାପଶକ୍ତି ଦରକାର, ତାହା ସୌରଶକ୍ତିରୁ ଆହରଣ କରାଯିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଅଛି । ମୋଟାମୋଟି କହିବାକୁ ଗଲେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟି ଏକ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ହୋଟେଲ ସହିତ ଏକ ଗବେଷଣାନୁଷ୍ଠାନ ବୋଲି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନି ।

ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ରହିବା ପାଇଁ ଏହାର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଯେପରି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନ ହୁଏ, ସେଥିପାଇଁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇ ଏହାକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଖାଦ୍ୟ, ପାନୀୟ, ପୋଷାକପତ୍ର, ବାୟୁ ସହିତ ନାନାପ୍ରକାର ଚଳଚିତ୍ର ଫିଲ୍ମ ଏହି ଉପଗ୍ରହକୁ ପଠାଯିବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଚଳଚିତ୍ର ଫିଲ୍ମଗୁଡ଼ିକୁ ବକ୍ତୃତା ଗ୍ୟାଲେରୀରେ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ନାନା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି ।

ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଏହି ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ଟେଲିଭିଜନ୍ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ନାନା କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା ଚାଲିଛି । ଟେଲିଭିଜନ୍ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରେରଣ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଏତେ ବ୍ୟବଧାନ ଭିତରେ ସମ୍ଭବପର ହେଉ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ବିଶିଷ୍ଟ ଟେଲିଭିଜନ୍ ବିଶେଷଜ୍ଞ ମାକୋଭେଲସ୍କିଙ୍କ ନବାବିଷ୍କୃତ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ୧୮,୦୦୦ ମାଇଲ୍ ଦୂରକୁ ଏହା ପଠାଇବା ବିଶେଷ କିଛି କଷ୍ଟକର ନୁହେଁ ।

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯଦି ସଫଳକାମ ହୁଏ, ତେବେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ବସି କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରର ବିଭିନ୍ନ ଟେଲିଭିଜନ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ବେଶ୍ ଉପଭୋଗ କରି ପାରିବେ । ଦେଶର ଖେଳ, କୌତୁକ, କ୍ରୀଡ଼ା, ଥିଏଟର, ସିନେମା, ସଭାସମିତି ଆଦି କୌଣସିଟି ଦେଖିବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେନି ।

ନବନିର୍ମିତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଏହି ସବୁ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକୁ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଓ କମିସନର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ବୁଲି ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ସଭାପତି ପାଲଭିନ୍ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠି କହି ପକାଇଲେ ।

"କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଏଇସବୁ ସୁବିଧା ଦେଖିଲେ, କିଏ ସେ ସେଥିରେ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନ କରିବ ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନି । ଆମଣମାନଙ୍କ ନିର୍ମିତ ଏଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଦେଖି ମୋ ମନ ହେଉଛି, ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଏ ଅଭିଯାନରେ ଯିବାକୁ ସୁବିଧା ମିଳନ୍ତା କି ? ବାସ୍ତବିକ୍ ଜୀବନରେ କେଡ଼େ ବଡ଼ ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇଯାନ୍ତା ଆମର ? ତୁମେ କ'ଣ ମନେ କରୁଛ ବେସିପିଲେଭ ?"

"ଆଉ, ସେ କଥା ପଚାରନ୍ତୁ ନାହିଁ ବନ୍ଧୁ ! ଆମେ ଯେଉଁ ଦଳ ବାଛୁ ସାରନ୍ତୁ, ସେଥିରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆମ ନାମ ଯୋଡ଼ି ଦେବାକୁ ମୋର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ।"

ବୃଦ୍ଧଦ୍ୱୟଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଉତ୍ସାହରେ ଉପଗ୍ରହର ଚିଫ୍-ଇନ୍-ଜିନିଅର ହସି ଉଠିଲେ, "ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ବହୁ ଢେର ସମୟ ଅଛି ବୈଜ୍ଞାନିକ । ଆପଣମାନେ ଇଚ୍ଛାକଲେ ଏବେ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଅଭିଯାନରେ ଯୋଗ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ।"

"କିନ୍ତୁ ମୋର ବନ୍ଧୁ ପାଲଭିନ ରାଜି ହେଲେ ତ ?" ସେପିଲୋଭ କହିଲେ ।

"ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ଆମ ଦଳରେ ଯେ ନିହାତି ଦରକାର ।" ଲେନା ଟିକିଏ ଉଚ୍ଚ ଗଳାରେ କହିଲା ।

"କାହିଁକି ଲେନା, ତୁମଭଳି ଷୋଡ଼ଶୀ ତରୁଣୀମାନଙ୍କୁ ଜଗିବା ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧ ଜଣେ ସଙ୍ଗରେ ନ ନେଲେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ସ୍ଥିତି କ'ଣ ସେଠାରେ ଜଟିଳହୋଇ ପଡ଼ିବ ? ନ ହେବ ବା କାହିଁକି, ପୁଣି ଏଭଳି ଟୋକା ଯେଉଁ ଦଳର ଦଳପତି ?" ଆଲେକ୍ସି ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଖାଇ ବୃଦ୍ଧ ସେପିଲୋଭ ହସି ହସି କହିଲେ ।

ସଦ୍ୟପତି ପାଲ୍ ଭିନ୍ ଚିଫ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

"ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା, ଇଞ୍ଜିନିଅର ସାହେବ ! ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଆମର ଯେଉଁ ମହିଳା ସଭ୍ୟମାନେ ଯିବେ, ସେମାନଙ୍କ ରହିବାପାଇଁ ତ କିଛି ଅଲଗା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେଲାଭଳି ମତେ ଦିଶୁନି ?"

ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଚିଫ୍ଇନ୍‌ଜିନିଅର ହସି ଉଠିଲେ ।

"ଆମ ଦେଶର ନାରୀମାନଙ୍କୁ କଣ ଆପଣ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ଭାବୁଛନ୍ତି ଡିରେକ୍ଟର ସାହେବ, ଯେ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ସେମାନଙ୍କ ପୁରୁଷ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହ ମିଳିମିଶି ଚଳି ପାରିବେ ନି ? ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପୁରାପୁରି ଅଲଗା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ? ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ତ ଅଲଗା କୋଠରି ଅଛି । ରହିବାର ତ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି ? ତଥାପି ସେଥିରେ ଯଦି ଅସୁବିଧା ହୁଏ, ତେବେ ସେମାନେ ଇସଲାମ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରର ମହିଳାମାନଙ୍କଭଳି ବୁରୁଖା ପିନ୍ଧି ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାଆସିବା କରି-ପାରନ୍ତି ।"

"କିନ୍ତୁ ତଥାପି ଇନ୍‌ଜିନିଅର ସାହେବ, ଆପଣଙ୍କର ସେଥିପ୍ରତି ଟିକିଏ ନଜରଦେବା ଉଚିତ ଥିଲା ।" ପାଲ୍‌ଭିନ୍ କହିଲେ ।

"ଆପଣ ଯଦି ତା ଚାହାନ୍ତି, ତେବେ ରନ୍ଧନଶାଳା ଓ ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀ ପାଖରେ ଯେଉଁ କେତେଗୋଟି ରହିବା କୋଠରି ଅଛି, ଆପଣଙ୍କ ମହିଳା ସଭ୍ୟମାନେ ସେଥିରେ ରହି ପାରନ୍ତି । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ରହିବା କୋଠରି ସେଠାରୁ ତ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୂର । ଆପଣମାନେ କାଲେ ବାଛବିଚାର କରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ଏ ପାଖରେ କେତେଗୋଟି ରହିବା କୋଠରି ରଖିଚୁଁ । ଆପଣଙ୍କ ଦଳରେ ସ୍ତ୍ରୀ ସଭ୍ୟଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କେତେ କୁହନ୍ତୁ ତ ?" ଚିଫ୍ଇନ୍‌ଜିନିଅର ପଚାରିଲେ ।

"ଛଅ, ସାତ ଜଣରୁ ବେଶୀ ନୁହେଁ ।"

"ତାହେଲେ ତ ବେଶ୍ । ଆମେ ସେଠାରେ ମୋଟ ଅଠଗୋଟି କୋଠରୀ ରଖିଛୁ ।"

"ଏଥର ଆଉ ତୁମର ଚିନ୍ତା କାହିଁକି ଲେନା ?" ଇନ୍‌ଜିନିଅର ସାହେବତ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଇଛନ୍ତି ! ପୁଣି ତୁମ ସଂଖ୍ୟା ଛ ନୁ ; ସାତ । ଆଉ ଭୟ କାହିଁକି ? ଆଉ ତ ସେଠି ଏ ବୁଢାର ପ୍ରୟୋଜନ ହେବ ନାହିଁ ?" ବୃଦ୍ଧ ସେମିଲେଭ ହସି ହସି ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଉତ୍ତର ଅପେକ୍ଷାରେ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

ଲେନା ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ପାରି ତା'ର ନୀଳା ଚଞ୍ଚଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଅନାଇ ରହିଲା ।

× × ×

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ବୁଲି ବୁଲି ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଲେନା ପଚାରିଲା—

"ଉପଗ୍ରହରେ ତିନିଗୋଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଯେ କାହିଁକି କରାଯାଇଛି, ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି । ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ହୋଇଥିଲେ ତ କାମ ବେଶ୍ ଚଳିଥାନ୍ତା ?"

ରହସ୍ୟକରି ବୃଦ୍ଧ ସେମିଲେଭ୍ ଲେନାକୁ ପୁଣି କହିଲେ—

"ତୁମେ କ'ଣ ଏତକ ଜାଣି ପାରୁନ ଲେନା ? ଓହୋ, ତୁମେ ପରି ବର୍ଲିନ ଏକାଡେମୀର ଦ୍ୱିଶତାବ୍ଦନ ଅଧିବେଶନରେ ନ ଥିଲ ? ଲଭ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ଜ୍ୟୋତିଃପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍ କୁଓନୋଭ୍‌ଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ଶୁଣିଥିଲେ, ତୁମେ ଆଜି ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ନ ଥାନ୍ତ ।

ଏ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ବ୍ୟବହୃତ ହେବ, ମହାଶୂନ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ଆଡ଼େ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ବ୍ୟବହୃତ ହେବ ଆମ ଶତ୍ରୁ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା ଦିଗରେ ଓ ତୃତୀୟଟି—"

ବୃଦ୍ଧ ସେପିଲୋଭଙ୍କ ମୁହଁରୁ କଥା ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ବୃଦ୍ଧ ମାଲଭିନ୍ କହିଲେ, "ମଧ୍ୟ ସେଇ ଶତ୍ରୁ ରାଜ୍ୟଆଡ଼େ । ତେବେ ତୃତୀୟର କେବଳ କାମ ହେବ, ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟର ବଡ଼ ବଡ଼ ନୌଘାଟି, ବ୍ୟବସାୟ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ଅଦକୁ ଠାବକରି ସେମାନଙ୍କର ଦ୍ରାଘିମା, ଅକ୍ଷାଂଶ ଅଦ ମାପିବା ।"

ଏତକ କହି ବୃଦ୍ଧ ମାଲଭିନ୍ ବୃଦ୍ଧ ସେପିଲୋଭଙ୍କ କାନ୍ଧରେ ହାତରଖି ହସି ହସି ବେଦମ୍ ହୋଇଗଲେ । ଦୁଇ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଏ ହାସ୍ୟରୋଳ ଦେଖି ଅନ୍ୟମାନେ ନହସି ରହି ପାରିଲେ ନା ।

କିଛି ସମୟପରେ ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍ ହାସ୍ୟସମ୍ବରଣ କରି ଲେନାକୁ ପଚାରିଲେ, "ଏଥର ବୁଝି ପାରିଲ ଲେନା, ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କଅଣ ? ତୁମେ ଏଥିଭିତରୁ କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛ ମୁଁ ଶୁଣେ ?" ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ମୁଖରେ ପୁଣି ପୂର୍ବଭଳି ହସ ।

ଲେନା ବୃଦ୍ଧଦ୍ୱୟଙ୍କ କଥାରୁ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲାନି । ବଡ଼ ଅସହାୟ ହୋଇ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଡ଼େ ଅନାଇ ରହିଲା ଏହି ରହସ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଇସାରା ପାଇବା ପାଇଁ । ଅଲେକ୍ସି ମଧ୍ୟ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜର ହାସ୍ୟ ସମ୍ବରଣ କରି ପାରି ନ ଥିଲେ ।

କିଛି ସମୟପରେ ପାଲଭିନ୍ ଲେନାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ—

“ବୁଝିଲ ଲେନା, କିଛିଦିନ ତଳେ ଆମ ମାନମନ୍ଦିରରେ ଯେଉଁ ଅଧିବେଶନ ବସିଥିଲା, ସେଥିରେ ସଭ୍ୟ ଲର୍ଓନୋଭ୍ ପ୍ରସ୍ତାବ କରିଥିଲେ ଯେ, ଆମେ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସାହାଯ୍ୟରେ ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟର ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିରଖି ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରୁ ଶତ୍ରୁରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଚଳାଇ ପାରିବା । ସେହି ସଭ୍ୟଙ୍କ ଏକଲ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ସେଦିନ ସଭାରେ ଭାରି ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହୋଇଥିଲା ଓ ସେହି ସଭ୍ୟ ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ସେଇ ସଭ୍ୟଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ରହସ୍ୟ କରି ସେପିଲୋଭ୍ ତୁମକୁ ସେପରି କହୁଛନ୍ତି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର କରାଯାଇଛି, ବହୁଚିନ୍ତା ଓ ଆଲୋଚନା ପରେ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି । ତୁମେ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କଠାରୁ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ବୁଝି ପାରିବ ।

ଅଭିପ୍ରେତ ଷ୍ଟେସନକୁ ଯିବାପାଇଁ ଗାଡ଼ି ଆସିବା ଡେରି ଥାଏ । ପ୍ଲାଟଫର୍ମର ମାର୍ବଲ ବେଦୀ ଉପରେ ନ ବସି ସେ ଷ୍ଟେସନର ମାର୍ବଲ କାନ୍ଥରେ ଖୋଦିତ ଅସଂଖ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ଚିତ୍ରକଳାକୁ ବୁଲି ବୁଲି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଅତର୍କିତ ଭାବରେ ସୁଦୂର ଅତୀତର ଶତ ମ୍ଳାନ ତରଙ୍ଗରେଖା ମନେପଡ଼ି ଯାଉଥାଏ । ଜୁଆର ପାଣିପରି କେତେ ଆଶା, କେତେ ସ୍ୱପ୍ନ, କେତେ ସଙ୍ଗୀତ, କେତେ କବିତା ମନ ଉପର ଦେଇ ସେ ଚାଲି ଯାଉଥାଏ, ତାର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ ।

ପାଖ ଦେଇ କେତେ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ନିଜ ନିଜର ବନ୍ଧୁ ସହୋଦରଙ୍କୁ ନେଇ ଷ୍ଟେସନର ଏଆଡେ ସେଆଡେ ଯାଉଥାନ୍ତି । ସେଆଡ଼କୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି ନଥାଏ । ସେ ତାଙ୍କର ମନପ୍ରାଣ ଢାଳିଦେଇ ଅଭ୍ୟନ୍ତରସ୍ଥ ଉଚ୍ଚ କଳାଚାତୁରୀର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିକାଶ ନେଇ ମହାତ୍ମା ଲେନିନଙ୍କର ଏକ ମାର୍ବଲ ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ନିକଟରେ ଠିଆହୋଇ ମନେ ମନେ କଳାକାରର ଅପୂର୍ବ କଳା ଚାତୁରୀର ପ୍ରଶଂସାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ।

ହଠାତ୍ ଦୁଇ ତିନୋଟି ଝିଅଙ୍କର କୋକିଳ କଣ୍ଠରେ ସେ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । କିଛି ସମୟପାଇଁ ସେ ଗତିଶୀଳ ପାହାଚରୁ ଓହ୍ଲାଇ ନିଜ ଆଡକୁ ଆସୁଥିବା ଦୁଇ ତିନୋଟି ଝିଅ ଓ ଦୁଇ ତିନୋଟି ପୁଅଙ୍କର ଏକ ଦଳଆଡକୁ ଅନାଇ ପୁଣି ସେହି ପ୍ରତିମୂର୍ତ୍ତି ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ଆଣିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଡକୁ ଆସୁଥିବା ଦଳଟି ତାଙ୍କୁ ଚିପି ଚାଲିଯିବାକୁ ବସିଥାଏ; ହଠାତ୍ ଦଳ ଭିତରୁ କିଏ ଜଣେ ଝିଅ ହଠାତ୍ ସବିସ୍ମୟ ଚିତ୍କାର କରି ତାଙ୍କ, ଆଡକୁ ଧାଇଁ ଆସିଲା—"ଆଲେକ୍ସି, ଆଲେକ୍ସି, ତୁମେ ସେ ଏଠାରେ ?"

ନିଜର ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ଶୁଣି ଅଲେକ୍ସି ଚମକିପଡ଼ି ତାଙ୍କ ଆଡକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଝିଅଟି ପ୍ରତି ଅନାଇ ରହିଲେ । ଦେଖିଲେ ମେରିନା ସେ ଦଳ ଭିତରୁ ବାହାରି ତାଙ୍କ ଆଡକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସୁଛି ପବନ ବେଗରେ ।

ମେରିନାକୁ ଦେଖି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଟିରୁ ସ୍ୱତଃ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, "ମେରିନା, ମେରିନା, ତୁମେ ?"

ଏତିକି ଭିତରେ ସେ ଧାଇଁ ଆସୁଥିବା ମେରିନାଙ୍କ ଆଡକୁ ମୁହଁ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଦେଖିଲେ ସେ ଆସି ତାଙ୍କ ପାଖାପାଖି ହୋଇଗଲେଣି । ମେରିନାର ଧାବମାନ ଶରୀର ଉପର ହଠାତ୍ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଦୋହଲି ଗଲାଭଳି ତାଙ୍କୁ ଲାଗିଲା। ମନେହେଲା ମେରିନା ସତେ ପଡ଼ିଯିବ କି କଅଣ !

ଅଲେକ୍ସି ହଠାତ୍ ହାତ ବଢାଇ ଦେଲେ ମେରିନା ଆଡକୁ । ମାତ୍ର ତତ୍‌କ୍ଷଣରେ ହଠାତ୍ ଗୋଡ ଖସି ଗଲାରୁ ମେରିନା କମ୍ପିତ ଦୋହଲି ଯାଇ ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ପ୍ରସାରିତ ବାହୁଯୁଗଳ ତାଙ୍କୁ ସେ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିନେଲା ।

ମେରିନାଙ୍କର ପତନୋନ୍ମୁଖ ଦୋଳାୟିତ ଶରୀରଟି ରହିଗଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ବାହୁଯୁଗଳ ଭିତରେ । ତାହାଙ୍କର ସ୍ପନ୍ଦିତ ବକ୍ଷ ମନକୁ ମନ ଭିଡ଼ି ହୋଇ ଆସିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସୁବିସ୍ତୃତ ବକ୍ଷସହ ଅତି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ । ବହୁବର୍ଷର ବିଚ୍ଛେଦ ପରେ ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମା ଦୁଇଟି ପରସ୍ପରକୁ ପାଇ ସତେ ଯେପରି ଆଉ ସବୁ ଭୁଲିଗଲେ ।

ମେରନାଙ୍କର ଏହିଭଳି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ମିଳନରେ ଅଦୂରରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ବନ୍ଧୁମାନେ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହସରେ ଭୂମିତଳ ଷ୍ଟେସନଟିକୁ କମ୍ପାଇ ଦେଲେ । ଷ୍ଟେସନରେ ଯାଉଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାତ୍ରୀମାନେ କ୍ଷଣକପାଇଁ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଏହି ଅପୂର୍ବ ମିଳନଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟି ନିବଦ୍ଧ ନକରି ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

କିଛି ସମୟପରେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇ ଆଲେକ୍ସି ପଚାରିଲେ: "ମେରନା ତୁମେ ଏତେ ଅସାବଧାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଲ କାହିଁକି ?"

"ତୁମକୁ ଦେଖି—"

ମୁଁ ନଥିଲେ ତୁମକୁ ଧରିଥାନ୍ତା କିଏ କହିଲ ? ତୁମେ ଏତେ ବେଳକୁ ଚଟାଣରେ ପଡ଼ି ଲହୁ ଲୁହାଣ ହୋଇ ସାରନ୍ତଣି ଯେ ?"

"ବାଃରେ, ତୁମେ ନ ଥିଲେ, ମୁଁ ଏ ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼ଆସିଥାନ୍ତି କାହିଁକି ?"

"ତା ହେଲେ କ'ଣ, ତୁମେ କହୁଛ ଯେ ତୁମର ଏହି ଅକସ୍ମାତ୍ ପତନ ପାଇଁ ମୁଁ ଦାୟୀ ।"

"ଆଉ ମୋ ପତନ ପାଇଁ ତୁମେ ଦାୟୀନୁହଁ, ମୁଁ କ'ଣ ଦାୟୀ ?"

"ବାଃ, ଗୁଲ୍ ନ ଜାଣି ରାସ୍ତାର ଦୋଷ । ମୁଁ ତୁମକୁ ରକ୍ଷାକଲି, ପୁଣି ଦୋଷ ମୋର ।"

ଦୁଇବନ୍ଧୁଙ୍କର ଏହି କଥୋପକଥନ ଭିତରେ ମେରନା ପୂରାପୂର ଅବଦ୍ଧ ଥାଏ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାହୁଯୁଗଳ ଭିତରେ । ମେରନାଙ୍କ ବକ୍ଷ ପୂର୍ବଭଳି ଭିଡ଼ି ରହିଥାଏ, ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ବକ୍ଷ

ଯାହୁତ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପ୍ରଖର ଉଷ୍ଣ ଶ୍ୱାସ ମେରିନାର ରକ୍ତ ଗୋଲାପ-ଜିନୀ କପୋଳ ଉପରେ ଆଘାତ କରୁଥାଏ, ଅବିକଳ କୂଳରେ ପିଟିହୋଇ ଫେରିଯାଉଥିବା ସମୁଦ୍ରର ଅସଂଖ୍ୟ ବୀଚିମାଳା ଭଳି । ତାର କ୍ଷୀଣ କଟୀକୁ ଅବେଷ୍ଟନ କରିଥିବା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାହୁ ଯୁଗଳ ଉପରେ ଆହୁରି ଟିକିଏ ଲଦି ହୋଇପଡ଼ି ମେରିନା ଟିକିଏ ମୁରବିଭଳି କରି କହିଲା—

“ଖାଲି ସେକଥା, କୁହତ ତୁମେ ଏଠାରେ କାହିଁକି ଓ କିପରି ? କାହିଁ, ତୁମେ ଘରକୁ ଆସିଛ ବୋଲି ମୋତେ ତ ଟିକିଏ ବି ଜଣାଇ ନାହିଁ ?” ଶାସନ-ବ୍ୟଞ୍ଜକ ସ୍ୱରରେ ଏତକ କହି ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଠାରୁ କୈଫିୟତ ଦାବୀ କରି ବସିଲା ।

“ତୁମକୁ କ’ଣ ଟିକିଏ ବି ସଙ୍କୋଚ ଲାଗୁନି ମେରିନା ? ତୁମେ ଏ ଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଇ ମୋଠାରୁ କୈଫିୟତ ତଲବ କରୁଛ ? ଇତିମଧ୍ୟରେ ତୁମେ କ’ଣ ସାରା ଦୁନିଆଁଟାକୁ ଭୁଲିଗଲଣି ? ତୁମେ କେଉଁଠି ଓ କେଉଁ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଇ ମୋତେ ପଚାରୁଛ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିପାରୁଛ ମେରିନା ? ତୁମର ବନ୍ଧୁମାନେ ସେଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ତୁମର ଏହି ଅଭଦ୍ରାମୀ ଦେଖି କ’ଣ ଭାବୁଥିବେ କୁହତ ? ଅନ୍ୟ ଲୋକେ କ’ଣ ଭାବିବେ, ତୁମର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ?”

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କଠାରୁ ଏଇ କଥା କେତେ ପଦ ଶୁଣି ମେରିନାର ଛାତି ଦାଉଁକିନା ହୋଇଗଲା । ସେ କେଉଁଠି ଠିଆ ହୋଇ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏତେ କଥା ପଚାରୁଛି, ପ୍ରଥମରୁ ସେ ଆଡ଼କୁ ଖିଆଲ ନ ଥିଲେ ହେଁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସତର୍କ ବାଣୀରୁ ସବୁ ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । “ଓଃ ସେ କରୁଛି କ’ଣ ? ତା’ର ବନ୍ଧୁମାନେ ତାକୁ କ’ଣ ଭାବୁଥିବେ ସତେ ?

ଏହାଭାବେ ମେରିନା ନିଜକୁ ଆଲେକ୍ସିର ବାହୁବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳାଇ ନେଇ ଗୋଟିଏ ସୁକୁମାରୀ ଝିଅଭଳି ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଠିଆ ହେଲା । ବିଦ୍ୟୁତର ଏକ ଅପୂର୍ବ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା ତା'ର ଶରୀର ଗୋଟାଯାକ । ବାସ୍ତବିକ୍ ସେ କେଡ଼େ ଅଳଜୁକୀଟାଏ ? ବନ୍ଧୁମାନେ ତାକୁ ସତେ କେତେ କ'ଣ ଭାବୁ ନଥିବେ । ସେ ନିଜର ଏହି କାମ ପାଇଁ ଲଜ୍ଜାରେ ଏତେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଯେ, ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇବାକୁ ତା'ର ଆଉ ସାହସ ହେଲାନି ।

ଅଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ବନ୍ଧୁମାନେ ମେରିନା ନିକଟକୁ ପାଖେଇ ଆସି ସେମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଛଳ ହସରେ ସ୍ଥାନଟିକୁ ଅହୁରି କମ୍ପାଇ ଦେଲେ । ଦଳଭିତରୁ ସଙ୍ଗିନୀ ଫ୍ଲୋରା ମେରିନା ନିକଟକୁ ଆହୁରି ପାଖେଇ ଆସି ମେରିନାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହସି ହସି କହିଲା—

"ଆମକୁ କ'ଣ ଆଲୋକ ବନ୍ଦକରି ଦେଇ ଷ୍ଟେସନଟିକୁ ଅନ୍ଧାର କରି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ମେରିନା ? ତୁମେ ସତରେ ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲ, ନା ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଦେଖି ପଡିଯିବାର ଅଭିନୟ କଲ ସଙ୍ଗିନୀ ?"

ଚଞ୍ଚଳ କଟାକ୍ଷପାତ କରି ସଙ୍ଗିନୀ ମେରିଆ ପଚାରିଲା "ତୁମେ ଆଜି ପଡ଼ିଯିବାର ଅଭିନୟ କରି ନ ଥିଲେ ଆମେ ଏ ଯୁଗଳ ମିଳନର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ପାରି ନ ଥାନ୍ତୁ ଭଉଣୀ ?"

ସଙ୍ଗିନୀମାନଙ୍କର ଏଭଳି କଡ଼ା ମନ୍ତବ୍ୟରେ ମେରିନା ବଡ଼ ସଙ୍କୁଚିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ମେରନା ସେମାନଙ୍କୁ କ'ଣ ସେ ଉତ୍ତର ଦେବ, ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁକୁ ବା କପରି ଅନାଇବ ଭାବି ପାରିଲାନି । ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ଜୋତାର ମୁଣ୍ଡରେ ସାମାନ୍ୟ ମାବଲ୍ ଚଟାଣ ଉପରେ କେବଳ ଗାର କାଟିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁହଁଟେକି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କିଛି କହିବା ପାଇଁ ତା'ର ସାହସ ହେଲାନି ।

ଏହିଭଳି କିଛି ସମୟ କଟିଗଲା ପରେ ମେରନାର ଯୁବକ ବନ୍ଧୁ ଶାଟ୍ରୋଭ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗକରି କହିଲେ,'' ତୁମର ଏ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନୀରବତା ଦ୍ୱାରା ଘଟଣାଟିକୁ ଅଧିକ ଜଟିଳ କରନା ମେରନା । ଦୁନିଆର ସବୁ ଶିଷ୍ଟାଚାର ସେ ତୁମେ ଏଭଳି ଭାବରେ ଭୁଲିଯିବ, ଆମେ ଆଶା କରି ନ ଥିଲୁ । କେହି କାହାକୁ ନଜାଣି ଆମେ କଣ ଏଠାରେ ଏଭଳି ଭାବରେ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଥିବୁ ।

ଶାଟ୍ରୋଭଙ୍କ କଥାରେ ହଠାତ୍ ମେରନାର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା । ହଁ ସତେ ତ ତାର ନୀରବତା ଘଟଣାକୁ ଅଧିକ ଜଟିଳ କରି ପକାଉଛି । ଓଃ, ସେ କେତେ ଓଲ୍‌ଟାଏ ସତରେ ?

ହଠାତ୍ ନୀରବତା ଭଙ୍ଗ କରି ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ହସି ପକାଇଲା ମେରନା । "ଓଃ, ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଭାବରେ ଏତେ ସମୟ ଧରି ଠିଆକରାଇ ବଡ଼ ଦୋଷ କରିଛି । ସେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଖାଇ ତାର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କହିଲା; "ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ବନ୍ଧୁ ଆଲେକ୍ସି ମେଡୋଭସ୍କି; ଆମର ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲେନିନ ମାନମନ୍ଦିରର ସହକାରୀ ଡିରେକ୍ଟର ।"

ସେ ପୁଣି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା,"ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମୋ ବନ୍ଧୁ ପ୍ଲୋଭ, ସେ ମେରିଆ, ସେ ଶାଟ୍ରୋଭ, ସେ ଜୋରକିନ,

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଅଧ୍ୟାପକ ଲେଗୋଡୋଙ୍କୋଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଗବେଷଣା କରୁଁ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗବେଷଣାଗାରରୁ ଫେରୁଛୁଁ; ଏହିଠାରୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ହୋଇ ଘରକୁ ଯିବୁ ।"

ମେରନା ଏତକ ଶେଷ କରିଛି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ସୋକୋଲନିକି ଷ୍ଟେସନକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଟ୍ରେନ୍ ଆସିଗଲା । ତରତର ହୋଇ ମେରନାର ବନ୍ଧୁମାନେ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଟ୍ରେନ୍ ଧରିବା ପାଇଁ ବାହାରିଲେ ।

ଯିବାବେଳେ ମେରିଆ ଅଲେକ୍ସି ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ କହିଲା, "ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଭେଟି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲୁ ଡକ୍ଟର । ଆପଣ ବୋଧହୁଏ କିଛି ଦିନ ପାଇଁ ଏଠାରେ ନିଶ୍ଚୟ ରହୁଛନ୍ତି । ଆପଣ ଯଦି ଦୟାକରି ଆମ ଗବେଷଣାଗାର ଆଡ଼କୁ ଆସନ୍ତି, ତେବେ ଆମେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତୁ । ହେଉ, ଯାଉଛୁଁ ଆମେ, କିନ୍ତୁ ଆମ ସୁକୁମାରୀ ବନ୍ଧୁଟି ଆପଣଙ୍କୁ ଲାଗିଲା ।" ହସି ହସି ତା'ର ମନମତାଣିଆ ଆଖିକୁ ନଚାଇ ମେରିଆ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗୀମାନଙ୍କୁ ଧରି ଗାଡ଼ି ଧରିବା ପାଇଁ ଚାଲିଗଲେ ।

ଚାଲିବେଳେ ମେରନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଦେଇ ଗଲା—

"ଆମେ ଯାଉଛୁଲେ ମେରନା । ତୁ ତୋ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ନିକଟରେ ଥା । କାଲି ଗବେଷଣାଗାରକୁ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଆଣିବାକୁ ଯେପରି ନ ଭୁଲୁ । ଭୟ କରିବୁ ନାହିଁଲୋ ତୁ, ଆମେ ଭାଗ ପକାଇବୁ ନାହିଁ ତୋ ସାଥିରେ ।"

ଫ୍ଲେଚେର୍ଲେ ଫ୍ଲୋରା ମେରନାକୁ କଣେଇ କଣେଇ ଅନା
କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, କହି ପାରିଲାନି । ମେରଅ' ତା'
ହାତ ଧରି ଟାଣି ନେଇଗଲା ।

ମେରନା ଓ ଅଲେକ୍ସି ଦୁହେଁ ସେମାନଙ୍କ ଚାଲି ଯାଉଥିବ
ଚେଭପଥ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

ମେରନା ଫ୍ଲୋର୍ ଓ ମେରଅ ଅଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଖାଇ କହି
"ଏ ଝିଅ ଦୁହେଁ କମ୍ ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ ଅଲେକ୍ସି । ସେମାନେ କଥ
କହୁଲା ବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ଆଖି ମୁହଁ କିପରି ଏକ ସଙ୍ଗେ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେ ଦେଖିଲତ ? ଆଜି ଏଇ ଘଟଣାକୁ ବଢ଼ା
ସେମାନେ କାଲି କେତେ ବଢ଼ କରି ଇନ୍ଷ୍ଟି ଠଉଠବେ ଯେ ପ୍ରଶ୍ନ
କରିବେ ତା'ର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ ।"

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଅଲେକ୍ସି ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

"ହଁ, ସବୁ ଝିଅ ଗୁଡ଼ାକ ଏକାଭଳି । କେହି କାହାରକୁ ଡ଼ରେ
କୁହନ୍ତି ।"

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଉତ୍ତରରେ ମେରନା ଟିକିଏ ରାଗିଯାଇ କହିଲା—
"ହଁ ? ଆଉ ପୁରୁଷ ଗୁଡ଼ାକ ? କାହାରକୁ କିଛି ନ କହି ସବୁ କା
ରୂପରୂପ କରି ଯାଉଥିବେ । କୁହତ, ତମେ ଘରକୁ ଆସିଚ, ଅଥ
ମୋତେ ଟିକିଏ ବି ଜଣାଇ ନାହିଁ ।"

"ଏବେ ଜଣାଇବାକୁ ତ ଯାଉଛି । ମୁଁ ତ କାଲି ଘର
ଆସିଲି । ଆଜି ତୁମ ଘରକୁ ବାହାରୁଛି । ଆଉ ଏ ଭିତରେ ମୋ
ଦୋଷ ରହିଲେ କେଉଁଠି ?"

ଇତିମଧ୍ୟରେ ମେରନା ଘର ଅଡ଼କୁ ଯିବାପାଇଁ ଟ୍ରେନ୍‌-ଧରି ଯିବାକୁ ସେମାନେ କାଳବିଳମ୍ବ ନ କରି ଗାଡ଼ିରେ ଚଢ଼ିଲେ ।

× × ×

“ବାପା, ବାପା” କହି ମେରନା ନିଜ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ଆନନ୍ଦରେ ମନ ଏତେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ଯେ, ଟୋଡ଼ି ଉପର ଯେତେ ଭଲେ ଲଗୁନ ଥାଉ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ପଛରେ ପକାଇ ସେ ଦଉଡ଼ିଆସିଲା ପିତାଙ୍କ ବୈଠକ୍‌ଖାନାକୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ । ବୈଠକ୍‌ଖାନାର ଆରପାଖ ଘରୁ ଗ୍ଭଲିଆସିଲେ ମେରନାର ମାତା । ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଜର୍ଜିଙ୍କର ଉପନ୍ୟାସ ‘ପୋମାଇଡ଼୍‌ୟେଲ୍’ ଧରି ।

“ମା ମା, ଦେଖିଲୁଣି ଆମ ଘରକୁ ଆଜି କିଏ ଆସିଛନ୍ତି ?” ମା’ଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ କହିଲା ମେରନା । ତାଙ୍କ ହାତରୁ ବହିଟା ଝାଣି ପକାଇ, ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ପକାଇଦେଇ ମାଙ୍କୁ ଧରି ଟାଣି ଟାଣି ନେଲା ଘରର ଦୁଆର ଅଡ଼କୁ । ସେଆଡ଼ୁ ଅଲେକ୍ସି ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁଥିଲେ ।

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଦେଖି ମେରନାଙ୍କ ମାତା ଆନନ୍ଦରେ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ । “କିଏ ଅଲେକ୍ସି, ତୁମେ ବାପ ? ମା ହେଉ, ତୁମ ପାଦ ଏତେ ଦିନେ ଏ ଘରେ ପଡ଼ିଲା । ଏହାଠାରୁ ଆଉ ଅଧିକ ଆନନ୍ଦ କ’ଣ ହୋଇପାରେ ? ଆସ, ଆର ଘରକୁ ଆସ ବାପ” କହୁଁ କହୁଁ ବୁଢ଼ୀ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଘୋଷାରି ନେଲେ ଘର ଭିତରକୁ । ବୈଠକ୍ ଖାନାର ବଡ଼ବଡ଼ିଆ ସୋଫାରେ ବସାଇ ବୁଢ଼ୀ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କେତେ କଣ ପଚାରିଲେ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ବାପ;

ମା କପର ଅଛନ୍ତି, ସେ ଏତେ ଧନ ଧର ମରୁପ୍ରାନ୍ତରରେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ, ଘରକୁ କାହିଁକି ଫେରୁ ନ ଥିଲେ, ନିଜ ଦେହ ପା ସବୁ ବଲ୍ ଥିଲାତ ଅଧା ହେଉଛି ସେ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଭିତରୁ ଗୋଟି ଗୋଟିଏ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଦେଖି ବୃଦ୍ଧା ଏତେ ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ଯେ, ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କପର ଚର୍ଚ୍ଚା କରାଯିବ, ତାହା ସେ ପୁରା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ମା'ଙ୍କୁ ଏପର ଦେଖି ମେରିନା କହିଲା "ତୁ ଖାଲି ତାଙ୍କୁ ପଚାରୁଥିବୁ, ନା' ତାଙ୍କର କିଛି ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବୁ ମା । ସେ ମେ କେତେବେଳୁଁ ତାଙ୍କ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଲେଣି । ହେଉ ମା, ତୁ କଥା କହୁଥା, ମୁଁ ଚା' କରି ଆଣେ ।"

ମେରିନା ଚାଲିଗଲା ଘର ଭିତରଆଡ଼େ, ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଇଁ ଚା କରିବାକୁ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ଟ୍ରେରେ ଚା' ଘେନି ଆସିଲା, ସେତେବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧା ଓ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର କଥା-ବାର୍ତ୍ତା ସରି ନ ଥାଏ ।

ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଟ୍ରେ'ଟି ଥୋଇ ଦେଇ ପାଖ ସୋଫାରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ମେରିନା । କପ୍‌ରେ ଚା ଢାଳୁ ଢାଳୁ ପଚାରିଲା "ମା, ବାପା ଆଜି କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛନ୍ତି କି ? କାହିଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ଆସିବାକୁ ନାହାନ୍ତି । ଆଲେକ୍ସି ବାଟରେ ଆସିଲାବେଳେ ଗୋଟାଏ କଥା କହୁଥିଲେ, ମୁଁ ବାପାଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି । ତୁ ଜାଣିଲୁଣିନା ମା, ଅଲେକ୍ସି ତାଙ୍କ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ଅବ କୁଆଡ଼େ ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି ?"

"ଅବ କେଉଁ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ବଦଳି ହୋଇ ଯାଉଥିବ ।"

"ସେ ମାନମନ୍ଦର ଏ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ନୁହେଁ ମା । ଏହି ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଏକ ମାନମନ୍ଦରକୁ ।"

"ଏଁ, ପୃଥିବୀ ବାହାରେ—? କ'ଣ ପୃଥିବୀ ବାହାରେ କୌଣସି ଗ୍ରହ, ଉପଗ୍ରହକୁ—? ନୁ କଣ ସେ କହୁଛୁ, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନ ତୋ କଥାରୁ ।"

"ହଁ ମା, ମୁଁ ସତ କହୁଛି ପରା । ଗାଡ଼ିରେ ଆସିଲାବେଳେ ସେ ମୋତେ ଏ କଥା କହୁଥିଲେ । ଆମ ପୃଥିବୀ ଗ୍ରହପାଖରେ ଯେପରି କୋଟାଏ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପଗ୍ରହ ଘୂରୁଛି, ସେହିପରି ଏକ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଆମ ଦେଶରେ ତିଆରି ହେଉଛି । ସେହି ଉପଗ୍ରହଟି ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରହି ପୃଥିବୀ ଗ୍ରହପାଖରେ ଘୂରିବ । ସେଥିରେ ପ୍ରାୟ ଷାଠିଏ ସବର୍ଣ୍ଣ ଲୋକ ଯିବେ । ସେଥିଭିତରେ ଚଳିବା ପାଇଁ, ରହିବା କୋଠରୀ, ଲୁଗା..."

"ଏ ସବୁ, କୌଣସି ଲେଖକଙ୍କର ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସ ପଢ଼ି ସେହି ଗପକୁ ତୋ ମା'କୁ ଶୁଣାଉଛୁ ନା କଅଣ ? ବେଶ୍ ବେଶ୍— ।"

ଏତିକିବେଳେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ ବୃଦ୍ଧ କୋକେନେଡ଼ି, ମେଘନାର ପିତା ।

ହଠାତ୍ ପିତାଙ୍କୁ ଦେଖି ମେଘନା ଉଠି ପଡ଼ିଲା ଓ ବାପା, ବାପା କହି ତାଙ୍କପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । "ବାପା ଦେଖିଲଣି । କିଏ ଆଜି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।"

"କିଏ, ମା— ?"

ଅଲ୍ବର୍ଟ ସୋଫାରୁ ଉଠି ଅଲେକ୍ସି ନମସ୍କାର କଲେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ।

"ଓଃ, ଅଟଲେସ୍କି ! ତୁମେ ଆଜି ଏ ଅସମୟରେ ବାପା ! ତୁମେ କେବେ ଆସିଲ ଲଙ୍କାକନ୍ଥାନରୁ ? ଦେଶ ପା ସବୁ ଭଲ ଅଛୁ ତ ? ତୁମ ବାପା କପର ଅଛନ୍ତି ? ବହୁଦିନ ହେଲା ମୁଁ ଆଉ ତମ ଘର ଅଡ଼େ ଯାଇ ପାରିନି ।"

ଅଲେକ୍ସି ଧୀରସ୍ଥିର ଭାବରେ ଉତ୍ତର କଲେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ।

"ହେଉ, ହେଉ ବସ ବସ । କ'ଣ ଏ ପାଗଳାର ଗପ ତୁମେ ବି ଶୁଣିଥିଲ ? ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ତୁମ ମାଉସୀ କେବଳ ଶୁଣୁଥିଲେ ବୋଲି । ହେଉ ହେଉ ଶୁଣ, ମୁଁ ଆସୁଛି ।"

ବୃଦ୍ଧ ବୈଠକଖାନାରୁ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ ।

"ଅଜୁବ ଶୁଣିକୁ ମା, ଅଟଲେସ୍କି ଯାଉଛନ୍ତି ସେହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଦଳପତି ହୋଇ । ମା, କି ସୁନ୍ଦର ସେ ଧାରଣା କହ ତ ? ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ, ପୃଥିବୀ ଭିତରେ ବହୁଲକଳା ବହୁ ଅଟଲେସ୍କିଙ୍କର ଯେ କି ଅପୂର୍ବ ଅନୁଭୂତି ହେବ, ମୁଁ ଧାରଣା କରି ପାରୁନି । ଓଃ, ମୁଁ ସେ ଦଳ ଭିତରେ ନାଇପାରନ୍ତିକି ମା ? ମୋତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗନ୍ତା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଉଠିରେ । କି ଅଦ୍ଭୁତ ଅନୁଭୂତି ହୁଅନ୍ତା ମୋର ?"

"ଏ ପାଗଳା କ'ଣ କହୁଛି, ସତରେ ନା ପୁଅ ? କାଲୁ ବାପା, ତମେ ଏତେ ଦୂରକୁ ଯିବ, ପୁଣି ଏ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ, କେତେ ବିପଦ ଆପଦ ଅଛି, ତୁମେ ଏଥିରେ ରାଜି ହେଲ କାହିଁକି ? ତୁମ ବାପ ମା ତୁମକୁ ଛାଡ଼ିଲେ କେମିତି ?"

"କାହିଁକି, କ'ଣ ହୋଇଛି କି ମାଉସୀ ? କିଛି ତ ବିପଦ ଆପଦର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଆମେ ଏଠି ଯେପରି ଅଛୁଁ, ସେଠାରେ ଠିକ୍ ସେହିପରି ରହିବୁଁ । ପୃଥିବୀର ସବୁ ଖବର ଅନ୍ତରୁ ଏଠି ଯେପରି ପାଉଛୁଁ, ସେଠି ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେପରି ପାଉଥିବୁ । ଏଠି କ'ଣ ଘଟୁଛି ଆମକୁ ସେ ସବୁ ତ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଣାପଡ଼ି ଯାଉଥିବ ।"

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କଥା ସରିଛି କି ନାହିଁ, ମେରିନାର ମିଶା ପୋଷାକପତ୍ର ବଦଳାଇ ବୈଠକଖାନା ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ।

ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ, "ହଁ ମା, ତୁ କେଉଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସରୁ ସେ ସେ ଶୁଣାଉଥିଲୁ ଟି ତୋ ମା'କୁ ? ଫଟୋମ୍ବୋବସ୍କିଙ୍କ 'ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ଅଭିମୁଖେ' ନା ଲୁକାନୋରୋଭଙ୍କ ଅନୁଦିତ 'ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ମଣିଷ ବହିରୁ ?"

"ନା ବାପା, କେଉଁଥିରୁ ତୁମେ ତ ?"

"ଅଛି, ତୁ ଯେ କହୁଥିଲୁ, ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରହିବା କୋଠରୀ, ବାଧୁଅ ଘର, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଆଦି କଥା । ତା ହେଲେ ସେ ସବୁ କେଉଁଥିରୁ ମା ?"

"ସେ ସବୁତ କୌଣସି ବହିରୁ ତୁମେ ?"

"ଆଉ କ'ଣ ସେ ସବୁ ତୋ ମନରୁ ? ବେଶ୍ ବେଶ୍ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଲେଖ ଲେଖା ଦିଗରେ ଚେଷ୍ଟାକର । ଭଲ ଦିଗ ଦେଖାଏ । ତୁମେମାନେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ହୋଇ ସବୁ ସେ ଦିଗରେ ନ ଲେଖି, ଏଣେବେ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଜାଣି ନ ଥିବା ସାଧାରଣ ଔପନ୍ୟାସିକମାନେ କ'ଣ ଲେଖିବେ ସେ ଦିଗରେ ?"

"ଆପଣ କ'ଣ ଯେ କହୁଛନ୍ତି, ମୁଁ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ବାପା। ଆପଣ କ'ଣ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ଯେ, ଆମ ଦେଶରୁ ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଉଛି । ସେଥିରେ ପରା ମୁଁ ସବୁ ଯାହା କହୁଥିଲି, ସେ ସବୁ ରହିବ । ବହୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସେହି ଉପଗ୍ରହରେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ନାନା ପ୍ରକାର ଗବେଷଣା କରିବା ପାଇଁ ଯିବେ । ଅଲେକ୍ସି ସେଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯାଉଥିବା ଲୋକଙ୍କର ଦଳପତି ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ?"

"ଏଁ, ସତେ ? ବାଃ, ବାଃ, ବେଶ୍, ବେଶ୍ ।"

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ, "କ'ଣ ବାବା ପାଗଳ ଯା' କହୁଛି ସତ ? ତା ହେଲେ ବଡ଼ ଗୌରବର କଥା ଯେ ତୁମେ ସେଭଳି ଏକ ଐତିହାସିକ ଅଭିଯାନର କର୍ଣ୍ଣଧାର ହୋଇଯିବ । ଆଜି ଦେଶ ଯେ ତୁମକୁ ଏତେ ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଉଛି, ତମ ପକ୍ଷରେ ଏ କିଛି କମ୍ ଗୌରବର କଥା ନୁହେଁ । ହେଉ ବାବା, ମୋତେ ଟିକିଏ କହିଲ ତୁମ ଅଭିଯାନ କଥା ।"

"ଫସ୍ୱୋବର୍ଗଙ୍କ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ଅଭିମୁଖେ ଉପନ୍ୟାସଟି ମୁଁ ଯେଉଁଦିନ ଶେଷ କଲି, ସେହି ଦିନଠାରୁ ମହାଶୂନ୍ୟର ଭ୍ରମଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୋ ମନରେ ଏକ ଅଲୌକିକ କୌତୂହଳ ଜନ୍ମିଛି । ଯା' ହେଉ, ଉପନ୍ୟାସ ରଚୟିତାଙ୍କ କଳ୍ପନା ଯେ ଆଜି ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି, ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ଗୌରବର କଥା ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ? ଏଥିପାଇଁ ମୋତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପନ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ । ସେମାନଙ୍କ କଳ୍ପନା ଯେ ଦିନେ ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ ହୁଏ, ସେଇ ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କ

ମହାଦୂତ ଓ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚରେ ସ୍ଥାନ ଦିଏ ।"

ଅଲେକ୍ସି ଓ କୋଜେଲେସ୍କିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହିଭଳି କଥା-ବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଥିଲାବେଳେ ମେରିନାର ମାଆ ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ । 'ତୁମେମାନେ ଚା' ଟେବୁଲେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥାଅ । ମୁଁ ତେଣେ ଯାଏ ଅଲେକ୍ସି ପାଇଁ କିଛି ଖାଇବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରେଁ । ପୁଅଟା କେତେବେଳୁ ଆସିଲାଣି, ପୁଣି ଏତେ ଦିନ ପରେ ଆସିଛି, ନ ଖାଇ କ'ଣ ଚାଲିଯିବ ?"

"ହଁ ମା, ତୁ ଯା, ଖାଇବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କର । ଆମେ ତେହିଁ ଖାଇ ଆଜି ଥିଏଟର ଦେଖି ଯିବୁଁ ।"

"କିନ୍ତୁ, କେଉଁ ଥିଏଟରକୁ ?" ବୁଢା ହଠାତ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

"ବାହିଁକ ମା, ଅପେରାକୁ ?"

ବୁଢା ମେରିନାର ଏଭଳି ଉତ୍ତରରେ ହସିଲେ । "ଅପେରାର ଟିକେଟ୍ କ'ଣ ଆଉ ଏତେବେଳେ ମିଳିବ ?"

"ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ ସେତିକି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ନ କରି ବସିଛି ! ଟିକେଟ୍ ପରା କିଣା ସରିଛି । ମୁଁ ଗବେଷଣାଗାରରୁ ଯେତେବେଳେ ଆସିଲି, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋ ସଙ୍ଗିନୀ ପେଡ୍ରୋସୋଭ୍‌ନାକୁ ଫୋନ୍ କରି ଦେଇଥିଲି ଦୁଇଟି ଟିକେଟ୍ ପାଇଁ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୋତେ

"ଅପଣ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଅପେରାର ରିଜର୍ଭ ସିଟରୁ ଟଏ ଆପଣ ଦୁଇଟି ଟିକେଟ କିଣି ରଖି ଦେଇଛୁ ।"

× × ×

ଖାଇ ସାରିବା ପରେ ମେରିନା ଚାଲିଗଲା ତା'ର କକ୍ଷକୁ, ଥିଏଟର ଦେଖିଯିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ସଜ୍ଜିତ କରିବା ସକାଶେ ।

ଆଲେକ୍ସି ଖାଇସାରି ଗୋଟିଏ ସୋଫାରେ ବସି ସନ୍ଧ୍ୟା ଖବର କାଗଜ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ଯାଉଥିଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ହଠାତ୍ ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ଥିଏଟର ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବାକି । ମେରିନାର ବିଳମ୍ବ ଦେଖି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ରହି ପାରିଲେନି । ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ କପଡ଼ା ସାରି ଥିଏଟରରେ ପହଞ୍ଚିବେ, ସେଇ ଚିନ୍ତା ତାଙ୍କୁ ଅସ୍ଥିର କରି ପକାଇଲା । ପାଖ ରୁମରେ ସୁନ୍ଦରୀ ମେରିନା ତା'ର ପ୍ରକୃତିଦତ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ କୃତ୍ରିମ ରୂପପ୍ରସାଧନର ଅଭ୍ୟାସରରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ମେରିନା ରୁମରୁ ଇଉ-ଡି-କୋଲନର ସୁମଧୁର ଗନ୍ଧ ବହି ଆସୁଥାଏ ଆଲେକ୍ସି ବସିଥିବା ବୈଠକଖାନା ଭିତରକୁ—ବାସନ୍ତୀ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ମଳୟାନିଳରେ ଦୋହଲୁଥିବା ରଜନୀଗନ୍ଧାର ଅସରନ୍ତି ସୁବାସ ଭଳି ।

ହଠାତ୍ ଘଡ଼ିକୁ ଆଉଥରେ ଅନାଇ ଆଲେକ୍ସି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଆସନରୁ ଉଠି ରୁମରେ ପଦଚାରଣା କରୁ କରୁ ରୁମ ଭିତରକୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ହଠାତ୍ ପଶିଗଲେ ।

"ହିଁ, ହିଁ, ଆଲେକ୍ସି ଏ କ'ଣ କରୁଛ ? ଆଉ ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କର ବାହାରେ । ମୋର ସେ ଶେଷ ହୋଇନି " ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ମେରିନା ।

ତାହାର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ହଠାତ୍ ଉଠି ପଡ଼ି ନିଜ ଅର୍ଦ୍ଧ
ନଗ୍ନ ଶରୀର ଉପରେ ତରଭରରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ନାଇଲନ୍‌ର ଫ୍ରେଏ
ଗୁଦର ପକାଇଦେଲା । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଅଲେର୍ସିଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିପଥରୁ
ନିଜର ଲଜ୍ଜାକୁ ଘୋଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଶତ ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ ସେ
ଘୋଡ଼ାଇ ପାରିଲାନି ।

ମେରିନାକୁ ଏଭଳି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି କିଂ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିମୂଢ଼ ହୋଇ ଫେରି ଆସିଲେ ଅଲେର୍ସି ରୁମରୁ । କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଏକ
ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା ତାଙ୍କର ସାରା ଶରୀର ଦେଇ । କେଉଁ
ଏକ ନନ୍ଦନକାନନର ମାଦକତା ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ସାରା
ଶରୀରରେ । ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ମେରିନା କେଉଁ ଏକ ଅପ୍ସରା
ପରୀର ସୁନେଲି ରୂପନେଇ ଯେ ଦେଖା ଦେଲା ସେ ଭୁଲି ପାରିଲେ ନା ।
ମନେ ମନେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲେ, "ଓଃ, ମେରିନା ବାସ୍ତବିକ କେତେ
ସୁନ୍ଦରୀ ? ନାଇଲନ୍‌ର ସେଇ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଗୁଦର ତଳେ ବରଫ କଳା
ମାଦକତା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର କି ଅପରୂପ ଭଣ୍ଡାର । ମେରିନାର
ଆକାଶ ନୀଳିମା ଜିଣା ନୟନଯୁଗଳରେ ଲୀଳା-ଲୋଲ ଦୃଷ୍ଟି,
ବାନ୍ଧୁଲି ଫୁଲ ଜିଣା ଅରକ୍ତ ଅଧରରେ ମୁକ୍ତାନିନ୍ଦୀ ଅଂଶୁଳ ଦଶନ,
ଆବରଣ ବକ୍ଷରେ ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ଶରସାଥୀ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ
ଅତୁଳ ସୁନ୍ଦର ଓ ଲୋଭନୀୟ ହୋଇ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହେଲା ।

ତାକୁ ମେରିନା ବୋଧ ହେଲା ଅତୁଳ ପାଗଳୀ ଓ ସୁନ୍ଦରୀ ।
ସେ'ତ କେତେ ଥର ମେରିନାକୁ ଦେଖିଛନ୍ତି, ଏହାଠାରୁ
ବେଶି ପାଖରେ, ଅତୁଳ ନିକଟରେ ଓ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ।
କିନ୍ତୁ କାହିଁ ସେ ତ ମେରିନାକୁ କେଉଁ ଦିନ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖି

ନ ଥିଲେ । ସେ ତ କେବେ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଏଭଳି ଲୁବେର କଣ୍ଡାର ତୋଳି ଠିଆ ହୋଇ ନ ଥିଲା ।"

ଅଲେକ୍ସି ଏହିଭଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଯାଉଥାନ୍ତି, ହଠାତ୍ ରୁମ୍ ଭିତରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ବାହାରି ଆସିଲା ରୂପସୀ ମେରିନା ।

ମସ୍ତକର ପଶ୍ଚାଦ୍‌ଭାଗରେ ଗୁଚ୍ଛୀକୃତ ବେଣୀବନ୍ଧନବିହୀନ କେଶକଲାପ, ଅରୁଣ ରକ୍ତିମ ଅଧରରେ ଦରବିକଶିତ ହାସ୍ୟରେଖା, ଅର୍ଦ୍ଧମୁକ୍ତ ବକ୍ଷରେ ବିଚିତ୍ରବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସ୍ତରର ଏକ ମାଳା । ମାଳା ତଳକୁ ବକ୍ଷଦ୍ୱୟକୁ ହଡାଦାର କରି କୃତ୍ସ୍ନ ସେମିଜ୍‌ର ଉପରକୁ ସଦର୍ପରେ ଉଙ୍କି ମାରୁଛି ଲୋଭନୀୟ ବକ୍ଷ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ସର୍ବୋପରି ଭୂଷଣ ବିହୀନ ବାମହସ୍ତରେ ଦୋଳାୟମାନ ଭେନିଟି ବ୍ୟାଗ୍ ମେରିନାକୁ ଯେ କେଉଁ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଅଧୁନିକା ଭାବରେ ପରିଣତ କରିଥାଏ ତା' ଧାରଣା କରିବା ଯେକୌଣସି ଯୁବକର ଶକ୍ତିର ବାହାରେ । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକର ପ୍ରତିଫଳନରେ ମେରିନାର ସୁସଜ୍ଜିତ ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦ ତା'କୁ ଯେ କେଉଁ ଅମରାବତୀର ଅଦ୍ୱିତୀୟ ରୂପସୀ ଭାବରେ ପରିଚିତ କରାଉଥାଏ, ତାହା କଳ୍ପନା କରିବା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏକେବାରେ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

ତତ୍ପର ହୋଇ ବାହାରେ ଆସି ନିଜର ଭୁବନ ମୋହନ ବେଶରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଚମକାଇ ଦେଇ ମେରିନା ପଚାରିଲା, "ଆଉ କେତେ ସମୟ ଅଛି ଅଲେକ୍ସି ? ଆମେ ଥିଏଟର ଆରମ୍ଭ ପୂର୍ବରୁ ପହଞ୍ଚି ପାରିବା ତ ?"

ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାଙ୍କର ଏ ଅପରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଗରେ ଏକେବାରେ ହଜି ଯାଇଥିଲେ । ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ଭଳି ମେରିନାକୁ କେବଳ ଚାହିଁ ରହିଲେ ?

ମେରିନାଙ୍କୁ ଯେତେ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ଅହୁର ଦେଖିବାକୁ ମନ ହେଲା । ମେରିନା କ'ଣ ପଚାରୁଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ହେବ, ସେଥିପ୍ରତି ତାଙ୍କର ସତେ ଯେପରି ଖିଆଲ ନାହିଁ ।

ମେରିନା ଅହୁର ପାଖରେ ଆସି କହିଲା "ଆସ ଆସ ଅଲେକ୍ସି, ବହୁତ ଡେରି ହୋଇଗଲାଣି, ବେଳ ହେବନି ବୋଧହୁଏ । ବାପାଙ୍କର କାର୍ ନେଇ ଯିବାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ତୁମେ ଗାଡ଼ିକୁ ଚାଲ । ମୁଁ ବାପାଙ୍କୁ କହିଦେଇ ଆସେଁ ।"

ମେରିନା ତରତର ହୋଇ ପିତାଙ୍କ କକ୍ଷ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲେ ।

ସେ କିଛି ସମୟ ପରେ ମାଙ୍କୁ କହୁଁ କହୁଁ ବାହାରି ଆସିଲା "ଆମର ଆଜି ଫେରିବା ଡେରି ହୋଇ ଯାଇପାରେ ମା । ତୁ ମୋ ପାଇଁ ଉଜାଗରେ ହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରିବୁ ନି । ମୁଁ ଆସିଲେ ଉଠାଇ ଡାକିବି ।",

ମେରିନା ତରତର ହୋଇ ଗ୍ୟାରେଜ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲେ— ଭିତରେ ମଟର କାର । କାର ଫେଣ୍ଡାଟାକୁ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଘୂରାଇଁ ଘୂରାଇଁ ଅଟକି ଯାଇ ପଚାରିଲା, "ଅଲେକ୍ସି, ତୁମେ ଚଲାଇବ ତ କାର ?"

"ଏଁ, ମୁଁ ? ହେଉ, ଗାଡ଼ିଟାକୁ ବାହାର କରଅଣ, ଦେଖିବା ।"

ମେରିନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗ୍ୟାରେଜରୁ ଗାଡ଼ି ବାହାରକରି ଆଣିଲେ । ଗାଡ଼ି ସଡ଼କ ଉପରକୁ ଚାଲି ଆସିଲାରୁ ଅଲେକ୍ସି ଗାଡ଼ି ଚଲାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଗାଡ଼ିର ବିପରୀତ ପାର୍ଶ୍ୱର ଦୁଆର ଖୋଲି ମେରିନାର ବାମପାର୍ଶ୍ୱରେ ବସିପଡ଼ି ତାଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଗାଡ଼ି ଚଲାଇବା ପାଇଁ ।

"ତୁମେ ଚଳାଅ ମେରିନା । ମୁଁ ଟିକିଏ ଗ୍ରହଧାମର ସୌନ୍ଦ ଉପଲବ୍ଧି କରେଁ । ଏଇ କେତେ ଦିନ ଭିତରେ ତୁମର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଧୁନିକତା ଭଳି ଗ୍ରହଧାମର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଧୁନିକତାରେ ଏତେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି ଯେ, ଯେ ସବୁ କିପରି ନୂଆ ନୂଆ ଲାଗୁଛି ମୋତେ । ସେ ସବୁକୁ ଟିକିଏ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ମୋତେ ସୁବିଧା ଦିଅ ମେରିନା ।"

ଏତିକି କହି ଅଟେଲସ୍କି ମଟର ବାହାରକୁ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

ସୁବିସ୍ତୃତ ଏବଡ଼ ଷ୍ଟ୍ରୀଟ୍ ଉପରେ ସୁନ୍ଦର ଚକଚକ ଲିମୋସିନ୍ କାର ଛୁଟିଚାଲିଲା ତୀବ୍ର ବେଗରେ । ଦୂରରୁ କିପରି- ପୋଲର ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ସହିତ ଗୋଲାପ ପୁଷ୍ପୋଦ୍ୟାନରୁ ବ ଆସୁଥିବା ସୁଗନ୍ଧିଯୁକ୍ତ ପବନ ମଟର ଭିତରକୁ ବେଶ୍ ମହକା ଦେଉଥାଏ । ଯାଉଁ ଯାଉଁ କେତେ କୋଣି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଗାଡ଼ର ଦ କଦଳୀବଲ୍ଲରିକୁ କାର୍ ଦୋହଲି ଯାଉଥାଏ । ଏହି ଦୋହ ଦିବା ଭିତରେ ଅଟେଲସ୍କି ମେରିନା ଉପରେ ଥରକୁ ଥର ଢ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ଥିଏଟର ଆରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କାଳେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେନି ଭାବି ମେରିନା ଧୀରେ ଧୀରେ ମଟରର ବେ ବଢ଼ାଇ ଦେଉଥାଏ ।

କାର୍ର ବେଗ ବଢ଼ିଯିବା ଦେଖି ଅଟେଲସ୍କି ବିପଦ ଆଶଙ୍କାରେ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ନିଜ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ କହିପକାଇଲେ—

"ମେରିନା, ସାବଧାନ ହୋଇ ଚଳାଅ, ଏତେ ଜୋରରେ ଚଳାଇଲେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟାଇବ କେଉଁଠି ତୁମେ ।"

ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ନ ଶୁଣିଲାଭଳି ପଚାରିଲା, "ଥିଏଟର ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଆଉ କେତେ ମିନିଟ୍ ବାକି ଅଛି ଅଲେକ୍ସି ?"

"ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ।"

"ଏଁ, ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍ ?" ମେରିନା ପୁଣି କାର୍‌ର ବେଗ ବଢ଼ାଇ-ଦେଲା । ତା'ର ଇଚ୍ଛା' ତୃତୀୟ ଘଣ୍ଟା ବାଜିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଯେପରି ଥିଏଟରର ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବ ।

ଅଲେକ୍ସି କାର୍‌ର ବେଗ ପୁଣି ବଢ଼ିଯିବା ଦେଖି ଅଧିକ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମେରିନା ଆଜି ନେଇ କେଉଁଠି ନା କେଉଁଠି ସେ ଧକ୍କା ଲଗାଇବ, ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ଆଉ ସନ୍ଦେହ ରହିଲନି । ସୁଯୋଗକୁ ସେ ନିର୍ଜନ ରାସ୍ତାରେ ପୋଲିସ ନ ଥିଲେ । ସେମାନେ ଥିଲେ ହୁଏତ ମେରିନାର ଏହି ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ଗତିର ଚାଳନାକୁ ବନ୍ଦ କରି ପାରିଥାନ୍ତେ ।

କାଳେ କିଛି ହେବ ଭାବି ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାର ପାଖକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ ବ୍ରେକ୍ ଉପରେ ଗୋଡ଼ରଖି ଷ୍ଟିଅରିଂ ଉପରେ ହାତ ରଖିଲେ ମେରିନାର ଠିକ୍ ପାପୁଲି ଉପରେ । ଦରକାର ହେଲେ ଯେପରି କାର୍‌ଟାକୁ ନିଜ ଆୟତ୍ତାଧୀନକୁ ନେଇ ଆସିପାରିବେ । ମେରିନାର ମୁହଁ ପାଖରେ ମୁହଁ ଲଗାଇ ପଚାରିଲେ "ତୁମେ ଏତେ ଜୋରରେ କାର ଚଳାଉଛ, କେଉଁଠି ଯେପରି ଏକ୍ସିଡେଣ୍ଟ ନ କର ମେରିନା ।"

"ମେରିନାକୁ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ଚାଳକ ବୋଲି ଭାବନି ଅଲେକ୍ସି । କାର ଉପରେ ତା'ର ଯଥେଷ୍ଟ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଅଛି ।

ଏକ୍‌ସିଡ଼େଣ୍ଟ ମେରିନା ପକ୍ଷରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ହୋଇ ନ ପାରିବ ?”

“ହୁଁ ? କିନ୍ତୁ ତୁମର ଏହି ଚମ୍ପକକଳିକାନିନ୍ଦୀ କୋମଳ ଅଙ୍ଗୁଳି, ମୃଣାଳନିନ୍ଦିତ ବାହୁଯୁଗଳରେ ପଦ୍ମଫୁଲପରି ନରମ ପାପୁଲି ଓ ସର୍ବୋପରି ତୁମର ଏ ସୁରୁ ସ୍ନିଗ୍ଧ କଳେବର, ତୁମର ଏ ବଳିଷ୍ଠ ଦାମ୍ଭିକତାର ତ ପରିଚୟ ଦେଉନି ସୁନ୍ଦରୀ ?”

କହୁଁ କହୁଁ ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାର ସେହି ଫୁଲପରି କଅଁଳିଆ ପାପୁଲିକୁ ଚାପିଧରି ତା ପାଖକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲେ ।

ମେରିନା ଟିକିଏ ମୁରୁକି ହସି କହିଲା, “ହଁ, ହଁ ଏ କ’ଣ କରୁଛ ଅଲେକ୍ସି, ଏଥର କିନ୍ତୁ ଏକ୍‌ସିଡ଼େଣ୍ଟ ହେଲେ ମୋ ଦୋଷ ଧରିବନି” ହାସୋଚ୍ଛଫୁଲ୍ଲ ନୟନକୁ ନଚାଇ ନଚାଇ ମେରିନା କହିଲା ।

ମେରିନା କାର୍‌ର ବେଗ ଆହୁରି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ସୁପ୍ରଶସ୍ତ ଜେସ୍‌ଜିନ ଷ୍ଟ୍ରୀଟ ଉପରେ ସେତେବେଳକୁ କାର ପବନବେଗରେ ଛୁଟି ଚାଲିଥାଏ, ସତେ ଯେପରି ମଟରର ଚକା ରାସ୍ତାଉପରେ ନ ପଡ଼ି ସାରା କାରଟିକୁ ପବନ ଭିତରେ ଉଡ଼ାଇ ନେଇ ଚାଲିଛି । ଶହଶହ କାରକୁ ପଛରେ ପକାଇ ମେରିନାର କାର ଆଗକୁ ଛୁଟି ଚାଲିଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଅଲେକ୍ସି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, “ହଁ, ହଁ କ’ଣ କରୁଛ, ମେରିନା, ହର୍ଣ୍ଣ ନ ଦେଇ ସେ କାରଟିକୁ କଟାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନି ।”

କହୁଁ କହୁଁ ଅଲେକ୍ସି ହର୍ଣ୍ଣ ଦେବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବଢ଼ାଇଦେବା ହାତକୁ ନିଜର ବାମ ହାତରେ ଉଠ଼ ଧରି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଉପରକୁ ଝୁଲିପଡ଼ି ମେରିନା ପାଟିକରି ଉଠିଲା—

"ନା, ନା ଏ କ'ଣ କରୁଛ ତୁମେ ? ଏଇ କେତେ ଦିନ ତଳେ ରାଜଧାନୀରେ କେହି ହର୍ଣ୍ଣ ବଜାଇ ପାରିବେନି ବୋଲି ଯେଉଁ ନୂଆ ଅଇନ୍ ପାସ୍ ହୋଇଛି, ତାହା ତୁମେ କ'ଣ ଜାଣିନ ? ହର୍ଣ୍ଣ ଦେଲେ ପୋଲିସ ଏହିକ୍ଷଣି କୁଆଡ଼ୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିବ । ତୁମେ ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ ହୁଅନି ଅଲେକ୍ସି, ମୁଁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଛି ।"

ଠିକ୍ ତୃତୀୟ ଘଣ୍ଟା ବାଜିବାକୁ ଯାଉଛି ମେରିନା ଓ ଅଲେକ୍ସି ଥିଏଟରର ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ ।

ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଜଣେ ଯୁବତୀ ଦୁଇଟି ଟିକେଟ ଧରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ବିନା ଟିକେଟରେ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ଭିତରକୁ ପଶିଯିବା ଦେଖି ସେ ହସହସ ମୁହଁରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଆସି ପଚାରିଲା, "ଆପଣ କଣ ମେରିନା ଭୋରୋଞ୍ଜେନେସ୍କି ?"

ମୃଦୁ ହସିଲି ମେରିନା ଟିକେଟ ଦୁଇଟିକୁ ସେହି ଯୁବତୀଟି ଠାରୁ ନେଇ ଭିତରକୁ ପଶିଲା । ଥିଏଟର ଦେଖିବା ପାଇଁ ସେ ଏତେ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଯୁବତୀଟିକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଗଲା

ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ମେରନାକୁ ଏଭଳି ଅଶିଷ୍ଟାଚରଣରୁ ରକ୍ଷାକରିବା ପା
ଅଚେଲସ୍ପି ଯୁବତୀଟିକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇ ମେରନା ପଛେ ପ
ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ।

ଯୁବତୀଟି ହସହସ ମୁହଁରେ ପ୍ରତିନମସ୍କାର ଜଣାଇ ଗ୍ରୀନକୁ
ଅନେଇ ମୁହାଁଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ସେହି ଅଲୋ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ପ୍ରଶସ୍ତ ବାରଣ୍ଡା ଭିତରେ ।

ମେରନା ଓ ଅଲେସ୍ପି ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟ ଭିତରକୁ ପଶିଲାବେଳକୁ
ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟର ମଳିନ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଆଲୋକବର୍ତ୍ତୀ ଲିଭି ନଥାଏ
ସେମାନେ ଯାଇ ଷ୍ଟେଜଠାରୁ ଅଳ୍ପଦୂରରେ ବସିଲେ । ବସି
ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ମେରନା ଗ୍ଲୁରିଅଡ଼କୁ ଟିକିଏ ଅନାଇ ଦେଇ ଦର୍ଶକମାନ
ଦେଖିନେଲା । କିଏ କିପରି ପୋଷାକରେ ଅସିଛନ୍ତି, କିଏ କିପରି ବ
ମେଳରେ ବସିଛନ୍ତି ଦେଖିନେଇ ନିଜ ପୋଷାକ ଅଡ଼କୁ ଟିକି
ଅନାଇ ଦେଇ ଖୁସି ହେଲା ।

ସେମାନେ ବସିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ହଠାତ ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟର ଆଲୋ
ଲିଭିଗଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଷ୍ଟେଜର ପରଦା ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ଷ୍ଟେ
ଭିତରେ ଏକ ଅକର୍ଷଣୀୟ ଭଙ୍ଗୀରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ମେରନା
ସଙ୍ଗିନୀ ବିଖ୍ୟାତ ବେଲେଟ୍ ଶିଳ୍ପୀ ମେରିଅ ପାଡେସ୍ୟାଭନା । ସ
ସଙ୍ଗେ ମେରନା ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଅଲେସ୍ପି ଅଡ଼କୁ ମୁହଁ ବୁ
ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ କରି କହିଲା—

"ଏ ହେଉଛନ୍ତି ମୋର ସେଇ ସଙ୍ଗିନୀ ମେରିଅ ପାଡେସ୍ୟାଭ
ବିଜ୍ଞଧାନର ସୁବିଖ୍ୟାତ ବେଲେଟ ନର୍ତ୍ତକୀ । ତୁମେ ତା'ର ନୃ

ଦେଖିଲେ ନିଜକୁ ପାଶୋରି ଯିବ ଆଲେକ୍ସି । ସେ ଏବେ ଆମେରିକା କ ମଣରେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି ।”

ମେରିନା ଆହୁରି କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ପଛରୁ କାଏ ଜଣେ ଦର୍ଶକ ମେରିନାର ହୁସ୍ ହୁସ୍ ଶବ୍ଦରେ ଆପତ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଲେ । ମେରିନା ହଠାତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ ।

× × ×

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଜନ୍ମସ୍ଥାନ ଫେରିଯିବା ଦିନ । ମେରିନାର ପ୍ରାଣ ବିରହରେ କାନ୍ଦି ଉଠୁଥାଏ । ଏଇ କେତେଦିନ ସେ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦରେ କଟାଇଦେଇଥିଲା, ସ୍ୱଳ୍ପବେଳକୁ ଅତୀତର ଲୁହ ବହୁ ନ ଥାଏ । ଯେଉଁଦିନ ଆଲେକ୍ସି ସହିତ ଏକା, ସେଉଁଦିନ ଆଲେକ୍ସି ସହିତ ତା' ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଘେନି ରାଜଧାନୀ ବାହାରକୁ ଯାଇ କେତେ ହୋଚି, କେତେ ବୁଲାବୁଲି, କେତେ ମଜ୍ଜା ମଜଲିସ୍ କରନ୍ତି, ତା ସ୍ୱପ୍ନ ବେଳକୁ ମେରିନାର ଦୁର୍ବଳ ସ୍ମୃତି ଥରି ଉଠୁଥାଏ ।

ଏଇ କେତେଦିନ ଭିତରେ ସେ ଗବେଷଣାଗାରକୁ ଯାଇଛି ସତ, କିନ୍ତୁ ଗବେଷଣାରେ ସେ ମନ ଲଗାଇ ପାରୁନି । ମନପ୍ରାଣ ତା'ର ଲାଗି ଯାଇଛି କେବଳ ଆଲେକ୍ସି ଠାରେ । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ ସେ କେତେ ଯେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ତା'ର କଳନା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଫେରି ଯିବା ଦିନ ଯେତିକି ପାଖେଇ ଆସୁଥାଏ, ମେରିନାର ଆନନ୍ଦ ସେତେ କମି ଆସୁଥାଏ । ଦିନଗୁଡ଼ାକ ତା'କୁ ଘଣ୍ଟା ମିନଟ ଭଳି ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ଆଲେକ୍ସି ରାଜଧାନୀର ବିମାନ ଘାଟିରୁ ସିଧା ସଳଖ ଛାଡ଼ିବା ଠିକ୍ ହୋଇଥାଏ ।

ମେରିନା କିପରି ସେ ତା'ଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବ ଭାବି ପାରୁ ନ ଥାଏ । ଅଲେକ୍ସି ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ମହାଶୂନ୍ୟ'କୁ ଯିବେ, ଏହା ତା'ଙ୍କୁ

ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେ ଗୌରବ ବୋଲି ଜଣା ପଡୁଥିଲା, ଏବେ ତାଙ୍କୁ ସେପରି ବୋଧ ହେଉନି । ତାକୁ ବୋଧ ହେଉଛି ଅଲେକ୍ସି ସତେ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି କେଉଁ ଏକ ଅଜଣା ଦେଶକୁ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରୁ ଫେରିବା ଅଲେକ୍ସି ପକ୍ଷରେ ସେତେ ସହଜ ନୁହେଁ । ମେରିନା ଏଇ କଥାକୁ ଯେତେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବିଦାୟ ପ୍ରତି ମନ ତା'ର ସେତେ ବିଦ୍ରୋହୀ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ସକାଳ ଏଗାରଟାରେ ବିମାନ ଘାଟିରୁ ଜାହାଜ ଛାଡ଼ିବ । ସେ ସଅଳ ସଅଳ ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଅଲେକ୍ସି ନିଜକୁ ଏକ ଅପୂର୍ବ ବେଶରେ ସଜାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଅଜଣା ମନ ଭିତରେ କେତେ ବିଚିତ୍ର ଧାରଣା ଯେ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ, ସେଗୁଡ଼ିକର ଖିଅ ସେ ଧରିପାରୁ ନ ଥାଏ ।

ବେଳେବେଳେ ମେରିନାର ମନକୁ ହଠାତ୍ ଖିଆଲ ଆସି ଯାଉଥାଏ, ସତେ କ'ଣ ଅଲେକ୍ସି ଆଉ ଫେରି ଆସିବେନି ସେହି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରୁ ? ଏଇ କ'ଣ ତା' ହେଲେ ଅଲେକ୍ସି ସହିତ ତାର ଶେଷ ଦେଖା । ଅଲେକ୍ସି ଯେତେବେଳେ ଏଭଳି ବିପଦ-ସଂକୁଳ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ସାମାନ୍ୟ କିଛି ହେଲେ ତା—।" ଆଉ ଭାବିପାରୁ ନ ଥାଏ ।

ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ମନେପଡ଼ି ଯାଉଥାଏ, "ଛି, ସେ କେତେ ସ୍ୱାର୍ଥପର କଥା ଭାବୁଛି ସତେ ? ପୃଥିବୀ ସହିତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଯେଉଁ ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପିତ ହେବ, ସେଥିରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଫେରି ନ ଆସିବା ପ୍ରଶ୍ନ କ'ଣ କେବେ ଉଠିପାରେ ?" ସଂଜ୍ଞା ଉଠିଲାବେଳକୁ ମେରିନା ଏହିଭଳି ଶତେକ ଭାବନା ଭିତରେ ପୁରାପୁରି ଅନ୍ୟମନସ୍କା

...ହାର ପଡ଼ୁଥାଏ । କେତେବେଳେ ଯେ ସେ କେଉଁ କାମ କରୁ-ଥିଲା, ଜାଣିପାରୁ ନ ଥାଏ ।

ଘଣ୍ଟା ବାଜିବାକୁ ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ବାକି । ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଘଣ୍ଟାକୁ ଅନାଇଦେଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ମେରିନା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ସିଟରେ ବସି ଗାଡ଼ି ଗ୍ୟାରେଜରୁ ବାହାରକରି ଅଣି ଶ୍ୟାମନଘାଟି ଅଭିମୁଖେ ଛୁଟାଇଦେଲା । ସୁବିସ୍ତୃତ ରାଜପଥ ଉପରେ ସେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଉଥାଏ ସତ, କିନ୍ତୁ ମନ ତା'ର ଥାଏ, ଅଲେକ୍ସିଙ୍କଠାରେ । 'ମହାଶୂନ୍ୟ' ଭିତରେ ଯଦି କୌଣସି ବିପଦ ପଡ଼େ, ତେବେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସେଠି ତ କେହି ନ ଥିବେ । ଏହିଭଳି ନାନା ଚିନ୍ତାରେ ମେରିନାର ମନ ଆନ୍ଦୋଳିତ ହେଉଥାଏ ।

ମନ ଭିତରର ଭାବନାର ସ୍ରୋତ ବାଧାବିଘ୍ନ ନ ମାନି ବହି ଯାଉଥାଏ, ଠିକ୍ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟାର ଜଳସ୍ରୋତ କୂଳଲଂଘି ଗଲାଭଳି । ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ସୁବିସ୍ତୃତ ଶ୍ୟାମନଘାଟିକୁ ପଡ଼ିଥିବା ରାସ୍ତାଆଡ଼କୁ ତା'ର ଦୃଷ୍ଟି ନ ଥାଏ । କେବଳ ଏକ ଅଭ୍ୟାସଜନିତ କାଇଦାରେ ହାତ ଚାଲୁଥାଏ ଷ୍ଟିଅରିଂ ଉପରେ । ଗାଡ଼ି ଛୁଟିଚାଲିଥାଏ ବାଧାବିଘ୍ନ ନ ମାନି ଠିକ୍ ମନ ଭିତରର ଭାବନା ଭଳି ।

×   ×   ×

ମଟର ଯାଇ କେତେବେଳେ ଶ୍ୟାମନଘାଟି ପାର୍କଠାରେ ଠିଆ ହେଲାଣି ଓ ମେରିନା ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ କେତେବେଳେ ଇଞ୍ଜିନ୍ ବନ୍ଦକରି ସାରିଲାଣି ସେ ଆଡ଼କୁ ତାର ଖିଆଲ ନାହିଁ ।

ଟ୍ରାଫିକ ପୋଲିସ ଅଫିସର ଆସି ମେରିନାକୁ କେତେବେଳେ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଗାଡ଼ିଟାକୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡଠାରୁ ଘୁଞ୍ଚାଇଦେଇ ରାସ୍ତାକଡ଼

ଦେବାପାଇଁ, ସେତେବେଳକୁ ହଠାତ୍ ମେଘନାର ଖିଆଲ ପଶିଲା ଯେ, ସେ ବିମାନଘାଟୀ ସମ୍ମୁଖରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲାଣି । ପୋଲିସ ଅଫିସରଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ବଡ଼ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ସେ କାରଟାକୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡଆଡ଼କୁ ନେଇଗଲା ।

ଗାଡ଼ିକୁ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ରଖି ସେ ବଡ଼ ତରତର ହୋଇ ଦୌଡ଼ିଲା ଉଡ଼ାଜାହାଜଘାଟୀ ଭିତରକୁ । ଗେଟ ପାଖରୁ ସେତେବେଳେ ଶୁଣିଲା ଯେ କାଜାକସ୍ଥାନ ଅଭିମୁଖେ ଛାଡ଼ିବା ଜାହାଜ ଘାଟୀ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଅଳ୍ପ ପନ୍ଦରମିନିଟ୍ ବାକି, ଜାହାଜଟି ଗୁର ନମ୍ବରରେ ଠିଆହୋଇଛି, ନି ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ଦୌଡ଼ିଲା ସେହି ବିମାନଆଡ଼େ । ବିମାନ ପାଖରେ ଦେଖିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତା ଓ ତାହାଙ୍କ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବମାନେ ତାଙ୍କୁ ଘେରି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ବିଷାଦର ଏକ କାଳିମାଛାୟା ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ମଳିନ କରି ଘୋଡ଼ା ପକାଇଛି, ଠିକ୍ ଯେପରି ପୃଥିବୀର ଛାୟା ପୂର୍ଣ୍ଣମୀଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ଘୋଡ଼ାଇପକାଇଥାଏ । ଅଦୂରରୁ 'ଅଲେକ୍ସି' 'ଅଲେକ୍ସି' ଡାକି ମେଘନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ବିଷାଦର କି ଏକ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ! ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଏକ ଦାରୁଣ କୋହ ଉଠୁଥାଏ ଦୁଃଖରେ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯାଉଥାଏ, ଆଖିରେ ଲୁହ ଢଳ ଢଳ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ । ସେହି କରୁଣ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ ମନେ ହୁଏ, ସତେ ଯେପରି ସେମାନେ ଆସିଛନ୍ତି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବାପାଇଁ କାଜାକସ୍ଥାନ ଅଭିମୁଖେ ନୁହେଁ, ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଭିମୁଖେ ।

ମେଘନା ଯାଇ ଠିଆହେଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ବୃଦ୍ଧା ମାତାଙ୍କ ନିକଟରେ ନିଜ ମନ ଭିତରେ ଅତୀବ ଦୁଃଖକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଚପି-

ଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ ସେ କହିଲା, "ତୁମେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ଙ୍ଗୀ, ଅଲେକ୍ସି ଅଳ୍ପ କେଇ ଦିନ ଭିତରେ ଫେରି ଆସିବେ ସେ।"

ମେରିନାର ଏହି ପ୍ରବୋଧନାରେ ବୃଦ୍ଧା ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନ ାରି ହେଁ ହେଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ। ତାଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଜମାଟ- ବନ୍ଧା ହୋଇ ଥିଲା, ତାହା ଏହି ପଦକ କଥାରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ତାପରେ ବରଫ ତରଳିଲା ଭଳି ତରଳି ଗଲା। ସେ ମେରିନାକୁ ଣ୍ଢାଇ ପକାଇ ଭୋଁ ଭୋଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ।

"ସତେ କ'ଣ ଅଲେକ୍ସି ଆଉ ଫେରିବ ? ପୁଅ କ'ଣ ସତେ ପୁଣ ମୋତେ 'ମା' ବୋଲି ଡାକିବ ?" ବେଳକୁ ବେଳ ାଙ୍କ କୋହ ଏତେ ଅଧିକ ଜୋରରେ ଉଠିଲା ଯେ, ତାଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବା ମେରିନା ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଲା।

ବିଦାୟକାଳୀନ ଦୁଃଖରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାକ୍‌ରୋଧ ହୋଇ- ଯାଇଥାଏ। ବନ୍ଧୁ, ସହୋଦରମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବା ବେଳେ ବିଦାୟର, କେତେ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ସେ ଏଥର ଉପଲବ୍ଧି କଲେ। ଖି ତାଙ୍କର ଶୋକରେ ଛଳଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା। ପିତାମାତାଙ୍କୁ କେଉଁ ବାଣୀରେ ପ୍ରବୋଧ ଦେବେ ଭାଷା ପାଉନଥିଲେ। ମା'ଙ୍କଠାରୁ ସେ ତ କେତେଥର ବିଦାୟ ନେଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ କାହିଁ ଆଜି ଭଳି ତ ାଙ୍କର ହୃଦୟ କେବେ ଏତେ ଅଧୀର ହୁଏନି। ତାଙ୍କର ଅନ୍ତର ାମ୍ଭିକତା ଭାଙ୍ଗି କି ପାଣିଭଳି ତରଳି ଯାଉଛି ଆଜି ? ଏ କ'ଣ ଙ୍କର ତା' ହେବେ ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ ଶେଷ ବିଦାୟ ? ଅଲେକ୍ସି ଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବେ କ'ଣ ମାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ ପିଲାଙ୍କଭଳି ଭୋଁ ଭୋଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ।

ମାତାପୁତ୍ରଙ୍କର ଏ ବିଦାୟକାଳୀନ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତା ପାଖେଇ ଆସି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲେ—

"ତୁ ବାପ ଯେତେବେଳେ ସେ ଆଡ଼କୁ ଯିବୁ, ମୋତେ ଟିକିଏ ଖବର ଦେବୁ । ମୁଁ ଯାଇ ତୋତେ ଥରେ ଦେଖି ଆସିବି ।"

ଇତ୍ୟବସରରେ ଜାହାଜଘାଟିର ଜଣେକ ଅଫିସର ଆସି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ । ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଛାଡ଼ିବାର ବେଳ ହୋଇଗଲାଣି, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାହାଚ କାଢ଼ି ନିଆଯିବ ।

ମା'ଙ୍କଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଇ ଆଲେକ୍ସି ଚାଲିଲେ ମେରିନା-ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବା ପାଇଁ ।

ମେରିନାକୁ କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଇ ଆଉ କହି ପାରିଲେ ନି । ଦୁଃଖରେ ଅଧୀର ହୋଇପଡ଼ି ମେରିନାକୁ କୁଣ୍ଢାଇପକାଇଲେ । ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଧରି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲେ । କେବଳ କ୍ରନ୍ଦନରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ବିଦାୟବାର୍ତ୍ତା ରୂପାୟିତ ହେଲା । ସ୍ୱରର ଭାଷା ଆଉ ଦରକାର ପଡ଼ିଲାନି । ମେରିନାର ଲୋତକରେ ଆଲେକ୍ସିର ବକ୍ଷ ଭିଜିଗଲା । ଏଇ ଦୁଇ ବିଦାୟୀଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କେହି ଅଶ୍ରୁ ଲୁହ ନ ଢାଳି ରହି ପାରିବେନି । କିଛି ସମୟ ପରେ ଆଲେକ୍ସି ମେରିନାକୁ ଛାଡ଼ି ପିତାଙ୍କଠାରୁ ଆଶୀର୍ବାଦ ନେଇ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ ।

ମେରିନାର ଷ୍ଟେସ୍ରୁ ଯେତେବେଳେ ଏହାର ଛାତିର ମୁଖ ଖୋଲିଥିଲା, ସେ ତାହାର ଅତିଲୁ ସ୍କ୍ରିନ୍ ପାଇଥିବା ଆଲୋକି ଅତିଲୁ ଜାଣିଲା କିଛୁ ଦେଖି ପାରୁ ନ ଥାଏ। ଆଲୋକି ଉଡାଡାହାଙ୍କ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇ ପୁଣି ଥରେ ଛାଡ ସହୋଦରମାନଙ୍କ ଅତିକୁ ଜାଣିଲା ଉଡ଼ାଡାହାଙ୍କ କୋଠରୀ ଭିତରେ ମିଳାଇ ଗଲା।

—ପାଞ୍ଚ—

"ରୁସିଲ୍ ଅଲେକ୍ସି" ବଜ୍ର ବଜ୍ର ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ବରି ପାଲ୍‌ଭିନ୍ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଅଫିସ କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ପଶି ଅସିଲେ ।

"ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଛୁଟିରେ ଯାଇଥିଲ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ନେକ୍ରାଟୋଭ୍‌ଙ୍କଠାରୁ ପତ୍ରପାଇଲି ଯେ, ସେ ଗେଷ୍ଟ୍ରିକ୍ ଅଲ୍‌ସର୍‌ରେ ପୀଡ଼ିତ ହୋଇ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ଏକ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଚିକିତ୍ସିତ ହେଉଅଛନ୍ତି । ଚିକିତ୍ସକମାନେ କହନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କର ରୋଗ ଏତେ ସାଂଘାତିକ ଯେ, ଅପରେସନ୍ ବିନା ଭଲହେବା ଅସମ୍ଭବ । ସେପରି ଅବସ୍ଥାରେ ସେ କପର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବେ ମୋତେ ମନ୍ତ୍ରର ପଠାଇଛନ୍ତି । ନେକ୍ରାଟୋଭ୍, ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ବିଜ୍ଞାନର ବିଶେଷଜ୍ଞ, ନୋବଡେଭର୍ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟାପକ ନା ?"

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟେବୁଲ୍ ଉପରକୁ ଫାଇଲ୍ ବାହାର କରି ହେଡ଼େଟାଫଙ୍କ ଠିକଣା ବାହାର କଲେ ଅଲେକ୍ସି । ଫାଇଲ୍ ଉପରେ କିଛି ସମୟ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ କହିଲେ, "ହଁ, ସେ ଲେନିନ୍‌ଗ୍ରାଡ଼ର ବିଶ୍ୱ-ବିଦ୍ୟାଳୟର ଶଲ୍ୟବିତ୍, ଅଭିଜ୍ଞ ଅଧ୍ୟାପକ ।"

"ତା' ହେଲେ କ'ଣ କରାଯିବ ବର୍ତ୍ତମାନ ?" ବଡ଼ ହତାଶ ଭାବରେ ବସିପଡ଼ିଲେ ବୃଦ୍ଧ ଅଲେକ୍ସି ସମ୍ମୁଖ ଚେୟାରରେ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ଶଲ୍ୟବିତ୍, ବିଶେଷଜ୍ଞ ନ ହେଲେ ହେବ କେମିତି ? କମିଶନର ସଭ୍ୟମାନେ ତ ଚାଲି ଗଲେଣି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଛାଡ଼ିବାବେଳକୁ ସେମାନେ ଫେରି ଆସିବେ । ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମତି ନ ନେଇ ନିର୍ବାଚିତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଦଳବଦଳ ଆଜି କରିବା କେମିତି ?"

କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି, "ସେମାନଙ୍କ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତ ଅପେକ୍ଷା କଲେ କିଛି ହୋଇପାରିବ ନା ଅଲେକ୍ସି ? ମୁଁ ଚାହୁଁଛି ଆମେ ହେଡ଼େଟାଫଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆଉ ଜଣେ ଶଲ୍ୟବିତ୍ [illegible]ଙ୍କୁ ନେଇନେବା । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ଲୋକ ଦରକାର ଏବେ ସେଇ ହେଉଛି ପ୍ରଶ୍ନ । ତୁମେ କ'ଣ ଚାହୁଁଛ ଯେ ଆମେ ପୃଥିବୀର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କୁ ଲେଖି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆବେଦନପତ୍ର ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ?"

"ତା ନ ହେଲେ ଆମେ ସୁଦକ୍ଷ ଲୋକ ପାଇବା କେମିତି ?" ଅଲେକ୍ସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

"କମିଶନର ସଭ୍ୟମାନେ ତ ଏଠାରେ ନାହାନ୍ତି । କମିଶନର [illegible]ଷବିତ୍, ବିଶାରଦ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ କାବୁଲରେ । ତେଣୁ ଏଥର

ପରିସ୍ଥିତରେ ଆମେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ସୁଦକ୍ଷ ଲୋକ ବାଛିବା କେମିତି ?”

କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି—

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଭାବୁଛି ଅଲେକ୍ସି ! ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ନ ଲେଖି, ବା ଆବେଦନ ପତ୍ର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ନ କରି ଆମେ କୌଣସି ବିଶେଷଜ୍ଞ ପାଖକୁ ଲେଖିବା ସୁଦକ୍ଷ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କର ଏକ ତାଲିକା ଓ ସୁପାରିଶ ପତ୍ର ପଠାଇବାପାଇଁ । ସେହି ତାଲିକା ଓ ସୁପାରିଶପତ୍ରକୁ ଦେଖି ଆମେ ଆମ ମନମୁତାବକ ଲୋକ ବାଛିନେବା । ତୁମେ କ’ଣ ଭାବୁଛ ? ଏହା କଲେ କ’ଣ ଭଲ ହେବନାହିଁ ?”

ଅଲେକ୍ସି କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି, “ଏହାଛଡ଼ା ତ ଆଉ କିଛି ଉପାୟ ମୋ ମୁଣ୍ଡକୁ ପଶୁନି । ଆପଣ ଯା ଭାବିଛନ୍ତି ତାହାହିଁ କରିବା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ।”

“ମୋର ବନ୍ଧୁ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଲେବେଡେଭଙ୍କ ନାମ ତୁମେ ହୁଏ ତ ଶୁଣିଥିବ । ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ନୂତନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ଗବେଷଣାଗାରର ଡିରେକ୍ଟର । ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଲେଖୁଛି, ସେ ତାଙ୍କ ଅନୁଷ୍ଠାନର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଏକ ତାଲିକା ଓ ସେଥି ସହ ସେମାନଙ୍କର ସୁପାରିଶପତ୍ର ଆମଠାକୁ ପଠାନ୍ତୁ । ଆମେ ସେହି ସୁପାରିଶପତ୍ର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ସୁଦକ୍ଷ ଲୋକ ବାଛିନେବା । ମୁଁ ପରେ କମିଶନର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆମର ଅବସ୍ଥା ବୁଝାଇ ତାହା ମଞ୍ଜୁର କରାଇ ନେବି । ତୁମେ କ’ଣ ଭାବୁଛ ଅଲେକ୍ସି ? ଏହାଛଡ଼ା ଆଉ କୌଣସି ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ପାଖକୁ

ବା ତମେ ଉଚିତ ମନେ କରୁଛ ?" ବୃଦ୍ଧ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମତାମତ ଁ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

ଆଲେକ୍ସି କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି, "ନାଇଁ, ଏ ବିଷୟରେ ମୋର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବୟସ୍କ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ ନାହିଁ । ମୋ ମତରେ ଲେବେଡେଭଙ୍କ ଭଳି ବୟସ୍କ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କ ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଆମ୍ଭେମାନେ ପୂରାପୂରି ନିର୍ଭର କରିବା ଉଚିତ । ଆପଣ ଇଚ୍ଛା ହେଲେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଲେବେଡେଭଙ୍କୁ ଫୋନ କରନ୍ତୁ ।"

"ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା" କମିସନର ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍ ଉଠିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ "ଟେଲିଭିଜନ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଡାକ୍ତର ମାର୍କୋବେଲସ୍କିଙ୍କ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଟେଲିଭିଜନ ଫିଟ୍ କରି ନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଏତେ ଡେରି କଲେ ନିର କେମିତି ? ଆପଣ ସେମାନଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗୋଟିଏ ଜରୁରୀ-ତାର୍ ପଠାନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର ଆସିବା ପାଇଁ ।"

"ହଁ, ସେମାନେ ମୋତେ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଥର ଜଣାଇ ସାରିଲେଣି ଅସୁହନ୍ତ ବୋଲି । ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପଣ୍ଡିତ ଜବାହରଲାଲ୍ ନେହେରୁ ଆମ ଦେଶକୁ ଯେତେବେଳେ ଆସିଥିଲେ ସେହି ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ସବୁର ବଡ଼ ସହରରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଟେଲିଭିଜନ କେନ୍ଦ୍ର ବସାଇଥିଲେ । ଶାନ୍ତିର ଦୂତ ସୁଅବସର ଏହି ତମ ଜନତାସବୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆମ ସବୁର ସମସ୍ତେ କେମ ପାଗଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥିଲେ, କେନ୍ଦ୍ରଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏକ ଜରୁରୀ ଆଦେଶରେ ମାନେ ସେହିସବୁ ସହରରେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଟେଲିଭିଜନ କେନ୍ଦ୍ର

ଯାଇ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁଙ୍କୁ ଲୋକେ ସୁବିଧାରେ ଦେଖି ପାରି
ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଥିଲେ । ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁ ଚାଲିଯିବା ପ
ସେହି ଅସ୍ଥାୟୀ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାୟୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରିଣତ କରି
ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରସରକାର ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଗତବର୍ଷ କେ
ସରକାର ପୁଣି ମତ ବଦଳାଇ ସେହି ଅସ୍ଥାୟୀ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉଠ
ନେବାପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ମାର୍କୋଭେଲିଙ୍କ
ନୂତନ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପଦ୍ଧତି ସବୁ ସହରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାପ
କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ସେହି ପୁରୁଣା ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକୁ ଉଠାଇ ନେ
ଥିବାର ଅନୁମାନ । ସେ ତାଙ୍କ ଶେଷ ଚିଠିରେ ମୋତେ ଜଣାଇ
ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ସହରରୁ ଅସ୍ଥାୟୀ ଟେଲିଭିଜନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଉଠାଇବା କ
ସରିଗଲାଣି । ସେ ଏଇ ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରପାତି
ନେଇକି ସେନି ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯିବେ ।”

ବୃଦ୍ଧଙ୍କ କଥାରେ ହଠାତ୍ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ଭାରତ
ସେହି ଜନନାୟକଙ୍କ କଥା । ସେ ବର୍ଷ ପଣ୍ଡିତ ନେହେରୁଙ୍କୁ ଦେଖି
ପାଇଁ ସେ କିପରି ଏଠାରୁ ଛୁଟିନେଇ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀକୁ ଦେ
ଯାଇଥିଲେ ଓ ମେରିନା ସହିତ ସେ ପୃଥିବୀର ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶାନ୍ତି
ଜନନାୟକଙ୍କୁ ଦେଖିବାପାଇଁ କିପରି ଲୋକମେଳରେ ରାସ୍ତାର ଧାର
ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ, ତାହା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ତାଙ୍କର ମ
ପଡ଼ିଗଲା । ସେଦିନ ସେ ସେତେବେଳେ ଏହି ବିରାଟ ମାନ
ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କର ଶାନ୍ତପ୍ରଶାନ୍ତ ବଦନ ତାଙ୍କ ମନରେ କିପରି ଅଙ୍କି
ଶାନ୍ତିର ଏକ ବାତାବରଣ, ସେ ମନେ ପକାଇ ଉଲ୍ଲସିତ ହେ
ଉଠିଲେ । ସେ ଯେ କେବଳ କାଗଜ କଲମରେ ଶାନ୍ତିର ଦୂତ,
ନୁହେଁ, ତାଙ୍କର ପ୍ରସନ୍ନ ହାସୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଦେଖିଲେ

କୋଉ ଲୋକ କହିବ, ସେ ପ୍ରକୃତରେ ବଡ଼ ଶାନ୍ତିର ଦୂତ । ଧନ୍ୟ ଭାରତ, ଧନ୍ୟ ତା'ର ଏହି ଜନନାୟକ ।"

ଟେବୁଲ୍‌ଉପରିସ୍ଥିତ ଫୋନ୍ ହଠାତ୍ ବାଜିଉଠିଲା । ଆଡଲ୍‌ଫିଙ୍କ ତନ୍ଦ୍ରାର ଘୋର ଛୁଟିଗଲା, ସେ ଫୋନ୍ ଧରିଲେ ।

"ହଁ, ହଁ, ଓଭେରଲ୍ଟର ପାଲଭିନ୍ ଅଛନ୍ତି । କେଉଁଠାରୁ କହୁଛନ୍ତି ?" ଫୋନରେ କ'ଣ ଶୁଣିଲେ କେଜାଣି ଆଡଲ୍‌ଫି ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଫୋନ ବଢ଼ାଇଦେଇ କହିଲେ, "ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ରାଜଧାନୀରୁ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ କିଏ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ।"

ପାଲଭିନ୍ ମୁହଁ ପାଖରେ ଫୋନ୍ ଲଗାଇ, "ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ପାଲଭିନ୍ ଆପଣ କିଏ ?"

ଟେଲିଫୋନ୍‌ର ବାର୍ତ୍ତାରେ ମୁଖ ତାଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଉଠିଲା । ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, "ହୁଁ, ହୁଁ, ଆସନ୍ତୁ କାଲି ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବେ, ଆମ ମାନମନ୍ଦିରରେ ଫଟୋ ଗୁଡ଼ା ଅତି ସୁନ୍ଦର । ଏପରି ଗୁଡ଼ା ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନରେ ବି ନଥିବ । ଆପଣ ଆସିଲେ ଦେଖିବେ ନା କଣ । ହେଉ, ହେଉ, ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବୁ । ଶୀଘ୍ର ଆସନ୍ତୁ, ହେଉ, ଧନ୍ୟବାଦ ।"

ଫୋନ୍ ଥୋଇ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ବୃଦ୍ଧ କହିଲେ, "ଶୁଣିଲେ ଆଡଲ୍‌ଫି, ଟେଲିଭିଜନ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ଆସିଲେ । ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ନିଜେ ଡାକ୍ତର ମାକୋନେଲ୍‌ଫି ଆସୁଛନ୍ତି । ଫଟୋ ଟନ୍ ମନ୍ତ୍ରପାତି ଅସ୍ତ୍ର ସଙ୍ଗରେ । ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାନ୍ତୀୟ-ରାଜଧାନୀ ଛାଡ଼ିବେ । ସାଂଘାତିକ ଟୋଳାଏ ବଡ଼ ଟେଲିସ୍କୋପ୍ ଥିବ ।

ହେଉ, ତୁମେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରଙ୍କ୍‌କଲ୍ ବୁକ୍‌କର, ମୁଁ ଅସୁଛୁ ଲେଚଗୋଡ଼େଙ୍କୋଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କରିବ ।” ଏତକ କହି ବୃଦ୍ଧ ଉଠିଗଲେ ।

X X X

“ଯା’ହେଉ ଏଥର ସେ ଶାନ୍ତ୍ରୀଗଲ୍ ଅଲେସ୍କି ।” କହୁଁ କହୁଁ ଆନନ୍ଦ ମନରେ ପଶିଅସିଲେ ଡିରେକ୍‌ଟର ପାଲ୍‌ଭିନ୍, ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଗବେଷଣାଗାର ଭିତରକୁ । ହାତରେ ତାଙ୍କର ଖଣ୍ଡିଏ ଅର୍ଦ୍ଧ ଖୋଲା-ଚିଠି । ମୁଖରେ ତାଙ୍କର ସନ୍ତୋଷର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ ।

ଗୋଟିଏ ଇଜିଚେୟାରରେ ଅର୍ଦ୍ଧଶାୟିତ ଅବସ୍ଥାରେ ବସି ଅଲେସ୍କି ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବେଥେଙ୍କ ନବପ୍ରକାଶିତ ଜ୍ୟୋତିଃ-ପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ପୁସ୍ତକ ପଢୁଥିଲେ । ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ହଠାତ୍ ଉଠିବସିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଏକ ଜିଜ୍ଞାସୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ବୃଦ୍ଧ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ଏକ ସୋଫାରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲେ, “ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ବନ୍ଧୁ ଲେଚଗୋଡ଼େଙ୍କୋ ମୋ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ଅଲେସ୍କି । ଏଇ ଦେଖୁଛ, ସେ ତିନୋଟି ନାମ ପଠାଇଛନ୍ତି ଆମଠାକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରି । ତିନିଜଣ ଯାକ ମଧ୍ୟ ଆମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଇଁ ଅଲଗା ଅଲଗା ସୁପାରିଶପତ୍ର ପଠାଇଛନ୍ତି । ଗବେଷଣା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର କୃତିତ୍ୱ କେତେ ତାହା ଏହି ସୁପାରିଶ-ପତ୍ରରୁ ଜଣା ପଡ଼ୁଛି । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଏଇ ତିନିଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ଯା’ଙ୍କର ସୁପାରିଶପତ୍ର ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଥିବ, ଆମେ ତାଙ୍କୁଇ ଗ୍ରହଣ କରିନେବା ।”

ଆଲେକ୍ସି ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ । ହାତରେ ଧରିଥିବା କାଗଜକୁ ଅନାଇ ବୃଦ୍ଧ କହି ଚାଲିଲେ, "ମୁଁ ଯାହା ଦେଖୁଛି ଏହି ତିନିଜଣଙ୍କ ଭିତରୁ ମିସ୍ ମେରିନା କୋଜେଲେସ୍କିଙ୍କର ସୁପାରିଶପତ୍ର ସବୁଠାରୁ ଭଲ । ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି ରାଜଧାନୀର ନୂତନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଡ଼ି. ଏସସି ଉପାଧି ପାଇ ମେରିନା ତାଙ୍କର ଏକ ବିରାଟ ସନ୍ଦର୍ଭ ଦେଇଛନ୍ତି ଓ ତାହା ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ହୋଇଛି ବୋଲି ବନ୍ଧୁ ଲେଖିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଆମେ ଏହାଙ୍କୁ ନ ନେଇ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ନେଲେ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । କ'ଣ କହୁଛ ଆଲେକ୍ସି ?"

ମେରିନାର ନାମ ଶୁଣି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ସାରା ଶରୀରରେ ବିଦୁ୍ୟତର ଏକ ଚମକ ଖେଳିଗଲା । ମନେ ମନେ କହିଲେ, "ଏଁ ମେରିନା ? ସେ ପୁଣି ଏଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବ,ମୋ ସହିତ ? ନା, ନା, ଏହା କଦାପି ହୋଇ ପାରେନା । ଜାଣିଶୁଣି ଏତେ ବଡ଼ ବିପଦ-ସଂକୁଳ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ମୁଁ ନେଇ ପାରେନା ମେରିନାକୁ" ଭାବୁଁ ଭାବୁଁ ବଡ଼ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଆଲେକ୍ସି ।

"ଆଉ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ନାମ କ'ଣ କହିଲୁତ ?"

"ଜଣକ ନାମ ହେଉଛି ମେରିଆ ସେପିଲୋଭ ଓ ଅନ୍ୟ ଜଣକ ନାମ ହେଉଛି ଏ.କେ. ଶାଟ୍ରୋଭ ? କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ଗବେଷଣାରେ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା ମେରିନାଙ୍କଠାରୁ ତେର କମ୍ । ମୋ ମତରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ମେରିନାଙ୍କୁ ବାଛିବା ସବୁଠାରୁ ଭଲ ହେବ ।"

"କିନ୍ତୁ, ଆମେ ମେରିନାକୁ ନ ନେଇ ଶାଟ୍ରୋଭଙ୍କୁ ନେଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ?"

"ତା କପର ହେବ ? ଶାଟ୍ରୋଭ ଯେ ନିହାତ-ଅନଭିଜ୍ଞ
ଏବେ ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ମାତ୍ର । ତା'ପରେ ମେରିନାଙ୍କ
ଏତେ ବଡ଼ ସୁପାରିଶପତ୍ରକୁ ଆମେ ଅବହେଳା କରିବା କେଉଁ
ସାହସରେ ? ପୁଣି କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ କେଉଁ
ଜୋରରେ ଏହାଙ୍କୁ ନେବାପାଇଁ ସୁପାରିଶ୍ କରିବି ? ବୈଜ୍ଞାନି
ଲେଟୋଡ଼େଙ୍କୋଙ୍କର ଏତେ ବଡ଼ ସୁପାରିଶପତ୍ର ଆମକୁ ଅଲକ୍ଷିତଭା
ଇଙ୍ଗିତ ଦେଉନାହିଁକି ମେରିନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ? ଏଇ
ନିଅ ଦେଖ ସୁପାରିଶପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ । ମୋତେ କାଲି ତୁମର ଶେ
ନିଷ୍ପତ୍ତି ଜଣାଇବ ।" ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ସୁପାରିଶପତ୍ର
ଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ କକ୍ଷରୁ ବାହାରି ଗଲେ ।

× × ×

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ ପ୍ରାୟ ଦିନ କୋଡ଼ି
ବାକି । କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନେ ଆସି ମାନମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲେଣି
ସାଏନ୍‌ସ ଏକାଡ଼େମୀର ସାଧାରଣ ପ୍ରେସିଡ଼େଣ୍ଟ ନିଜେ କୃତ୍ରିମ-
ଉପଗ୍ରହ ଛାଡ଼ିବା ଦିନ ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବେ ବୋଲି ଜଣାଇ
ଦେଇଛନ୍ତି । ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ ଶାଖାର ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଭ୍ୟ ଲେନିନ
ମାନମନ୍ଦିରର ଏହି ଐତିହାସିକ ଅଭିଯାନ ଦେଖିବାକୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ।
ଏହି ବିରାଟ ଅଭିଯାନକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଏତେ ଲୋକ ଆମନ୍ତ୍ରିତ
ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହାର ଗୋପନୀୟତା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଓ
ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରକୁ ଓ ଦେଶ ବାହାରକୁ ଯେପରି ଏହି
ଖବର ଖେଲି ନ ଯାଏ, ସେଥିପ୍ରତି ନାନା କଡ଼ା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ
କରାଯାଇଛି । ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ ସମ୍ବାଦ ସରବରାହ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ-
ଠାରୁ ଏହି ଖବର ଖୁବ୍ ଦୂରରେ ରଖାଯାଇଛି । ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ଼ ବ

ସହରର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏହିଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଯାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଚେତନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବା ରାଷ୍ଟ୍ର ବାହାରର ଜଣେ-ସୁଦ୍ଧା ଖବର ସଂବାଦଦାତା ଏହାର ଟେର୍ ପାଇ ନ ଥାନ୍ତି ।

ଉପଗ୍ରହରେ ଯାଉଥିବା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦଳଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଆସି ଗଲେଣି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ବିଶାରଦ ଭାବରେ ମେରିନା ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ପାଇଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ନିଯୁକ୍ତିପତ୍ର ପାଇବା ଦିନଠାରୁ ଆଲେକ୍ସି ବଡ଼ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ । ମେରିନା କିପରି ଏହି ଅଭିଯାନରେ ଯିବାପାଇଁ ସମ୍ମତି ଦେଲେ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦିନସତ ଭାବି ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି । ମେରିନା ସେ ନିଶ୍ଚୟ ତାଙ୍କ ବାପା ମାଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ଏଥିରେ ସମ୍ମତି ଦେଇଛନ୍ତି, ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ଆଉ ସନ୍ଦେହ ରହିଲାନି । ତାଙ୍କ ବାପା କିମ୍ବା ମା ଏକଥା ଜାଣିଥିଲେ ହୁଏ ତ ତାଙ୍କୁ ଏଭଳି ଏକ ବିପଦସଂକୁଳ ଅଭିଯାନରେ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତେ । ମେରିନାକୁ କିଭଳି ଏହି ଅଭିଯାନରୁ ନିବର୍ତ୍ତାଇବେ, ସେଇ ତାଙ୍କର ଚିନ୍ତା ।

ଏ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁଁ କରୁଁ ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ବୁଦ୍ଧି ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଖେଳିଗଲା । ମେରିନାକୁ ଅଟକାଇବାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଉଛି ତାଙ୍କ ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ଏହି ଅଭିଯାନର ବିପଦ ଆପଦ କଥା ଜଣାଇଦେବା ଓ ମେରିନାଙ୍କୁ ଘରୁ ନ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା । ତାଙ୍କ ବାପା ମା ଏକଥା ଜାଣିପାରିଲେ ତାଙ୍କୁ କଦାପି ଘରୁ ଛାଡ଼ିବେନି । ମେରିନା ନ ଆସିଲେ ତାଙ୍କ ବଦଳରେ ଆଉ କାହାକୁ ନିଆ ପାରିବ । ଏହିଭଳି ଭାବୁଁ ଭାବୁଁ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମେରି-ବାପାଙ୍କଠାକୁ ତାର କରିବାପାଇଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ ଫର୍ମ ବାହାଃସାପାରୁ ଲେଖିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲେ । ଲେଖିସାରି ତାର ଅଫିସକୁ ପଠାଇଦେବ କରୁଁ

ଯାଉଛନ୍ତି, ହଠାତ୍ ଜଣେ ଚପରାସି ଗୋଟିଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ୍ ଆଣି ତାଙ୍କ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥୋଇ ଦେଇଗଲା । ଆଲେକ୍ସି ଟେଲିଗ୍ରାମକୁ ଖୋଲିଦେଇ ଯାହା ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କୁ ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର ଦିଶିଲା । ମେରିନା ତାର କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ପ୍ରାନ୍ତୀୟ-ରାଜଧାନୀରେ ପହଞ୍ଚି ସେଠାରୁ ମଟରଯୋଗେ ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିଙ୍କ ଗ୍ରାମ ଅଭିମୁଖେ ଆସୁଛନ୍ତି । ଟେଲିଗ୍ରାମଟିକୁ ପଢ଼ି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ କ'ଣ ହୋଇଗଲା । ଅଜାଣତରେ ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା "ଓଃ, ତା'ହେଲେ ମେରିନାଙ୍କୁ ଆଉ ବନ୍ଦ କରି ହେବନି ।"

× × ×

"ତୁମେ ଯେ କାହିଁକି ଏତେ ଜିଦ୍ ଧରୁଛ, ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି ମେରିନା । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଯେଉଁ ବିପଦ, କେତେବେଳେ କ'ଣ ହେବ, କହି ହେବନି । କୌଣସି କାରଣବଶତଃ ଯଦି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟରେ କାହା ସହିତ ଧକ୍କା ଖାଏ କିମ୍ବା ବାହାର ଓ ଭିତର ଚାପର ତାରତମ୍ୟ ହେତୁ ଉପଗ୍ରହଟି ଯଦି ଫାଟିଯାଏ, ତେବେ ତୁମର ଅବସ୍ଥା କଅଣ ହେବ ଭାବିପାରୁଛ ତ ? ତୁମକୁ, ଶେଷ ଅନୁରୋଧ ମେରିନା ତୁମେ କ୍ଷାନ୍ତ ହୁଅ ଏହି ଅଭିଯାନରୁ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଅଛି । ତୁମେ ଯଦି ରାଜି ହୁଅ, ତେବେ ମୁଁ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କୁ କହି ତୁମର ନିଯୁକ୍ତିପତ୍ର ରଦ୍ଦ କରାଇ ପାରିବି । କୁହ, କୁହ, ମେରିନା, ତୁମେ ରାଜି ହେବ ମୋ ଅନୁରୋଧରେ ?"

ଖେବର 'ଗ୍ଲିନ୍' ବାସଭବନର ବୈଠକଖାନାରେ ମେରିନା କରାଯାଇଛି । ଗ୍ଲିନ୍ଙ୍କ ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ସୋଫାରେ । ଲଡ଼ାକସ୍ଥାନର ନିର୍ମଳ ଆକାଶରେ ଶୁକ୍ଳଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ରୁପେଲି କିରଣ ଝରି ପଡ଼ୁଥାଏ ବୈଠକଖାନାର ବାତାୟନ ଦେଇ ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ମେରନା ହସି ଉଠିଲା, "ତୁମେ ମୋତେ ପିଲାଙ୍କଭଳି ଭୁଲାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା ଆଲେକ୍ସି । ତୁମେ ଯେଉଁସବୁ ବିପଦକଥା କହୁଛ, ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଟିକିଏ ବି ଭୟନାହିଁ । ସେଭଳି ବିପଦ ପଡ଼ିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କର ଯେଉଁଦଶା ହେବ, ମୋର ତାହାହିଁ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ପଛାଇବି କାହିଁକି ?" ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇ ମେରିନା ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲା, "ମୋର ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧ ଆଲେକ୍ସି, ମୋତେ ଏହି ବିରାଟ ଅନୁଭୂତିଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା । ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ତୁମ ସହିତ ରହିବା ପାଇଁ, ମୋର ଯେଉଁ ପ୍ରବଳ ଆଶା, ତା'କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରନା ଆଲେକ୍ସି । ମୋତେ ତୁମ ସହିତ ଯିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଅ ।"

"ତୁମ ବାପାମାଙ୍କୁ ତୁମେ ଏକଥା ଜଣାଇଛ ମେରନା ?"

"ଜଣାଇଛି, କେବଳ ବାପାଙ୍କୁ, ମା'ଙ୍କୁ ନୁହେଁ ।"

"ମା'ଙ୍କୁ ଜଣାଇଲ ନି କାହିଁକି ?"

"ବାଃରେ, ମାଙ୍କୁ କହିଥିଲେ, ସେ କ'ଣ ଛାଡ଼ିଥାନ୍ତା ମୋତେ ? ମୁଁ ପରା ତା'ର ଗେହ୍ଲା ଝିଅ । ସେ କ'ଣ ମୋତେ ଏ ଅଭିଯାନରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ରହି ପାରିବ ?" ଟିକିଏ ଗେହ୍ଲେଇ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା ମେରନା ।

"ତେବେ ମୁଁ ତୁମ ମା'ଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କରୁଛି ତୁମର ଏହି ନିଯୁକ୍ତି ନେଇ ।" ଏତକ କହି ଆଲେକ୍ସି ଫୋନ୍ ଧରିଲେ ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଫୋନ୍ ଧରିବା ଦେଖି ମେରନା ସୋଫାରୁ ଉଠିପଡ଼ି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ହାତରୁ ଫୋନ୍ ଛଡ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଁ

କରୁଁ କହିଲା, ମୋ ରାଣୀ ଅଲେକ୍ସି, ମୁଁ ତମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡୁଛି, ମା'ଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କରନା । ଜାଣିଲେ ସେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟିଦେବ ନିଶ୍ଚେ ।"

ଦୁଇଜଣ ଏଭଳି ଝଣାଓଝରା ଲାଗିଥିବାବେଳେ ହଠାତ୍ ବୈଠକ୍‌ଖାନା ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା ଲେନା । ଲେନାକୁ ଦେଖି ଅଲେକ୍ସି ଫୋନ୍‌ଟାକୁ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ଥୋଇଦେଲେ । ମେଘନା ଢଳିଯାଇ ବସିପଡ଼ିଲା ନିଜ ସୋଫାରେ ଅତି ସରଳ ଝିଅଟିଏ ଭଳି । ବୈଠକ୍‌ଖାନାରେ ମେଘନା ଓ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ହଠାତ୍ ଲେନା ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମୁଖ ତା'ର ସନ୍ଦେହର ଏକ ଗାଢ଼ ଛାୟାରେ ଘୋଡ଼ାଇ ହୋଇଗଲା ଠିକ୍ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ମାସର ବର୍ଷଣମୁଖୀ କୃଷ୍ଣମେଘ ଆକାଶକୁ ଘୋଡ଼ାଇଲା ଭଳି । ମନ ଭିତରେ ତା'ର ଘୂରି ବୁଲିଲା ଶତ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ । ମନ ଭିତରର ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଚପାଇରଖି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଲେନା କହିଲା, "କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପାଇଁ ପରମାଣୁ ଇଞ୍ଜିନ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି ଆମର ଗୁପ୍ତ ପରମାଣୁ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରୁ । ଡିରେକ୍ଟର ପଚାରୁଛନ୍ତି, ସେହି ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ପଦାର୍ଥ ଆଇନ୍‌ଷ୍ଟାଇନିଅମକୁ କ'ଣ ଭୂମିତଳ କୋଠରୀକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ?"

ଏତକ କହି ଉତ୍ତର ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଲେନା ମେଘନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲା । ମାନମନ୍ଦିରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ନିଜେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦରୀ ବୋଲି ତାର ଯେଉଁ ଖ୍ୟାତି ଥିଲା ତାହା ମେଘନାର ଏଇ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ମୁଖରେ ମିଳାଇ ଯିବାକୁ ବସିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, "ଓଃ ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ବି ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଅଛନ୍ତି ! ସତେ ଯେପରି ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଥିବା ପରୀଟିଏ । ଫୁଟି ଆସୁଥିବା

ପଦ୍ମଟି ପରି ଢଳଢଳ ମୁଖମଣ୍ଡଳ, ମୁକ୍ତାନିନ୍ଦୀ ଦନ୍ତପନ୍ତୀ, ବିମ୍ବନିନ୍ଦୁ ଅରୁଣ ରକ୍ତିମ ଅଧର । ହରିଣୀ ବିଲୋଳ ନୟନ ସଙ୍ଗେ ରକ୍ତଗୋଲାପନିନ୍ଦୀ ତାହାର ଅଧରରେ ଦରବିକଶିତ ହାସ୍ୟରେଖାକୁ ଦେଖି ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲାନି ଲେନା । ଯେତେ ଦେଖିଲେ ମଧ୍ୟ ମେରିନାକୁ ଆହୁରି ଦେଖିବାକୁ ମନ ହେଲା । ଭଦ୍ରତା ଓ ଶିଷ୍ଟାଚାରକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ସେ ମେରିନାକୁ ଅପଲକ ନେତ୍ରରେ ଅନାଇ ରହିଲା । ଲେନାକୁ ହଠାତ୍ ପଶିଆସିବା ଦେଖି ବଡ଼ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଆଲେକ୍ସି । ସେ ଅବସ୍ଥାକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେବାପାଇଁ କହି ଉଠିଲେ, "ଓଃ ତୁମେ କଣ ଠିଆ ହୋଇଛ ଲେନା ! ତୁମେ ଟିକିଏ ବସ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଏହାଙ୍କ ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇ ଦିଏଁ । ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଏହାଙ୍କୁ ଜାଣି ନ ?"

ଏତିକି କହି ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଠାରି, ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ "ଏ ହେଉଛନ୍ତି,ମୋର ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ମେରିନା କୋଟେଜଲେସ୍କି । କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀସ୍ଥ ନୂତନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ବିଶେଷଜ୍ଞ । ଆମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ବିଶେଷଜ୍ଞ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଉଛନ୍ତି ।"

ପୁଣି ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍ଗୁଳି ଠାରି, "ଏ ହେଉଛନ୍ତି, ଲେନା ପଟୋଭସ୍କି । ଆମ ମାନମନ୍ଦିରର 'ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ । ଏ ମଧ୍ୟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯାଉଛନ୍ତି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ ଭାବରେ ।"

ଲେନାକୁ ଦେଖି ମେରିନା ମଧ୍ୟ କିଞ୍ଚିତ ଅନ୍ୟମନସ୍କା ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । "ବିନା ଅନୁମତିରେ ଏତ ବେଶ୍ ଭାବରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି ପାରୁଛନ୍ତି । ତା'ହେଲେ କ'ଣ ଏଥିପୂର୍ବରୁ ଏହି ଘର ଭିତରକୁ ଏହାଙ୍କର ଅବାଧଗତି —।" ଏହିଭଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି

ଯାଉଥିଲା ମେରିନା । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ କଥାରେ ହଠାତ୍ ସେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଆଲେକ୍ସି ଲେନା ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇଦେବା ପରେ ମେରିନା ଏକ କୃତ୍ରିମ ହସ ହସି ଲେନାଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲା । "ମୁଁ ତୁମକୁ ଭେଟି ଖୁସି ହେଲି ଭଉଣୀ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସହାନୁଭୂତି ମୋତେ ଏହି ଅଭିଯାନରେ ଯେ ଖୁବ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ, ଏହା ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ।"

× × ×

"ଚାଲ, ଥରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼େ ବୁଲି ଆସିବା ଆଲେକ୍ସି ! କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ କେଉଁଠାରେ ଅଛି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଦେଖିନି । ମୋର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଦେଖିବାକୁ ଆଜି ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ।"

"କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲାଣି ମେରିନା । ସେ ଆଡେ ଆଜି ଯାଇହେବନି ତ । କାଲି ସକାଳେ ଆମେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼େ ଯିବା । ଆଜି ଚାଲ, ମୁଁ ତୁମକୁ ମାନମନ୍ଦିର ଆଡ଼େ ବୁଲାଇ ଆଣିବି ।"

ମେରିନା ଓ ଆଲେକ୍ସି ଚାଲିଲେ ମାନମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ । ମେରିନାକୁ ମାନମନ୍ଦିରର କୃତ୍ରିମ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ନେଇ ଯାଇ ସେହି ଆକାଶ ତଳେ ଛାଡ଼ିଦେଲେ । "ଆଲେକ୍ସି" ହଠାତ୍ ମେରିନା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, "ଏ କ'ଣ ଆଲେକ୍ସି ! ଆକାଶରୁ ହଠାତ୍ ଚନ୍ଦ୍ର ଉଭେଇଗଲେ କୁଆଡ଼େ ? ଏ ତ କଅଣ କୃଷ୍ଣପକ୍ଷର ଘନ ଅନ୍ଧକାର, ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଅନନ୍ତ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କୋଟି ନକ୍ଷତ୍ର ଖଚିତ କୃଷ୍ଣାକାଶ । କିନ୍ତୁ ଏଠାକୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ତ ନିର୍ମଳ ଆକାଶରେ ରବିରଶ୍ମି ପ୍ରତିଘାତୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପରେ ଦେଖି ଆସିଥିଲି । ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର

ଆକାଶ ବକ୍ଷରେ ସେହି ଯେଉଁ ଆଲୋକୋଚ୍ଛ୍ୱାସ, ପର୍ବତମୟ ଶ୍ୟାମାଞ୍ଚଳରେ ଜ୍ୟୋତିଃ ତରଙ୍ଗ ବିଚ୍ଛୁରିତ ଜ୍ୟୋସ୍ନାମୟୀ ରଜନୀ, ଅମ୍ଳାନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସେହି ଯେଉଁ ସିନ୍ଧଧ ମୋହଜାଲ, କୁଆଡ଼େ ଗଲା ସେ ସବୁ ଆଲେକ୍ସି ?"

"କିନ୍ତୁ ତୁମେ କେଉଁଠାରେ ଠିଆ ହୋଇଛ ଜାଣିପାରୁଛ ମେରିନା ?"

"କାହିଁକି ? ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ନକ୍ଷତ୍ର ଖଚିତ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ତଳେ ?"

"କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯଦି ତୁମକୁ କହେଁ, ତୁମେ ଏକ ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଥାଇ ପ୍ରତାରିତ ହୋଇଛ ?"

"ଅସମ୍ଭବ । ମୁଁ ମୋର ଚକ୍ଷୁକୁ କେବେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରେ ନା ।"

"ତେବେ ମୋତେ କ'ଣ ତୁମେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ପାର ?

"ନିଶ୍ଚୟ", ସେହି ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ତା'ର ନୟନ ଦୁଇଟିକୁ ନଚାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ପୁରୁଷଗୁଡ଼ାକ ଯେ ସବୁବେଳେ ଅବିଶ୍ୱାସର ପାତ୍ର । ଦୁନିଆରେ ଏପରି କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ନାହିଁ ଯେ କି ତାର ପୁରୁଷବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସ ନ କରି ରହିପାରେ ।"

"ହୁଁ, ତୁମେ କେଉଁ ଦିନଠାରୁ ଏପରି କଥା କହି ଶିଖିଲଣି ଶୁଣେ ।"

"କାହିଁକି ? ଯେଉଁ ଦିନଠାରୁ ତୁମେ ଏଭଳି ଅସମ୍ଭବ କଥା କହିବା ଆରମ୍ଭ କଲଣି ।"

"ବାଃ, ବେଶ୍ କଥା କହି ଶିଖିଛ ମେରନା । ତୁମେ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ବିଶ୍ବର ଯେ କୌଣସି ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓରେ ଅଭିନେତ୍ରୀ କାମ ଅତି ସୁନ୍ଦରରୂପେ ଚଳାଇ ପାରିବ ।"

"କିନ୍ତୁ ତୁମ ଭଳି ଅଭିନେତା ନ ଥିଲେ ନୁହେଁ ।"

ଏହି କଥୋପକଥନବେଳେ ଆଲେକ୍ସି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ସୁଇଚ୍ ଟିପିଦେଲେ । ହଠାତ୍ କକ୍ଷ ଭିତରର କୃତ୍ରିମ ଆକାଶକୁ ହସି ହସି ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମୀଚନ୍ଦ୍ର । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ଘନୀଭୂତ ଶୁଭ୍ର ଓ ସୁନ୍ଦର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଲୋକରେ ପୁଣି ହସି ଉଠିଲା ।

"ଏ କ'ଣ ହେଲା ଆଲେକ୍ସି ? ହଠାତ୍ କ'ଣ ଚାରିଆଡ଼ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ରୁପେଲି ଆଲୋକରେ ଭରି ହୋଇଗଲା । ଅନ୍ଧକାର ଆକାଶରେ ହଠାତ୍ ଚନ୍ଦ୍ର ଆସିଲେ କୁଆଡ଼ୁ । ଏ କ'ଣ ହେଲା ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି । ଏ ଏକ ଐନ୍ଦ୍ରଜାଲିକର, ରହସ୍ୟପୁରୀ ନା କ'ଅଣ ?"

ଏତିକି କହି ବଡ଼ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ମେରନା । କିନ୍ତୁ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ଏକ ତୁଷାରମଣ୍ଡିତ ପର୍ବତ ଦେଖି ଉଲ୍ଲସିତ ହୋଇଉଠିଲା । ସେ ଦିଗ୍‌ବଳୟକୁ ଆଲେକ୍ସିର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରି କହିଲା, "ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ସେଇ ଯେଉଁ ପାହାଡ଼ ଓ ତା ଉପରେ ଶୁଭ୍ର ବରଫରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ପ୍ରତିଫଳନ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି କୁହତ ?"

"କିନ୍ତୁ ସେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ପାହାଡ଼ ନୁହେଁ ମେରନା । କଳାକାରର ତୁଳୀ ଚିତ୍ରିତ ଏକ ଡ୍ରଇଂ ମାତ୍ର । ପୁଣି ମୁଁ ତୁମକୁ

ଆଉଥରେ ମନେ କରାଇ ଦେଉଛୁ ମେରନା, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ଭିତରେ । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ତୁମେ ଯେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ର-ଶୋଭିତ ଆକାଶ ଦେଖୁଛ ତାହା ଏକ କୃତ୍ରିମ ଆକାଶ । ସେଇ ତାରା, ଚନ୍ଦ୍ର, ଗ୍ରହ, ଦିଗ୍‌ବଳୟ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ସେହି ପାହାଡ଼, ପର୍ବତ ତୁଷାର ଯାହା ଦେଖୁଛ, ସେ ସବୁ କୃତ୍ରିମ ।

"ଏଁ, କ'ଣ ତମେ କହୁଛ ?" ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ମେରନା । "କିନ୍ତୁ ମୁକ୍ତ ଆକାଶତଳେ ଯେଉଁ ଶୀତଳ ପବନ ବହେ ଏଠାରେ ବି ତ ସେହି ପବନ ବହୁଛି । ତୁମେ ଏହାକୁ ରୁଦ୍ଧ କୋଠରୀ ବୋଲି କହୁଛ କପରି ?"

"ସେଇ ତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ବାହାଦୁରୀ । ଏଇ ମୃଦୁ ଶୀତଳ ପବନ ବି କୃତ୍ରିମ ।"

"ଏ ବି କୃତ୍ରିମ ? ଏଠି ତା'ହେଲେ କ'ଣ ସବୁ କୃତ୍ରିମ ଆଲେକ୍ସି ?"

"କିନ୍ତୁ ମୁଁ କୃତ୍ରିମ ନୁହେଁ । ତୁମ ଚାରିଆଡ଼ କୃତ୍ରିମତାରେ ପୂରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରାକୃତିକତାର ନିଦର୍ଶନ ।"

ଆଲେକ୍ସିର ଏଇ କେଇପଦରେ ମେରନା ଆଖି ଫେରାଇଲା ତାଙ୍କ ଆଡ଼େ । ଶୁଭ୍ର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ପ୍ରତିଫଳନରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ହସହସ ମୁଖ ଦେଖି ସେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦେଇଥିଲା ସେହି କୃତ୍ରିମ ଆକାଶ ତଳେ । ସେ ନିଜକୁ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ମନେ କରୁଥିଲା ଯେ, ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଢଳି ପଡ଼ିଲା ସେ ତାଙ୍କ ଉପରକୁ । ତାଙ୍କର ସୁବିସ୍ତୃତ ବକ୍ଷ ଭିତରେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ କହିଲା, "ଏ କୃତ୍ରିମତା ଭିତରୁ

ପଳାଇଯିବା ଗ୍ଭଲ । ଗ୍ଭରିଆଡ଼ର କୃତ୍ରିମତା ଭିତରେ ରହିଲେ ଆମେ ବି କୃତ୍ରିମ ହୋଇ ପଡ଼ିବା । ଆମର ସଂପର୍କ ବି କୃତ୍ରିମ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ଅଲେକ୍ସି ।”

ସେତେବେଳକୁ ମେରିନାର କ୍ଷୀଣକଟୀ ଗ୍ଭରିପାଖରେ ବେଢ଼ି ରହିଥିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ବାହୁଯୁଗଳ । ମେରିନାର ଉନ୍ନତ ବକ୍ଷ ସହିତ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବକ୍ଷ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଜଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । ମେରିନାକୁ ନିଜ ବକ୍ଷ ସହିତ ଅଧିକ ଜୋରରେ ଭିଡ଼ିଧରି ଅଲେକ୍ସି ପଗ୍ଭରିଲେ, “ଏ ବି କ’ଣ କୃତ୍ରିମ ମେରିନା ?”

ମେରିନା ତାର ମୃଣାଳନିନ୍ଦୀ ବାହୁଯୁଗଳକୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଗଳା ଗ୍ଭରିପାଖରେ ବେଢ଼ାଇଦେଇ ଈଷତ୍ ଫୁଲିପଡ଼ି କହିଲା, “ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରଦେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋତେ ଭାବିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଅଲେକ୍ସି ।”

“କିନ୍ତୁ ତୁମର ଭାବନା ଭାବନାରେ ହିଁ ଯେପରି ପର୍ଯ୍ୟବସିତ ନ ହୁଏ ମେରିନା ।”

ସେତେବେଳକୁ ମେରିନା ପୂରାପୂରି ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦେଇଥିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର କୋଳ ଭିତରେ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର କୃତ୍ରିମଚନ୍ଦ୍ର ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିଘାତୀ ପ୍ରତିଭା ପ୍ରଦୀପ୍ତ ବଦନ ମେରିନାର ଦୁର୍ବଳ ହୃଦୟକୁ ଦୋହଲାଇ ଦେଇଥିଲା ସାରା ଶରୀର ଭିତରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ର ଏକ ଅପୂର୍ବ ଶିହରଣ ଖେଳାଇଦେଇ । ସେ ନିଜକୁ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ଯେ, ଶରତ୍ ସକାଳର ବାସି ଫୁଲପରି ଝଡ଼ି ପଡ଼ୁଥିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଉପରେ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଗଳା ଗ୍ଭରିପାଖରେ ବେଢ଼ି ରହିଥିବା ତା’ର ବାହୁଯୁଗଳ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖସି ଆସିଥିଲା ତଳକୁ ।

ବୁଦ୍‌ବୁଦଚକ୍ଷୁ ତା’ର ମୁଦ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥିଲା ମନକୁମନ । ମୁଦ୍ରିତ ନୟନ ଭିତରେ ସେ ଦେଖିଥିଲା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଅଛୁରେ ସୁନ୍ଦର ଅଛୁର ମନମତାଣିଆ । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଧୀରେ ଧୀରେ ନଇଁ ଆସିଲା ମୁଦ୍ରିତନୟନା ମେରିନାର କୁସୁମକୋମଳ କପୋଳ ଆଡ଼େ । କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଦୁଇଟିର ହେଲା ମିଳନ । ରକ୍ତକମଳର ଛିନ୍ନବିଚ୍ଛିନ୍ନ ପାଖୁଡ଼ା ପରି ମେରିନାର କପୋଳ ଉପରେ ଅଙ୍କି ହୋଇଗଲା ସେହି ସୁମଧୁର ମିଳନର ଚିହ୍ନ । ହଠାତ୍ ବାହାରେ କାହାର ଆସିବା ଶବ୍ଦରେ ତରତର ହୋଇ ଆଲେକ୍ସି ମୁକୁଳାଇ ଦେଲେ ମେରିନାକୁ ନିଜର ବାହୁବନ୍ଧନରୁ ।

ଅଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଦ୍ୱାରଦେଇ ପଶି ଆସିଲା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ । "ଆପଣଙ୍କୁ କାହିଁକି ଡାକି ପଠାଇଛନ୍ତି ଡିରେକ୍ଟର । କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି । ଆପଣ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଶୁଣି ମୁଁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଏଠାକୁ ଚାଲି ଆସିଲି । ମିସ୍ ମେରିନାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଡକାଇ ପଠାଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ଆପଣଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ।"

× × ×

ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରିର ଶୃଙ୍ଗରୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ କାର୍‌ ଛୁଟି ଚାଲିଲା ଅଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ପୃଥିବୀପ୍ରସିଦ୍ଧ ଫେଡ୍‌ଚେଙ୍କୋ ଗ୍ଲାସିୟର ଅଭିମୁଖେ । ପଚାଶମାଇଲ୍ ଲମ୍ବର ଏହି ବିରାଟ ତୁଷାରନଦୀ ପୃଥିବୀର ବୃହତ୍ତମ ତୁଷାରନଦୀ ଭାବରେ ବହିଯାଉଛି ଏହି ପାର୍ବତୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ । ଏହି ସ୍ରୋତ ଯେଉଁସ୍ଥାନରୁ ବାହାରିଛି ସେଠାର ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଅତି ମନୋରମ । ଚାରିଆଡ଼େ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷକୁ ଭେଦକରି ଉଠିଛି ଶତଶତ ପର୍ବତଶିଖର । ପୃଥିବୀର ଛାତ ସଦୃଶ ମାଳଭୂମିର ଏହି ସ୍ଥାନରୁ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଲମ୍ବିଯାଇଛି ତିନୋଟି ବିରାଟ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ ।

ପୃଥିବୀର ତିନି ବିରାଟ ରାଷ୍ଟ୍ର ସତେ ଯେପରି ପବିତ୍ର ସମାଜବାଦର ମୂଳମନ୍ତ୍ର ଜପ କରୁଛନ୍ତି ପୃଥିବୀର ଏହି ଉଚ୍ଚ ମାଳଭୂମି ଉପରେ ଏବଂ ପୃଥିବୀର ତିନି ସମାଜବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏହି ମାଳଭୂମି ଉପରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ହାତମିଳାଇ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରୁଛନ୍ତି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ, ଶୋଷଣ ଓ ଔପନିବେଶିକବାଦର ବିଲୋପ କରି ନିତ୍ୟ ସୁଖଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବେ ଏହି ଧରାପୃଷ୍ଠରେ ।

ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରର ଶୃଙ୍ଗଠାରୁ ଏକ ପାର୍ବତୀୟ ସଡ଼କ ଘୂରି ଘୂରି ଯାଇଛି ଏହି ଗ୍ଲାସିୟର ଆଡ଼େ । ରାସ୍ତା ଦୁଇଧାରରେ ଉଠିଛି ଅଭ୍ରଭେଦୀ ଗିରିଶିଖର, ଦର୍ଶକମାନଙ୍କର ଇନ୍ଦ୍ରିୟବୋଧକୁ ସ୍ତମ୍ଭିତ ଓ କମ୍ପିତକରି । ରାଷ୍ଟ୍ର ସରକାର ଏହି ବରଫ ଆଚ୍ଛାଦିତ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ ପଥରକାଟି ରାସ୍ତା କରିଛନ୍ତି ଏହି ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନଟିକୁ ଜାତିଧର୍ମଦେଶ-ନିର୍ବିଶେଷରେ ଦର୍ଶକମାନେ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ । ମେରିନା ଓ ଆଲେକ୍ସି ମଟରର ଦ୍ୱାର ଓ ଝରକାଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ ନକରି ମଟରର ଗତିରେ ଏହି ପାର୍ବତୀୟ ପଥରେ ଚାଲିଛନ୍ତି ପ୍ରକୃତିରାଣୀର ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଭରା ରମଣୀୟ ସ୍ଥାନର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ପାଇଁ । ମଟରର ଚାଳକ ସ୍ୱୟଂ ଆଲେକ୍ସି । ବାମପାର୍ଶ୍ୱରେ ରୂପସୀ ମେରିନା, ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ତରଙ୍ଗ ଖେଳାଇ ଆଲେକ୍ସିର ଦେହକୁ ଦେହ ଲଗାଇ ଉପବିଷ୍ଟା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗସ୍ଥ ପାର୍ବତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ-ଦେଇ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ସେ । ରମଣୀୟ ପ୍ରକୃତିର ଅମୃତ ସେଚନରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହୋଇ ଆନନ୍ଦ ଓ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୃଦୟରେ ମେରିନା ପୂରାପୂରି ଆତ୍ମବିସ୍ମୃତା । ପ୍ରକୃତିରାଣୀର ଅପାର ମହିମା ଓ ଅସୀମ ଶକ୍ତିର ଅତ୍ୟୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ନିଦର୍ଶନ-

ରୂପେ କେତେ ସହସ୍ର ବର୍ଷ ହେଲା ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଧରଣୀ ବକ୍ଷରେ ଯେ ବିରାଜିତ ଓ ଏହି ଅପାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସାଗରରେ ନିଜର ପିପାସାକ୍ଲିଷ୍ଟ ପ୍ରାଣକୁ ବୁଡ଼ାଇଦେଇ ମେରିନାର ଚିତ୍ତ ଯେ କେତେ ଆନନ୍ଦ ହିଲ୍ଲୋଳରେ ତରଙ୍ଗାୟିତ ତାହାକୁ ଲେଖନୀରେ ରୂପଦେବା ଯେକୌଣସି ଲେଖକର ଶକ୍ତିର ବାହାରେ । ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରୁ କିଛି ବାଟ ଚାଲିପରେ ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ଏଥର ତୁମେ ମଟର ଚଳାଅ ମେରିନା ।"

"ନାଇଁ ଲୋ ବାପ, ମୁଁ ଏ ରାସ୍ତାରେ ଚଳାଇ ପାରିବି ନି ମୋଟେ । ଟିକିଏ ଅସାବଧାନ ହେଲେ ଆମର ପତ୍ତା ରହିବନି ଏଠି ।"

"କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ରାଜଧାନୀର ରାସ୍ତାରେ ମଟର ଚଳାଇଲାବେଳେ ଯେଉଁ ଦାମ୍ଭିକତା ଦେଖାଇ ଥିଲ, ସେ ଆଜି କୁଆଡ଼େ ଗଲା ମେରିନା ? ଏଇ ମୁଁ ମଟର ବନ୍ଦକଲି, ତୁମେ ଚଳାଅ ।"

"ନାଇଁ ନାଇଁ ଆଲେକ୍ସି, ମୁଁ ପାରିବିନି ଚଳାଇ ।" ଏତିକି କହି ମେରିନା ଆଲେକ୍ସିର ଷ୍ଟିଅରିଂଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ପାପୁଲି ଉପରେ ନିଜର ଫୁଲ୍ଲ ଫୁଲ୍ଲ ପାପୁଲିକୁ ପକାଇ ଆଲେକ୍ସିକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା ମଟର ବନ୍ଦ ନ କରିବା ପାଇଁ ।

ଷ୍ଟିଅରିଂ ସହିତ ମେରିନାର ଅଳଙ୍କାର ବିହୀନ ହସ୍ତର ଚମ୍ପକ କଳିକାନିନ୍ଦୀ ଅଙ୍ଗୁଳିଗୁଡ଼ିକୁ ଭିଡ଼ି ଧରି ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ "ଦେଖୁଛ ମେରିନା, ପ୍ରକୃତିରାଣୀର କି ଅସରନ୍ତି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ସୃଷ୍ଟିର ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବହେଳିତ ଭାବରେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଲୋକାଳୟଶୂନ୍ୟ ବିଜନ ପ୍ରଦେଶରେ ଏଭଳି କେତେ ସୁରମ୍ୟ, କେତେ ବିସ୍ମୟକର, କେତେ ଭୟାବହ ଦୃଶ୍ୟ ଅଲକ୍ଷିତରେ

ରହିଛି, ଯାହାକୁ ଦେଖିଲେ ଘୋର ବିଷୟାସକ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ କ୍ଷଣକାଳ ସକାଶେ ନିଜକୁ ହରାଇ ବସେ ଏବଂ ନୀରସ, କଠୋର, ହୃଦୟହୀନ ପାଷାଣଠାରୁ ମଧ୍ୟ କବିତ୍ୱର ପ୍ରସ୍ରବଣ ଝରିପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ଏ ସବୁକୁ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କେହି ଜଣେ ବି ନାହିଁ ।"

"ସେଇ ତ ହେଉଛି ନିୟତିର ଅତ୍ୟାଚାର ଆଲେକ୍ସି । ଯେଉଁଠି ଉପଭୋଗକାରୀର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ, ସେଠି ଉପଭୋଗ୍ୟର ଅଭାବ, ଯେଉଁଠି ଉପଭୋଗ୍ୟର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ, ସେଇଠି ଉପଭୋଗକାରୀର ଅଭାବ ।"

ସେତେବେଳକୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାମହସ୍ତ ମେରିନାର ଗଳା ବେଷ୍ଟନ କରି ସାରିଥାଏ । ମେରିନାକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ପାଖକୁ ଆଉଜାଇ ଆଣି ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ "କିନ୍ତୁ ମଠର ବାହାରର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମଠର ଭିତରର ଅପରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତୁଳନାରେ କିଛି ନୁହେଁ । ଏତକ କହି ମେରିନାକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ପାଖକୁ ଆଉଜାଇ ନେଲେ ଆଲେକ୍ସି ।"

"ହଁା, ହଁା ଆଲେକ୍ସି । ଟିକିଏ ସାବଧାନ ହୁଅ । ମଠର ଭିତରେ ତୁମର ଯେପରି କବିତ୍ୱ ଓ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳତା ବାହାରିଲାଣି, ଆମ ଅବସ୍ଥା ଯେପରି ସେହି ଗହ୍ୱର ଭିତରେ ପରିସମାପ୍ତି ନ ହୁଏ ?" ଟିକିଏ ଦୁଷ୍ଟାମି ଓ ମୁରବିତ୍ୱ କରି ମେରିନା କହିଲା ।

"କିନ୍ତୁ, ମୁଁ.........।"

"ହଁ, କହିବାକୁ ତ ଚାହଁ ? ଦେଖ ମେରିନା, ମୁଁ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରେମିକ ନୁହେଁ । ଏକ୍ସିଡେଣ୍ଟ ମୋ ପକ୍ଷରେ ସ୍ୱପ୍ନ—ଏଇଆ ନା ଆଉ କିଛି ?"

"ତୁମେ ତ ବେଶ୍ ମୋ ମନ କଥା ଜାଣି ପାରୁଛ ମେରନା ।"

ତା ହୋଇନଥିଲେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ୍ ଦୂରରୁ ଏଠାକୁ ଦୌଡ଼ ଆସିଥାନ୍ତି ।"

"ହୁଁ" ମାର ଅଲେକ୍ସି ମେରନାର ବାମପାଖ କାନ୍ଧକୁ ଈଷତ୍ ଚିପି ଦେଲେ ଓ ଆହୁରି ଟିକିଏ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଆଉଜାଇ ନେଲେ । ଆଉ ଅଳ୍ପ ସମୟପରେ ଆମେ ଏହି ରାସ୍ତାର ଶେଷ ମୁଣ୍ଡରେ ପହଞ୍ଚି ଯିବା ମେରନା । ସେଠାରୁ ଏହି ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀର ଯେଉଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିବା, ତାହା ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ହେବନି । ଏହିଭଳି କହୁଁ କହୁଁ ମଟର ଆସି ଯଥାସ୍ଥାନରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା । ମଟରକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦୁଇପାଖରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ଦୁଇଜଣ । ମଟର ଭିତରୁ ବାହାରି ପଡ଼ି ମେରିନା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । "ଏଠାରେ କି ଭୀଷଣ ଶୀତ ହେଉଛି ଅଲେକ୍ସି ! ମୋ ରକ୍ତ ଯେପରି ପାଣି ପାଲଟି ଯାଉଛି ଏହି ଶୀତରେ ।"

ମଟର ଭିତରୁ ଫରକୋଟ୍ଟା ଆଣି ମେରିନାକୁ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଉଁ ଦେଉଁ ତା ଗଳା ଚାରି ପାଖରେ ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ବେଢ଼ାଇ ତା ଉପରକୁ ଟିକିଏ ଝୁଲିପଡ଼ି ମୁହଁ ସହିତ ମୁହଁ ଲଗାଇ କହିଲେ "ଏଠାକାର ଶୀତ କଥା ତୁମେ ପରା ଧାରଣା କରି ପାରୁ ନ ଥିଲ ମେରନା । ଏଥର ତୁମେ ଅନୁଭବ କର ନିଜେ ।"

ଗଳାଦେଇ ନିଜ କାନ୍ଧ ଉପରୁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଛାତି ଉପରକୁ ଝୁଲି ଆସିଥିବା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ହାତ ଦୁଇଟି ସହିତ ନିଜ ହାତକୁ ଛନ୍ଦି ହଲାଉଁ ହଲାଉଁ ମେରନା ଟିକିଏ ଗେହ୍ଲେଇ ହୋଇ

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର କପୋଳ ସହିତ ନିଜର ଲୋଭନୀୟ ଅରୁଣ ରକ୍ତିମ କପୋଳକୁ ଘଷି କହିଲା "କିନ୍ତୁ ଏହିସ୍ଥାନଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଉଚ୍ଚରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ମାନମନ୍ଦିରର ଉତ୍ତାପ କାହିଁକି ଏତେ କମ୍ ନୁହେଁ ଅଲେକ୍ସି ?"

"ସେଇ ପରା ଆମ ବିଜ୍ଞାନର ଆଉ ଏକ କୃତିତ୍ୱ । ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଛୋଟ ଛୋଟ ସହରର ଜଳବାୟୁକୁ କିପରି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇ ପାରିବ, ତାହା ତାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ନିଦର୍ଶନ । ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ଓ ତା'ର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସହରର ଜଳବାୟୁକୁ ପୂରାପୂରି ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରା ଯାଇଥିବାରୁ ସେଥିରେ ଶୀତର ପ୍ରକୋପ ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ?"

"ଗ୍ଲାସିୟରି ଏଠାରୁ କେତେଦୂର ହେବ ଅଲେକ୍ସି ?"

"ବେଶୀ ବାଟ ନୁହେଁ । ସେହି ମୋଡ଼ର ଆରପାଖକୁ ଘୁରି ଆସିଲେ ଆମେ ଗ୍ଲାସିୟରର ପୂରାପୂରି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ପାରିବା ।"

ଅଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନା ପର୍ବତର ଆର ପାଖକୁ ଯାଇ ଯା' ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ମେରିନାର ଆଖି ଖୋସି ହୋଇଗଲା । କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ପ୍ରବଳ ତୁଷାରପାତ ସେ ଦେଖିଛି, କିନ୍ତୁ ସେ ଭୀମକାନ୍ତ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷଭେଦ ତୁଷାର ପାହାଡ଼ କେବେ ଦେଖି ନଥିଲା । ଧୂସର ଆଉ ଶୁଭ୍ର ତୁଷାରର ଯେଉଁ ଅପୂର୍ବ ଭୀମକାନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ତା' ସମ୍ମୁଖରେ କେଉଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟପୁରୀ ଯେ ସମକକ୍ଷ ହୋଇ ପାରିବ, ସେ ଭାବି ପାରିଲାନି । ବାଇନୋକ୍ୟୁଲାର ପଛରେ ଆଖିରଖି ମେରିନା ଗ୍ରିଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ଅନାଇ କହିଲା "ଦେଖିଲଣି ଅଲେକ୍ସି, କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଛି ସେହି ଚିରତୁଷାର ମଣ୍ଡିତ ପର୍ବତମାଳା,

ବାଇନୋକ୍ୟୁଲରର ଭିତରେ କି ଅପୂର୍ବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସତେ ? କି ବିଶାଳ, ବିରାଟ ରୂପ ? କି ଅପାର କି ମହାନ୍ । ଅତି ଦୂରସ୍ଥିତ ପର୍ବତମାଳା ପ୍ରକୃତ ସମୁଦ୍ରର ବୀଚିମାଳା ପ୍ରାୟ ଢେଉ ଉଠୁଛନ୍ତି । କେତେକ କୁଜ୍‌ଝଟିକାରେ ଆବୃତ,କେତେକ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ପରିଦୃଶ୍ୟମାନ । ଦୂରସ୍ଥିତ ବୃହତ୍ ଗହ୍ୱରମାନ ସାମାନ୍ୟ ପଲ୍ୱଳାକାର ପ୍ରାୟ ବୋଧ ହେଉଅଛି । ପର୍ବତର ଶ୍ୱେତ ତୁଷାର ମସ୍ତକସମୂହ ଊର୍ମିମାଳା ପ୍ରାୟ ସ୍ତରେ ସ୍ତରେ ସଜ୍ଜିତ । ଆଉ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପର୍ବତ ଗାତ୍ରରେ ଶ୍ୱେତ କୁଜ୍‌ଝଟିକା ଲହରୀ ଘର୍ଷଣରୁ ଉତ୍‌ଥିତ ଶ୍ୱେତ ଫେନପୁଞ୍ଜ ପ୍ରାୟ ଅତୀବ ସୁନ୍ଦର । କବିର ଲେଖନୀ ଓ ଚିତ୍ରକରର ତୂଳୀକା ଏଗୁଡ଼ିକର ମହିମା କୀର୍ତ୍ତନ କରି ଶେଷ କରିବା ଦୁରୂହ ।”

"ଦେଖି, ଦେଖି, ମେରିନା" କହୁଁ କହୁଁ ମେରିନାର ମୁହଁ ସହିତ ମୁହଁ ଲଗାଇ ବାଇନୋକ୍ୟୁଲର ଭିତର ଦେଇ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ ଆଲେକ୍ସି । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଉଷ୍ଣ ନିଶ୍ୱାସ ସ୍ପର୍ଶ କଲା ମେରିନାର ପଦ୍ମପାଖୁଡ଼ାନିନ୍ଦୀ କୋମଳ କପୋଳ । ଦୁର୍ବଳତାର ଆବେଗ ଖେଳି ଯାଉଥିଲା ମେରିନାର ସାରା ଶରୀର ଭିତରେ । ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ସରଳ ସୁଲଭ ସ୍ପୃହାରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିଲା ବାତ କମ୍ପିତ ଉନ୍ମୂଳିତ ତରୁଭଳି । କିନ୍ତୁ ଆଲେକ୍ସି ସହିତ ଆଉରି ଟିକିଏ ଜମାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ମେରିନା କହିଲା "ବଡ଼ ଅସାବଧାନ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛ ଆଲେକ୍ସି । ସ୍ଥାନ, କାଳ, ବିବେଚନା ନ କରି ଏଭଳି ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳତା ଦେଖାଇଲେ ଆମ ଅବସ୍ଥା କ'ଣ ହେବ, ଜାଣିଛ ? ଦେଖୁଛ ତ ସେଠି ସେହି ପାତାଳଭେଦୀ ଗହ୍ୱର । ଟିକିଏ ଏପାଖ ସେପାଖ ହୋଇଗଲେ ଆମର ପତ୍ତା ଏଠି ରହିବଟି ଆଉ ?"

ମୁହଁକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ନେଇ ଅଲେକ୍ସି କହିଲେ "ତୁମେ ଏପରି ଭାବରେ ଭୁଲ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା ମେରିନା । ବାସ୍ତବିକ ଏହି ବାଇନୋକ୍ୟୁଲାର ଭିତର ଦେଇ ଦେଖିଲେ, ଦୂର ପର୍ବତର ଦୃଶ୍ୟ କି ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ ? ପ୍ରକୃତରେ କବିର ପ୍ରାଣ ନେଇ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିବା କଥା, ବୈଜ୍ଞାନିକର ପ୍ରାଣ ନେଇ ନୁହେଁ । ଓଃ, କି ସୁନ୍ଦର ସେ ଭୀମକାନ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ଦାକିନୀ ? ପାହାଡ଼ ପରେ ପାହାଡ଼ଶ୍ରେଣୀ ବିଚଳିତ ସମୁଦ୍ରର ସଂଖ୍ୟାତୀତ ତରଙ୍ଗ ପ୍ରାୟ ପ୍ରକୃତିରାଣୀଙ୍କ କୋଡ଼ରେ ବିରାଜିତ । ଧରଣୀ ଚୂଡ଼ାବଳୁ ଅସମୋଇ ଶୈଳରେଖା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ପ୍ରକୃତିର ବୀଣା ସପ୍ତତନ୍ତ୍ରୀରେ ନାନା ରାଗିଣୀର ଅଶ୍ରୁତ ଝଙ୍କାର ତୋଳି ଉପଲ ବ୍ୟଥିତ-ଗତି ତୁଷାର ସ୍ରୋତସ୍ୱିନୀ କି ଆନନ୍ଦରେ ବହମାନା । ସେହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ-ରାଜ୍ୟର ପୂର୍ବ ତୋରଣରେ ରାଗିଣୀମୟୀ ଏବଂ ସଙ୍ଗୀତ ସ୍ୱପ୍ନମଗ୍ନା ପ୍ରକୃତିରାଣୀଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ଉଷାର କନକ ମୁକୁଟ ବିଭା ଫୁଟି ଉଠୁଥିବ ଏବଂ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯେତେବେଳେ ନିବିଡ଼ ଆକାଶର ସ୍ତରେ ସ୍ତରେ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିବ, ସେତେବେଳେ ଏ ସ୍ଥାନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କୋଟି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟଭରା ଅମରାବତୀକୁ ଯେ ବଳି ଯାଉଥିବ, ତା' କ'ଣ କେହି କେବେ ଅସ୍ୱୀକାର କରି ପାରିବ ମେରିନା, ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲେ ?"

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏହି କବିଜନ ସୁଲଭ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ବିହ୍ୱଳା ହୋଇ ବାଇନୋକ୍ୟୁଲାର ଭିତର ଦେଇ ମେରିନା ପୁଣି ଅନେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ସେହି ଭୀମ ଭୈରବ ଦୃଶ୍ୟ ଆଡ଼େ ।"

ବାସ୍ତବିକ ଅଲେକ୍ସି, ଏ ଚମତ୍କାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ କେବେ ଭୁଲିବାର ନୁହେଁ ।"

"ଉଁ, ହୁଁ", ଆଲେକ୍ସି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ମେରିନାର ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କଲେ । "ବାଇନୋକ୍ୟୁଲାରର ସମ୍ମୁଖ ଦୃଶ୍ୟଠାରୁ ପଶ୍ଚାତ୍‌ଭାଗର ଦୃଶ୍ୟ ସେ ଅତୁଳ ଢେର ମନୋହର ।"

"ଆଁ, ପଶ୍ଚାତ୍‌ଭାଗର ଦୃଶ୍ୟ ?" ହଠାତ୍ ଚମକିପଡ଼ି ମେରିନା ପଛ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ।

"କାହିଁ, ମୋତେ ତ କିଛି ଦିଶୁନି ?" ବହୁ ଦୂରକୁ ଅନାଇ ପଚାରିଲା ମେରିନା ।

"ଏତେ ଦୂରକୁ ଅନାଇଲେ କ'ଣ ଦେଖି ପାରିବ, ମେରିନା ? ବାଇନୋକ୍ୟୁଲାରର ଠିକ୍ ପଛରେ ସେ ଭରା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଅସରନ୍ତି ପାହାଡ଼ ।"

ମେରିନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବୁଝିପାରି, "ହୁଁ, ସତେ ? ତମର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧି କରିବାର ଜ୍ଞାନ କେଉଁଦିନଠାରୁ ଏପରି ଭାବରେ ବଦଳି ଗଲାଣି ଶୁଣେ ? ତୁମ ରୁଚିରେ ଏ ଭିତରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲାଣି ନିଶ୍ଚୟ ।" ଟିକିଏ ମୁରବିଭି କରି ଶାସନ ବ୍ୟଞ୍ଜକ ସ୍ୱରରେ ମେରିନା କହିଲା । "ମୋତେ କ'ଣ ସରଳା ଷୋଡ଼ଶୀ ପାଇଲ ଆଲେକ୍ସି, ଯେ ମୁଁ ତୁମର ଏହି ମନଲାଖି କଥା ଦ୍ୱାରା ତୁମ ଆଡ଼କୁ ଢଳି ପଡ଼ିବି ।"

"ଓଃ, ବଡ ଦମ୍ଭ ?" ମେରିନାର କାନ୍ଧକୁ ଟିକିଏ ଚିପିଦେଇ ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ଢଳି ନ ପଡ଼ିଲେ ମୁଁ ଯଦି ଜୋର କରି ତୁମକୁ ଢଳାଇ ନିଏ ?" ଏତିକି କହି ନିଜ ଛାତିଆଡ଼କୁ ମେରିନାକୁ ଆଉଜାଇ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ।

"ହଁ, ହଁ ଏ କ'ଣ କରୁଛ ଅଲେକ୍ସି ।" ଯଥାସାଧ୍ୟ ବାଧା ଦେଇ ତଳ ନ ପଡ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ମେରିନା । "ଏଭଳି ଝୁଣା-ଝୁଣି ଚାଲିଲେ ତଳର ସେହି ଗହ୍ବର ଭିତରକୁ ଖସି ପଡ଼ିବାକୁ ଆମକୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିବନି । ଏ ସ୍ଥାନଟି କେଡ଼େ ବିପଦ-ସଂକୁଳ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଛ ତ ?"

"ହେଉ, ତା ହେଲେ ମୁଁ ଛାଡ଼ିଦେଲି ତୁମକୁ ।" ଏତିକି କହି ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାର କଟୀ ଚାରି ପାଖରେ ବେଢ଼ି ରହିଥିବା ହାତକୁ ମୁକୁଳାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ । କିନ୍ତୁ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମେରିନା ପୁଣି ଚିତ୍କାର କରି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଉଠିଲା "ମୋତେ ଧର, ଧର ଅଲେକ୍ସି । ମୋ ମୁଣ୍ଡ କିପରି ଘୂରାଇ ଦେଉଛି ଏଠି ।"

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାହୁବେଷ୍ଟନୀ ପୁଣି କଠିନ ହୋଇ ଆସିଲା । ମେରିନାର କୁସୁମ କୋମଳ ଅଙ୍ଗଲତାକୁ ନିଜ ଶରୀର ସହିତ ଭିଡ଼ି ଧରି ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାର କପୋଳ ଉପରେ ଆଙ୍କିଦେଲେ ମଧୁର ଚୁମ୍ବନର କେତେ ଗୋଟି ଚିହ୍ନ । ଚୁମ୍ବନର ମଧୁର ସ୍ପର୍ଶ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦେଇ ମେରିନା ବୁଜି ଦେଇଥିଲା ତା'ର ଆଖି । ସତେ ଯେପରି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରଦୀପ୍ତ ମନ ମତାଣିଆ ମୁଖକୁ ଅନାଇବାକୁ ତା'ର ସାହସ ନ ଥିଲା । ଲଜ୍ଜାରେ ଓ ଅତ୍ୟଧିକ ଦୁର୍ବଳତାରେ ସେ ମୁଦ୍ରିତ ନୟନ ଭିତରେ ଦେଖୁଥିଲା କଳ୍ପନାର ଶତ ଅଲେକ୍ସି । ଚୁମ୍ବନର ଶତ ଦଂଶନ କରି ପକାଇ ଥିଲେ ମେରିନାକୁ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ । କିନ୍ତୁ କି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ସେ କ୍ଷତ, କି ସୁମଧୁର ସେ ଅମୃତ ସମୟ ।

— ଛଅ —

ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ସରଗରମ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ, ଆଗନ୍ତୁକ-ମାନଙ୍କ ଆଗମନରେ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାପାଇଁ ଷାଠିଏ ଜଣଯାକ ଯାତ୍ରୀ ଆସି ଯଥା ସମୟରେ ଉପସ୍ଥିତ । ସାଏନ୍ସ ଏକାଡ଼େମୀର ସଭାପତି ଓ ଅନ୍ୟ କର୍ମ୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଆସି ଏହି ଐତିହାସିକ ଗିରିଶୃଙ୍ଗରେ ଏକତ୍ର । ପୋଲିସ ଓ ଗୋଏନ୍ଦା ବିଭାଗ ଅଫିସରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାରିଆଡ଼ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ସଂରକ୍ଷିତ । ଏହି ଜନମାନବଶୂନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ କେହି ଗୁପ୍ତଚର ଯେପରି ଲୁଚି ଲୁଚି ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଯାନର ଖବର ଦେଶ ବାହାରକୁ ନେଇ ନ ଯାଏ, ସେଥିପାଇଁ ନାନା କଡ଼ା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଛି ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତା ପୁତ୍ରକୁ ବିଦାୟ ଦେବାପାଇଁ ଏ ବୃଦ୍ଧ ବୟସରେ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ପଥ ଅତିକ୍ରମକରି ଏଠାକୁ ଚାଲିଆସିଥାନ୍ତି । କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନେ ଏହି ଐତିହାସିକ ଅଭିଯାନ ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ । ଯେତେ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଭାବରେ ଅଭିଯାନର

ବହୁ ଆଗରୁ ବିଭିନ୍ନ କାମ ସରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ଛିଟ୍‌କାଣି କାମ ବାକୀ ରହିଯାଇଥାଏ ।

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍‌ଟର ଆଲେସ୍କିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏଇ କେତେ ଦିନ ହେଲା ଘର ନାହିଁ । ଦୁଇଦିନ ହେଲା ପିତା ଆସିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେତେବେଳେ ଘଣ୍ଟାଏ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ନିରୋଳାରେ ବସି ସୁଖ ଦୁଃଖ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାର ସୁବିଧା କୁଟିନି । ପିତାଙ୍କର ଦେଖାଶୁଣା ନେବାର ସବୁ ଭାର ମେରିନା ଉପରେ ଛାଡିଦେଇ ସେ ଦିନରାତି ଏଆଡ଼େ ସେଆଡ଼େ ଲାଗିପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଉପଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ କକ୍ଷରେ ଠିକ୍ ରୂପେ ଜିନିଷପତ୍ର ରହିଲା କି ନାହିଁ, ସେ ବିଷୟରେ ସେ ବଡ଼ ତତ୍ପର । ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସେ କେତେଥର ବୈଠକ କରି ସାରିଲେଣି । କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଉପଗ୍ରହର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଡକାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ କେତେଥର ଯେ ବୁଝାଇ ସାରିଲେଣି । ସେମାନେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବାରେ ଅବହେଳା ନ କରନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ କଡ଼ା ତାଗିଦ୍ ମଧ୍ୟ କରି ଦିଆଗଲାଣି ।

ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ସବୁ ବିଭିନ୍ନ କିସମର ଲୋକ ଯଥା—ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍, ଜ୍ୟୋତିଃପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍, ପଦାର୍ଥବିଦ୍ୟାବିତ୍, ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ବିଶାରଦ, ଯାନ ବିଜ୍ଞାନବିତ୍, ଇଞ୍ଜିନିଅର, ରକେଟ ବିଜ୍ଞାନ ବିଶାରଦ, ରକେଟ ଇଞ୍ଜିନିଅର, ସୂକ୍ଷ୍ମଯନ୍ତ୍ର ବିଶାରଦ, ବେତାର ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରୋନିକ୍‌ସ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ବେତାରବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରେରକ ଓ ଗ୍ରାହକ ଅଫିସର, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଇଞ୍ଜିନିଅର, ପରମାଣୁ ଶକ୍ତି ବିଶେଷଜ୍ଞ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବିଭାଗ

ଅଫିସର, ଚିକିତ୍ସକ, ରନ୍ଧନଶାଳାରକ୍ଷକ, ଷ୍ଟେନୋଗ୍ରାଫର ଆଦି ଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସାବଧାନ କରାଇଦେଇ ଓ ଯେଉଁଠା ଯେଉଁଠା ବିଭାଗର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଠିକ୍ ଜିନିଷ ଯେପରି ସେମାନେ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ନେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ସାଇତି ରଖନ୍ତି, ସେଥିପ୍ରତି କଡ଼ା ତାଗିଦ୍ କରି ଦିଆଗଲାଣି । ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଯଦି ନିଜ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ଖୁବ୍ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ତୁଲାଇ ନେଇ ପାରନ୍ତି, ତେବେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଚଳିବା ବିଶେଷ କିଛି କଷ୍ଟକର ହେବ ନି ।

ପୃଥିବୀରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଗବେଷଣା ସୁବିଧାନୁସାରେ କରି ହୁଏନି, ସେ ସବୁ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଖୁବ୍ ସୁବିଧାରେ ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଆକାଶମଣ୍ଡଳର ଗ୍ରହନକ୍ଷତ୍ରଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଯେଉଁ ଅସଂଖ୍ୟ ବାଧାବିଘ୍ନ, ତାହା ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରହିବ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଜ୍ୟୋତିଷ୍କମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ, ଦୁଇଶହ ମାଇଲ ମୋଟା ବାୟୁସ୍ତରର ପ୍ରଭାବରୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ପରିଷ୍କାର ନ ଦିଶି ମେଘୁଆ ମେଘୁଆ ଦିଶନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଥାଇ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବେଶ୍ ପରିଷ୍କାର ଦେଖିହୁଏ । ପୁନଶ୍ଚ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଥାଇ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗବେଷଣା କରିବା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ । ନାନା ବାଧାବିଘ୍ନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼େ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠଠାରୁ ଯେତେ ଉପରକୁ ଯିବ, ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗବେଷଣା ସେତେ ଫଳପ୍ରଦ ଓ ସହଜସାଧ୍ୟ ହୁଏ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଅଛି । ତେଣୁ ଏଥିଭିତରେ ଗବେଷଣାଗାରରେ ନାନା ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । ଏ ସବୁ ଛଡ଼ା ଆହୁରି ବହୁ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଗବେଷଣା ପାଇଁ ନାନା ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏହି

ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ । ଭବିଷ୍ୟତର ଆନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣରେ ଏହିଭଳି ଉପଗ୍ରହ କେତେଦୂର ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ହେବ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଏ ଅଭିଯାନର ଆଉ ଏକ ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ରୁଷିଆର ଗୁରିଅନ୍ତୁ ରକେଟ୍ ବିଶାରଦମାନେ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରଠାରେ, ସର୍ବପ୍ରଥମ ପରମାଣୁ ଗ୍ଲାଳିତ ରକେଟ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସମବେତ । ତିନିଷ୍ଟେପ୍ ରକେଟ୍ ପଦ୍ଧତି ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟର ଅଠର ହଜାର ମାଇଲ୍ ଉଚ୍ଚରେ ପହଞ୍ଚି ହେବ୍ ବୋଲି ଯେଉଁ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ତାହିଁର ହେବ ଏହା ଏକ ପରୀକ୍ଷା । ଏଥିପାଇଁ ତିନୋଟି ରକେଟ୍ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଥୁଆ ହୋଇ ସର୍ବୋପରି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ରଖାଯାଇଛି । ପରମାଣୁ ବୋମା ଭିତରେ ପ୍ଲୁଟୋନିୟମ ରଶ୍ମି ଯେପରି ବିସ୍ଫୋରଣ କରାଯାଏ, ସେହିଭଳି ଏହି ରକେଟରେ ପ୍ଲୁଟୋନିୟମ, ପରବର୍ତ୍ତିରେ ଆଇନଷ୍ଟାଇନିୟମ୍ ରଶ୍ମି ଆୟତ୍ତାଧୀନ ବିସ୍ଫୋରଣ କରିବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଛି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ବାରମ୍ବାର ଦେଖାଦେଖି କରି ସବୁ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ଅଛି ବୋଲି ଜଣା ପଡ଼ିବାପରେ ଧନେ ଲେନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଗୃହକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ବୈଠକ୍‌ଖାନାରେ ମେରିନା, ଆଲେକ୍ସି ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତା ବସି ଗପସପ ହେଉଥିଲେ । ମେରିନା ଲେନାକୁ ନିକଟସ୍ଥ ସୋଫାରେ ବସିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ଲେନା ବସୁଁ ବସୁଁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପଚାରିଲା ।

"କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀ କ'ଣ ଆରମ୍ଭରୁ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ, ନା ଆମେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚି ଗଲାପରେ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରୁ ଜଳ ଆମଠାକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ?"

ଲେନାଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଉଦ୍‌ବେଗ ଦେଖି ଆଲେକ୍ସି ହସି ଉଠିଲେ, "ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀ ପାଇଁ ତୁମେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି ଲେନା ? ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତୁମର କ'ଣ ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ସ୍ନାନ କରିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଅଛି ?"

ଲେନା ଈଷତ୍ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମର ସେଇଟା ବୁଝିନେବା କ'ଣ ଉଚିତ ନୁହେଁ ? ମୁଁ ଆଜି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ବୁଲି ଆସିଲାବେଳେ ଦେଖିଲି, ସବୁ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ହୋଇଯାଇଛି, ଜଳରେ ଆମ ଜଳଭଣ୍ଡାର ଭରି ଯାଇଛି, ଅଥଚ ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀଟି ଶୁଷ୍କ । ମୋର ମନେ ହେଲା, ହୁଏତ ଭୁଲରେ ଏତକ ରହି ଯାଇଛି । ତେଣୁ ମନେ ପକାଇଦେବା ପାଇଁ ବୁଲି ଆସିଲି ଏଠାକୁ ।"

"ମୋର ଠିକ୍ ମନେଅଛି ଲେନା ।" ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଆଲେକ୍ସି । "ଆଜି ରାତିର ଶେଷ ଭାଗରେ ଏହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିରହୋଇ ସାରିଛି । ହେଉ, ମନେ କରାଇଦେଲ, ଧନ୍ୟବାଦ୍ । ତୁମ ଭଳି ତୀକ୍ଷ୍ଣଦୃଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନା ସହକାରୀ ପାଇ ମୁଁ ଧନ୍ୟ ।"

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଏହି ଶେଷ କଥାପଦକ ମେରିନାର ହୃଦୟରେ ବାଡ଼ୁଲି ପରି ଆଘାତ କଲା ।

ନିଜର ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ବଡ଼ ଲଜ୍ଜିତ ହେଲା ଲେନା । କଥାର ମୋଡ଼ ବଦଳାଇ ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପଚାରିଲା, "ତୁମ ଗବେଷଣାଗାରର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଠିକ୍‌ରୂପେ ହୋଇଯାଇଛି ମେରିନା ?"

"ମୋ ଗବେଷଣାଗାର ଠିକ୍ ଅଛି । ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତିଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଁ ନିଜେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିନେଇଛି ଭଉଣୀ । ତୁମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଠିକ୍ ଅଛି ତ ? ଆଉ ତୁମର ସେହି ବିରାଟ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଟି ?"

"ମୁଁ ଆଉ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା ନ କରି କ'ଣ ବସିଛି ?" ମେରିନାକୁ ଉତ୍ତରଦେଲାବେଳେ ଲେନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ କଣେଇ କଣେଇ ଅନାଉ ଥାଏ ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏ ସବୁ ଆଲୋଚନାକୁ ବେଶ୍ ମନଦେଇ ଶୁଣି ଯାଉଥିଲେ । ପୁତ୍ର ବିଚ୍ଛେଦ ଦୁଃଖ ତାଙ୍କ ହୃଦୟର ଅନ୍ତରତମ କୋଣକୁ ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବିରାଟ ଅଭିଯାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ବଡ଼ କୌତୁହଳୀ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସବୁବେଳେ ମନେ ହେଉଥାଏ, ସେ ଥରେ ଯାଇ ଏହି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ଦେଖି ଆସି ପାରନ୍ତେ କି ନୟନ ସାର୍ଥକ ହୁଅନ୍ତା ।

ହଠାତ୍ ଲେନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ ପଚାରିଲା, "ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ଥରେ ଯାଇ ବୁଲି ଆସି ସାରିଥିବେ ?"

"ନାଇଁ ଲେ ଝିଅ, କାହିଁ ମୋତେ କିଏ ଟିକିଏ ସେଠାକୁ ନେଉଛି ? ଦେଖୁଛ ପୁଅଟି ସବୁବେଳେ ଏଣେତେଣେ କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ପୁଣି ଏ ଝିଅଟି ତ ମୋ ପରି ଏଠାରେ ନୂଆ । ତା'କୁ ସବୁ ଏଠି ନୂଆଭଳି ଲାଗୁଛି । ମୋତେ ଆଉ ନେଇ ଯାଉଛି କିଏ ?"

ପିତାଙ୍କର ଏଭଳି ଖେଦୋକ୍ତି ଶୁଣି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ହଠାତ୍ ଚେତନା ଆସିଲା । ସତେତ ! ବାପା ଏତେଦିନ ହେଲା ଆସିଲେଣି, କେବେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇପାରି ନାହାନ୍ତି । ଲେନାକୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେଖି ହଠାତ୍ କହି ପକାଇଲେ, "ଠିକ୍ ସମୟରେ ବାପା ମନେ କରାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଲେନା । ତୁମେ ଆସିଛ, ଭଲ ହୋଇଛି । ତୁମେ ବାପାଙ୍କୁ ନେଇ ଟିକିଏ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଓ ମାନମନ୍ଦିର ଆଡ଼େ ବୁଲାଇ ଆଣ । ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ସହିତ ମୋର ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି, ମୁଁ ଯାଉଛି । ବାପାଙ୍କୁ ସବୁ ବୁଲାଇ ଦେଖାଇ ଆଣିବା ଦାୟିତ୍ୱ ତୁମ ଉପରେ ରହିଲା । ମେରିନା ବି ତୁମ ସହିତ ଯାଉ ।" ଏତିକି କହି ଅଲେକ୍ସି ଚାଲିଗଲେ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ କୋଠି ଆଡ଼େ ।

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁଖରୁ ଲେନା ନିଜର ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ଗର୍ବରେ ଛାତି ତା'ର ଫୁଲି ଉଠୁଥିଲା, ବିଶେଷତଃ ମେରିନା ଆଗରେ । ଅଲକ୍ଷିତରେ ମେରିନା ପ୍ରତି ତା'ର କେଉଁ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ମନୋଭାବ ଥିଲା କେଜାଣି ସେ ଏହି ପ୍ରଶଂସାରେ ପାଉଥିଲା ପରିତୃପ୍ତି ।

× × ×

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଦିନ । ଏହି ଦିନଟି ଯେତିକି ପାଖେଇ ଆସୁଥାଏ, ମେରିନାର ହୃଦୟ ଠିକ୍ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହେଉଥାଏ । ଯିବା ଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଶୟନ କକ୍ଷ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ଅଲେକ୍ସି ଉଠି କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେଣି । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କକ୍ଷରୁ ଫେରି ଆସୁ ଆସୁ ବାରଣ୍ଡାର ଝରକା ଦେଇ ସେ ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟକୁ ଚାହାଇ ହଠାତ୍ ଅଟକି ଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ପୂର୍ବଦିଗ ଲୋହିତ ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ନାନା ବର୍ଣ୍ଣର ଘନ ମେଘମାଳା ପଛରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ

ଉଂକି ମାରୁଥିଲେ, ଯେପରି ପାତଳ..ପାଟଳ..ପରଦା ଅନ୍ତରାଳରେ ନବବିବାହିତା ଲୋହିତାମ୍ବରା ସୁନ୍ଦରୀ । ସେପରିକି ଗଗନୋପାନ୍ତରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଶ୍ମି ପ୍ରତିଭାତ ଉଷାର ସୁମଧୁର ସୁଶୀତଳ ସ୍ନିଗ୍ଧରୂପ ଫୁଟି ଉଠୁଥାଏ ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ପୂର୍ବାକାଶ ପରିଶୋଭିତ କରି ପ୍ରଭାତ-ସମ୍ଭୂତ ସ୍ତରବିନ୍ୟସ୍ତ ଲୋହିତାଭ ମେଘଶ୍ରେଣି ପଶ୍ଚାତରୁ ଦିନମଣି ହସି ହସି ଦେଖା ଦେଲେ । କି ସୁନ୍ଦର ସେ ଦୃଶ୍ୟ ! ମେରିନା ଏତେ-ଦିନ ଧରି ସେହି ଗିରିଶୃଙ୍ଗରେ ରହିଥିଲେ କ'ଣ ହେବ, କେବେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କର ଏହି ଉଦୟ ପ୍ରଭା ଏତେ ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ନଥିଲା । ତେବେ କ'ଣ ଧରା ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଉଛି ବୋଲି ଏ ତା'ର ଶେଷ ମମତା ? ସେ ପୂର୍ବାକାଶର ଏହି ଅପାର୍ଥିବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ି ନପାରି ବାତାୟନ ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଇଁ ଆସୁଥିବା ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲା । କି ମନଲୋଭା ସେ ଦୃଶ୍ୟ ! ଦୂରସ୍ଥିତ ଅଗ୍ନି ଦାହବତ୍ ମେଘ-ମାଳା ପ୍ରଥମେ କିପରି ଧୀରୋଜ୍ଜ୍ୱଳ ବର୍ଣ୍ଣ ଧାରଣ କଲା ଓ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଅଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅଗ୍ନିପ୍ରଦାହରେ ସେହି ଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇ କ୍ରମଶଃ ସେଥିରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରେଖା ବାହାରିଲା, ସେ ତାହା ଦେଖି ଆତ୍ମବିସ୍ମୃତା ହୋଇପଡ଼ିଲା । ସେହି ରେଖା କିପରି କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଅଗ୍ନି ବର୍ଣ୍ଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ କିରଣ-ରଶ୍ମିକୁ ଦୂରଦୂରାନ୍ତର ଆକାଶପ୍ରାନ୍ତରେ ବିଖେରି ଦେଇ ସମସ୍ତ ଗଗନମଣ୍ଡଳକୁ ଏକାବେଳେକେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ଦେଲା ତାହା ଦେଖି ତା'ର ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦରେ ପୂରି ଉଠିଲା । ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ଆଳସ୍ୟର ମୋହଛାଡ଼ି ଫସାର ପ୍ରଲୋଭନକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମେରିନା

ବାତାୟନ ଦ୍ୱାରଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ପ୍ରକୃତି ରାଣୀଙ୍କର ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଯାଉଥାଏ । ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ଏତେ ଦୂରକୁ ଯାଉଛୁ, କେତେବେଳେ କ'ଣ ହେବ, ଭାବିଲାବେଳକୁ ମୁଣ୍ଡ ତା'ର କ'ଣ ହୋଇଯାଉଥାଏ । ତା' କାନ ପାଖରେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଉଥାଏ ଆସିବା ଦିନ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧଗୁଡ଼ିକ । ପୁଣି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମନରେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଆସୁଥାଏ ସେ ତ ଏକା ଯାଉନାହିଁ, ତା ସଙ୍ଗରେ ଯାଉଛନ୍ତି ନିଜର ପ୍ରିୟତମ । ଆଉ ଚିନ୍ତା କେଉଁଥି ପାଇଁ ? ବାତାୟନ-ଠାରେ ଠିଆ ହୋଇ ମେରିନା ଏଇଭଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଯାଉଥିଲା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପିତା ତାଙ୍କ ଶୟନ କକ୍ଷରୁ ଉଠି ତା' ପାଖକୁ ଚାଲି ଆସି ପଚାରିଲେ, "କ'ଣ ମା, ତୁମେ ଏଠି ଠିଆ ହୋଇଛୁ ? ଅଲେକ୍ସି ନାହିଁ ତା କୋଠରୀରେ ? ଏତେ ସକାଳୁ କ'ଣ ସେ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ସାରିଲଣି ?"

ହଠାତ୍ ମେରିନାର ଚିନ୍ତାର ଖିଅ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ କେତୋଟିରେ ଛିଡ଼ିଗଲା । ସେ ଥତମତ ହୋଇ କହିଲା "ବୋଧହୁଏ, କୌଣସି ଏକ ଜରୁରୀ କାମରେ ବାହାରି ଯାଇଛନ୍ତି । ଆଜି ପରା ଆମର ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଦିନ । ଗିରିଶୃଙ୍ଗଟି କିପରି ବହୁ ଆଗନ୍ତୁକଙ୍କ ଆଗମନରେ ମୁଖରିତ ହୋଇ ଉଠିଛି, ଦେଖୁ ନାହାନ୍ତି ? ଆଜି ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପୃଥିବୀର ମମତା ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସାରା ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରୁ ବହୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏହି ଐତିହାସିକ ଅଭିଯାନ ଦେଖିବାକୁ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଛନ୍ତି । କେତେ ଆଶା ଓ ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ଏହି ଆଗନ୍ତୁକମାନଙ୍କର ଦିନ ଯେ କଟୁଛି, ତା'ର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଆଜି ସାୟାହ୍ନରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଯାଇ

ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଠିକ୍ ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଢ଼େ ଆଠଟାରେ ଆମର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଏହି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠ ଛାଡ଼ିବ ମହାଶୂନ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ।”

ମେରିନାର ଏଇ କଥା କେଇ ପଦରେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ, ତାଙ୍କୁ ଜାଣି ଶୁଣି ଏତେ ବଡ଼ ବିପଦ ମୁହଁକୁ କିପରି ଛାଡ଼ି ଦେବେ, ସେଇ ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତା । ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ କାଳେ କିଛି ଯଦି— । ଆଉ ଭାବି ପାରିଲେ ନି । ଦୁଇଟୋପା ଉଷ୍ମ ଅଶ୍ରୁ ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ରୁକ୍ଷ ଚଟ୍ଟାଣ ଉପରେ ।

ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ଅଶ୍ରୁ ଦେଖି ମେରିନା ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ନିଜ ହୃଦୟର ଶତ ବେଦନାକୁ ଚାପିଧରି ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲା, “ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଆମେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଖୁବ୍ ନିରାପଦରେ ପହଞ୍ଚି ଏହି ପୃଥିବୀ ଚାରିପାଖରେ ପରିଭ୍ରମଣ କରିବୁ । ଆମେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଆପଣ ତ ଏଠାରେ କିଛିଦିନ ରହୁଛନ୍ତି । ଦୁରବୀକ୍ଷଣରେ ଦେଖିବେନି ଆମେ ପୃଥିବୀକୁ କିପରି ପ୍ରତି ସାତ ଘଣ୍ଟାରେ ଥରେ ଲେଖାଁଏ ଘୁରି ଆସୁଛୁ । ମାନମନ୍ଦିରରେ ଯେଉଁ ଟେଲିଭିଜନ ଗୃହ, କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ଓ ବେତାର କକ୍ଷ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଛି, ସେଠାରୁ ଆପଣ ଆମମାନଙ୍କୁ ଦେଖିପାରିବେ ଓ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାଭଳି କରି ପାରିବେ । ଆମେ କିପରି ଅଛୁଁ, ଆମର ସୁବିଧା ହେଉଛି କି ନାହିଁ, ଆପଣ ତ ଆମକୁ ପଚାରି ସେଠାରୁ ବୁଝି ପାରିବେ । ଆଉ ଆପଣଙ୍କର ଚିନ୍ତା କ’ଣ ? ଆମେ ପୃଥିବୀରୁ ଚାଲିଯିବାର କିଛିଦିନ ଭିତରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରୁ

ପୃଥିବୀକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯା, ଆସ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ଆମ ଦେଶ ଓ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯିବା ଆସିବା ଚାଲିବ । ଆମର ଯଦି କିଛି ଅସୁବିଧା ହୁଏ, କିମ୍ବା ଦେହପା କାହାର ଖରାପ ହୁଏ, ତେବେ ଆମେ ପୁଣି ପୃଥିବୀକୁ ତ ଫେରି ଆସି ପାରିବୁଁ । ଆପଣ ଘରେଥାଇ ଆମଠାକୁ ତାର କଲେ କିମ୍ବା ଆମେ ଆପଣଙ୍କଠାକୁ ତାର ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇଲେ ତାହା ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଆମ ଭିତରେ ଯା, ଆସ କରିପାରିବ, ଏହି ମାନମନ୍ଦିର ଦେଇ । ଚିଠି ପତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନଷ ପତ୍ର ଯା, ଆସ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଯିବ ଏହି ଭିତରେ । ଆଉ ଆପଣଙ୍କର ଚିନ୍ତା କାହିଁକି ? ଆମେ କେଉଁ ଦୂର ଅଜଣା ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲି ଯାଉଛୁଁ ବୋଲି ଆପଣ ଭାବୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?”

× × ×

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ ଘଣ୍ଟାଏ ବାକି । ଏହି ଭିତରେ ଷାଠିଏ ଜଣ ଯାକ ଯାତ୍ରୀ ଯେଝା ସ୍ଥାନରେ ଯାଇଁ ବସି ସାରିଲେଣି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଟି ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ଶହ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ଥୁଆ ହୋଇଥାଏ ବଡ ବଡ଼ ଲୌହ ଖମ୍ବ ଉପରେ । ଏହାର ଠିକ୍ ତଳକୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଉପଗ୍ରହର ଠିକ୍ କେନ୍ଦ୍ର ତଳେ ଥୁଆ ହୋଇଥାଏ, ତିନୋଟି ବିଶାଳକାୟ ରକେଟ୍ ଗୋଟିକ ଉପରେ ଗୋଟିଏ । ସବାତଳ ରକେଟଟି ଭୂପୃଷ୍ଠଠାରୁ ମୋଟେ ପାଞ୍ଚ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ରହିଥାଏ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଉଠିବାପାଇଁ ଅସ୍ଥାୟୀ ବଡ଼ ଲୌହ ସିଢ଼ି ଲାଗିଥାଏ ଭୂପୃଷ୍ଠରୁ । ମାନମନ୍ଦିରର ଯେଉଁ ପଡ଼ିଆରେ ଏହି ବିରାଟ ଉପଗ୍ରହଟି ରଖାଯାଇଥିଲା, ସେହି ପଡ଼ିଆ ଚାରିପାଖରେ କଡ଼ା ପୋଲିସ ପ୍ରହରୀ ଏହା ନିକଟକୁ କୌଣସି ବାହାରର ଲୋକ ନ ଆସିବା ପାଇଁ ଜଗି ରହିଥାନ୍ତି । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ଅଦୂରରେ ବହୁ ଆମନ୍ତ୍ରିତ ବ୍ୟକ୍ତି

ବିଭିନ୍ନ ଆସନରେ ଉପବିଷ୍ଟ, ଏହି ବିରାଟ ଅଭିଯାନ ଦେଖିବାପାଇଁ । ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍‌ଟର ପାଲଭିନ ଏଣେ ତେଣେ ହୋଇ ବଡ଼ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା ଭଳି ଜଣା ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । ଆଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରର ଶୁଙ୍ଗର ଏହି ବିରାଟ ଲୋକ କୋଳାହଳ ଦେଖିଲେ,ମନେହୁଏ ସତେ ଯେପରି ସେଠାରେ କିଛି ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଉତ୍ସବ ଲାଗିଛି । ଉପଗ୍ରହର ଡାଇରେକ୍‌ଟର ଆଲେସ୍କି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଗ୍ରହକୁ ଉଠି ନ ଥାନ୍ତି । ଏହାର ଯାତ୍ରୀମାନେ ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ବସି ନିଜ ନିଜ ଯନ୍ତ୍ରପାତି-ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ, ଶେଷଥର ପାଇଁ ଦେଖି ନେବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ।

ଆଗରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ଅଧିବାସୀମାନେ ବିଳୁଡି ଗୃହକୁ ଯାଇ ସେଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ ନିଜ ନିଜର ଆସନରେ ବସି ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ସମୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିବେ । ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ସମୟରେ ରକେଟର ଭୀମ ଗର୍ଜ୍ଜନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶୂନ୍ୟକୁ ଉପଗ୍ରହଟି ଯେଉଁ ବିରାଟ ବେଗରେ ଧାବମାନ ହେବ, ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଶାରୀରିକ ପୀଡ଼ା, ହୃଦ୍‌ଯନ୍ତ୍ରର ବୈତାଳିକ ସ୍ପନ୍ଦନ, ମାଂସପେଶୀର ଅସ୍ୱାଭାବିକ କୁଞ୍ଚନ ଓ ସର୍ବୋପରି ନିଃଶ୍ୱାସ-ପ୍ରଶ୍ୱାସର ଅନିୟମିତ ଯା-ଆସ ହେବ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ କମାଇବା ପାଇଁ ନାନା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଉପାୟରେ ଉପଗ୍ରହର ଏହି ବିଳୁଡି ଗୃହଟିକୁ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ଆସନର ବିଭିନ୍ନ ଗଠନ, ଗୃହଭିତରେ ବାୟୁର ବିଭିନ୍ନ ଚାପ ଓ ସର୍ବୋପରି କାନ୍ଥର ଶବ୍ଦ-ରୋଧୀ ଶକ୍ତି ସେ ଦିଗରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ପାରିବ ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏଇ ଗୃହଟିକୁ ଯାତ୍ରା ସମୟ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ

କରିଛନ୍ତି । ମେରିନା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ନିଜ ଗବେଷଣାଗାର ଓ ଶୟନ କକ୍ଷକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖି ନେଇ ଶୟନ କକ୍ଷର ବାତାୟନ ଦେଇ ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । କେତେବେଳୁଁ ଚକ୍ରବାଳର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରେଖା ତଳେ ଅସ୍ତଗାମୀ ତପନଙ୍କର ରକ୍ତିମ ରଶ୍ମି ଲିଭିଗଲଣି । ଚରାଚରବ୍ୟାପୀ ଅନ୍ଧକାର କୋଡ଼ରେ ସମୁନ୍ନତ ଗିରିଶୃଙ୍ଗ ସମୂହ ଲୁପ୍ତପ୍ରାୟ,ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଅନନ୍ତ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କୋଟି ନକ୍ଷତ୍ର-ଖଚିତ କୃଷ୍ଣାକାଶ—ସ୍ତବ୍ଧତାର ଦିଗନ୍ତବ୍ୟାପୀ ମହା ସମୁଦ୍ର—ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ଶିଖରୀ ସମୂହରେ ଅନ୍ଧକାରର ସୀମାହୀନ ନୈଶ ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଘୂରି ଉଠୁଥାଏ ।

ଉପଗ୍ରହ ତଳେ କୋଳାହଳପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଲୋକ ଉଦ୍ଭାସିତ ଶତ ଶତ ଦର୍ଶକ ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ନିବଦ୍ଧ କରିଥାନ୍ତି, ଏହି ସାର୍ଦ୍ଧ ଏକଶତ ଫୁଟ ଉଚ୍ଚରେ ଅବସ୍ଥିତ ବିରାଟ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହଆଡ଼େ । ବାତାୟନ ପଛରେ ଥାଇ ମେରିନା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ତଳକୁ । ଅଲେକ୍ସି ନିଜ ପିତା, ଡାଇରେକ୍‌ଟର ପାଲଭିନ୍, କମିସନ୍‌ର ସଭ୍ୟ ଓ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ଼ ବଡ଼ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଉପଗ୍ରହକୁ ଉଠିଲେ । ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବାର ସମୟ ଲାଉଡ୍‌ସ୍ପିକର ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଥାଏ । ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ବାକି ବୋଲି କେତେବେଳୁଁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲଣି, ଅଥଚ ମେରିନାର ସେ ଆଡ଼କୁ କାନ ନାହିଁ । ସେ ନକ୍ଷତ୍ର ହାସ୍ୟ ତରଙ୍ଗ ପ୍ରଭାସିତ ଗଗନକୁ ଅନାଇ ତାହାର ତରଳ ତାରକାଗୁମ୍ଫିତ ଚାକଚକ୍ୟ ଭିତରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦେଇ କେତେ କଥା ଭାବି ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ଲେନା କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି କହିଲା "ଏ କ'ଣ ମେରିନା, ତୁମେ ଯେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାହାରକୁ ଚାହିଁକୁ

ଯାଇ ନାହିଁ ? କେତେବେଳୁଁ ପରା ଯିବାପାଇଁ ଡାକରା ଆସିଗଲାଣି ? ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ କୋଉଁଏ ମିନିଟ୍ ରହିଲା ସେ ?" ଏତିକ କହି ମେରନାକୁ ହଲାଇ ଦେଲା । ମେରନାର ତନ୍ଦ୍ରାର ଖିଅ ହଠାତ୍ ଛୁଡ଼ିଗଲା । ସେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇ, "ଏଁ, ହଁ, ହଁ, ଚାଲ ଯିବା ଲେନା ? ମୋର ଆଉ ଡେରିନାହିଁ ।"

ଏତିକ କହି ଦୁଇଜଣ ତର ତର ହୋଇ ବଲ୍ଗୁତା ଗୃହ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ଉପଗ୍ରହର ସୁବିସ୍ତୃତ ବାରଣ୍ଡାଦେଇ । ସେମାନେ ବକ୍ତୃତା ଗୃହକୁ ପଶିଲାବେଳକୁ ଉପଗ୍ରହର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଧିବାସୀମାନେ ଆସି ସେଠା ସ୍ଥାନରେ ବସି ଗଲେଣି ।

ମେରନା ଓ ଲେନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସି ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବା ଚେୟାରରେ ବସି ନିଜ ନିଜ ଦେହକୁ ଚେୟାର ସହିତ ବାନ୍ଧି ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବସିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେକ୍ସି ଚାଲିଆସି କହିଲେ—

"ମୁଁ ତ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆଗରୁ କହି ସାରିଛି ଯେ, ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମକୁ ଯେଉଁସବୁ କଷ୍ଟପ୍ରଦ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତର ଦେଇ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟଟି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର । ଆମକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଗ୍ନିପରୀକ୍ଷାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଏତିକ ସମୟ ଭିତରେ ଆମକୁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ହେବ, ତାହା ଆମ ଜୀବନର ଏକ ବଡ଼ ଘଟଣା ଓ ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇ ରହିବ । ଆମେରିକା ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରେ ଏହି ପରୀକ୍ଷା ହେଲାବେଳେ ଯେଉଁସବୁ ଅସୁବିଧା ଓ କଷ୍ଟ ହୁଏ, ତା' ଏଠାରେ ହେବନି ବୋଲି ଆମର ଆଶା । ସେଥିନିମିତ୍ତ ବହୁ ବୈଜ୍ଞାନିକ-ଅବିଷ୍କାରକୁ

କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲଗାଇ ଆମେ ଏହି ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷରେ ନାନା ବୈଜ୍ଞାନିକ ସୁବିଧା ଖୋଜିଛୁଁ । ତେବେ ବିନା କଷ୍ଟରେ ଯେ ଆମେ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳକୁ ପାର ହୋଇଯିବା, ତା ମଧ୍ୟ ଭାବିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ମୋର ଆଶା ଆପଣମାନେ ହତାଶ ନ ହୋଇ ଯଥେଷ୍ଟ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସହକାରେ ଏହି କଷ୍ଟର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।"

ଆଲେକ୍ସି କହିସାରି କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମକୁ ଫେରି ଯାଉଥିଲେ, ହଠାତ୍ ଭୁଲି ପଡ଼ିଲାବେଳକୁ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଲା ମେରିନା ଉପରେ । ତାକୁ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ଓ ନିସ୍ତବ୍ଧ ଭାବରେ ବସିଥିବାର ଦେଖି କହିଲେ, "ଏତେବେଳକୁଁ ତ୍ରସ୍ତ ହେଲେ ଚଳିବନି ମେରିନା । ପୃଥିବୀର କୌଣସି ଦେଶ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି, ଆମେ ତାକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବାରୁ ଆମର ଗର୍ବ ଅନୁଭବ କରିବା କଥା । ତେଣୁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ ଉତ୍ସାହର ସହିତ ବିପଦ ଓ କଷ୍ଟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ ।"

ପାଖରେ ବସିଥିବା ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ "ଜୀବନରେ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜ୍ଜନ କର ଲେନା । ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତ ହେବନି କେବେ । ମୁଁ ଯାଉଛି ପରେ ପୁଣି ଆସିବି । ମେରିନା ପ୍ରତି ଟିକିଏ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିବ ।"

ଆଲେକ୍ସି ବକ୍ତୃତା ଗୃହରୁ ବାହାରି ଯାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମରୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଲା—ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ବାକି । ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ସମୟ ଯେତେ ପାଖେଇ ଆସୁଥାଏ, ଉପଗ୍ରହ ଭିତର କୋଳାହଳ ଠିକ୍ ସେତିକି କମି ଆସିଲା ଭଳି ଜଣା ପଡ଼ୁଥାଏ । ଉପଗ୍ରହର ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ହୃଦୟ ଏକ ପ୍ରକାର ଅଜଣା ଓ

ଭୟମିଶା ଆଶଙ୍କାରେ ସେତକ ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହେଉଥାଏ । ବକ୍ତୃତା କଣ୍ଠର ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଅଧିକ ଭୟଭୀତ କରାଉଥାଏ ଏହାର ଯାତ୍ରୀ-ମାନଙ୍କୁ ।

ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ପ୍ରାୟ ଦଶମିନିଟ୍‌ ବାକି । ମେରିନା ବଡ଼ ଅସ୍ୱସ୍ତି ବୋଧକଲା, ଏପରିକି ହଠାତ୍‌ ତା'ର ବାନ୍ତି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ଅତ୍ୟଧିକ ସ୍ନାୟୁ ଦୁର୍ବଳତା ଓ ମାନସିକ ଅବସାଦ ଆଶଙ୍କାରୁ ତା'ଙ୍କୁ ଏପରି ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଲେନା ଆଡ଼କୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ତା'ଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା । ଲେନା ମେରିନାର ଏଭଳି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପକେଟରୁ ଗୋଟିଏ ଔଷଧ ବଟିକା ବାହାର କରି-ଦେଲା ମେରିନାକୁ ଖାଇବା ପାଇଁ, ବାନ୍ତି ବନ୍ଦ ହେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । କିନ୍ତୁ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେହି ବଟିକା ଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ବାନ୍ତି ଭଉଠା ପୁଣି ପ୍ରବଳ ହେବାରୁ ସେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଲେନାକୁ ଡାକିଲା । ଠିକ୍‌ ଏହି ସମୟରେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମରୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେଲା "ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବା ଆଉ ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍‌ ବାକି ।" ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାକୁ ଅନାଇ ଲେନା ଦେଖିଲା ଯେ ମେରିନାକୁ ଶୁଆଇ ନ ପକାଇଲେ ତାର ଅବସ୍ଥା ଅଧିକ ସାଙ୍ଘାତିକ ହୋଇ ଉଠିବ । ଏହା ଭାବି ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବଟିକା ବାହାର କରି ମେରିନାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ବାନ୍ତିର ପ୍ରବଳ ବେଗକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଣାନ୍ତରରେ ବଟିକାକୁ ଖାଇଦେଇ ସେ ନିଜ ଜାଗାରେ ପଡ଼ି ରହିଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ତାର ବୁଜି ହୋଇ ଆସିଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଚେୟାର ଉପରେ ତଳି ପଡ଼ିଲା । ମେରିନାକୁ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିବାର ଦେଖି ତା'ର ମୁହଁ ପାଖରେ ଝୁଲୁଥିବା ଅମ୍ଳଜାନ ମୁଖାଟିକୁ ତା ମୁହଁ

ଉପରେ ଘୋଡାଇ ଦେଇ ତାର ହାତ ଗୋଡ଼ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ଥୋଇ ଲେନା ନିଜ ସ୍ଥାନରେ ବସି ରହିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ରୁମ୍‌ରୁ ଶୁଭିଲା "ଆଉ ୫୦ ସେକେଣ୍ଡ ବାକି" । ଲେନା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ତାର ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାର କେନ୍ଦ୍ର ସେକେଣ୍ଡ କଣ୍ଟା କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଛି । ସତେ ଯେପରି ଏହି ୫୦ ସେକେଣ୍ଡ ସମୟ ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । ଏକ ଅଶୁ ଭୟର ଆଶଙ୍କାରେ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷର ସଭ୍ୟମାନେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଲେନା ଅନ୍ୟ ଅଡ଼କୁ ନ ଅନାଇ ଏକ ଲୟରେ ଅନାଇ ରହିଥାଏ, ସେହି ବେଗଗାମୀ ସେକେଣ୍ଡ କଣ୍ଟା ଅଡ଼େ । ମନେ ହେଉଥାଏ, ସେକେଣ୍ଡ କଣ୍ଟାର ଗତି ଯେପରି ବେଳକୁ ବେଳ ପ୍ରବଳତର ହେଉଛି । ସେକେଣ୍ଡ କଣ୍ଟାର କ୍ରମବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରବଳତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲେନାର ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି ଗତିରେ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ଲାଉଡ଼ସ୍ପିକରରେ ଶୁଭିଲା । ମାତ୍ର ଦଶ ସେକେଣ୍ଡ ବାକି । କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ପୁଣି ସେହି ନିର୍ଜୀବ ଲାଉଡ଼ସ୍ପିକର ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶୁଭିଲା, 'ପାଞ୍ଚ ସେକେଣ୍ଡ, ଚାରି ସେକେଣ୍ଡ, ତିନି ସେକେଣ୍ଡ, ଦୁଇ ସେକେଣ୍ଡ ଏକ ସେକେଣ୍ଡ, ଜିରୋ ସେକେଣ୍ଡ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମେଦିନୀକୁ ପ୍ରକମ୍ପିତ କରି ତିନି ରକେଟ୍‌ରେ ହେଲା ବିରାଟ ବିସ୍ଫୋରଣ । ଆୟତ୍ତାଧୀନ ବିସ୍ଫୋରଣର ଘୋର ଘର୍ଘର ଶବ୍ଦରେ ସାରା ଉପଗ୍ରହଟି କମ୍ପିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା; ସତେ ଯେପରି ପ୍ରବଳ ଭୂମିକମ୍ପର ପୂର୍ବାଭାସ । ବିସ୍ଫୋରଣର ଠିକ୍ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ରକେଟକୁ ଧରି ଭୀମ

ବେଗରେ ଆକାଶକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗଲାବେଳେ ହଠାତ୍ ଶୂନ୍ୟ ବେଗରୁ ଘଣ୍ଟାକୁ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ୍ ବେଗରେ ଗତିକଲାରୁ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଶରୀର ଉପରେ ଏକ ପ୍ରକାର ପ୍ରବଳ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷରେ ଆଗରୁ ବିଭିନ୍ନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରୀମାନେ ଏହି ଭୀଷଣ ବେଗ ହେତୁ କମ୍ପିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏକ ପ୍ରକାର ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶିହରଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଶରୀର ଉପରେ ବିରାଟ ଚାପା ରହିଲା ଭଳି ସେମାନଙ୍କୁ ଲାଗିଲା, ସତେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ଶରୀର ଉପରେ ଏକ ଭାରି ପଥର ଲଦା ଯାଇଛି ଓ ଏହି ଭାରି ପଦାର୍ଥକୁ ସେମାନେ ସମ୍ଭାଳି ନପାରି ଅଣ-ନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ପଡୁଛନ୍ତି । ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହେତୁ ମୁହଁଗୁଡ଼ାକ ବିକୃତ ହୋଇ ଆଖିଡୋଳା ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ଭଳି ଦିଶୁଥାଏ । ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଜଣା ପଡୁଥାଏ ସତେ ଯେପରି ହୃଦ୍‌ଯନ୍ତ୍ର ଓ ଫୁସ୍-ଫୁସ୍‌ର କ୍ରିୟା ବନ୍ଦ ହୋଇ ପ୍ରାଣବାୟୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହାରି ଯିବ । ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଯେତେ କଷ୍ଟ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁ-ଯାୟୀ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି ।

ଏହି ଅତ୍ୟଧିକ କଷ୍ଟ ସହି ନ ପାରି କେତେକଙ୍କ ମୁହଁରୁ ତରଳ ଓ ଆଖିରୁ ଲୋତକ ଧାରା ବହି ଆସିଲା । କେତେକଙ୍କ ପାଟିରୁ ଝଲକା ଝଲକା ରକ୍ତ ବାହାରି ନିଜ ନିଜ ପୋଷାକ ପତ୍ରକୁ ରକ୍ତରେ ଭିଜାଇ ଦେଲା । ଲେନା ଏହି ଅଭିଯାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯେତେ ସାବଧାନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହ୍ୟ କରି ନ ପାରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଭଳି ଗଁ ଗଁ ହୋଇ ଉଠିଲା । ତା ପାଟିରୁ ଝଲକାଏ ରକ୍ତ ବାହାରି ପଡ଼ି :ତା'ର ଛାତି ଉପରର ଶେମିଜକୁ ଭିଜାଇ ପକାଇଲା । ଯଦି କେହି ଏହି ମନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ରକ୍ଷା ପାଇ

ଥାଏ, ତେବେ ସେ ହେଉଛି କେବଳ ମେରିନା । ଅମ୍ଳଜାନ ମୁଖା ଭିତରେ ସେ କିଛିକ୍ଷଣରେ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ, ସତେ ଯେପରି ନିଦ୍ରାଦେବୀଙ୍କ ଶାନ୍ତିଦାୟିନୀ କ୍ରୋଡ଼ ପଲଙ୍କରେ ସେ ଅବଶ । ଏହିଭଳି କଷ୍ଟଭିତରେ କିଛି ସମୟ ପଡ଼ି ରହିବା ପରେ ହଠାତ୍ ଶୁଣାଗଲା—

"ଆମେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୃଥିବୀର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଛାଡ଼ି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଶି ଗଲୁଣି । ଆଉ ପ୍ରାୟ ୪୦ ମିନିଟ୍ ପରେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବୁଁ । ଆମର ତୃତୀୟ ରକେଟ୍ ଇତିମଧ୍ୟରେ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଉ ପ୍ରାୟ ଚାରି ମିନିଟ୍ ପରେ ଆମର ଏହି କଷ୍ଟ ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଭେଇ ଯିବ ।"

ଏଇକଥା କେଇପଦ କହୁଥିଲାବେଳେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ର ପ୍ରଚାରକ ମଧ୍ୟ ନିଜେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଅଭିଭୂତ ହେଲା ଭଳି ଜଣା ପଡୁଥାନ୍ତି । ସ୍ୱରର କର୍କଶତାରୁ ସେ ନିଜ ଉପରେ ଏକ ବିରାଟ ଚାପ ଅନୁଭବ କରୁଥିବାପରି ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ବେଳେ ବେଳେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ରୁ ଗଁ ଗଁ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଏହି ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷରେ ଶୁଣା ଯାଉଥାଏ ଲାଉଡ଼ସ୍ପିକର ଦେଇ ।

× × ×

"କ'ଣ ହେଲା ଲେନା, କିପରି ଅଛ ତମେ ? ଅଭିଯାନଟି ବଡ଼ କଷ୍ଟ ଦେଇଥିବ ତୁମକୁ" କହୁ କହୁ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେକ୍ସି । ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତାର ଏକ ଦର୍ପଭରା ହସ । ଅଭିଯାନଟିର ଅଶାତୀତ ଭାବରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା, ତାଙ୍କର ଆନନ୍ଦର ମାତ୍ରା ଶତଗୁଣ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥାଏ ।

ଲେନା ନିକଟକୁ ପାଖେଇ ଆସି, "ଆଃ, ତୁମ ହାତ ଉପରେ ସେ ରକ୍ତ ? କଷ୍ଟ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲନି ବୋଧହୁଏ ।"

ଆଲେକ୍ସି ଲେନାର ଚେୟାର ଉପରେ ଝୁଙ୍କି ପଡ଼ି ତା'ର ହାତ ଉପରର ରକ୍ତ ଛାପକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁ କରୁ କହିଲେ, "ତୁମକୁ କ'ଣ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗୁଛି ଲେନା ?" ଲେନାର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଣି ପଚାରିଲେ, "ଅନ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କ କଷ୍ଟକୁ କେତେ-ବେଳୁଁ ଭୁଲିଗଲେଣି । ତୁମେ ଯାଇନାହଁ ?"

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଅନାଇ ଲେନା ହସି ପକାଇଲା ଏକ ଶୁଷ୍କ ହସ । କିନ୍ତୁ କେଜାଣି କାହିଁକି ସେହି ଶୁଷ୍କ ହସରେ ତାର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଦିଶୁଥିଲା ଦ୍ୱିଗୁଣ ସୁନ୍ଦର ଓ ମନମତାଣିଆ । ହାତ ଉପରର ରକ୍ତର ଛାପ, ପଲକହୀନ ନୟନରେ ତାର ଦର୍ପହୀନ ଦୃଷ୍ଟି, ରାଗ ବିହୀନ ଓଠରେ ତାର ଦୁର୍ବଳତାର ଆବେଶ, ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରେ ଦିଶୁଥିଲା ଅତୀବ ସୁନ୍ଦର । ସେ ତାର ଶୁଷ୍କ ଓଠରେ ଦର ବିକଶିତ ହାସ୍ୟ-ରେଖାକୁ ଖେଳାଇ ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ମୋତେ ବିଶେଷ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗୁନି ଆଲେକ୍ସି । ତେବେ ମୁଁ ଏଠାରୁ ଯାଇ ପାରୁନି କେବଳ ତୁମର ଏହି କୋମଳାଙ୍ଗୀ ବନ୍ଧୁଟି ପାଇଁ । ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭର କଷ୍ଟ କାଳେ ଏହି ସୁକୁମାରୀ ଝିଅଟି ସମ୍ଭାଳି ପାରିବନି, ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ପରା ତା'କୁ ଶୁଆଇ ଦେଇଛି ଅମ୍ଳଜାନର ସେହି ମୁଖା ଭିତରେ ।"

"ଆଃ, ବିଚାରୀଟି କେତେ ବଡ଼ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲା ସତେ ? ଖାଲି ନିଜ ଦୁର୍ବଳତା ପାଇଁ ସିନା । ହେଉ ବିଚାରୀକୁ ଉଠାଅ ଏଥର" ଏହା କହି ଆଲେକ୍ସି ନିଜେ ଯାଇ ମେରିନା ମୁହଁରୁ ଅମ୍ଳଜାନ ମୁଖାଟି ବାହାର କରି ପକାଇଲେ । ଆଖିପତା ଦୁଇଟିକୁ

ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଖୋଲି ଦେଖିଲେ ଯେ ମେରିନା ବେଶ୍ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ନିଦରେ ଶୋଇଛି । ହୃଦଯନ୍ତ୍ର କି ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ କୌଣସିଟି ଖରାପ ହୋଇନି । ଶ୍ୱାସ କ୍ରିୟା ବେଶ ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଚାଲିଛି । ମେରିନାର ସେହି ନିଦ୍ରିତା ଅବସ୍ଥାର ଶାନ୍ତ ସୁପ୍ତ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଅନାଇଲେ ମନେ ହେବ, ସତେ ଯେପରି ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ ସଜ ଫୁଲଟିଏ ଅବିକୃତ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଛି ଏଠାରେ । ସେହି କୁସୁମ କୋମଳ ସୁଠାମ ଶରୀରରୁ ଉଦ୍ଦାମ ଯୌବନର ଅସରନ୍ତି ଲହରୀମାଳା ବାହାରି ଲେନାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବେଳାଭୂମିରେ ପିଟିହୋଇ ଲେନାକୁ କରୁଥିଲା ନିସ୍ତବ୍ଧ ।

"ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି ଲେନା ? ଉଠାଇବା ଏଥର" ଏତିକି କହି ଆଲେକ୍ସି ମେରିନାକୁ ଏ ପଟ ସେ ପଟ ହଲାଇଦେଲାରୁ ମେରିନା ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ମେଲିଲା । ପାଖରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଠିଆ ହେବାର ଦେଖି ହଠାତ୍ ଉଠି ବସିଲା । ମୁହଁରେ ତା'ର ବିସ୍ମୟର ଚିହ୍ନ

ପାଖରେ ଲେନାକୁ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦେଖି, କହିଲା "ଏଁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ'ଣ ଆମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିନି ? ମୁଁ ଟିକିଏ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି ଯେ ।" ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, "ଏଁ, ତୁମ ଛାତି ଉପରେ ଯେ ରକ୍ତ ? କ'ଣ ହେଲା ତୁମର ? ଛାତି ଉପରକୁ ରକ୍ତ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ?" ଏତିକି କହି ମେରିନା ଲେନାର ସେହି ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ ଛାତି ଉପରେ ହାତ ବୁଲାଇ ଆଣିଲା, "ଏଁ, ଏ ଯେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଦା ଅଛି । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ— ?"

ମେରିନାକୁ ଏଭଳି ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହେବାର ଦେଖି, ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଲେନା ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । "ହଁ, ମେରିନା, ବର୍ତ୍ତମାନ ଭଲ ଯାଇଛି ।"

ଲେନାର ଉତ୍ତରରେ ଲେନାକୁ ଅଦ୍ଭୁତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସେ ଅନାଇ ରହିଲା । ଏତିକିବେଳେ ହଠାତ୍ ଝରକା ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର କିରଣ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷ ଭିତରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇପଡ଼ିଲା, ଠିକ୍ ମଧ୍ୟାହ୍ନ କାଳର ତୀକ୍ଷ୍ଣ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଭଳି । କକ୍ଷ ଭିତରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଦେଖି ମେରିନା ବିସ୍ମୟରେ ଚମକି ଉଠିଲା, "ଏଁ, ହଠାତ୍ ସକାଳ ହେଲା କିପରି ? ଘଣ୍ଟାଏ ତଳେ ପରା ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଥିଲା ?" ଏତକ କହି ମେରିନା ଦୌଡ଼ିଗଲା ଝରକା ପାଖକୁ ଆକାଶର ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କୁ ଦେଖିବାପାଇଁ । ସେଠାରୁ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, "ଦିନରେ କ'ଣ ତାରାଗୁଡ଼ିକ ଜଳଜଳ ଦିଶୁଛନ୍ତି ? ଏଁ, ଆକାଶ ପୁଣି ଏତେ କଳା ଦିଶୁଛି କାହିଁକି ଲେନା ?"

ମେରିନାର ପଛେ ପଛେ ଅଲେକ୍ସି ଓ ଲେନା ଚାଲିଲେ ଝରକା ପାଖକୁ । ଝରକା ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରଖର କିରଣ କକ୍ଷ ଭିତରର ଚଟାଣ ଉପରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ । ମେରିନା ପାଖକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ପାଖେଇ ଯାଇ ଅଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ତୁମେ କ'ଣ ଜାଣି ପାରୁନ ମେରିନା ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠାରେ ?"

ମେରିନା କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁକୁ ବଲବଲ କରି ଅନାଇ ରହିଲା ।

"ତୁମେ କ'ଣ ଦେଖି ପାରୁନ ମେରିନା ଯେ ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଛି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ । ତୁମେ ଯେଉଁ କୃଷ୍ଣାକାଶ ଦେଖୁଛ, ଏହା ଆକାଶ ନୁହେଁ, ମହାଶୂନ୍ୟ ।"

"ତା' ହେଲେ ଆମେ କ'ଣ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ସାରିଲେଣି ? କାହିଁ ମୁଁ ତ ଜାଣି ପାରିଲି ନି କିଛି ! ତୁମେ ପରା କହୁଥିଲ ଯେ,

ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିଲାବେଳେ ବିରାଟ ଶବ୍ଦ ହେବ, ଶବ୍ଦରେ କାନ ଅତଡ଼ା ପଡ଼ିଯିବ, ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇଯିବ, ନିଜ ଉପରେ ବଡ଼ ପଥର ଲଦା ହେଲାଭଳି କଷ୍ଟ ହେବ । କାହିଁ, ମୋର ତ କିଛି ହେଲାନି ।"

"ତୁମର ନ ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା, ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ଲେନାର ସେମିଜ କପର ରକ୍ତରେ ଭିଜି ଯାଇଛି ।"

ଲେନାର ଛାତି ଆଡ଼କୁ ଆଉ ଥରେ ଅନାଇ ମେରିନାର ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ସେ ପୁଣି ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ହୋଇ ପଚାରିଲା "ଏଠାରେ ରକ୍ତ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ଲେନା ?"

ଏହି ସମୟରେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ର ସହକାରୀ ଇଞ୍ଜିନିଅର ଆସି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଖବର ଦେଲେ ଯେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ର ପରିଚାଳକ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଡାକୁଛନ୍ତି । କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ର ସହକାରୀଙ୍କୁ ଦେଖି ମେରିନାର ଦେହ ମଧ୍ୟ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ତାଙ୍କ ଦେହ ଉପର ଯାମା ଯେ ଖାଲି ରକ୍ତରେ ଭିଜି ଯାଇଥିଲା ତା ନୁହେଁ. ପାଟିରୁ ବାହାରିଥିବା ରକ୍ତ ଓଠ ଓ ତଳପାଟିରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି ରହିଥିଲା ।

"ହେଇ ଲେନା, ତୁମେ ମେରିନାକୁ ନେଇ କୋଟରୀକୁ ଯାଅ, ମୁଁ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ରୁମ୍‌ରୁ ଆସୁଛି । ଆମ ଉପଗ୍ରହ ବର୍ତ୍ତମାନ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । ଆମ ଉପଗ୍ରହର ବର୍ତ୍ତମାନ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଦୂରତା ହେଉଛି କେତେ ଜାଣ ? ଅଠର ହଜାର ମାଇଲ୍ ।"

"ଅଠର ହଜାର ମାଇଲ !" ଚମକି ପଡ଼ିଲା ମେରନା ।

"ଏପରି ଚମକି ପଡ଼ୁଛ ଯେ ମେରନା ? ଦୁଧଖିଆ ପିଲାଙ୍କ ଭଳି ତ ଆସିଲାବେଳେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଆସିଲ । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଆସିବାକୁ ହେଲେ କି କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ହୁଏ ତା' ତ ଠିକ୍‌ଏ ଜାଣି ପାରିଲନି । ଏଠି ଜଣେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭଳି କାମ କରିବ, ନା ତୁମକୁ ସମୟରେ ଦୁଧ ପିଆଇବା ପାଇଁ ଜଣେ ଦୁଆଣୀର ଦରକାର ପଡ଼ିବ ?" ଲେନା ହସି ହସି କହିଲା ।

"ବାଃ ମୁଁ କ'ଣ ଅପେ ଅପେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲିକି ?" ବଡ଼ ଲଜ୍ଜିତ ହୋଇ କହିଲା ମେରନା; "ମୋତ ଶୁଆଇ ପକାଇଲ କାହିଁକି ।"

"ଆଃ, ଆଃ, କଅଁଳ ପିଲାଟିଏ ପରି । ତା'କୁ ମାଇପେ ଗାଲ ଥାପୁଡ଼ାଇ ଶୁଆଇ ପକାଇଲେ । ଲାଜ ମାଡ଼ୁନାହିଁ ତୁମକୁ ।"

ଏତକ କହି ଲେନା ମେରନାର ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ଜାଦୀ କପୋଳକୁ ଚିପିଦେଇ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷରୁ ହାତଧରି ଟାଣି ନେଇଗଲା ।

× × ×

ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତେ ଯାଇ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାନ୍ତି ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷରେ । ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଥାଇ ପୃଥିବୀକୁ କିପରି ଦେଖିବେ ସେଇ ହେଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ଇଚ୍ଛା । ଟେଲିଭିଜନ ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ଏପାଖ ସେପାଖ ଯେତେ ମୋଡ଼ା ମୋଡ଼ି କଲେ ମଧ୍ୟ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଦ୍ଦାରେ କିଛି ପଡ଼ୁ ନ ଥାଏ । ମାନମନ୍ଦିର ସହିତ ରେଡ଼ିଓ ଫୋନ୍‌ରେ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ଜଣାପଡ଼ୁଥାଏ ଯେ, ମାନମନ୍ଦିରରୁ ଟେଲିଭିଜନ୍ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଯାଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ କିଛି ପହଞ୍ଚୁ

ପାରୁନ । ଉପଗ୍ରହର ଟେଲିଭିଜନ୍ ଯନ୍ତ୍ର ବିଶେଷଜ୍ଞ ଡାକ୍ତର ଢୋଡ଼ୋରସ୍କି ନାନା ଅଡୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ଦୋଷ କେଉଁଠି ରହିଛି ଜାଣି ହେଉନି । ପ୍ରେରଣରେ ଦୋଷ କି ଗ୍ରହଣରେ ଦୋଷ ? ରେଡିଓ ଫୋନ୍‌ରେ ଏକାଡ଼େମିସିଆନ୍ ମେକୋଭେଲସ୍କିଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରି ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ହେଉନି । କୋଡ଼ୋରସ୍କି ଚେଷ୍ଟା କରି କରି ବିରକ୍ତ ହୋଇ ବସିଯାଇଛନ୍ତି । ତଲଷ୍ଟୋସନରୁ ଏକାଡ଼େମିସିଆନ୍ ମେକୋଭେଲସ୍କି ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, "ଦେଖ ଢୋଡ଼ୋରସ୍କି, ଆମ ଏଠାରେ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପ୍ରେରଣ ଠିକ୍ ଅଛି । ଟେଲିଭିଜନ୍ ତରଙ୍ଗ ଆୟନୋସ୍ଫିଅରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯେ ଯାଉଛି, ଏଥିରେ ମୋର ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତୁମ ଗ୍ରାହକ ଯନ୍ତ୍ରର କିଛି ଦୋଷ ରହିଯାଇଛି, ବୋଲି ମୋର ଅନୁମାନ ।ଗ୍ରାହକ ଯନ୍ତ୍ରର ୩୮୧ କ/୨ ନମ୍ବର ରେକ୍ଟି-ଫାୟାରକୁ ବଦଳାଇ ତୁମ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଅଧିକା ୩୮୧ ଗ/୨ ନମ୍ବର ରେକ୍ଟିଫାୟାରଟି ଅଛି, ସେଇଟାକୁ ଲଗାଇ ଥରେ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦେଖିଲ, କ'ଣ ହେଉଛି ଦେଖିବା । ମୋ ଆଶା ଦ୍ୱିତୀୟ ରେକ୍ଟି-ଫାୟାରଟି ଭଲ କାମ ଦେବ ।

କୋଡୋରସ୍କି ରେକ୍ଟିଫାୟାରଟିକୁ ବଦଳାଇ ଦେଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରଦା ଉପରେ ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଈଷତ୍ ନୀଳ ଆଲୋକ ଆଭା ଫୁଟିଉଠିଲା । ପରଦା ଉପରେ ନୀଳ ଆଲୋକକୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ଢୋଡୋରସ୍କି ନାଚି ଉଠିଲେ । ଅନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ଏପାଖ ସେପାଖ ମୋଡ଼ାମୋଡ଼ି କରି ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରଦା ଉପରେ ମାନମନ୍ଦିର ଷ୍ଟେସନସ୍ଥ ଟେଲିଭିଜନ କକ୍ଷର ପ୍ରତିଛବି

ଆଣି ପାରିଲେ । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ମେକୋଭେଲସ୍କିଙ୍କର ହସ ହସ ମୁଖ ପରଦା ଉପରେ ଫୁଟିଉଠିଲା । ତାଙ୍କ ପଛଆଡ଼େ ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ।

ସେ ହସି ହସି ପଚାରିଲେ "ଏଥର ତୁମେ ମୋତେ ଦେଖି ପାରୁଥିବ କୋଡ଼ୋରସ୍କି । ମୁଁ ଏଠାରେ ତୁମକୁ ଓ ତୁମ ଉପଗ୍ରହର ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷକୁ ବେଶ୍ ପରିଷ୍କାର ଦେଖିପାରୁଛି । ଯା'ହେଉ, ମୋର ଏତେ ଦିନର ଗବେଷଣା ଆଜି ଫଳପ୍ରଦ ହେଲା, ଏଇ ମୋର ସୌଭାଗ୍ୟ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ତ ଏଠାରୁ ଅଠର ଘଣ୍ଟା ହେଲା ଗଲଣି । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର ସେଠାରେ ଖବର କଅଣ', ସବୁ ଭଲ ତ ?

"ହଁ, ଆଜ୍ଞା, ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏଠାରେ ଭଲଅଛୁଁ । ଆମ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍‌ଟର ଡକ୍‌ଟର ଆଲେସ୍କି ଆପଣଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛନ୍ତି, ଆପଣଙ୍କର ଏହି ଅପୂର୍ବ କୃତ୍ୟକାରିତା ନିମିତ୍ତ ।"

କୋଡ଼ୋରସ୍କି ଏତକ କହୁଁ କହୁଁ ଆଲେସ୍କି ଟେଲିଭିଜନ୍ ପ୍ରେରକ ଯନ୍ତ୍ର ଉପରେ ନଇଁ ପଡ଼ିଲେ, ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଏହି ବିରାଟ କୃତିତ୍ୱ ନିମିତ୍ତ ।

"ଯା ହେଉ, ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଅଭିନନ୍ଦନ ପାଇ ମୁଁ ଖୁସି ହେଲି ଆଲେସ୍କି । ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯେଉଁ ବିରାଟ ଅଭିଯାନରେ ଯାଇଛ, ତାହା ସଫଳତା ଲାଭକରୁ । ଏଇ ମୋର ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଏକମାତ୍ର ଆଶୀର୍ବାଦ ।" ହଠାତ୍ ପଛଆଡ଼କୁ ଅନାଇ "ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ, ଡିରେକ୍‌ଟର ପାଲ୍‌ଭିନ୍, ଏଇ ଆପଣଙ୍କ ସହକାରୀ ଆଲେସ୍କି ମୋ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । ଏଥର ଆପଣ ତାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତୁ ।"

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପଗ୍ରହର ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଦ୍ଦା ଉପର ପ୍ରତିଛବି ମଳିନ ହୋଇଯାଇ ସେ ସ୍ଥାନରେ ବୃଦ୍ଧ ପାଲ୍‌ଭିନ୍‌ଙ୍କ ହସ ହସ ମୁଖ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ବୃଦ୍ଧ ଆନନ୍ଦ ଗଦଗଦ ହୋଇ କହି ପକାଇଲେ —

"ବେଶ୍ ବେଶ୍ ଆଲେକ୍ସି, ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯେ ନିରାପଦରେ ଯାଇ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛ, ସେହି ଆମର ଯଥେଷ୍ଟ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କର କାହାର କିଛି ଅସୁବିଧା ହୋଇ ନାହିଁ ତ ? ଲେନା, ମେରିନା ଆଦି କିପରି ଅଛନ୍ତି ? ହଁ, ଅଭିଯାନ ପୂର୍ବରୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ଯାହା ଆଶା କରିଥିଲୁଁ, ତୁମ୍ଭେମାନେ ଠିକ୍ ସେତିକି ଦୂରରେ ପହଞ୍ଚି ପୃଥିବୀ ସ୍ତର ପାଖରେ ବେଶ୍ ପରିଭ୍ରମଣ କରୁଛ । ଏଠାରୁ ଆମର ବିରାଟ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆମେ ତୁମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରୁଛୁଁ । ଉପଗ୍ରହଟି ଆମ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଏକ କ୍ଷୀଣ ଆଲୋକବିନ୍ଦୁଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ଦିଶୁନି । ତୁମର ଗତି, ଦୂରତା, ପରିଭ୍ରମଣ କାଳ, ପରିଭ୍ରମଣ ପଥ ଆଦି ଗଣନା କରି ଆମର କୃତ୍ରିମ ଆକାଶରେ ତୁମ ଉପଗ୍ରହର ଏକ ପ୍ରତିରୂପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ସାରିଲୁଣି । ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ତୁମକୁ କହିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛୁ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରତି ଛ'ଘଣ୍ଟାରେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଯେଉଁ ସବୁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବ, ସେଗୁଡ଼ିକର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ରିପୋର୍ଟ ଆମ ପାଖକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପଠାଇ ଦେଉଥିବ । ଆମେ ସେହି ସବୁ ରିପୋର୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଦରକାର ଅନୁଯାୟୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ବିଶେଷଜ୍ଞ-ମାନଙ୍କଠାକୁ ପଠାଇ ଦେଉଥିବୁଁ । ହଁ, ତୁମ ପିତା ତୁମକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ବଡ଼ ବ୍ୟାକୁଳ । ଟେଲିଭିଜନ ଖରାପ ହୋଇଯିବା ଶୁଣି ସେ ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଡାକି ପଠାଇଛୁ । ଯାହାହେଉ, ସେ ଏଥର ତୁମକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ୱାସନା

ପାଇବେ ।" ପଛକୁ ଅନାଇ, "ହେଇ ଆସିଗଲେଣିତ ତୁମ ପିତା ଅଲେସ୍କି, ଏଥର ତୁମେ ତାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କର ।"

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଟେଲିଭିଜନ ପରଦା ଉପରେ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ମୁଖ ଅପସରି ଯାଇ ତତ୍ ପରିବର୍ତ୍ତରେ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ପିତାଙ୍କ ମୁଖ ଫୁଟିଉଠିଲା । ବୃଦ୍ଧ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧୀର ହୋଇ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରଦାକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ବୃଦ୍ଧ ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଆଖି ସାମନାରେ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ଏତେ ଗଦ୍‌ଗଦ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ ଚକ୍ଷୁରୁ ଦୁଇଧାର ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲା ।ବାଷ୍ପ ଗଦ୍‌ଗଦ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, "ଯାହେଉ ବାପ, ତୁ ସେ ସେଠାରେ ବେଶ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛୁ, ମୁଁ ଦେଖି ଖୁସିହେଲି । ତୋ ମା ଯଦି ଆଜି ଏଠି ଥାଆନ୍ତା, ସେ ତୋତେ ଦେଖି କେତେ ଯେ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତା, ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନି । ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କଠାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି, ସେ ତୋତେ ସବଦା ଘଣ୍ଟା ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିଥା'ନ୍ତୁ । ତୁ ଏହି ବିରାଟ ଅଭିଯାନରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସାଧନ କରି ଦେଶ ତଥା ଜାତିର ସମ୍ମାନ ଠିକ ରଖ, ଏଇ ମୋର ଆଶୀର୍ବାଦ ବାବା । ହଁ, ବାବା ମୁଁ କାଲି ଘରକୁ ଫେରି ଯାଉଛି । ତୋ ମାଆ ତେଣେ ମୋ ଫେରିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ ବସିଥିବ । ମୋଠାରୁ ତୋର ସୁଖ ଖବର ଟିକକ ଶୁଣିଲେ ତା' ପିଣ୍ଡରେ ପ୍ରାଣ ପଶିବ ।"

ବୃଦ୍ଧ ଏତକ କହୁଁ କହୁଁ କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ । ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଦ୍ଦା ଉପରେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଏପରି କାନ୍ଦିବାର ଦେଖି ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ବୃଦ୍ଧ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ପୁଣି ପଚାରିଲେ, "ହଁ ବାବା ମେରିନାକୁ ମୁଁ ତ ଟିକିଏ ଦେଖି ପାରିଲିନି । ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ତା ବାପ ମା ତ ନିଶ୍ଚେ ମୋତେ

ତା କଥା ପଚ୍ଚାରବେ । ତାଙ୍କୁ ଟିକେ ଡାକଦେଲ ବାବା ମୋ ଆଗକୁ । ପାଗଲ କପର୍ ଅଛି, ମୁଁ ଟିକିଏ ଦେଖେ ।”

ବୃଦ୍ଧ ଏତକ ଶେଷ କରିଛନ୍ତି କି ନାହିଁ, ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଦ୍ଦା ଉପରେ ମେରିନା ହସି ହସି ନମସ୍କାର ଜଣାଇଲା ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ବୃଦ୍ଧ ଥତମତ ହୋଇ କହିଲେ—

“ତୁ କପର ଅଛୁ ଝିଅ, କିଛି ଅସୁବିଧା ହୋଇ ନାହିଁ ?

“ନାଇଁ ମଉସା, କିଛି ଅସୁବିଧା ହୋଇନି ଆମର । ଆମେ ଏଠାରେ ବେଶ୍ ଭଲ ଅଛୁଁ । ଆମେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ରହିଛୁ ବୋଲି ଆମକୁ ଜଣା ପଡୁନି ମୋଟେ । ଆପଣ ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ବାପା ମା’ଙ୍କୁ କହିବେ ଆମେ ବେଶ୍ ଭଲରେ ଅଛୁଁ । ସେମାନେ ଯଦି ଆମକୁ ଦେଖିବାକୁ କେବେ ଚାହାଁନ୍ତି, ତେବେ କହିଦେବେ ସୁବିଧା ଦେଖି ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଆସିପାରିଲେ ଆମ ସହିତ ଦେଖା ହେବ । ଆପଣମାନେ ଆମଠାକୁ କିଛି ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇବାକୁ ଚାହିଁଲେ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ ଆମେ ପାଇ ପାରିବୁଁ । ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ଆମ ସହିତ ଅଧିକ ଅଧିକ ଯୋଗସୂତ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇପାରିବ । ସେତେବେଳେ ପ୍ରତି ସପ୍ତାହରେ ମାନମନ୍ଦିର ଓ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ରକେଟ୍ ଯା-ଆସ କରିବ । ଏହା ଫଳରେ ଚିଠିପତ୍ର ଦିଆ ନିଆ ସମ୍ଭବପର ହେବ । ହଁ ମଉସା, ଦେଖନ୍ତୁ, ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ ବାପା, ମା ଓ ମାଉସୀଙ୍କୁ ଏପରି ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦେବେ, ଯେପରି କି ସେମାନେ ଆମ ପାଇଁ ମୋଟେ ଚିନ୍ତା କରିବେନି । ଏତିକି କହିଦେବେ ଯେ, ଆମେ ପୃଥିବୀରେ ଯେତିକି ସୁଖରେ ଥା’ନ୍ତୁ, ଏଠାରେ ତା’ଠାରୁ ଅଧିକ ଅଧିକ ସୁଖରେ ଅଛୁଁ ।”

ଆଉଠି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଲାଇବ୍ରେରୀ
ନଂ %438
ତା 1.6.60
କଟକ ଜିଲ୍ଲା

—ସାତ—

ଉପଗ୍ରହର ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ଗବେଷଣାଗାରରେ ବିଶ୍ୱରଶ୍ମିର ଘନତା ମାପୁ ମାପୁ ମେରନା କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲା । ଏକାଦିକ୍ରମେ ସୁରଘଣ୍ଟା ଧରି ଯନ୍ତ୍ରପାଖରେ ବସି ବସି ସେ ଏକରକମ ମ୍ରିୟମାଣା ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । କପାଳ ଉପରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିବା ଝୋପା ଝୋପା ଝାଳ ତାର ସେହି କ୍ଲାନ୍ତିର ସ୍ପଷ୍ଟ ପରିଚୟ ଦେଉଥାଏ । ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଇ ମେରନା ଅଦୂରସ୍ଥ ଇଜି ଚେୟାରରେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲା ।

ଆଖି ଆଗରେ ତା'ର ନାଚି ଉଠିଲା ରାଜଧାନୀରେ ତା'ର ସୁଖମୟ ଜୀବନ ଯାପନ । ସେ କିପରି ତା'ର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସହିତ ହସଖୁସିରେ ଦିନ କାଟୁଥିଲା, ସେସବୁ ମନେ ପଡ଼ି ତାର ମନକୁ ଅଥୟ କରି ପକାଇଲା । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା'ର ସ୍ମୃତି ପଟରେ

ାଗି ଉଠିଲା •ରାଜଧାନୀରେ ଆଲେସ୍କିଙ୍କ ସହିତ ସୁଖମୟ ଦିନ କେତୋଟି କଥା । କାହିଁ ସେଇ ଅପେରା ଥିଏଟରରେ ଅଭିନୟ ଦେଖା, ପୁଣି •ରାଜଧାନୀ ବାହାରେ ଭୋଜି, ଆନନ୍ଦ କେତେ କଣ । ହି ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଚିନ୍ତାଧାରାଗୁଡ଼ିକ ମେରିନାର ହୃଦୟକୁ ଅସ୍ଥିର କରୁ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ଶିହରଣରେ ଚହଲାଇ ଦେଉଥିଲା ।

ଭାବୁ ଭାବୁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବେ ହଠାତ୍ ସେ ଉଠିଗଲା ବେଷଣାଗାରର ଝରକା ଦେଇ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନନ୍ତ ହାଶୂନ୍ୟର ସେହି ଅପରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ଅତୃପ୍ତ ପ୍ରାଣ ତା'ର ପୁଲକିତ ହୋଇ ଉଠିଲା ମହାଶୂନ୍ୟର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ଦର୍ଶନରେ ।

ଓଃ, କି ଅପୂର୍ବ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ? ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର କିରଣ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ାର୍ତ୍ତଣ୍ଡର ଅଗ୍ନି କଣାବର୍ଷୀ ପ୍ରଦୀପ୍ତ କିରଣଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ବୋଧ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ମହାଶୂନ୍ୟର ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ କୋଟି କୋଟି ନକ୍ଷତ୍ରଙ୍କର ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମେରିନା ପ୍ରାଣକୁ ପୁଲକିତ ରୁଥାଏ ।

ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ନକ୍ଷତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦପ୍ ଦପ୍ ନହୋଇ ହମାନଙ୍କ ଭଳି ସ୍ଥିର ଆଲୋକ ପ୍ରଦାନ କରୁଥାନ୍ତି । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଙ୍ଗେ ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସେହି ଶୋଭାମୟୀ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା କାହିଁ —ଯାହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାରେ ୃଥିବୀର ଅଗଣିତ କବି ପାଗଳ ? ପୃଥିବୀ ଭଳି କେବେ ଚନ୍ଦ୍ରବିଧୌତ ଜନୀର ଉପଭୋଗ ଏଠାରେ ସ୍ୱପ୍ନମାତ୍ର । ପ୍ରତି ସାତ ଘଣ୍ଟାରେ

ପୃଥିବୀକୁ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ଘୁରି ଆସୁଥିବାରୁ ଏହି ଉପଗ୍ରହର ଥରେ ଘୂରିବା ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ସାତେ ତିନିଘଣ୍ଟା ଲେଖାଏଁ ରାତି ହୁଏ । ପୃଥିବୀ ଚାରିପାଖରେ ଘୁରୁ ଘୁରୁ ଯେଉଁ କେତେକ ସମୟ ପାଇଁ ଏହା ପୃଥିବୀର ଛାୟା ଭିତରେ ରହିଯାଏ, ସେତିକ ସମୟ ସେଠାରେ ହୁଏ ରାତି । ତା'ରି ଭିତରେ ବେଳେ ବେଳେ ସେଠାରେ ଚନ୍ଦ୍ର କିରଣ ଦେଖାଗଲେ ମଧ୍ୟ ତାହାର ସେହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ହୁଏନି । ପୁନଶ୍ଚ ଉପଗ୍ରହର ବହୁବାଧ ଆଲୋକମାଳା ଭିତରେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାର ସେହି କ୍ଷୀଣ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରିବ ବା କିଏ ?

ଝରକା ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ମେରିନା ଏହିଭଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ଗବେଷଣାଗାର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଲେନା । ମୁଖରେ ତାର ଦୀପ୍ତିଭରା ହସ, ଆଖିରେ ତାର ସରଳ ମଧୁର ଚାହାଣୀ । ମେରିନାକୁ ଦେଖି ଲେନା କହିଲା "ଆଜି କେତେ ତାରିଖ ମନେ ଅଛି ମେରିନା ?"

ଲେନାର ପ୍ରଶ୍ନରେ ମେରିନା ହଠାତ୍ ଚମକି ଉଠିଲା । ଝରକା ଆଡ଼ୁ ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଆଣି ତା'କୁ ବଲ୍ ବଲ୍ କରି ଅନାଇ ରହିଲା ।

"ଆଜି ତାରିଖଟି କ'ଣ ଭୁଲି ଗଲଣି ମେରିନା ?"

ମେରିନା କିଛି ବୁଝି ନପାରି ପଚାରିଲା "କାହିଁକି ?"

ଅତିରିକ୍ତ କାନ୍ତ ଘଣ୍ଟାରେ ସଙ୍ଗୀତର ଏକ ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଭିତରେ ହଠାତ୍ ଶୁଣାଗଲା "ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ସାତ ତାରିଖ ।"

କାନ୍ତୁ ଘଣ୍ଟା ଲେନା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଏପରି ଭାବରେ ଦେଇ ଦେବା ଦେଖି ମେରନା ହସି ଉଠିଲା ।

"ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବି ଭଉଣୀ ? ତୁମ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେହି ନିର୍ଜୀବ ବନ୍ଧୁଟି ଦେଇ ସାରିଛି ।"

ଏତିକି କହି ମେରନା ଅଧିକ ଜୋରରେ ହସି ଉଠିଲା ।

ଲେନା କାନ୍ତୁ ଘଣ୍ଟାର ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଘଣ୍ଟା ଆଡ଼କୁ ଏକ ତୀବ୍ର କଟାକ୍ଷପାତ କରୁ କରୁ ମେରନା ଆଡକୁ ଆଖି ଫେରାଇ ନ ହସି ରହି ପାରିଲା ନା ।

"ହେଉ, ଆଜି ଦିନଟିର ବିଶେଷତ୍ୱ କ'ଣ ମନେ ଅଛି ତୁମର ?"

"ଆଜି ଦିନଟିର ? କାହିଁ ନାହିଁତ ମୋର କିଛି ମନେ ନାହିଁ ।"

"କାହିଁକି, ସେଦିନ ପରା ମୁଁ ତୁମକୁ କହିଥିଲି, ଆଜି ଦିନଟିର ବିଶେଷତ୍ୱ । ଇତି ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ସେ ସବୁ ପାଶୋରି ଦେଲଣି ?"

କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି ମେରନା ପୁଣି ନିଜର ଅକ୍ଷମତା ପ୍ରକାଶ କଲା ?

"ତମର ବଡ଼ ଭୁଲା ମନ ମେରନା ।" ଏତିକି କହି ଲେନା ମେରନାର ଆରକ୍ତ କପୋଳ ଉପରେ ସ୍ନେହର ମୃଦୁ ଚପୁଡ଼ା ଲଗାଇ ଦେଇ କହିଲା, "ଏପରି ହେଲେ ତୁମେ ତୁମ ଜୀବନର ସାଥୀକୁ ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଯାଇ ପାରିବ ସଙ୍ଗିନୀ । ଦିନେ ଯେ ତୁମେ ଏ ଉପଗ୍ରହକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ପୃଥିବୀରେ ଅଛ ବୋଲି ମନେ କରି କେତେକ କଣ କରି ପକାଇବ, ଏଥିରେ ମୋର ସନ୍ଦେହ ହୁଏ ।

ମେରିନା ଲେନାର ମୁହଁକୁ ସେହିଭଳି ବଲ୍ ବଲ୍ କରି ଅନା
ରହିଥାଏ ।

ଲେନା ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲା "ଗତ ଅର୍ଦ୍ଧ ଶତାବ୍ଦୀ ଭିତରେ ଆଜି ଦିନଟି ଆମ ପକ୍ଷରେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ଦିନ । ଆଜି ପ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କର ଚିର ଈପ୍ସିତ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ପୃଥିବୀର ନିକଟତମ ହେଉଛି ? ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟା ୬ଟା ବେଳେ ଏହା ପୃଥିବୀର ସବୁଠା ନିକଟତମ ହେବ ବୋଲି, ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଚହଳ ପଡ଼ି ଯାଇଛି । ସୋଭିଯେଟ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆମେରିକା, ଇଂଲଣ୍ଡ ଫ୍ରାନ୍ସ, ଭାରତ ପ୍ରଭୃତି ପୃଥିବୀର ବଡ଼ ବଡ଼ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନ-ବିତମାନେ ରାତି ଉଜାଗର ହୋଇ ଏହି ରକ୍ତିମ ଗ୍ରହଟିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସି ରହିଥିବେ । ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଇଭ୍, କମେଜ ଓ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ପ୍ରଭୃତିରେ ଯେଉଁ ଉତ୍କଣ୍ଠା ପ୍ରକା ପାଉଥିବ, ତାହା ଆମେ ଧାରଣା କରିପାରିବା ନି ମେରିନା ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆସିଛି, ଆମେ ଏଇ ଉପଗ୍ରହ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଆମର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷ ଫଳାଫଳ ସବୁକୁ ତଳକୁ ପଠାଇ ଦେବାପାଇଁ । ଆଉ ଚାରିଘଣ୍ଟା ପରେ ଆମ ଉପଗ୍ରହର ତିନୋଟିଯାକ ମାନମନ୍ଦିରରୁ ଏହି ଗ୍ରହ ଆଡ଼କୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ଅତି ଆଗ୍ରହର ସହିତ । କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ମୁଁ, ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ସ୍ୱୟଂ ଅଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ବୋଦାନସ୍କି ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିବେ ।"

"ସତେ ?" ଅତ୍ୟଧିକ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ମେରିନା କହି "ମୁଁ ଆଜି ଦିନେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି ଲେନା

ଦେଖନ୍ତୁ ସେହି ରକ୍ତାଭ ଗ୍ରହଟି ବାସ୍ତବିକ୍ କପରି ଦିଶେ । କୁହ ଲେନା, ମୋତେ ଟିକିଏ ଅଳ୍ପ ସୁଯୋଗ ଦେଇ ପାରିବ ତୁମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ?"

"ଅତି ସାଧାରଣ ତୁମ ଅନୁରୋଧ: ମେରିନା । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଦେଖିବା ଅଳ୍ପ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ପକ୍ଷରେ ଯେତେ ସୌଭାଗ୍ୟ ନୁହେଁ, ତୁମକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଭିତରେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ତା'ଠାରୁ ଅନେକ ଅଧିକ ସୌଭାଗ୍ୟ । କିନ୍ତୁ—" କହୁ କହୁ ହସି ପକାଇଲା ଲେନା ।

"ପୁଣି କିନ୍ତୁ କ'ଣ ଲେନା ?"

"କିନ୍ତୁ କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଯିବାପାଇଁ ତମେ ପସନ୍ଦ କରିବ ତାହା ମୁଁ ଭାବି ଠିକ୍ କରି ପାରୁନି ।"

"କାହିଁକି ?"

ଏତିକି କହି ପଣି ଅସିଲେ ଗବେଷଣାଗାର ଭିତରକୁ ଆଲେକ୍ସି ।

"କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଯିବାରେ ତ ତୁମର କିଛି ଆପତ୍ତି ଥାଇ'ନ ପାରେ ମେରିନା । ଯେଉଁଠି ଲେନାଙ୍କ ଭଳି ତୀକ୍ଷ୍ଣ-ବୁଦ୍ଧିସମ୍ପନ୍ନା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷିକା ଅଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠି ପାରେକି ? ତୁମେ ଇତଃସ୍ତତଃ ନ ହୋଇ କହିଦିଅ ମେରିନା, କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଯିବାପାଇଁ ତୁମର ଏକାନ୍ତ ଇଚ୍ଛା । ସେଠାରେ ଲେନା ତୁମକୁ ଉପଗ୍ରହର ବୃହତ୍ତମ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ଦେଖାଇ ପାରିବେ ।"

"ନା, ନା, ମେରନା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କଥାରେ କେବେ ଭୁଲିବନି ତମେ । କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ନଯାଇ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଗଲେ, ତୁମେ ଖାଲି ଦେଖିବନି ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହକୁ; ସେଠାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ ସ୍ୱପ୍ନପୁର ଶତ ଅମରାବତୀ, ଶତ ଇପ୍‌ସିତ ନନ୍ଦନ କାନନର ଶୁଭ୍ର ପାରିଜାତ, ମନ୍ଦାକିନୀର ମଧୁର କଲ୍ଲୋଳ ସଙ୍ଗେ ମନ୍ଦ ବାୟୁର ମୃଦୁ ହିଲ୍ଲୋଳ ଯା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ତୁମେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହର ଦୃଶ୍ୟଠାରୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଦୃଶ୍ୟ ଆହୁରି ଅଧିକ ଲୋଭନୀୟ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।"

ଅଲେକ୍ସି କହିଲେ "ବାଃ ତୁମର ବର୍ଣ୍ଣନା ଚାତୁରୀ ତ ବେଶ୍ କବିଜନ ସୁଲଭ ହୋଇ ପାରିଛି ଲେନା ? କେଉଁଦିନ ଠାରୁ ତୁମେ ବିଜ୍ଞାନର ପୂଜା ଛାଡ଼ି ସାହିତ୍ୟର ପୂଜାରିଣୀ ହେଲଣି ଶୁଣେ ? ତୁମର ଏଇ ବର୍ଣ୍ଣନା ଚାତୁରୀରୁ ବେଶ ଜଣାପଡୁଛି ତୁମେ ବିଜ୍ଞାନରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସାହିତ୍ୟରେ ନିଶ୍ଚୟ ପୁରସ୍କାର ପାଇବ ।"

"ମୁଁ ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମର ଏଇ ବାନ୍ଧବୀଟି ପାଇ ପାରିଲେ ମୁଁ ଅଧିକ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି, ଅଲେକ୍ସି ।"

"ଓଃ କି ବିରାଟ ଉଦାରତା ତୁମର ଲେନା"' ମେରିନା ଅଡକୁ ଅନାଇ—"ହେଉ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଏଇ ପୁରସ୍କାରଟିକୁ ଗ୍ରହଣ କର ।"

ଏତକ କହି ଅଲେକ୍ସି ବେତାର ରୁମରୁ ଆଣିଥିବା ତାର ବାର୍ତ୍ତାଟିକୁ ମେରିନା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ହାତରେ ଏକ ତାରବାର୍ତ୍ତା ଦେଖି ମେରନାର ଦେହରେ ହଠାତ୍ ଏକ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା । କାଲେ ଘରୁ କିଛି ଜରୁରୀ ବାର୍ତ୍ତା ଆସିଥିବ ଭାବି ତା'ର ମୁହଁ ଫାଙ୍କିଆ ହୋଇଗଲା । ସେ ଡର ଡର ହୋଇ ଥରଥର ହାତରେ ତାର ବାର୍ତ୍ତାଟିକୁ ଖୋଲି ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀସ୍ଥ ନୂତନ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତି ମେରନାଙ୍କର ସନ୍ଦର୍ଭ ଉପରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଥିବା ଡ଼. ଏସ୍.ସି. ଉପାଧି ଓ ସେଥି ସଙ୍ଗେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗବେଷକ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ହୀରକ ପଦକ ଦିଆଯିବ ସେହି ଖବର ଏହି ତାର ବାର୍ତ୍ତାରେ ପଠାଇଥିଲେ । ମେରନା ଏହି ଖବର ପଢ଼ି ବହୁବର୍ଷ ଶ୍ରମର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତାରେ ଉଲ୍ଲସିତା ନହୋଇ ରହି ପାରିଲା ନା । ମୁଖ ତାର ଆନନ୍ଦରେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଆଖି ସାମନାରେ ଭାସି ଉଠିଲା ଅଧ୍ୟାପକ ଲିଟୋଗୋଡୋଙ୍କୋଙ୍କ ଶାନ୍ତ, ସୌମ୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତି । ଆସିବା ଦିନ ମେରନାକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ସେ ଯାହା କହିଥିଲେ ତାହା କାନ ପାଖରେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଖବର କ'ଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଲେନା କୌତୂହଳୀ ହୋଇ ମେରନା ହାତରୁ ତାରବାର୍ତ୍ତାଟି ନେଇ ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମେରନାର ଏହି ସୁଖ ଖବରରେ ନାଚି ଉଠି ସେ ତାକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ କହିଲା, "ମୁଁ ତୁମକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ଭଉଣୀ, ତୁମର ଏହି କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ନିମନ୍ତେ । ତେବେ ଅଭିନନ୍ଦର ପ୍ରତିଦାନରେ ଖାଲି ମୁଁ ନୁହେଁ, ସାରା ଉପଗ୍ରହ ଚାହେଁ ତୁମଠାରୁ ଏକ ଆନନ୍ଦ ଭୋଜି ।"

"ମେରନାଙ୍କ ସଫଳତାରେ ଆମେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଭୋଜି ଦାବି କରିବା ଅସଙ୍ଗତ ହେବ ଲେନା ? ମୁଁ ଭାବୁଛି ମେରନାଙ୍କର ଏହି

କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ପାଇଁ ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଭୋଜି ଦେଇ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ଉଚିତ ଥିଲା । ତୁମେ କ'ଣ କହୁଛ ଲେନା ? ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ— ।"

"ଉଁ, ହୁଁ, କିନ୍ତୁ ଆଜିତ କିଛି ହୋଇ ପାରିବନି ଆଲେକ୍ସି । ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯେ ଆମର ବିଶେଷ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ । ଆଜି ଓ କାଲି ଏ ଦୁଇଦିନ ଆମକୁ ଖାଇବାକୁ ବି ତର ମିଳିବ ନି । ଦିନ ରାତି ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ଯେ ଆମର କେବଳ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ।"

"ଓଃ, ଓଃ, ଠିକ୍ ମନେ କରିଦେଇଛ ଲେନା । ମୋର ତ ସେ କଥା ମୋଟେ ମନେ ନଥିଲା । ତା'ହେଲେ ଭୋଜିଟାକୁ ପରଦିନକୁ—"

"ହଁ, ପରଦିନକୁ ହେଲେ କିଛି କ୍ଷତି ନାହିଁ । ଚାଲ ଆଲେକ୍ସି ଉପଗ୍ରହରେ ମେରିନାର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଟିକିଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦେଇ ଆସିବା । ତୁମକୁ ବି ଆମ ସଙ୍ଗରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ମେରିନା ।"

ଲେନା ମେରିନା ହାତକୁ ଧରି ଟାଣି ନେଇଗଲା ।

× × ×

"ଏଥର ତୁମେ ଦେଖି ପାରୁଛ ମେରିନା ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହକୁ ।" ମେରିନାର ଆଖି ଆଗରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଉପର ତଳ କରୁଁ କରୁଁ ଆଲେକ୍ସି ପଚାରିଲେ, "ଦେଖୁଛ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ଏଠାରୁ କି ପରିଷ୍କାର ଦିଶୁଛି । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଏହି ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହକୁ ଅନାଇଲେ, ଏହା ଏତେ ପରିଷ୍କାର ଦିଶେନା । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଦୁଇଶହ ମାଇଲ ବିଶିଷ୍ଟ

ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ଯୋଗୁଁ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଓ ମେଘୁଆ ମେଘୁଆ ଦିଶେ । ଏଠାରେ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ନ ଥିବାରୁ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ଆମକୁ କେତେ ପରିଷ୍କାର ଦିଶୁଛି ଦେଖି ପାରୁଛ । ଆହୁରି ତୁମେ ଦେଖି ପାରୁଛ ମେରିନା, ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ପୃଷ୍ଠଦେଶରେ ସେଇ ଯେଉଁସବୁ ଗାର । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଜକୁ ଅର୍ଦ୍ଧଶତାବ୍ଦୀ ତଳେ ଇଟାଲୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସିଆପେରଲି କେନାଲ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଏହାଙ୍କ ପରେ ଆମେରିକାର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍ ପାର୍ସିଭେଲ୍ ଲୋଏଲ୍ ସିଆପେରେଲି-ଙ୍କର ସେଇ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନୀ ସମାଜ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ନାରାଜ । ଭଲଭାବରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କର ମେରିନା, ସେଇ ଗାରଗୁଡ଼ାକ ତୁମକୁ କିପରି ଦିଶୁଛି । ସେଗୁଡ଼ାକ କ'ଣ କେନାଲ ପରି ଦିଶୁନି ତୁମକୁ ?"

ମେରିନା ଆହୁରି ଟିକିଏ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲା ସେହି ରକ୍ତାଭ ଗ୍ରହଟିକୁ "ବାସ୍ତବିକ୍ ଏଗୁଡ଼ାକ ତ କେନାଲ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହୋଇପାରେ ନା । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ସେ ଯେଉଁ ଧଳା ଅଂଶଟି ଦିଶୁଛି ସେଟା କ'ଣ ଅଲେକ୍ସି ?"

ଅଲେକ୍ସି ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦେଖୁଁ ଦେଖୁଁ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, "ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଦେଖିଛ ମେରିନା । ବାଃ ବଡ଼ ଅପୂର୍ବ ଜିନିଷଟିଏ ଆବିଷ୍କାର କରିଛ ସତେ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଟି ପାଇଁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀପୃଷ୍ଠରେ ଲାଗିଛି ଯୁଦ୍ଧ । ଦଳେ କହୁଛନ୍ତି ଏହି ଧଳା ଅଂଶଟି କିଛି ନୁହେଁ, ଦୃଷ୍ଟି ଭ୍ରମ । ଆଉ ଦଳେ କହୁଛନ୍ତି, ଏହା ହେଉଛି ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର ତୁଷାରାଚ୍ଛାଦିତ ମେରୁମଣ୍ଡଳ । ଏହି ଦୁଇଦଳଙ୍କ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଭିତରେ ବିଜ୍ଞାନ ହରବର । ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ

ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କର ରାଜନୈତିକ ଆଦର୍ଶ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କଠାରୁ ପୃଥକ୍ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କର ଆବିଷ୍କାରକୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନାରାଜ । ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗବେଷଣାରେ ଯଦି ଏହିଭଳି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ମନୋଭାବାପନ୍ନ ରାଜନୀତି ପଶେ, ତେବେ ବିଜ୍ଞାନର ଭବିଷ୍ୟତ ଅନ୍ଧକାର ଛଡ଼ା ଆଉ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ମେରିନା ? ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟର ଅନ୍ୱେଷଣ ଛାଡ଼ି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଯଦି ଏହି ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୀତିର ଏକ କ୍ରୀଡ଼ା ପୁତ୍ତଳିକା ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସତ୍ୟ ଯେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବ, ଏହା ସେମାନେ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ତୁମେ ଟିକିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ ମେରିନା । ସେହି ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଯେଉଁ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର କାମେରାଟି ଥୁଆ ହୋଇଛି, ସେଇଟିକୁ ଆଣି ଏଇ ସ୍ଥାନରେ ଲଗାଇ ଦେଇ ପାରିବ ?"

ମେରିନା ତରତର ହୋଇ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ କେମେରାଟିକୁ ଲଗାଇ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉଠାଇବାକୁ ଲାଗିଲା ।ଆଲେକ୍ସି ତେଣେ ନିଜର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକୁ ତରତର ହୋଇ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଲାଗିଗଲେ । ମେରିନା ବଡ଼ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର କ୍ୟାମେରାର ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଗତିକୁ ଅନାଇ ରହିଥାଏ । ହଠାତ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଦୁଆରେ ଠକ୍ ଠକ୍ ହେଲା । ମେରିନା ଯାଇ-ଦୁଆର ଖୋଲି ଦେଲା ଏବଂ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କର ଷ୍ଟେନୋ ମିସ୍ ଏଲିନା ପ୍ରବେଶ କଲେ ।

"ଏଲିନା, ତୁମେ ହଠାତ୍ ଏଆଡ଼େ ?" ମେରିନା ପଚାରିଲା ।

"ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ମିସ୍ ଲେନା ଡାକୁଛନ୍ତି । ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି, ଯାହାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେ ଡାଇରେକ୍ଟରଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ୁଛନ୍ତି ।

ଏଲିନାର କଥାଶୁଣି ଅଲେକ୍ସି ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା— ତାହାହେଲେ କିଛି ଗୋଟାଏ ନୂଆକଥା ଲେନା ଆବିଷ୍କାର କରିଥିବ ନିଶ୍ଚୟ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ । ତେବେ ତୁମେ ଏହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର କେମେରାରେ ମଙ୍ଗଳ ଗ୍ରହର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉଠାଉଥାଅ । ମୁଁ ତେଣେ ଯାଇଁ ଦେଖେଁ ଲେନା କ'ଣ ଆବିଷ୍କାର କଲା । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଉଠାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଭିତରେ ଆଣି ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଦରକାର ହେଲେ ଫୋକସ କରିଥିବ ।"

ଅଲେକ୍ସି ବାହାରିଗଲେ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଆଡ଼େ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏକା ଲେନାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଛାଡ଼ିଦେବାକୁ ମନ ହେଉନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇବାକୁ ସାହସ ହେଲା ନାହିଁ ମେରିନାର । ସାରା ଉପଗ୍ରହର ଦାୟିତ୍ୱ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ସେ କ'ଣ ବା କହି ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇବ ? କେଉଁଠାରେ କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଚାଲିଛି, ତା'କୁ ସେ ନ ଦେଖିବେ ତ ଆଉ କିଏ ଦେଖିବ ? ମେରିନା ଏହିବଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଲେନା ପ୍ରତି ସନ୍ଦେହୀ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଗତ୍ୟା ବାଧ୍ୟହୋଇ ଚୁପ ରହିଲା । କିନ୍ତୁ ମନ ମୋଟେ ବୁଝିଲା ନାହିଁ । ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମନ ଭିତରେ ଉଠିଲା ଏକ ବିରାଟ ଝଡ଼ ଓ ପ୍ରଶ୍ନ ।

ଅଲେକ୍ସି ତା'ହେଲେ କ'ଣ ଲେନା ପ୍ରତି ଅସକ୍ତ ? ଲେନାକୁ କ'ଣ ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଅନ୍ତି ? ଲେନା ସହିତ ତ ସେ ବେଶ୍ ହସି ଖୁସି କଥା ବାର୍ତ୍ତା କରି ପାରନ୍ତି । ସେ ଦିନ ତ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ବେଶ ହସ ଖୁସିରେ ମୋ କୋଠରି ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଥିଲେ । ଏହିସବୁ ଘଟଣାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ମେରିନା ଯେତେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, ଲେନା ଓ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପ୍ରତି ତା'ର ସନ୍ଦେହ ସେତେ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଲେନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ସହକର୍ମ୍ମୀ, କିଏ ଜାଣେ ଲେନା ମନଭିତରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ନିଜ ଜୀବନର ସଙ୍ଗୀ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ନେଇ ନ ଥିବ । ମେରିନା ସହିତ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଯେଉଁ ସମ୍ପର୍କ, ତାଙ୍କୁ ଲେନା ବା ଜାଣିବ କେମିତି ? ଲେନା ଯେତେବେଳେ ନିଜର ପ୍ରେମ ଅର୍ଘ୍ୟ ଟେକି ଦେଇଥିବ, ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ପାଦତଳେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ନିଜର ଜୀବନସଙ୍ଗୀରୂପେ ପାଇବାକୁ ତାଙ୍କଠାରେ ଭିକ୍ଷା ମାଗିଥିବ, ଅଲେକ୍ସି କ'ଣ ମେରିନାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ତା'ର ଭିକ୍ଷାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିବେ ?"

ଏହିଭଳି କେତେ କଣ ଭାବନା ଭିତରେ ଭାସିଯାଉଥାଏ ମେରିନା । କେତେବେଳୁଁ ଫିଲ୍ମ ସରିଯାଇ ପଟେଠା ଉଠା, ମନ୍ଦିରୁ ମନ ବନ୍ଦହୋଇ ଗଲାଣି, ତା'ର ଖିଆଲ ନାହିଁ ।

ତେଣେ ଅଲେକ୍ସି କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣଗାରକୁ ପଶିଗଲାକ୍ଷଣି ଲେନା ବଡ଼ ଉତ୍ସାହିତ ହୋଇ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଆସିଲା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଠାକୁ ଟାଣି ଟାଣିନେଇ କହିଲା—

"ଦେଖିଲଣି, ଆଲେକ୍ସି ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ । କି ଅପୂର୍ବ ଦୃଶ୍ୟ ! ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହରେ ଉଦ୍ଭିଦ ଜଗତ୍ ନାହିଁ ବୋଲି ଯେଉଁମାନେ କହନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର କେତେ ବଡ଼ ଭୁଲ୍, ହୋଇଛି ।" ଏତିକି କହି ଲେନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଭିତରେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଅନାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ।

"ଆଜକୁ ଅଢ଼େଇବର୍ଷ ତଳେ ସୋଭିୟେଟ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରର କଜ୍-ସ୍ଥାନମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକାରୀମାନେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହରେ ଉଦ୍ଭିଦଜଗତ୍ ଅଛି ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଆମେରିକାର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ପୁରା ହସି ଉଡାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଆଜି ଯଦି ଆମେରିକାର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଆସିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ଦେଖନ୍ତେ ପ୍ରକୃତରେ କିଏ ଠିକ୍, ସେମାନେ କି ସୋଭିୟେଟ୍ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ।"

ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତାର ସହିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଁ କରୁଁ ଆଲେକ୍ସି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

"ଅଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ଲେନା, ଏହି ଉଦ୍ଭିଦଜଗତ ସହିତ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର ତୁଷାରାଚ୍ଛାଦିତ ମେରୁକୁ । ଏହି ତୁଷାର ମେରୁଠାରୁ ସିଧାସଳଖ କେନାଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଗ୍ରହସାରା ଛାଇହୋଇ ଯାଇଛି । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର ଉଦ୍ଭିଦଜଗତ ଏହି କେନାଲ୍ ପାଖେ ପାଖେ ରହିଛି, ଏଥିରୁ କ'ଣ ତୁମର ମନେ ହେଉନି ଲେନା ଯେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହଟି ପୁରାପୁରି ଜଳ ପାଏ, ତାର ଏହି ଶର ତୁଷାରାଚ୍ଛାଦିତ ପର୍ବତରୁ ?

ସେଇଥିପାଇଁ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି, ଏହି କେନାଲଗୁଡ଼ିକର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ । କିନ୍ତୁ ସେହି ଯେଉଁ ଠାଏ ଠାଏ ବାଦାମୀ ଅଂଶ ଦିଶୁଛି, ସେଗୁଡିକ କ'ଣ ହୋଇପାରେ ବୋଲି ଭାବୁଛ ଲେନା । ଏହାକୁ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ କହୁଥିଲେ ଶୁଖିଲା ଝାଙ୍ଗର ଭୂଇଁ । ଏହି ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗରୁ ସେମାନେ କହୁଥିଲେ ସାରା ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ କେବଳ ଶୁଷ୍କ ମରୁଭୂମିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେଠାରେ ଜୀବଜଗତ ବା ସଭ୍ୟ ମଣିଷସମାଜ ଅଛି ବୋଲି ସେମାନେ ଫାଙ୍କି ଉଡ଼ାଇ ଦେଉଥିଲେ ।"

ଅଲେକ୍ସି ମୁହଁ ଉଠାଇ ଆଣିବା ପରେ ଲେନା ପୁଣି ମୁହଁଦେଇ ଅରକ୍ତ ଗ୍ରହଟିକୁ ଆଉଥରେ ଅନାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । କ'ଣ ଦେଖିଲା କେଜାଣି କିଛି ସମୟପରେ ହଠାତ୍ ପାଟି କରି ଉଠିଲା ।

"ସେମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଓ ଅନୁସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନିହାତି ଭୁଲ, ଅଲେକ୍ସି ନିହାତି ଭୁଲ୍ । ସେମାନେ ଯାହାକୁ ଶୁଖିଲା ଝାଙ୍ଗର ଭୂଇଁ ବୋଲି କହି ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଏକ ମରୁପ୍ରଦେଶ ବୋଲି ପ୍ରଚାର କରି ସେଠାକାର ଜୀବଜଗତକୁ ହସି ଉଡ଼ାଇ ଦେଉଥିଲେ, ତାହା କଦାପି ଝାଙ୍ଗର ଭୂଇଁ ହୋଇ ନ ପାରେ । ହେଇ, ଦେଖ ଅଲେକ୍ସି, ଏହି ବାଦାମୀବର୍ଣ୍ଣ ଭିତରେ କିପରି କଳା କଳା ଗାର ବେଷ୍ଟିତ ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର, ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର ଅଦ୍ଧ ଫୁଟି ଉଠୁଛି ।"!

"ଆଁ କଳାଗାର ପରିବେଷ୍ଟିତ ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର ?" ଅଲେକ୍ସି ଚମକି ପଡି କହିଲେ "କ'ଣ କହୁଛ ତମେ ?"

ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଉପରୁ ମୁହଁ ଉଠାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ତର ତର ହୋଇ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଠାକୁ ମୁହଁ ନେଇ ଅନାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ଫଳରେ ଅତର୍କିତ ଭାବରେ ଲେନାର ଆରକ୍ତ କପୋଳ ସହିତ ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଘଷି ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେଥିପ୍ରତି ଆଲେକ୍ସି ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି ଆବିଷ୍କାରର ଉନ୍ମାଦନା ଭିତରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଦେଇ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନିଜର ଏହିଭଳି ଭୁଲପାଇଁ ସେ ଆଦୌ ଶୋଚନା କରି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଆଉ ଜଣଙ୍କ କଳ୍ପନାର କେତେ ବଡ଼ ସୌଧ ଯେ ଭାଙ୍ଗୁଥିଲା ସେହି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ, ତାହା ତାଙ୍କୁ ଜଣାଗଲା ନାହିଁ ।

ଲେନା ଏହି କ୍ଷଣିକ ଘଟନାରେ ଆକାଶ ପାତାଳ କେତେ କଣ ଭାବିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର ଅଭୂତପୂର୍ବ ଆବିଷ୍କାର ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି କ୍ଷଣିକ ଘଟଣାଟି ଆହୁରି ବଡ଼ ହୋଇ ଠିଆ ହେଲା । ମନ ଭିତରେ ଉଠିଲା ଝଡ଼ ପରେ ଝଡ଼ । ଶତ ଶତ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ ତା ଆଖିପତା ଉପରେ ଘୂରି ବୁଲିଲା—"ଆଲେକ୍ସି ତା ହେଲେ କଣ ?" ଆଉ ଭାବିପାରିଲାନି ଲେନା । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶିହରଣ ପ୍ରାୟ ଏକ ଚମକ ଖେଳିଗଲା ତାର ଦେହ ସାରା । ଛାତି ତାର ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଆସିଲା ଏହି ଭାବନାରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ।

ଲେନାର ଏଭଳି ମାନସିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରତି ତିଳେ ମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଆଲେକ୍ସି ଆନନ୍ଦରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

"ଠିକ୍ କହୁଥିଲ ଲେନା, ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲ । ବାସ୍ତବିକ୍ ଏ ଗୁଡ଼ାକ ଝାଙ୍ଗରଭୂଇଁ ହୋଇ ପାରେନା । ମୋ ମତରେ ଏଗୁଡ଼ିକ

ସେମାନଙ୍କର ବିରାଟ ବିରାଟ ପ୍ରାସାଦ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହୋଇ ନପାରେ ଏହି କଳା କଳା ଗାରଗୁଡ଼ିକ ସହରର ରାସ୍ତା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ବୋଲି ତୁମେ ଭାବୁଛ ? ସବୁଜ ବର୍ଣ୍ଣର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ଏହି ବାଦାମି ରଙ୍ଗର କୋଠାବାଡ଼ି ଓ ସେଥି ଭିତରେ କଳା କଳା ଗାରଗୁଡ଼ିକ ସହରର ରାସ୍ତା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ସହର ଓ ତା'ର କୋଠାବାଡ଼ି ଏବଂ ସହର ଭିତରେ ରାସ୍ତା ଆମକୁ ଏଭଳି ଦିଶିବା ଛଡ଼ା ଆଉ କିପରି ଦିଶିପାରେ ? ଏହି ବାଦାମି ରଙ୍ଗ ଭିତରେ ଠାଏ ଠାଏ ଈଷତ୍ ନୀଳ ରଙ୍ଗର ସ୍ଥାନ ଯେ ସବୁ ଦିଶୁଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ସହର ଭିତରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ପୁଷ୍କରଣୀ ଓ ଜଳ ଭଣ୍ଡାର । ଏଥର ତୁମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ଲେନା, ଏହି ସବୁ ଈଷତ୍ ନୀଳ ଅଂଶକୁ ତୁମେ କ'ଣ ବୋଲି କହିବ ?"

କହୁଁ କହୁଁ ଆବିଷ୍କାରର ଉତ୍ତେଜନା ଭିତରେ ଅଲେକ୍ସି ଲେନାର କାନ୍ଧ ଉପରକୁ ତାଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ବାହୁଟି ବେଢ଼ାଇଦେଇ ଲେନାର ମୁହଁକୁ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ନିକଟକୁ ଟାଣି ଆଣିଲେ । ଆବିଷ୍କାରର ତନ୍ମୟତା ତାଙ୍କୁ ଏତେ ପାଗଳ କରି ଦେଇଥିଲା ଯେ ସେ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ଚିନ୍ତା କରିପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାରରେ ଲେନା ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଶରୀର ଭିତରେ ଘନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗର ଚମକରେ ସେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଲା । ମନଭିତରେ ଉଠିଲା ବିରାଟ ଝଡ଼ ଓ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା । ପ୍ରଶ୍ନ ପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠି ଅସ୍ଥିର କରି ପକାଇଲା ତାର ମନକୁ । ଅଲେକ୍ସି କ'ଣ ତାହେଲେ ତା ପ୍ରତି

ଅସନ୍ତି ? ସେ ଯେତେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, ପ୍ରଶ୍ନଟି ଅଧିକ ଜଟିଳ ହୋଇ ମନଭିତରେ ଖେଳି ବୁଲିଲା । ଦୂରବୀକ୍ଷଣଠାରେ ଆଖିରଖି ମଧ୍ୟ ସେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର କିଛି ଦେଖି ପାରିଲାନି । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହର ସେହି ସବୁଜ ବାଦାମୀ ଆଦି ରଙ୍ଗ ଉଭେଇଯାଇ ସବୁ କିପରି ହଲିଗଲା ଭଳି ତାକୁ ଦିଶିଲା । ସେ ପାଗଳୀ ଭଳି ହଠାତ୍ ଦୂର-ବୀକ୍ଷଣଠାରୁ ମୁହଁ ଉଠାଇ ଆଣି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ବେକ ଚାରିପାଖରେ ନିଜର ମୃଣାଳନିନ୍ଦୀବାହୁ ଯୁଗଳକୁ ବେଢ଼ାଇଦେଇ "ଅଲେକ୍ସି, ଅଲେକ୍ସି ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ଅଲେକ୍ସି" କହି ଝୁଲିପଡ଼ିଲା । ମୁଖରେ ତା'ର ଖର ନିଃଶ୍ୱାସ । ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନ ଦ୍ରୁତବେଗରେ ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ନିଜର ଉନ୍ନତବକ୍ଷ ସହିତ ଭିଡ଼ିଧରି ତାଙ୍କ କପୋଳ ଉପରେ ଗାଢ଼ ଚୁମ୍ବନର ଏକାଧିକ ରକ୍ତିମ ଗାର ଟାଣିଦେଲା ।

ହଠାତ୍ ଲେନାର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାରରେ ଅଲେକ୍ସି ପ୍ରକୃତସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଲେନା ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କ'ଣ ଚାହେଁ, ସେ ଭାବି ପାରିଲେ ନି । ଲେନା ତ କେବେ ଏଭଳି ବ୍ୟବହାର ତାଙ୍କପ୍ରତି ଦେଖାଇନି । ଆଜି ସେ ହଠାତ୍ ଏପରି ଉତ୍ତେଜିତା ହେଲା କାହିଁକି ?

"ଲେନା, ଲେନା" କହି ଅଲେକ୍ସି ଲେନାକୁ ପ୍ରକୃତସ୍ଥ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ।

ସେତେବେଳକୁ ଲେନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ନିଜ ହାତ ସହିତ ଭିଡ଼ି-ଧରି ଆଖି ବୁଜି ଦେଇଥିଲା ତାଙ୍କ ବକ୍ଷ ଭିତରେ, ସତେ ଯେପରି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସ୍ୱର ତା'ର କର୍ଣ୍ଣକୁହର ଭିତରକୁ ପଶି ପାରୁନି ।

ଅଲେକ୍ସି ନିଜକୁ ଲେନାର ବନ୍ଧନରୁ ମୁକୁଳାଇବାକୁ ଅହେତୁକ ଥରେ ଚେଷ୍ଟାକରି ବିଫଳ ହେଲେ । ଲେନାର ବାହୁବନ୍ଧନ ଭିତରେ ରହି ତାହାକୁ ହଲାଇଦେଇ ସେ ଡାକିଲେ, "ଲେନା, ଲେନା, ତୁମେ ହଠାତ୍ ଏପରି ହୋଇ ପଡ଼ିଲ ଯେ ।"

ଧୀରେ ଧୀରେ ଲେନା ଆଖି ଖୋଲି କହିଲା—

"ଅଲେକ୍ସି, ଜୀବନର ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି କେତେ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ନୁହେଁତ ? କୁହ, କୁହ, ଅଲେକ୍ସି ।"

କହୁଁ କହୁଁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଜୋରରେ ହଲାଇଦେଲା ଲେନା । "ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିକୁ ମୁଁ କେବେ ଭୁଲି ପାରିବି ନି ଅଲେକ୍ସି । ମୋ ଜୀବନରେ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ଚିର ଆରାଧ୍ୟ ହୋଇ ରହିବ ପ୍ରିୟତମ ।"

"ଲେନା, ତୁମେ କ'ଣ ଯେ କହୁଁଛ ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନି ।"

"ତୁମେ ଭାବି ପାରିବ ନି ଅଲେକ୍ସି ।" ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ମୁଖକୁ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଅନାଇ ପୁଣି ଆଖି ବୁଜିଦେଲା ଲେନା । "ମୋ ଜୀବନର ସବୁ ମୁଁ ପାଇସାରିଛି । ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ମୁଁ ଆଜି ସବୁଠାରୁ ସୁଖୀ । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତୁମର ଏହି ଆବିଷ୍କାର ଯେତେ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ନୁହେଁ, ମୋର ଏହି ସୁଖମୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ସୁଖମୟ ଓ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ।"

ସେତେବେଳକୁ ଲେନାର ହାତଦ୍ୱୟ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବେକ ସ୍କନ୍ଧପାଖରୁ କଣ୍ଠୀ ଉପରକୁ ଖସି ଆସୁଥିଲା । ଲେନାର ଘନ ଘନ ଚୁମ୍ବନରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର କପୋଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ଗାଢ଼ ଆରକ୍ତ ।

ହଠାତ୍ କାହାର ଆସିବା ଶବ୍ଦରେ ଲେନା ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ନିଜ ବାହୁପାଶରୁ ମୁକୁଳାଇଦେଇ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଇଜି ଚେୟାରରେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲା । ପାଦଠାରୁ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇଗଲା । ଶରୀର ତା'ର ଦୁର୍ବଳତାରେ ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ଆଖି ବୁଜିଦେଇ ନିଜର ଏହି କ୍ଷଣିକ ଉନ୍ମାଦନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା । ନିଜକୁ ସେ ଏତେ ଲଜ୍ଜିତ ମନେ କରୁଥିଲା ଯେ, ଉଠିଯାଇ ଦୁଆର ଫିଟାଇବାକୁ ସାହସ ହେଉ ନ ଥିଲା ।

ଅଲେସ୍କି ଲେନାର ବାହୁବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତହୋଇ କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ ଦୁଆର ଖୋଲିଦେଲେ । ନିଜର ଲଜ୍ଜିତ ଅବସ୍ଥା ଓ କପୋଳରେ ରକ୍ତ ରାଗର ଚିହ୍ନ ବଡ଼ ଅଡୁଆରେ ପକାଉଥିଲା ତାଙ୍କୁ । କିଏ ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖେ, ତେବେ ସେ କ'ଣ ମନେ କରିବ ଭାବି ଅଲେସ୍କି ବଡ଼ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ ତରତର ହୋଇ ପକେଟରୁ ରୁମାଲ୍ ବାହାର କରି ନିଜ କପୋଳକୁ ବାରମ୍ବାର ପୋଛିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ଚୁମ୍ବନର ଲାଲ ଚିହ୍ନକୁ ଲିଭାଇ ଦେବା ପାଇଁ । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କଥା ଥାଉ ମେରିନା ଯଦି ଦେଖେ ସେ କ'ଣ ଭାବିବ ?

ଏହିଭଳି କେତେ କ'ଣ ଭାବି ଅଲେସ୍କି ନିଜ କପୋଳକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପୋଛୁଁ ପୋଛୁଁ ମେରିନା ବାହାର ଅଡୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି । ଟେଲିଭିଜ ଉଠା କେମେରା ହଠାତ୍ କ'ଣ ଖରାପ୍ ହୋଇଯିବାରୁ ସେ ସଜାଡ଼ି ନପାରି ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଡାକି ଆସିଥିଲା । ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣା-

ଗାଡ଼ିରୁ ବାହାରି ଅସୁଥିବା ଦେଖି ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସି ଖବର ଦେବା ପାଇଁ ।

"ଆଲେକ୍ସି ଆଲେକ୍ସି" କହି ମେରିନା ଯାଇ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ିଲ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଗରେ ।ଗାଲ ପୋଛୁଥିବା ରୁମାଲକୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ହାତ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ଟେଟେଲିଇ ହୋଇ କହିଲ, "ତୁମ କେମେରା ହଠାତ ଖରାପ ହୋଇଗଲା ଅଲେକ୍ସି ମୁଁ ଫଟୋ ନେଇଁ ନନେଇଁ । ମୋ ଦୋଷ ଧରବ ନାହିଁ, କୁହ ।"

"କାହିଁକି ଧରିବି ନାହିଁ ? ତୁମେ କେମେରା ଖରାପ କଲ ଅଥଚ ତୁମ ଦୋଷ ଧରିବି ନାହିଁ । ବାଃ ତୁମେ 'ତ ବେଶ ସିହାଣିଅ ?"

"ବାଃରେ, ତୁମେ ତ ଅଜ୍ଞ ଲୋକ । ମୋତେ ଫଟୋ ନେବାକୁ କହିଲ କାହିଁକି ତାହାହେଲେ ? ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣି ଶୁଣି ତୁମ କେମେରାକୁ ଖରାପ କରିଦେଲି ?"

ଏତକ କହି ହାତରେ ଧରିଥିବା ରୁମାଲଟାକୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁ ଉପରେ ପକାଇଦେଇ ତାଙ୍କ ଓଷ୍ଠପଥକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲ ମେରିନା । ହଠାତ ରୁମାଲ ଉପରେ ଲାଲଚିହ୍ନ ଦେଖି ସେ ଚମକି ଉଠିଲ । "ତୁମ ରୁମାଲରେ ରକ୍ତ ନା କ'ଣ ଆଲେକ୍ସି ? ଏ କ'ଣ ଲାଗିଛି ଏଥିରେ ?"

ଏହା କହି ସେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ରୁମାଲକୁ ନେଇ ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲ ।

"ନା, ଏ କିଛି ନୁହେଁ ମେରିନା, କେଉଁଠୁ ନାଲିକାଳି ଲାଗି ଯାଇଥିବ ଏଥିରେ ।"

"ନାଲିକାଳି ? କେଉଁଠୁ ଆସିଲା ? ତୁମେ ତ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣା-ଗାରକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ରୁମାଲରେ କିଛି ଲାଗି ନ ଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣା-ଗାରରେ ଲାଲ୍‌କାଳି ତ କେଉଁଠି ନାହିଁ ।"

ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାକୁ ଭୁଲାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କଥାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ । କିନ୍ତୁ ମେରିନା ନଛୋଡ଼ବନ୍ଧା । ସେ ରୁମାଲଟିକୁ ଭଲଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଏହା କ'ଣ ହୋଇପାରେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା ।"ମୁଁ ଏହାକୁ ନେଉଛି ଅଲେକ୍ସି, ସ୍ପେକ୍‌ଟ୍ରୋସ୍କୋପି ତୁମରେ ପରୀକ୍ଷାକରି ତୁମକୁ କହିଦେବି ଏହି ଲାଲରଙ୍ଗ ଲାଗିଲା କେଉଁଥିରୁ ।" ଏହା କହି ମେରିନା ରୁମାଲଟିକୁନେଇ ନିଜ ସେମିଜ୍ ତଳେ ଉପର ଛାତି ଭିତରେ ଗୁଞ୍ଜିଦେଲା ।

ମେରିନାର ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା । ମେରିନା ଯଦି ଜାଣିପାରେ ଯେ ଏହି ଲାଲରଙ୍ଗ ଲେନା ଓଠର ରଙ୍ଗ ଓ ଏହା ତାଙ୍କ ଗାଲରୁ ଏଥିରେ ଲାଗିଛି, ତେବେ ମେରିନା କଅଣ ଭାବିବ ! ମେରିନାର ଅଟଳ ବିଶ୍ୱାସ ଆଉ ତାଙ୍କ ଉପରେ ରହିବକି ? ଏହି ଚିନ୍ତା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଅସ୍ଥିର କରି ପକାଇଲା ଅଧିକ ।

—ଆଠ—

"ଡିରେକ୍‌ଟର ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି କି ମିସ୍ ଏଲିନା ?" କହୁଁ କହୁଁ ଅଫିସ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ମେରନା । ସ୍ୱରରେ ଚଞ୍ଚଳତାର ଏକ ତୀବ୍ର ଭାବ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ।

ଫାଇଲ୍ ଉପରୁ ମୁହଁ କାଢି ମେରନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ଏଲିନା ।

"ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବା କଅଣ ଆପଣଙ୍କର ନିହାତି ଜରୁରୀ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ନ ହେଲେ ଚଳିବ ନି ?"

ଏଲିନାର ଏଭଳି ପ୍ରଶ୍ନରେ ମେରନା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା— "ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବା ପାଇଁ ଆଜି ଏତେ ଅନୁମତି ଲୋଡ଼ା କାହିଁକି ? ଭିତରେ ଆଉ କେହି ଅଛନ୍ତି କି ?"

"ନାଁ,—ହଁ, ହଁ, ମିସ୍ ଲେନା ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି । ଆଜି ସକାଳେ ଉପଗ୍ରହର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍‌ମାନଙ୍କର ଏକ ସମ୍ମିଳନୀ ବସିଥିଲା । ମଙ୍ଗଳ-ଗ୍ରହର ଯେଉଁସବୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଗଲା ଓ ଚଳଚିତ୍ର ସବୁ ଉଠାଗଲା, ସେ ସବୁର ଆଲୋଚନା ହୋଇ ଏକ ମିଳିତ ବିବରଣୀ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ଉପଗ୍ରହର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଅନାଇ ବସିଥିବା ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍‌ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେହି ବିବରଣୀଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଭାବରେ ପୃଥିବୀକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯିବ ତାହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ସମ୍ମିଳନୀ ଶେଷହୋଇ ସଭ୍ୟମାନେ ବିଦାୟ ହୋଇ ଗଲେଣି । କେବଳ ମିସ୍ ଲେନା ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି । ବୋଧହୁଏ, ଆଉ କୌଣସି ଏକ ଜରୁରୀ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛି ।"

"ଓଃ, ତାହେଲେ କେବଳ ମିସ୍ ଲେନା ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି ?" ଏତକ କହି ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କ ଅଫିସ ଭିତରକୁ ପଶିବାକୁ ଲାଗିଲା ମେଦିନା ଏଲିନାର କଥାପ୍ରତି ଆଉ ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ । କିନ୍ତୁ କିଛିଦୂର ପଶିଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲା, ସେଥିରେ ତା'ର ମୁଣ୍ଡଠାରୁ ତଳିପା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗରମ ହୋଇଗଲା ।

ଅଫିସ ଗୃହର ମଧ୍ୟସ୍ଥଳରେ ବସିଛନ୍ତି ଆଲେକ୍ସି ତାଙ୍କ ଚେୟାରରେ, ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାଖ ଚେୟାରରେ ବସିଥିଲା ଲେନା । ଲେନାର ଆବରଣବିହୀନ ସରଳ ସୁଗୋଲ ବାହୁ ଦ୍ୱୟ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ବେକ ଚାରିପାଖରେ ବେଢ଼ିଥିଲା ଏବଂ ଲେନା ଝୁଲି ପଡ଼ିଥିଲା—ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ବକ୍ଷ ସହିତ ନିଜର ଲୋଭନୀୟ ବକ୍ଷକୁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଜଡ଼ାଇ ଧରି ।

ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମେରନାର ଦେହ ଗୋଟାସାରା କମ୍ପିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଇସ୍ପାତ ଚଟାଣ ସତେ ଯେପରି ତଳକୁ ତଳକୁ ଦବିଯାଉଛି । ସାରା ଉପଗ୍ରହଟି ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ସତେ ଯେପରି ଘୂରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରୁଛି, ଅକୂଳ ସମୁଦ୍ରରେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାରେ ନୌକା ଦୋହଲିଲା ଭଳି । ଆଉ ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲାନି ତା'ର । ସେ ତରତର ହୋଇ ବାହାରି ଆସିଲା ରୁମରୁ । ମୁଣ୍ଡ ତା'ର ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ସେ ଦୌଡ଼ିଲା ନିଜ କୋଠରୀ ଆଡ଼କୁ । କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶିଯାଇ ଭିତରୁ ଦୁଆର କିଳିଦେଇ ସେ ପଡ଼ିଗଲା ନିଜର ଖଟ ଉପରେ । ଆଖିରେ ଲୁହ ଭରି ଯାଇଥିବାରୁ ସେ କିଛି ଦେଖି ପାରୁ ନ ଥିଲା ।

ସେତେବେଳକୁ କୃଷ୍ଣ ଆକାଶର ଶତଦୀପ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ବୁଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଯିବାକୁ ବସିଥିଲା ସାରା ଉପଗ୍ରହଟିରେ । ଯଦିଓ ଏଠି ରାତ୍ରି ତିନିଘଣ୍ଟାରୁ ଅଧିକ ସମୟ ରହେନି ଓ ପୃଥିବୀର ଗୋଟିଏ ଦିନ ଭିତରେ ଏଠାରେ ତିନିଥର ଦିନ ଓ ତିନିଥର ରାତି ହୁଏ ଏଠାରେ ରାତିର ଆଗମନକୁ ପୃଥିବୀବାସୀ ବିଶ୍ରାମର ସମୟ ରୂପେ କେହି ଅଭିନନ୍ଦନ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

ମେରନା ନିଜ ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି କେତେ କ'ଣ ଆକାଶ-ପାତାଳ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଲେନା ଓ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସେହି ଦୃଶ୍ୟ ଆଖି ଆଗରେ ବାରମ୍ବାର୍ ନାଚି ଉଠୁଥାଏ । ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ରୂପେଲି ପରଦା ଭଳି ଲେନାର ସେହି କଥାଗୁଡ଼ିକ କାନ ପାଖରେ ଶୁଭି ଯାଉଥାଏ । ଥରକୁଥର ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଲୋତକ ସ୍ରୋତ ଅବିରାମ

ଗଡ଼ଚରେ ବହୁ ଶେଯ, ଡକ୍ତର ଅଧରଙ୍କୁ କେତେବେଳୁଁ ଓଡ଼ା କର ସାରିଲଣି, ମେରିନାର ସେ ଆଡ଼କୁ ଖିଆଲ ନାହିଁ । ଭାବନା ପରେ ଭାବନା ଆସି ମନକୁ ଅସ୍ଥିର କର ପକାଉଥାଏ । ସେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା —

"ସେଇଥିପାଇଁ କଣ ଆଲେକ୍ସି ମୋତେ ଏ ଉପଗ୍ରହରେ ଆସିବାକୁ ମନା କରୁଥିଲେ ? ଲେନା ଯେତେବେଳେ ଆସୁଛି, ସେତେବେଳେ ମୋ ଆସିବା କାରଣ କିଛି ଗୋଳମାଳ ସୃଷ୍ଟି କରିବ, ଏଇ ଭୟରେ ସେ କ'ଣ ମୋତେ ଏତେ ଜିଦ୍‌ଧର ନିବର୍ତ୍ତାଉ ଥିଲେ ? ଓଃ, ଏଥର ଜଣା ପଡ଼ିଲା, ତାଙ୍କର ସେହି ଯୁକ୍ତି-ଗୁଡ଼ିକ କେଉଁଥିପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା ।"

ଅଜାଣତରେ ହତାଶାର ଏକ ଖର ନିଃଶ୍ୱାସ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ତା' ମୁହଁରୁ । ପୁଣି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା—

"ହଁ, ନ ହେବ କାହିଁକି ? ଲେନା ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀ, ଏକା ମାନମନ୍ଦିରରେ କାମ କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇବାରେ କ୍ଷତି କେଉଁଠି ? ପୁଣି ଲେନା ସୁନ୍ଦରୀ, ଅବିବାହିତା, ତା'ର ସେ ହସହସ ମୁଖ ଓ ଢଳ ଢଳ ଆଖିରେ କିଏ ଆଶ୍ୱାସ ନ ଦେବ ? ଏଣେ ଆଲେକ୍ସି ସୁନ୍ଦର, ବଳିଷ୍ଠ, ଉଚ୍ଚ କର୍ମରେ ନିଯୁକ୍ତ । ଜୀବନରେ ସେ ଭଳି ଲୋକଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀଭାବରେ ପାଇବାକୁ କିଏ ବା ଲାଳାୟିତା ନ ହେବ ? ଲେନା ଯଦି ଏ ଦିଗରେ ଆଗେଇ ଯାଉଥାଏ, ତେବେ ସେଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି ? ଲେନା ତ ଜାଣିନି ଯେ ମୁଁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏତେ ଭଲ ପାଏ । ଆମ ଭିତର ସମ୍ପର୍କକୁ ମୁଁ ତ କେବେ

ଲେନା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଲେନାକୁ ଦୋଷ ଦେଇ ଲାଭ କଅଣ ? ଲେନା ଯେତେବେଳେ ତା'ର ପ୍ରେମଅର୍ଘ୍ୟ ତୋଳି ଧରିଥିବ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ, ଅଲେସ୍କି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ସିନା ଲେନା ସେ ପଥରୁ କ୍ଷାନ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଅଲେସ୍କି ଯଦି ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାବଶତଃ ସେତିକ କରି ପାରି ନ ଥାନ୍ତି ଏବଂ ଲେନା ଯଦି ସେ ଦିଗରେ ବେଶୀ ଆଗେଇ ଯାଇଥାଏ, ତେବେ ତା'କୁ ଦୋଷଦେଇ ଲାଭ କଅଣ ? ଏହାକୁ ମୋ ନିଜର ଭାଗ୍ୟ ଫଳ ବୋଲି ନ ଭାବିବି ବା କାହିଁକି ? ଲେନା ଓ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଭିତରେ ଯଦି ଏହି ପ୍ରେମ ଖୁବ୍ ଗାଢ଼ତର ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା, ତେବେ ମୁଁ ଆଜି କ'ଣ ସେମାନଙ୍କୁ ସେଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥାନ୍ତି ?"

ଏହି କଥା ଭାବୁଁ ଭାବୁଁ ପୁଣି ଆଉ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ମେରିନାର ମନରେ ଉଠିଲା, "ଅଲେସ୍କି ଯଦି ଲେନାକୁ ପ୍ରକୃତ ଭଲ ପାଉଥାନ୍ତେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ପ୍ରେମ ଯଦି ଖୁବ୍ ଗାଢ଼ତର ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ଲେନାର ସେଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଅଲେସ୍କି ତ ତାହାକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଧରିଥାନ୍ତେ ? କିନ୍ତୁ ତା' ପରିବର୍ତ୍ତରେ ଲେନା କେବଳ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ କୋଳରେ ଝୁଲିପଡ଼ିଥିଲା କାହିଁକି ? ଲେନା ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଦୁର୍ବଳ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା, ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ତା'ପ୍ରତି ପୂର୍ବରୁ କିଛି ଦୁର୍ବଳତା ଥିଲେ, ସେତ ଆହୁରି ଆଗେଇଯାଇ ଯାଇଥାନ୍ତେ ! ତାହେଲେ କ'ଣ ?"

ଏହିଭଳି ଶତଶତ ପ୍ରଶ୍ନର ବିରାଟ ଗୋଲକଧନ୍ଦା ଭିତରେ ମେରିନା କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ନ ପାରି ପ୍ରଶ୍ନରୂପକ

ସାଗରରେ ଥଳ କୂଳ ନ ପାଇ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ଭାସିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହଠାତ୍ ଦୁଆରେ କାହାର୍ ଠକ୍ ଠକ୍‌ରେ ଶବ୍ଦ ମେରିନାର ତନ୍ଦ୍ରାର ଖିଅ ଛିଣ୍ଡିଗଲା । ସେ ଆଖିରୁ ଲୁହଟକ ପୋଛିଦେଇ ଦୁଆର ଖୋଲିଦେଲା । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ଲେନା । କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି କହିଲା—

"ମୁଁ ଏଲିନାଠାରୁ ଶୁଣିଲି ତୁମେ ଅଲେସ୍ତିଙ୍କୁ ଦେଖାକରିବାକୁ ଯାଇ ଫେରି ଆସିଲ ? ମୁଁ ଭିତରେ ଥିଲି ବୋଲି ତୁମର କ'ଣ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲା ଭଉଣୀ ? କଲିଙ୍ଗବେଲ୍ ଟିପିଥିଲେ ତ ମୁଁ ବାହାରି ଆସିଥାନ୍ତି ।"

ମେରିନା ନିଜ ହୃଦୟର ବେଦନାକୁ ଚପାଇ ମୁହଁରେ କୃତ୍ରିମ ହସ ଫୁଟାଇ କହିଲା, "ନାଇଁ ଭଉଣୀ, ମୁଁ ପଶି ଯାଉଥିଲି, ହଠାତ୍ ଦୁଆର ମୁହଁ ପାଖରେ ମୋର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ଯେ ମୁଁ ଯେଉଁ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କ ସହିତ କଥାବର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି, ତତ୍‌ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାଗଜପତ୍ର ମୋ ରୁମରେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛି । ତେଣୁ ଭିତରକୁ ନ ଯାଇ ଦୁଆରୁ ଫେରି ଆସିଲି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ-ଯିବାପାଇଁ । ଆସି ରୁମ୍‌ରେ ପଶିଛି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ମୋ ଆଖିଟା କାହିଁକି ଭାରି ଜୋରରେ କୁଣ୍ଡାଇ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ତ ସେତିକି ବେଳୁ ବାଛଣାରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ।"

"ମୋର ଆଜି ଠିକ୍ ସେଇ ଅବସ୍ଥା ହେଲା ଭଉଣୀ । ଡିରେକ୍-ଟରଙ୍କ ଅଫିସରେ ଆଜି ଆମ ସମ୍ମିଳନୀ ସରିଯିବା ପରେ, ମୁଁ ବାହାରି

ଅସୁଥିଲି, ହଠାତ୍ ମୋ ଆଖିରେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ପଡ଼ିଗଲା ଭଳି ଲାଗିଲା । ମୁଁ ଅଉ ବାହାର ଅସି ନ'ପାରି ସେଇ ଚେୟାରରେ ବସିପଡ଼ି ଆଖି କୁଣ୍ଡାଇ ହେବାକୁ ଲାଗିଲି । ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନେ ଅଫିସକକ୍ଷରୁ ବାହାରି ଗଲେଣି । ଆଲେକ୍ସି ଦୌଡ଼ି ଅସିଲେ । ସେ ମୋ ଆଖି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଓଲଟାଇ ଶେଷରେ ମୋ ଆଖିରେ ଗୋଟାଏ ଆଖିବାଳ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ତାକୁ ବାହାର କରି ଅଣିଲେ । ଓଃ, କି କଷ୍ଟ, କି ମର୍ମନ୍ତୁଦ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିକକ ? ସେ ଯଦି ତାହା ବାହାର କରି ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତେ, ତେବେ ମୁଁ ଏତେବେଳକୁ ମରଯାଇ ସାରନ୍ତିଣି ଭଉଣୀ ।

"ଓଃ, ମୁଁ ତୁମକୁ କ'ଣ କହିବାକୁ ଅସି କ'ଣ କହିଯାଉଛି ଜାଣିପାରୁନି । ମୁଁ କାହିଁକି ଅସିଥିଲି, ଜାଣିଛ ମେରିନା ?"

ମେରିନା ଲେନାର କଥା କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି ବଲବଲ କରି ତା ମୁହଁକୁ ଅନାଇ ରହିଲା ।

ଲେନା ମୁଖରେ ଏକ ମନମତାଣିଆ ହସ ଫୁଟାଇ କହିଲା, "ହଁ, ମୁଁ ଆଜି ଅସିଥିଲି ତୁମକୁ ଜଣାଇ ଦେବାପାଇଁ ସେ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବୁଧଗ୍ରହକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯିବ । ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହ ଭଳି ଏହି ଗ୍ରହଟି ମଧ୍ୟ ସାରା ପୃଥିବୀର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରୁଛି, ଏହି କେତେ ଦିନ ଭିତରେ । ସେଇ ଗ୍ରହଟିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାପାଇଁ ଆଜି ତୁମେ ଯିବଟି କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ?

ମେରିନା ଲେନା ସହିତ କଥା କହୁଥିଲା ସତ, କିନ୍ତୁ ତା' ମନ ମୋଟେ ନ ଥିଲା କଥାରେ । ତା'ର ମନ ଯାଇ କେଉଁ ଦୂର

ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଯେ ଘୂରି ବୁଲୁଥାଏ, ତା'ର ଇୟତ୍ତା ନ ଥାଏ । ହଠାତ୍ ସେ ପ୍ରକୃତସ୍ଥ ହୋଇ କହି ପକାଇଲା —

"ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ଯିବି ଲେନା । ମୋତେ ଟିକିଏ ଡାକି ନେଇଯିବ ଆଜି ଭଉଣୀ ।"

"ହେଉ, ମୁଁ ଯାଉଛି ମେରନା । ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଆସିବି ଡାକି ନେବାପାଇଁ । ବୁଧଗ୍ରହକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଆଜି ସାରା ପୃଥିବୀରେ ବିରାଟ ଉତ୍ସୁକତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।ଆମେ ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ସେହି ବୁଧଗ୍ରହ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗବେଷଣା ଚଳାଇବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଛୁଁ । ଆକାଶର ଗ୍ରହ ଓ ନକ୍ଷତ୍ର ଆଦିଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାପାଇଁ ଆମେ ଯେଉଁ ସୁବିଧା ସ୍ଥାନ ପାଇଛୁଁ ସେଭଳି ସ୍ଥାନ ପୃଥିବୀରେ ମଧ୍ୟ ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ଆମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଫଳଦ୍ୱାରା ସାରା ପୃଥିବୀର ବୁଧଗ୍ରହ ଗବେଷଣା ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବ, ଏଥିରେ ତିଳେ ମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତୁମେ ଜାଣି ନ ମେରନା, ବର୍ତ୍ତମାନ ପୃଥିବୀ ସାରା ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନବିତ୍‌ମାନେ ଏହି ଗ୍ରହଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାପାଇଁ କିପରି ସଜବାଜ ହେଲେଣି । ଆସନ୍ତା ୧୯୫୭ ମସିହା ମେ ମାସ ୬ ତାରିଖ ଦିନ ଏହି ଗ୍ରହଟି ପୃଥିବୀ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରିବ ବୋଲି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତତ୍ପରତା ଟିକିଏ ବେଶୀ । ବୁଧର ଏହିଭଳି ଗତି ପ୍ରତି ଶହେବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ତେରଥର ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଥରଟିର ବିଶେଷତ୍ୱ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ବୋଲି ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଗୁଞ୍ଜନ ଖେଳିଯାଇଛି । ବୁଧଗ୍ରହ ଏକ ଛୋଟଗ୍ରହ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟର ନିକଟତମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏବଂ ଏହା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପାଖରେ ୮୮ ଦିନରେ ଥରେ ଲେଖାଏ ଘୂରି ଆସୁଥିଲେହେଁ

ଏହି ଗ୍ରହଟି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ଉତ୍ସୁକତା ପ୍ରକାଶ ପାଉଛୁ ଆଉ ଏକ କାରଣରୁ । ତୁମେ ଜାଣିଥିବ "ମେରନା, ଏହି ଗ୍ରହଟିର ବିଚିତ୍ରତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ । ଏହାର ଗୋଟାଏ ମୁହଁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ଓ ଅନ୍ୟ ମୁହଁଟି ସର୍ବଦା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ବିପରୀତ ଦିଗକୁ ରହିଥାଏ । ଫଳରେ ଏହି ଗ୍ରହଟିର ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଚିର ଆଲୋକ ଓ ବିପରୀତ ପାଖରେ ଚିର ଅନ୍ଧାର ବିରାଜି ଥାଏ । ଏହି ହେତୁରୁ ଯେଉଁ ପାଖରେ ଚିର ଆଲୋକ ସେହି ପାଖଟି ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ତପ୍ତ ଓ ବିପରୀତ ପାଖଟି ଅତ୍ୟଧିକ ଥଣ୍ଡା । ଏହି ବିଷୟଟି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ମନରେ ବେଶ୍ କୌତୁହଳ ଉତ୍ପାଦନ କରି ଆସିଛି । ବୁଧଗ୍ରହରେ ବେଳେ ବେଳେ ଖୁବ୍ ଝଡ଼ ହେବାର ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ଝଡ଼ର କାରଣ ତାହା ମଧ୍ୟସ୍ଥିତ କେତେକ ଆଗ୍ନେୟଗିରି ବୋଲି ଜଣା ଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ସେଥିରେ ଏକମତ ହୋଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି । ଆମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ବର୍ତ୍ତମାନ ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ସେହି କାରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଜାଣିବା । ଏହି ଗ୍ରହଟିରେ ଜୀବଜଗତ ଥିବାର କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳି ନ ଥିବାରୁ ଆମେ କେବଳ ସେତିକି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବୁଁ । ଆମକୁ ଆଜିଠାରୁ ୧୯୫୭ ମସିହାର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଦିଗରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆମେ ଯଦି ସେହି ଝଡ଼ର ସଠିକ୍ କାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ପାରୁଁ, ତେବେ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନରେ ଏହା ଏକ ଅତି ବଡ଼ ଅବିଷ୍କାର ବୋଲି ପରିଗଣିତ ହେବ । ହେଉ ମନେ ରହିଲା ମେରନା, ନିଶ୍ଚୟ ଆଜି ଯିବ ମୋ ସହିତ ।" କହିସାରି କହି ଟେଲିନା କୋଠରିରୁ ବାହାରି ଆସିଲା ।

× × ×

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ରହିବା ମେରିନା ପକ୍ଷରେ ଏକରକମ ଦୁର୍ବିସହ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଜଣ ହୋଇଥାଏ କେଜାଣି, ଏଇ କେତେଦିନ ଧରି ଉପଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କ ଦେଖା ମୋଟେ ମିଳୁ ନ ଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲେ ସେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ କିମ୍ବା ଏକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ଲିପ୍ତ, ଯଦି କଦବା କେମିତି କାହାସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି, ତେବେ ସେ ହେଉଛି ସହକର୍ମୀ ଲେନା । ଆଲେକ୍ସି କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି, ତାହା ଲେନା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନେ କେହି ଜାଣିପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି, ଏପରିକି ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଏଲିନା ବି ନୁହେଁ । ଦିନର ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ଭିତରୁ ଆଲେକ୍ସି କେତେବେଳେ ଲେନା ସହିତ କେତେବେଳେ ବା ଏକାକୀ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର କେଉଁ ନିର୍ଜ୍ଜନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ସେ କଟାଉଥାନ୍ତି, ତାହା ଜାଣିବା ମେରିନା ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ । ଇତିମଧ୍ୟରେ କେହି ଯଦି ଉପଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କୁ ଭେଟିଛୁ, ତେବେ ତାଙ୍କୁ ବଡ଼ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲାଭଳି ସେ ଅନୁଭବ କରୁଛୁ ।

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ସହିତ ଏଇ କେତେଦିନ ଭିତରେ ଯଦି କେହି ଅଧିକ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଥାଏ ତେବେ ସେ ହେଉଛି ଏକା ଲେନା । ଲେନା ସହିତ ଆଲେକ୍ସି ବେଶ୍ ଖୋଲଖୋଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି । ଯେତିକି ସମୟ ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ବାହାରେ ରହନ୍ତି, ସେତିକି ସମୟ ସେ ଲେନା ସହିତ ନାନା ଗୁରୁତର ଆଲୋଚନାରେ କଟାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏଭଳି ରହସ୍ୟଜନକ ବ୍ୟବହାରରେ ଉପଗ୍ରହର

ଅନେକେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । କେତେକ ଏହି ରହସ୍ୟଜନକ ବ୍ୟବହାରକୁ ସନ୍ଦେହ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ଛାଡ଼ ନ ଥାନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟମାନେ ସନ୍ଦେହ କରନ୍ତୁ ବା ନ କରନ୍ତୁ, ମେରିନା ବଡ଼ ସନ୍ଦେହୀ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ ଏ ଦୁହିଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ରହସ୍ୟଜନକ ବ୍ୟବହାରରେ । ଦିନ ପରେ ଦିନ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଅତି ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ମେରିନା ଆଖି ଆଗରେ ବଡ ଆକାର ଧାରଣ କରି ଠିଆ ହେଉଥାଏ । ସେଦିନ ଦିନ ପୃଥିବୀ ଓ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ଯା ଆସ ପାଇଁ ପଥ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ହେଲା ଓ ସର୍ବପ୍ରଥମ ରକେଟ୍ ଯାନ ପୃଥିବୀରୁ ଜଳ, ଖାଦ୍ୟ,ପୋଷାକ ପତ୍ର ଆଦି ନେଇ ଉପଗ୍ରହରେ ପହଞ୍ଚିଲା, ସେ ଦିନ ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସି ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ନବାଗତ ରକେଟକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ, କେବଳ ମେରିନା କାହିଁକି ଯେ କେହି ଦେଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତେ ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସଂପର୍କର ଘନତା ।

ସେ ଦିନ ଉପଗ୍ରହରେ ଯେତେବେଳେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଥିଲା, ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ବେଶୀ ଖୁସି ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲେ ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସି । ଫିଲ୍ମ ଅଧା ଅଧି ସରିବା ପରେ ସେମାନେ ହଠାତ୍ ଆସି ପ୍ରେକ୍ଷାଳୟରେ ପହଞ୍ଚି କମ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ନଥିଲେ । ତହିଁ ପରଦିନ କ୍ଲବ ରୁମ୍‌ରେ ତୁଷାର ଧବଳ ପୋଷାକରେ ଆଚ୍ଛାଦିତା ହୋଇ ଏଲିନା ଯେତେବେଳେ ତାର ଢଳ ଢଳ ଯୌବନକୁ ଦୋହଲାଇ ବେଲୋଟ୍ ଡାନ୍ସ ଦେଉଥିଲା ସେତେବେଳେ ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସି ପାଖରେ ପାଖରେ ବସି ଆନନ୍ଦରେ କମ୍ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠି ନ ଥିଲେ । ଏହିଭଳି ଉପଗ୍ରହର ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ମନେ ପକାଇ ମେରିନା ଯେତେ ଭାବିବାକୁ

ଲାଗିଲା, ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସି ତା ଆଖି ଆଗରେ ଏକ ଅବିଚ୍ଛେଦ୍ୟ ଯୁଗଳ ମିଳନ ରୂପରେ ସେଠି ଠିଆ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

ଏହି ଚିରନ୍ତନ ଭାବନା ଭିତରେ ବେଳେ ବେଳେ ବହୁପ୍ରକାର ଚିନ୍ତା ଆସି ମେରିନାର ମନକୁ ଦହଲାଇ ଦେଇ ଯାଉଥାଏ । ବେଳେବେଳେ ମନକୁ ଆସୁଥାଏ, "ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କୁ ଯେତେବେଳେ ଏତେ ଭଲ ପାଉଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ କାହିଁକି ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ପ୍ରାଚୀର ଭଳି ଠିଆ ହେବ ? ବରଂ ତାର ସେଠାରୁ ଅପସରି ଯିବା ଉଚିତ୍ । ତେବେ ସେ ଯିବ କୁଆଡେ ? ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ପୃଥିବୀର ସଂଯୋଗ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଠାରୁ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରିଯିବା ସମ୍ଭବପର ହୋଇ ନଥାଏ । ଆଉ ଅଳ୍ପଦିନ ପରେ ଏହା ସମ୍ଭବପର ହେବାର ଆଶା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରିଯାଇ ଆଉ ଲାଭ କଣ ? ସେ କେଉଁ ଆଶାରେ ଯାଇ ଆଉ କାହାକୁ ବା ମୁହଁ ଦେଖାଇବ ?

ସେ ଯାହାର ଆଶାରେ ରାଜଧାନୀ ଛାଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଆସିଥିଲା ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟକୁ, ସେ ତ ଆଜି ହାତରୁ ଖସି ଯାଇଛନ୍ତି । ପୃଥିବୀକୁ ଏ ଭଗ୍ନ ହୃଦୟ ନେଇ ଯାଇ ଆଉ ଲାଭ କଅଣ ? ଯିଏ ଥିଲେ ତା'ର ସ୍ୱପ୍ନ, ତା'ର କଳ୍ପନା, ତା'ର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ଦେବତା, ସେ ଯେ ଆଜି ତାଠାରୁ ବହୁଦୂରରେ । ତେବେ ସେ ଆଉ କେଉଁ ଆଶାରେ ଏହି ଉପଗ୍ରହରେ ବଞ୍ଚି ରହିବ ? ତା'ର ବରଂ ଜୀବନ ବିସର୍ଜ୍ଜନ କରି ଦେବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି ସେ ଆର ଜନ୍ମରେ ତାଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତା ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀରୂପେ ପାଇପାରେ ତେବେ ନିଜକୁ ଧନ୍ୟ ମନେ କରିବ ।" ଏହିପରି ଭାବୁଁ ଭାବୁଁ ମେରିନା ଏକରକମ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଏ ଜୀବନ ତେବେ ସେ ଆଉ କାହାପାଇଁ ରଖିବ ? କେଉଁ ଆଶାରେ ବା ସେ ଏଠାରେ ବଞ୍ଚି ରହିବ ? ଆଉ ଭାବି ପାରିଲାନି ମେରିନା । ଅବାରିତ-ଲୋତକ ସ୍ରୋତ ବହି ଚାଲିଥାଏ ତାର ଗଣ୍ଡଦେଶ ଭେଦ କରି ଠିକ୍ ପହିଲି ଅଷାଢ଼ର ଘନ ବର୍ଷା ଭଳି ।

× × ×

ଏହି ଘଟଣାର କେତୁଦିନ ପରେ । ଦିନେ ରାତରେ ମେରିନାର ନିଦ ଚଟ୍‌କରି ଭାଙ୍ଗିଗଲା । କ'ଣ ଏକ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନରେ ଆଉ ନିଦହେଲାନି । ସେ ଉଠି ବସି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଲାଇବ୍ରେରୀରୁ ଆଣିଥିବା ମେଟ୍ରୋଭିସ୍କିଙ୍କର ଖଣ୍ଡିଏ ଗପ ବହି ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ପଢ଼ାରେ ବି ମନ ଲାଗିଲାନି । ଭାବନା ପରେ ଭାବନା ଆସି ମନକୁ ଅସ୍ଥିର କରି ପକାଇଲା ।

କ'ଣ କରିବ ? ଉପଗ୍ରହରେ ତ ସମସ୍ତେ ସୁପ୍ତ । ଗୋପନୀୟ ଭାବରେ ସାଇ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କ'ଣ ସବୁ ଖୋଲି କରି ପଚାରିବ ? ସେ ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ କୋଠରୀରେ ଥିବେ, ତାର ବା ସ୍ଥିରତା କ'ଣ ? ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କୋଠରୀ ଦୂରରେ । କାଳେ କିଏ ଯଦି ତାକୁ ଦେଖି ପକାଏ, ତେବେ ସେ ଭାବିବ କ'ଣ ?

ପୁଣି ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାବନା ଆସିଲା,—ନାହିଁ, ତା' କରି ଲାଭ ନାହିଁ । କେବଳ ଅପବାଦହିଁ ସାର ହେବ । ତେବେ— ତେବେ—? ମେରିନାର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରିଗଲା ।

ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ସେ ଭାବିଲା, "ତେବେ ଆଉ ଉପାୟ କଅଣ ? ଏହାକୁ ଦୁର୍ବଳ ମନୋବୃତ୍ତିର ପରିଚାୟକ ବୋଲି କହିବା ଭୀରୁତା ଛଡ଼ା ଆଉ କଣ ହୁଏହେଁ ? ଜୀବନର ଆବଶ୍ୟକତା ନେଇ

ଯଦି କେହି କେବେ ସନ୍ଦିହାନ ହୋଇପଡ଼େ, ତେବେ ସେଭଳି ଲୋକ ପକ୍ଷରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ? ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ, ପ୍ରକୃତ ସମସ୍ୟାକୁ ବିଚାର ନ କରି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ନିହାତି ଅସାମାଜିକ ହୋଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଯଦି କେହି ନିଜ ଜୀବନର ସମସ୍ୟାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା, ପୁନରାଲୋଚନା କରି ସମାଧାନର କିଛି ବାଟ ନ ପାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରେ, ତେବେ ଏହାକୁ ବାଞ୍ଛିତ ବୋଲି କୁହା ନ ଯିବ କିପରି ?

ଭାବୁ ଭାବୁ ହଠାତ୍ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ମେରିନା । ସେ ପାଗଳଙ୍କ ଭଳି ଉଠିପଡ଼ି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ନା, ନା, ସେ କଦାପି ତା' କରି ପାରିବନି ।"

ଏତିକି ବେଳେ ମନ ଭିତରେ କିଏ ହସି ଉଠିଲା ଭଳି ତାକୁ ବୋଧ ହେଲା । ସେ ଚୁପ୍ ହୋଇ ଖଟ ଉପରେ ବସି ପଡ଼ି ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମନ ଭିତରେ ପୁଣି ଉଠିଲା ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନର ଝଡ଼ ।—ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲେ କ୍ଷତି କେଉଁଠି ? ସେ ଯଦି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିପାରେ, ତେବେ ଲେନା ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ମିଳନ ତ ଅଧିକ ମଧୁମୟ ହୋଇ ପାରିବ । ନିଜପାଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରି ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରିୟତମ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଇଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ତାର ଉଚିତ ନୁହେଁ କି ?"

କିନ୍ତୁ ମନରେ ପୁଣି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା, ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବ କିପରି ? କୋଠରିର ଝରକାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଝରକା ବାଟେ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ ମୃତ୍ୟୁ ତ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ?

ପୁଣି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମନ ଭିତରେ ଉଠିଲା, ଝରକା ଭାଙ୍ଗି ହେବ କିପରି ? ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପୁଣି ମନ ଭିତରେ ଦେଖାଁ ଉଠିଲା, "କାହିଁକି, ଝରକାର ବୋଲ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଲି ସେଥି ଭିତରେ ଦିଆ ହୋଇଥିବା ରବର ଓ ଫ୍ଲେନେଲଗୁଡ଼ିକୁ କାଟି ପକାଇଲେ ତ ଝରକାଟି ମେଲା ହୋଇଯିବ ।"

କିନ୍ତୁ ଏଇ ଉତ୍ତର ମେଘନାଦ ମନକୁ ପାଇଲାନି, ପୁଣି ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ମନ ଭିତରେ ଦେଖା ଦେଲା ।

"କିନ୍ତୁ ସେ ଝରକା ଯଦି ଖୋଲି ଦିଏ, ତେବେ ସାରା ଉପଗ୍ରହର ବାୟୁ ତକ ବାହାର ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ମିଳାଇଯିବ । ବାୟୁ ଅଭାବରୁ ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତେ ତ ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯିବେ । ଉପଗ୍ରହଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ଲୋପ ପାଇଯିବ । ନା, ନା, ସେ ଏହା କଦାପି କରି ପାରିବନି । ନିଜର ସାମାନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳତା ପାଇଁ ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏତେ ବଡ଼ ଯୋଜନାକୁ କ'ଣ ସେ ନିଃଶେଷ କରିଦେବ ? ସେ ମରିଗଲେ ମଧ୍ୟ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଏହି ଦୁର୍ନାମ ରହିବ ତା' ନାମରେ । ଦେଶର ଶତ କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏହି ଯେଉଁ ବିରାଟ ଉପଗ୍ରହଟି ତିଆରି ହୋଇ ପାରିଛି ସେଇଟି କ'ଣ ତା'ର ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଦୁର୍ବଳତା ପାଇଁ ନଷ୍ଟ ପାଇଯିବ ? ନା, ନା, ତା ହୋଇ ପାରେ ନା ।"

ପୁଣି ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମନରେ ଆସିଲା "ନିଜ କୋଠରୀଟିକୁ ସେ ଯଦି ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି କୋଠରୀର ଝରକାକୁ ଭାଙ୍ଗି ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼େ, ତେବେ

ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପଗ୍ରହର ବାୟୁ ନିଷ୍କାସନରେ ତ କୌଣସି ଅଞ୍ଚ ଅସିବନି । ଯଦିବା କିଛି ସାମାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚ ଅସେ, ଉପଗ୍ରହର ବାୟୁ ପୂରାପୂରି ନିଃଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଇଞ୍ଜିନିଅରମାନେ ତାହା ଜାଣି ପାରିବେ ଓ ସେମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅସି ଏହି ଝରକାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦେବେ ।

ଏତକ ଭାବି ମେରିନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହାତ ଘଣ୍ଟାକୁ ଅନାଇଲା । ପୃଥିବୀ ଅନୁସାରେ ଏଠାରେ ଘଣ୍ଟା ଚାଲୁଥିବାରୁ ଉପଗ୍ରହରେ ଦିନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସକାଳ ହେବାକୁ ଅଡୁରି ଦୁଇଘଣ୍ଟା ବାକି ଥାଏ । ସେତେବେଳକୁ ଉପଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଗାଢ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥିବେ । ତେଣୁ ମେରିନା ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲା । ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ନ ଜଣାଇ ଏଭଳି ଭାବରେ ମୃତ୍ୟୁକୁ ବରଣ କରିବା ଉଚିତ ହେବନି ଭାବି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଲେଖି ବସିଲା ।

ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ଅଲେକ୍ସି,

ମୋର ଶେଷ ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବ । କେତେକ କାରଣ ବଶତଃ ମୁଁ ଆଉ ଏ ଉପଗ୍ରହରେ ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନି । ମୁଁ ତୁମକୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ବହୁବାର କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ କହି ପାରିନି । ଏହା ହୁଏତ ମୋର ହୃଦୟର ଦୁର୍ବଳତା । ତେବେ ଆଜି ମୁଁ ଏ ଉପଗ୍ରହରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମକୁ ସେତକ ଜଣାଇଦେବା ଉଚିତ ମନେ କରୁଛି ।

ପ୍ରିୟ ଅଲେକ୍ସି, ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ, ଲେନିନ ମାନମନ୍ଦିରର କୃତ୍ରିମ ଆକାଶ ତଳେ ଆମେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ

ଅନ୍ତତଃ ଏ ଜୀବନ ପାଇଁ ଭୁଲିଯିବ । ମୁଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତଟି ପାଇଁ ପରଜନ୍ମରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି । ତୁମେ ଏଥିପାଇଁ ମତେ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସୀ ବୋଲି କହିପାର ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ବିଶ୍ବର ନୀତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମୋତେ ଘୃଣା ବି କରିପାର; କିନ୍ତୁ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ, ଆମର ପ୍ରେମ ଯଦି ସତ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ତୁମକୁ ମୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ନ ପାଇଲେ ମଧ୍ୟ ପରଜନ୍ମରେ ଜୀବନର ସଙ୍ଗୀରୂପେ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହେବି ।

ପ୍ରିୟତମ, ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗୀତାପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସାରରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୁର୍ବଳ ମନେ କରୁଛି । ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ନିଜକୁ ତୁଳନା କରି ଦେଖୁଛି ଯେ, ମୁଁ ତୁମର ଯଥାର୍ଥ ଅର୍ଦ୍ଧାଙ୍ଗିନୀ ହେବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତା ନୁହେଁ ।

ତେବେ ବିଦାୟ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ, ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ବିଜୟୀ ଲେନାକୁ ନେଇ ତୁମେ ଯେପରି ସୁଖରେ ସଂସାର କର । ମୁଁ ଆର ପାରିରେ ଥାଇ ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କର ସୁଖମୟ ଜୀବନ ଦେଖି ନିଜେ ସୁଖୀ ହେବି ।

ହଁ, ଉପଗ୍ରହର ଏକ ବିରାଟ କ୍ଷତି କରି ମୁଁ ଚାଲିଯାଉଛି । ତୁମେ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏହି କ୍ଷତିର ଆଭାସ ପାଇବ, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି କୋଠରୀକୁ ଆସି ଝରକାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଉପଗ୍ରହର ଯାହା କିଛି କ୍ଷତି ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ତୁମର ପୂର୍ବ ସ୍ନେହ ସ୍ମରଣ କରି ମୋତେ କ୍ଷମା ଦେବ ।

ଅଟଲେଣ୍ଟି, ମୋର ବିଶେଷ ଅନୁରୋଧ, ମୋର ମୃତ ଶରୀରକୁ ମୋର ପିତାମାତାଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇ ଦେବାକୁ ଭୁଲିବନି । ଇତି ।

ତୁମର ଅତି ସ୍ନେହର

ମେରିନା

ଚିଠିଟି ଲେଖିସାରି ମେରିନା ଥରଥର ହାତରେ ଲଫାଫାରେ ପୂରାଇ ତହିଁ ଉପରେ ଠିକଣା ଲେଖି ଟେବୁଲ ଉପରେ ଥୋଇଲା ଅଟଲେଣ୍ଟିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ଡ୍ରୟର ଭିତରୁ ସ୍କ୍ରୁଡ୍ରାଇଭର ଓ ଛୁରୀ ଆଦି ବାହାରକରି ଆଗେ ନିଜ କୋଠରୀଟିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଉପଗ୍ରହର ଅନ୍ୟ ଅଂଶରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କଲା । ସେଥିପାଇଁ ଉପଗ୍ରହରୁ ନିଜ କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଯେଉଁ ସବୁ ବାଟଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ବନ୍ଦ କରି କୋଠରୀର ଝରକାକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଖୋଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଖୋଲିଲାବେଳେ ହାତ ତା'ର ଥରୁଥାଏ, ମୋଟେ ଥୟ ହେଉ ନ ଥାଏ । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଖର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ସ୍କ୍ରୁ ଖୋଲିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନ ଠିକ୍ ସେଇ ହାରରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । କପାଳରୁ ଝାଳ ବୋହି ଦେହସାରା ଭିଜିଗଲା ।

ଶେଷ ସ୍କ୍ରୁ ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ ଝରକାର ବାୟୁ ରୋଧୀ ରବର ଓ ଫ୍ଲେନେଲ ଆଦିକୁ କାଟି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା କରିଦେଲା । ଶେଷ ସ୍କ୍ରୁଟି ଖୋଲିଛି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ବାୟୁସ୍ରୋତ ସୁ ସୁ ହୋଇ ଘର ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ବାହାରର ବାୟୁଶୂନ୍ୟତା ଓ ଭିତରର ବାୟୁପୂର୍ଣ୍ଣତା ଭିତରେ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ଲାଗିଲା । ତା'ର ଧକ୍କାରେ ମେରିନା ସେହି ଖୋଲାଥିବା

ଝରକା ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା । ନାକ ଉପରେ ଏକ ବିରାଟ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା ବୋହିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଝରକା ପାଖରେ ପଡ଼ିଯିବାରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ତା'ର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଆସିଲା । ଆଖି ଆଗରେ ଶତଶତ ନିଆଁ ହୁଳା ଛୁଟିଗଲା ଭଳି ବୋଧ ହେଲା । ଛାତଉପରେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାର ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ଆଲୋଡନ ମେରିନାକୁ ବୋଧହେଲା ସତେ ଯେପରି ଏକ ବିରାଟ ଚାପ ତା ଉପରେ ଲଦାହୋଇ ରହିଛି । ଏହି ବିରାଟ ଚାପ ହେତୁ ତାର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ତଣ୍ଟି ଶୁଖିଗଲା ଭଳି ବୋଧହେଲା । ଝଲକା ଝଲକା ରକ୍ତ ବାହାରି ଆସି ଝରକାଟିକୁ ଲାଲ ରଙ୍ଗରେ ରଞ୍ଜିତ କରିପକାଇଲା । ଅତ୍ୟଧିକ ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ଓ ନାକଉପରେ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାର ପ୍ରବଳ ଚାପହେତୁ ମେରିନା ହୁଁ ହୁଁ ଚେତାହରାଇ ସେହିଝରକା ଉପରେ ପଡ଼ିରହିଲା । ଜୀବନର ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସଟିକ ବାହାରି ଯିବାକୁ ଆଉ ବେଶୀ ସମୟ ରହିଲାନି ।

—ନଅ—

ଉପଗ୍ରହର ଚିକିତ୍ସାଳୟ । ଦୁଗ୍ଧଫେନନିଭ ଶଯ୍ୟା ଉପରେ ମେଘନାଦଙ୍କ ଅର୍ଦ୍ଧମୃତ ଶରୀର । ଶଯ୍ୟା ଚାରିପାଖରେ ଘେରି ବସିଥାନ୍ତି ଉପଗ୍ରହର ଚିକିତ୍ସକ କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ୍‌, ଡାକ୍ତର ଅଲେକ୍ସି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୁଖିଆ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଖରେ ଅନ୍ଧକାର ଚିହ୍ନ । ଚିକିତ୍ସକ ମେଘନାଦ ମୁହଁ ଉପରେ ଅକ୍‌ସିଜେନ୍‌ ମୁଖା ଥୋଇ ଦୁର୍ବଳ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍‌କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ସ୍ଥିର ଅବସ୍ଥାରେ ରଖିଥାନ୍ତି । ହୃଦ୍‌ଯନ୍ତ୍ରର ଅବସ୍ଥା ଅତୀବ ସାଂଘାତିକ । ଚିକିତ୍ସକ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଏଭଳି ଦୁର୍ଘଟଣାର ବିଶେଷଜ୍ଞ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାବୁଦ୍ଧି ଖରଚ କରି ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମେଘନାଦକୁ ଆଶଙ୍କାଶୂନ୍ୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆଣି ପାରିନଥାନ୍ତି । ସାରା କକ୍ଷଟି ନିସ୍ତବ୍ଧ । ସତେ ଯେପରି ସେଠାରେ କେହି ନାହାଁନ୍ତି । ଚିକିତ୍ସକଙ୍କ ମୁହଁରେ ଅନ୍ଧାର ଓ ହତାଶାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିହ୍ନ । ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭଙ୍ଗ କରି ଅଲେକ୍ସି ପଚାରିଲେ,

"ଡାକ୍ତର କନଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ! ଆପଣ କଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି ? ମେରିନା ଫେରି ଆସିବତ ?"

ଡାକ୍ତର କନଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ଚୁପ୍ । କଣ ବା ଉତ୍ତର ଦେବେ ? ଯେଉଁ ରୋଗୀର ଆରପାରିକୁ ଚାଲି ଯିବା ଆଶଙ୍କା ଶତକଡ଼ା ନବେରୁ ବେଶୀ ତାକୁ ସେ କପରି ଏ ପାରିକୁ ଆଣି ପାରିବେ ? ତେବେ ମଣିଷର ଚେଷ୍ଟାରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ଭାବି ସେ ଲାଗି-ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

ଅଲେକ୍ସି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ନିକଟକୁ ଉଠି ଯାଇ ଅଧୀର ହୋଇ ପଚାରିଲେ, "କଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଡାକ୍ତର ? ଆପଣ ଯେ କିଛି କହୁ ନାହାନ୍ତି ? ଆପଣ ମୋ ଜୀବନ ବିନିମୟରେ ମେରିନାର ଜୀବନକୁ ବଞ୍ଚାନ୍ତୁ ଡାକ୍ତର ।" କହୁଁ କହୁଁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କଣ୍ଠରୋଧ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲେନି । କେବଳ ତାଙ୍କ ଗଣ୍ଡ ଦେଶ ଦେଇ ବହି ଆସିଲା ଲୋତକର ଅବାରିତ ସ୍ରୋତ ।

"ଆପଣ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନ ଡିରେକ୍ଟର ! ମୁଁ ମୋର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ପ୍ରୟୋଗ କରି ମେରିନାକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି । ତେବେ ଚବିଶ୍ ଘଣ୍ଟା ନ ଗଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ କିଛି କହି ପାରୁନି । ମେରିନାର ସଜ୍ଞା ଫେରି ନ ଆସିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ବିଶେଷ ଆଶାନ୍ୱିତ ହୋଇ ପାରୁନି; ଯଥାସାଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।"

ଅଲେକ୍ସି ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ମେରିନାର ଚିଠିକୁ ହାତକରି ତାହାର ଅତ୍ମହତ୍ୟା ଚେଷ୍ଟାକୁ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣା, ବୋଲି

ପ୍ରଚ୍ଛର କରିଦେଇଥାନ୍ତି । ଏପରିକି ଲେନା ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣାର ପ୍ରକୃତ ରହସ୍ୟ ଜାଣି ପାରିନଥାଏ । ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କର ଦୁଇ ଇନ୍‌ଜିନିଅର ବନ୍ଧୁ ଯେଉଁମାନେ ଉପଗ୍ରହର ବାହାର ପଟୁ ଅସି ଫଁରକାକୁ ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ ଓ ମେରିନାର ଅର୍ଦ୍ଧମୃତ ଶରୀରକୁ ଚିକିତ୍ସାଳୟକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେହି ଏ ରହସ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ଅଭାସ ପାଇ ପାରି ନ ଥିଲେ ।

X X X

ଦୁଇଦିନ ପରେ । ମେରିନାର ଚେତା ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫେରି ନ ଥାଏ । ଚିକିତ୍ସକ କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ବେତାର ଜରିଆରେ ପୃଥ୍ବୀର ବଡ଼ ବଡ଼ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରି କରି ଥକି ଗଲେଣି । ମେରିନାର ଚେତା ଫେରାଇ ଆଣିବାରେ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ସମର୍ଥ ହୋଇ ପାରି ନ ଥାନ୍ତି । ଉପଗ୍ରହରେ ଯେତେ ପ୍ରକାର ଆଧୁନିକ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଓ ଔଷଧପତ୍ର ଥିଲା, ସେ ସବୁକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ସେ ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ତଥାପି ମେରିନାର ହୃଦୟ ଓ ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ ଅବସ୍ଥାର କିଛି ମାତ୍ର ଉନ୍ନତ ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ । ଡାକ୍ତର କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ରୋଗୀ ପାଖରେ ବସି ରହିଥାନ୍ତି । ଅଲେକ୍ସି ଓ ଲେନା ମଧ୍ୟ ମେରିନାକୁ ଛାଡ଼ିଯାଇ ପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି ।

ରାତି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ହେବ । ଶେଯ ଗୁଡ଼ିପାଖରେ ତିନିଜଣଯାକ ମେରିନାର ରକ୍ତହୀନ ଶୁଷ୍କ ମୁଖ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ବସିଥାନ୍ତି । ଡାକ୍ତର ପ୍ରତି ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍‌ରେ ନାଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଥରେ ପରୀକ୍ଷା କରୁଁ କରୁଁ ହଠାତ୍ କ୍ଷଣ

ଅନୁଭବ କରି ସେ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ସେ ଅତୁରି ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ମେରିନାର ନାଡ଼ିକୁ ଅତୁରି ଥିକଏ ଭଲ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା-କଲେ । ଗ୍ରହୁଁ ଗ୍ରହୁଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଯନ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ମେରିନାଙ୍କର ଗୋଟାସାରା ଦେହକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବାରେ ଲାଗିଗଲେ । ଖୁବ୍ କ୍ଷୀଣ ଭାବରେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମେରିନାର ନାଡ଼ି ଚାଲିବା ଦେଖି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ମନରେ ନୂତନ ଆଶାର ସଞ୍ଚାର ହେଲା ।

ସେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ କହି ପକାଇଲେ, "ଦେଖନ୍ତୁ ଡିରେକ୍ଟର, ମେରିନାଙ୍କର ନାଡ଼ି ଏଥର ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । ଅବସ୍ଥା ଏଥର ଭଲ ଆଡ଼କୁ ଗତି କରିବ ବୋଲି ଆଶା । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଆଶା ନିଶ୍ଚୟ ଫଳବତୀ ହେବ । ଆପଣ ଏଥର ଯାଆନ୍ତୁ ଥିକଏ ଶୋଇବେ । ମିସ୍ ଲେନା ବି ଯାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ ଏଠାରେ ବସି ରହୁଛି । ଆପଣମାନେ ଆଉ କେତେ କ୍ଷଣ ଅପେକ୍ଷା କରିବେ ଏଠି ?"

ଚିକିତ୍ସକଙ୍କର ଏହି ଉକ୍ତିରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମନ ନାଚି ଉଠିଲା । ସତେ ତାଙ୍କ ମେରିନା ଫେରି ଆସିବ, ଏକଥା ଭାବି ସେ ଆନନ୍ଦରେ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଲେ । ତେଣୁ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ମେରିନାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି ବା କିପରି ? ଚିକିତ୍ସକ ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ କେବଳ ଲେନାଙ୍କୁ ହିଁ ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ରାତି ପାହିବାକୁ ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ବାକି । କକ୍ଷର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବଙ୍କ ଉତ୍ତପ୍ତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କିରଣର ହାସ୍ୟଚ୍ଛଟାରେ ପୂରି ଉଠିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଘଣ୍ଟା ଅନୁଯାୟୀ ରାତି ପାହି ନ ଥିବାରୁ ଉପଗ୍ରହରେ ବିଶେଷ ଲୋକ କୋଳାହଳ ନ ଥାଏ । ଆଲେକ୍ସି ଓ ଚିକିତ୍ସକ ଇତିମଧ୍ୟରେ

ରାତସାରା ଉଜାଗର ହୋଇ ଚେୟାର ଦୁଇଟିରେ ଟିକିଏ ଢୁଳାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ । ହଠାତ୍ ଆଲେକ୍ସି ଚମକିପଡ଼ି ମେରିନାକୁ ଅନାଇଲେ । ମେରିନାର ମୁଣ୍ଡ ଟିକିଏ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିବାର ଦେଖି ସେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ହଲାଇଦେଲେ । ମେରିନାକୁ ସାମାନ୍ୟ ଇତଃସ୍ତତଃ ହେବା ଦେଖି ଡାକ୍ତର କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ଉଠିପଡ଼ି ବଡ଼ ଅଶାନ୍ୱିତ ହୋଇ ତାହାର ବାହୁରେ ଗୋଟିଏ ଇନ୍‌ଜେକ୍‌ସନ୍ ଫୋଡ଼ିଦେଲେ । ମେରିନା ଇନ୍‌ଜେକ୍‌ସନ୍ କଷ୍ଟରେ ସାମାନ୍ୟ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ନିଜର କୃତକାର୍ଯ୍ୟତାରେ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଡାକ୍ତର କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ କହିଲେ, "ମେରିନା ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଫେରି ଆସିବ, ଡିରେକ୍‌ଟର ନିଶ୍ଚୟ ଫେରି ଆସିବ । ଆଉ ଭୟ ନାହିଁ ଆମର ।"

କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭଙ୍କର ଏଇକଥା କେତେ ପଦରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ହୃଦୟ ଆନନ୍ଦର ଉଚ୍ଛ୍ୱାସରେ ନାଚି ଉଠିଲା ।

"ଓଃ, ପାଣି"—ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କଲା ମେରିନା ।

ଆଲେକ୍ସି ଗୋଟାଏ ଗିଲାସରେ ପାଣି ନେଇ ମୁହଁରେ ଦେଲେ ଓ ଉତ୍ସୁକ ନୟନରେ ଅନାଇ ରହିଲେ ମେରିନା ଆଡ଼େ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ଖୋଲିଲା ମେରିନା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ତା' ଆଖିକୁ କିଛି ଦିଶିଲା ନି । ସବୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ସତେ ଯେପରି ଘୂରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

"ଓଃ, ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ?" ଅତି ନିମ୍ନ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲା ମେରିନା ।

କନଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ମେରନା ଉପରକୁ ଝୁଁକି ପଡିଲେ । ମେରନାର ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉଁସି ଆଉଁସି କହିଲେ, "ତୁମେ ଆମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ମେରନା ।"

"ଏଁ, ଉପଗ୍ରହ ? କିଏ ତୁମେ ? ଡାକ୍ତର ? ତୁମେ ଯେ ଏଠାରେ ? କ'ଣ ମୋର ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇନି ?

"ନାଇଁ ମେରନା, ତୁମେ ଯେ ଅଳ୍ପକେ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲ ?"

"ଉପଗ୍ରହର କିଛି କ୍ଷତି ହୋଇନାହିଁ ତ ଡାକ୍ତର ?"

"ନାଇଁ ଉପଗ୍ରହର କିଛି କ୍ଷତି ହୋଇ ନି ।"

ଏଇ ସମୟରେ ତର ତର ହୋଇ ପଶି ଆସୁଥିଲେ ଲେନା । ଅଲେକ୍ସି ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ଇସାରା ଦେଲେ ରୁମ ଭିତରକୁ ନ ଆସିବା ପାଇଁ ।

"ଏଠାରେ ତ ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି ଡାକ୍ତର ।" ଡାକ୍ତରଙ୍କ ଆଡକୁ ମୁହଁ କରି ପଚାରିଲେ ମେରନା । ଡାକ୍ତର ଈଷତ୍ ହସି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ । ତାଙ୍କଠାରୁ ଇସାରା ପାଇ କହିଲେ, "ନାଇଁ ଏଠାରେ ତ ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି । ତୁମେ କ'ଣ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?"

ମେରନା ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କିଛି ପଚାରିବାର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ଡାକ୍ତର ଶୁଣିବା ଇଚ୍ଛାରେ ମେରନା ଉପରକୁ ଝୁଁକି ପଡ଼ିଲେ ।

"ଅଲେକ୍ସି କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି, କହି ପାରିବ ? ଲେନା ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ? ସେମାନେ କ'ଣ ମୋ କଥା ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ।"

"ହଁ, ଉପଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେତ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି ? ଅଲେସ୍କି ଓ ଲେନାଙ୍କୁ କ'ଣ ଡାକି ପଠାଇବି ?"

"ନାଇଁ, ନାଇଁ ଡାକ୍ତର । କାହାରିକୁ ଡାକିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ପାରିବି ନା ।"

ମେରିନାର ଏଭଳି ଉତ୍ତରରେ ଅଲେସ୍କି ହସି ଉଠିଲେ । ମାତ୍ର ନ ହସିବାପାଇଁ ଡାକ୍ତର ମୁହଁରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଦେଖାଇ ଇସାରା ଦେଲେ ।

× × ×

ମେରିନା ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ତେବେ ଶାରୀରିକ ଦୁର୍ବଳତା ଯାଇ ନ ଥିବାରୁ ଚିକିତ୍ସକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମତେ ସେ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ । ଶେଯରୁ ଉଠି ଚଲାବୁଲା କରିବା ଏକବାର ମନା । କନ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନୋଭଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାନି ଚଳିବାକୁ ମେରିନାର ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିରହିବା ଛଡ଼ା ତାର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନଥିଲା । ସମୟ କଟାଇବା ପାଇଁ ବିଛଣା ଦୁଇପାଖରେ କେତେ ପ୍ରକାର ଉପନ୍ୟାସ ଓ ଗଳ୍ପପୁସ୍ତକ ଥୁଆ ହୋଇଥାଏ । ମେରିନା ବାମପାଖ ବହିଥାକରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଚକଚକିଆ ମଲାଟ ଥିବା ବହି କାଢ଼ିଆଣି ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଦେଖିଲା ବହିଟି ହେଉଛି ଅଲେକଜାଣ୍ଡ୍ରର ମୋରୋଜୋଭ୍‌ଙ୍କ ଲିଖିତ ଏକ ଗଳ୍ପପୁସ୍ତକ । ମଲାଟ ଉପରେ ଥିବା ତ୍ରିରଙ୍ଗ ଚିତ୍ରଟିକୁ ଦେଖି ସେ ବଡ଼ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ପୁସ୍ତକର ମଲାଟ ଉପରେ ଦୁଇଟି ଯାତ୍ରୀ, ଜଣେ ପୁରୁଷ ଓ ଆଉ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ । କି ସୁନ୍ଦର ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରୀତ-ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ-ବଦନ । ଶାନ୍ତ ତୃପ୍ତିରେ ସେମାନଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରୁ ଝରି ପଡୁଛି ଆନନ୍ଦର

ଅମୃତ ଧାର । ଅହା, ଏ ଦୁହେଁ ବାସ୍ତବିକ୍ କେଡ଼େ ସୁଖୀ ନୁହନ୍ତି ? ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗ୍ରହର ଲୋକଭଳି ଜଣାପଡୁଥାନ୍ତି । ଧୀରେ ଧୀରେ ମେରିନାର ମୁହଁରୁ ଏକ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ବାହାରି ଆସିଲା ସେଇ ଶବ୍ଦକୁ ଅନାଇଁ ଅନାଇଁ । ହଠାତ୍ କାହାର ଉଷ୍ମ ସ୍ପର୍ଶରେ ମେରିନା ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ମୁହଁ ବୁଲାଇ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଅଲେକ୍ସି ତା' ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ବସି ତା ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲାଉଛନ୍ତି ।

ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଦେଖି ମେରିନା ହଠାତ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଗଲା । ଅଲେକ୍ସି ତାକୁ କଣ ପଚାରିବେ, ସେ କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ଭାବି ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାର ଏତେବଡ଼ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଅଲେକ୍ସି ତାକୁ କଣ ଯେ କହିବେ, ସେ ଭାବି ପାରିଲାନି । ପୁସ୍ତକର ମଲାଟ ଉପରୁ ତା ଚିନ୍ତାସ୍ରୋତ ବାହାରିଆସି ଘୂରି ବୁଲିଲା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶ୍ନ ରାଜ୍ୟ ଭିତରେ । ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଦେହ ତାର ଶୀତେଇ ଉଠିଲା ।

"ତୁମେ ମୋତେ ଏତେ ଭୁଲ ବୁଝିବ ବୋଲି ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି ମେରିନା । ତୁମ ମନର ବେଦନା ମୁଁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଧରିପାରିଥିଲେ ଆଜି ତୁମର ଅବସ୍ଥା ଏପରି ହୋଇନଥାନ୍ତା ।"

କହୁଁ କହୁଁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଆଖି ଛଳଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠରେ ସେ କହି ଚାଲିଲେ, "ଲେନା ସହିତ ତୁମେ ମୋର ଯେଉଁ ସମ୍ପର୍କ ଆଶଙ୍କା କରୁଥିଲ, ସେଇଟା ତୁମର ଭୁଲ୍ ମେରିନା । ଲେନାକୁ ଦକ୍ଷସହକାରୀ ଭାବରେ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରିପାରେ; କିନ୍ତୁ ତୁମ ସ୍ଥାନରେ ତାକୁ ବସାଇବାକୁ ମୁଁ କେବେ ସାହସ କରି ପାରେନା । ଲେନା ମୋତେ ଭୁଲ୍ ବୁଝି ବହୁଦୂର ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲା ସତ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତାକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଛି । ଏ

ହୃଦୟରେ ତୁମ ଛଡ଼ା ଆଉ କାହାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ତୁମକୁ ମୁଁ ବହୁକଷ୍ଟ ଦେଇ ନିଜକୁ ଦୋଷୀ ମଣୁଛି । ମୋତେ କ୍ଷମାକର ମେରନା, ମୋତେ ଆଉ ଭୁଲ୍ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା ।"

ଏତିକ କହି ଲୋତକପୂର୍ଣ୍ଣ ନୟନରେ ଆଲେକ୍ସି ମେରନାର ହାତଧରି ପକାଇଲେ ।

"ହାଁ, ହାଁ, ଏ କଣ କରୁଛ ତୁମେ ?" ମେରନା ବହିଠାକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ଉଠିବସି କହିଲା, "ତୁମକୁ ଅଜ ମୁଁ ଯେଉଁ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି, ସେଥିପାଇଁ ମୋତେ କ୍ଷମାକରି ପାରିବ ଆଲେକ୍ସି ?"

"ଦୂର୍, ପାଗଲି, ତୁମେ କ'ଣ ଯେ କହୁଛ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି । ତୁମକୁ ମୁଁ ପୁଣି କ୍ଷମା ଦେବି ?"

"ମୁଁ ତ ସାରା ଉପଗ୍ରହକୁ ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ କରାଇ ଦେଇଥିଲି । ଏହା ଏକ ବିରାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ରୋହ ଅପରାଧ ନୁହେଁ କି ?"

"ହୁଁ, ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ରୋହ ଅପରାଧ !" କୃତ୍ରିମ ଗମ୍ଭୀରତା ଫୁଟାଇ ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ହେଉ, ତା'ହେଲେ ବିଚାର କରାଯିବ ଆଜି ତୁମ ଦୋଷ । ତୁମେ ଯଦି ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ତେବେ ଦଣ୍ଡ ପାଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ତ ?"

"କି ଦଣ୍ଡ ଦେବ ମୋତେ ଆଲେକ୍ସି ? ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ? ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ଯେ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରୁ କେଉଁ ଦିନରୁ ଉଠିଗଲାଣି ।"

"ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡଠାରୁ ଅଧିକ କଠିନ ଦଣ୍ଡ ଯେ ଏଠି ଅଛି ମେରନା ।"

"ଅତୁର କଠିନ ଦଣ୍ଡ ? ସେ କି ଦଣ୍ଡ ଶୁଣେ ?"

"ବିଚାରାଳୟରେ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିପାରିବ ମେରିନା", ଏତିକି କହି ଅଲେକ୍ସି ଉଠିପଡ଼ୁଥିଲେ । ହଠାତ୍ ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କୋଟକୁ ଟାଣି ଧରି ଅଟକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ଏବଂ ତାଙ୍କ କୋଳ ଭିତରେ ମୁଣ୍ଡରଖି ଅତୁର ଟିକିଏ ଗେହ୍ଲେଇ ହୋଇ କହିଲା, "କିଏ ଲେନା ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ? ତୁମେ ଯେ ଆଜି ଏତେ ତରତର ?"

"ଏଁ, ଲେନା ? ଲେନା ଲେନା ହୋଇ ତୁମେ ପାଗଳ ହୋଇଯିବ ବୋଧହୁଏ ।" ଏତିକି କହି ସେ ମେରିନାର ମୁହଁକୁ ଦୁଇହାତ ପାପୁଲି ଭିତରେ ଧରି ହଲାଇ ଦେଲେ । ମେରିନା ସେହି ହଲାଇବା ଭିତରେ ନିଜକୁ ପୂରାପୂରି ଭୁଲିଯାଇ ଆଖି ବୁଜି ଦେଇଥିଲା । ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ସେହି ସ୍ନେହ ଭିତରେ ଏକ ଅପୂର୍ବ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଆନନ୍ଦ ।

× × ×

"ମେରିନା, ଶୁଣିଲଣି, ତୁମ ଦେହ ଖରାପ ହୋଇଛି ବୋଲି ଶୁଣି ତୁମ ବାପା ତୁମକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ।" କହୁଁ କହୁଁ ପଶିଆସିଲେ ଆଲେକ୍ସି ଚିକିତ୍ସାଳୟର କୋଠରି ଭିତରକୁ ।

"ଆଁ, ବାପା ଦେଖିବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ?" ଚମକି ପଡ଼ିଲା ମେରିନା, "କ'ଣ ଏଠାକୁ, ଏ ଉପଗ୍ରହକୁ ?"

"ନା ନା, ସେ କ'ଣ ଏଠାକୁ ଆସି ପାରିବେ ? ସେ ତଳ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ସେଠାରୁ ତୁମ ସହିତ

ଟେଲିଭିଜନ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦେଖାକରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ତୁମେ କ'ଣ ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇପାରିବ ?"

"ଯାଇ ପାରିବିନି କାହିଁକି ? ନିଶ୍ଚୟ ଯାଇ ପାରିବି ।" କହୁ କହୁ ହଠାତ୍ ଖଟ ଉପରୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ମେରିନା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ସିଧାସିଧା ସେ ଦୌଡ଼ିଗଲା ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷ ଆଡ଼େ । ଦୁର୍ବଳତା ଯାଇ ନଥିବାରୁ ମେରିନା ଧାଇଁଲାବେଳେ ଟଳମଳ ହେଉଥାଏ, ସତେ ଯେପରି ପଡ଼ିଯିବ କେଉଁଠି । ମେରିନା କାଳେ ପଡ଼ିଯିବ, ଏହି ଭୟରେ ଅଲେକ୍ସି ଧାଇଁଲେ ତା ପଛରେ ।

ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷରେ ଉପଗ୍ରହର ଅପରେଟର ମାନମନ୍ଦିରର ଅପରେଟର ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଲାଗିଯାଇଥାନ୍ତି । ଉପଗ୍ରହରେ ସେମାନେ କିପରି ଆନନ୍ଦରେ ଦିନ କଟାଉଛନ୍ତି, ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର କିପରି ସବୁ ଅପୂର୍ବ ଅନୁଭୂତି ହେଉଛି, ଉପଗ୍ରହର ଚାରିପାଖରେ କିପରି ଶହଶହ ଉଲ୍‌କା ଘୂରି ବୁଲୁଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କିପରି ସଂଘର୍ଷର ସୂଚନା ମିଳୁଛି ଅଥଚ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋଟାଏ ସୁଦ୍ଧା ବି ସଂଘର୍ଷ ହୋଇନି, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ଏକ ଅନର୍ଗଳ ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଏହି ଉଲ୍‌କାଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଛୋଟ ବାଲିଗରଡ଼ାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବଡ଼ ବଡ଼ ପାହାଡ଼ ଆକାରର ଅଛନ୍ତି, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ ବୁଝାଇବାକୁ ଭୁଲି ନଥାନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଆସି ନାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ଜୀବନର କେଡ଼େ ବଡ଼ ଅନୁଭୂତିରୁ ଯେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ତାହା ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବୁଝାଇ ଦେଉଥାନ୍ତି ।

ମାନମନ୍ଦିରର ଅଫିସରଟିର ପଚାରିଲେ, "ତେବେ ଧରନେ ନା ଧରନେ, କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ଉଲ୍‌କାର ସଂଘର୍ଷ ଫଳରେ ଉପଗ୍ରହ ପୂରାପୂରି ଧ୍ୱଂସ ପାଇଯିବ ଓ ସେଥିସହିତ ତୁମେମାନେ ବି ।"

"ନା ନା, ଉଲ୍‌କା ଗୁଡ଼ିକର ଗତିପଥ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଗତିପଥ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଆମ ଗତିପଥଠାରୁ ସେମାନଙ୍କ ଗତିପଥ ବହୁଦୂର । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଆମ ଉପଗ୍ରହ ଧକ୍‌କା ପାଇବା ଆଶଙ୍କା ଢେର କମ୍ । କେବଳ ବେଳେ ସେମାନେ ଯଦି ନିଜ ଗତିପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ଆମ ସହିତ ବାଧା ପାଇବାର ସମ୍ଭାବନା ଥାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଆମ ଉପଗ୍ରହରେ ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି ଯେ, କୌଣସି ଉଲ୍‌କା ଯଦି ନିଜ ଗତିପଥରୁ ବିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଆମ ଆଡ଼କୁ ଛୁଟିକି ଆସେ, ତେବେ ପରମାଣୁବନ୍ଧୁକ ସାହାଯ୍ୟରେ ସେ-ଗୁଡ଼ିକୁ ଭାଙ୍ଗି ଉଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ସେମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଚୂର୍ଣ୍ଣବିଚୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ କେଉଁଆଡ଼େ ଉଡ଼ିଯିବେ । ଉପଗ୍ରହକୁ ସଦାସର୍ବଦା ଜଗିବାପାଇଁ ଏଠାରେ ଅତି ଜଟିଳ ରେଡ଼ାର ଯନ୍ତ୍ରମାନ ଖଞ୍ଜାଯାଇଛି । କୌଣସିଆଡ଼ୁ କୌଣସି ବିପଦ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼କୁ ଆସିଲେ, ଏହି ରେଡ଼ାରଯନ୍ତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକ ଜାଣିପାରେ ଓ ତହିଁର ବିହିତ ପ୍ରତିକାର କରିବାପାଇଁ ଉପଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶକୁ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଭାବରେ ବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଯାଏ ଓ ପରମାଣୁବନ୍ଧୁକ ଠିକ୍ ସେଇ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁକରି ସ୍ୱତଃ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୁଏ । ସବୁଠାରୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କଥା, ଆମେ ଏଠାକୁ ଆସିବା ଭିତରେ, ଏହିଭଳି ଘଟଣା ମୋଟେ ଦୁଇଥର ଘଟିଛି ।"

ବୁଉଙ୍କଣଙ୍କ ଭିତରେ 'ଏହିଭଳି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ, 'ମେରିନା ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲା । ମେରିନାକୁ ଦେଖି ଅପରେଟର କହି ଉଠିଲେ, "ଆସନ୍ତୁ, ଆସନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କ ବାପା ଆପଣଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାପାଇଁ କେତେ ବେଳୁଁ ଅନାଇ ବସିଛନ୍ତି ।" ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପଗ୍ରହର ଅପରେଟର ମାନମନ୍ଦିରର ଅପରେଟରଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲାରୁ ହଠାତ୍ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଉପଗ୍ରହର ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଦ୍ଦା ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମେରିନାର ପିତାଙ୍କ ଶବ ଟେଲିଭିଜନର ନୀଳାଭ ପରଦା ଉପରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ।

ମେରିନା 'ବାପା', 'ବାପା', କହି ଟେଲିଭିଜନ୍‌କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇବାକୁ ହସ୍ତ ପ୍ରସାରିତ କଲା । ବୃଦ୍ଧ ପିତା ମେରିନାକୁ ଦେଖି କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ । ଟୋପା ଟୋପା ଅଶ୍ରୁ ତାଙ୍କ ଗଣ୍ଡଦେଶ ଦେଇ ଗଡ଼ିପଡ଼ିଲା ରୁକ୍ଷ ଚଟାଣ ଉପରେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ବାଷ୍ପ ଗଦଗଦ କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲେ, "ମା' ତୁ ବଡ଼ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛୁ ମୁଁ ଦେଖୁଛି । ଏଇ ତୋ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିଲି, ତୁ କିପରି ଭାବରେ ତୋ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଅଚେତ୍ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲୁ, ତୋ କୋଠରୀର ଝରକା କିପରି ଦୈବକ୍ରମେ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ତୋତେ ମୃତ୍ୟୁ ମୁଖକୁ ଟାଣି ନେଇଥିଲା । ସେକଥା ଶୁଣି ମୁଁ ବଡ଼ ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାର ବନ୍ଧୁମାନେ ତୋତେ କିପରି ଉଦ୍ଧାର କଲେ, ସେକଥା ଶୁଣି ମୁଁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ନଦେଇ ରହି ପାରିଲିନି । ତୋର ସେତେବେଳେ ଚେତା ଆସି ନଥିଲା, ତୋର ଦେହର ଅସୁଖ ନେଇ ଅଲେକ୍ସି ମୋ'ଠାକୁ ତାର କରିଥିଲେ । ତୋ ଦେହ ଖରାପ

କଥା ଶୁଣି ମୁଁ ଆଉ ତୋ ମା' ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲୁଁ । ତୋତେ ଖବର ଦେବିବ, ସେଥିପାଇଁ ଘରୁ ଏଠାକୁ ପଳାଇ ଅସିଲି । ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଶୁଣିଲି ଯେ ତୁ ଭଲ ହୋଇ ଗଲୁଣି । ଭଗବାନ ତୋତେ ଯେ ବଞ୍ଚାଇ ଦେଇଛନ୍ତି, ସେହି ଆମର ତେର । ଏଥର ଯାଇ ମୁଁ ତୋ ମା'କୁ ଏପରି ବୁଝାଇ ଦେବି ଯେ ସେ ତୋ ପାଇଁ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବନି । ଯା'ହେଉ ତୋ-ସହିତ ଏହି ଯେଉଁ ସାମନା ସାମନି ଦେଖାହେଲା, ଏହାଠାରୁ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟ ଆଉ ଆମର କ'ଣ ହୋଇପାରେ ।"

"ବାପା, ଆପଣ ମା'କୁ ଟିକିଏ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଅସିଲେ ନି ? ମା'କୁ ଟିକିଏ ଦେଖିବାକୁ ମନ ହେଉଛି ।"

"ତୁ ଚିନ୍ତା କରନା ମା । ମୁଁ ତୋ ମା'କୁ ଯାଇ ସବୁ କଥା ବୁଝାଇ ଦେବି । ସେ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବନି ତୋ ପାଇଁ । ତୁ ମୋଠାରୁ ଏତେ ଦୂରରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଖବର ତୋତେ ପାଖରେ ଥିଲା ଭଳି ଦେଖୁଛି, ଏକଥା ତୋ ମା'କୁ କହିଲେ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିବ । ସେ ତ ମୋତେ ବଳେ ଅଥୟ କରିବ, ପୁଣିଥରେ ଏଠାକୁ ଅସିବା ପାଇଁ । ଅସନ୍ତା ବର୍ଷ ଏହି ପ୍ରଦେଶର ରାଜଧାନୀରେ ଉଦ୍ଭିଦ-ବିଜ୍ଞାନବିତ୍‌ମାନଙ୍କର ଏକ ବଡ଼ ସମ୍ମିଳନୀ ବସୁଛି । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ମୋତେ ଅସିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଯଦି ଅସେ, ତେବେ ତୋ ମା'କୁ ସଙ୍ଗରେ ନିଶ୍ଚୟ ଘେନି ଅସିବି । ଏଠାକାର ସମ୍ମିଳନୀ ଶେଷକରି ତୋ ମା'କୁ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଆଣି ତୋ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରାଇଦେବି । ତୁ ଆଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅ ନା ସେଥିପାଇଁ । ହଁ ମୁଁ ଯିବାଆଗରୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କହି ଯାଉଛି, ସବୁବେଳେ ସେ ଯେପରି

ତୋର ସନ୍ନିକଅନ୍ତ । ଅଲେସ୍କି ସେଠି ଅଛନ୍ତ ବୋଲି ସିନା ମୁଁ ତୋତେ ଛାଡ଼ୁଛି; ନଚେତ୍ ମୁଁ କ'ଣ ତୋତେ ଏତେ ବଡ଼ ବିପଦ-ସଂକୁଳ ସ୍ଥାନକୁ ଛାଡ଼ିଦେଇଥାନ୍ତି । କିଏ ମା, ତୋ ପଛରେ ଅଲେସ୍କି, ନା କିଏ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି ଦେଖିଲୁ । ଅନ୍ଧାର ଅନ୍ଧାର ଦିଶୁଛି ତାଙ୍କ ମୁହଁ । କହ ତାଙ୍କୁ, ସେ ଟିକିଏ ମୋ ଆଗକୁ ଆସନ୍ତୁ ।"

ବାପାଙ୍କ ମୁଖରୁ ଏକଥା ଶୁଣି ମେରିନା ପଛଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା । ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ପଛରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦେଖି ନିଜେ ଘୁଞ୍ଚିଯାଇ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ପାଇଁ ବାଟ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ଅଲେସ୍କି ସାମନାକୁ ଆସିଲାରୁ ମେରିନାର ପିତା କହିଲେ, "ଦେଖ ବାପା ଅଲେସ୍କି, ତୁମ ଭରସାରେ ସିନା ମୁଁ ମେରିନାକୁ ଏଠାରେ ଛାଡ଼ୁଛି । ତୁମେ ଯେପରି ତାର ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଅ ସେଇ ମୋର ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧ । ତାକୁ ତ ତୁମେ ବହୁ ଦିନରୁ ଦେଖି ଆସିଛ, ସେ କିପରି ପିଲା । ନିଜ ଘର ଭଳି ଭାବି ଚଳାଇନେଲେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି ତାର । ହଁ ସେଦିନ ତମ ବାପାଙ୍କ ସହିତ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ମିଉଜିଅମରେ ଦେଖାହୋଇଥିଲା । ସେ ମୋତେ ଯାହା କହିଥିଲେ, ସେଥିରେ ମୁଁ ପୂରାପୂରି ରାଜି ବାପ । ତମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦେଖିବାର ବାସନା ତୁମ ବାପାଙ୍କର ଯେତିକି ମୋର ବି ତାଠାରୁ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ତୁମେମାନେ ଯେବେ ଉପଗ୍ରହରୁ ଫେରିବ ସେହି ଦିନଟିକୁ ଆମେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛୁ । ତୁମ ହାତରେ ମୁଁ ମେରିନାକୁ ଦେଇ କିପରି ଶାନ୍ତିରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରିବି ସେଇ ମୋର ଚିନ୍ତା । ହେଉ, ଦୟାମୟଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ।"

ଅଧ୍ୟାପକ କୋଜ୍ଲୋଲେସ୍କିଙ୍କର ଉକ୍ତିରେ ଅଲେସ୍କି ଯେତିକି ଲଜ୍ଜିତ ହେଲେ, ତାଠାରୁ ଅଧିକ ଲଜ୍ଜିତା ହେଲା ମେରିନା ।

ପରିଶେଷରେ ବୃଦ୍ଧ କହିଲେ, "ହେଉ ବାପ ମୁଁ ଏବେ ଯାଉଛି । ମେରିନା ତୁମକୁ ଲାଗିଲା ।" ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, "ଆଉ କ'ଣ କହୁଛୁ ମା । ମୁଁ ଯାଉଛି, ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଘରକୁ ଫେରି ଯିବାପାଇଁ ମୋତେ ଉଡ଼ାଜାହାଜ ଧରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରଦା ଦପ୍‌କରି ଲିଭିଗଲା । ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ କ୍ଷଣକ ପାଇଁ ଅନାଇ କଣେଇ କଣେଇ ହସି ଝରକାଦେଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇଲା । ଅଲେକ୍ସି ମଧ୍ୟ ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ନ ହସି ରହି ପାରିଲେ ନା । ଦୁଇଟି ହସ ହସ ମୁଖର ସ୍ନିଗ୍ଧଚକ୍ଷୁ ମିଳନରେ ଯେତେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଭାଷା ଓ ଭାବ ଯେ ରହିଗଲା, ତା' ବୁଝିଲା ଲୋକକୁ ଇସାରାଦେବା ବୋଧହୁଏ ବେଶୀ ହୋଇଯିବ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଏହି ଚକ୍ଷୁ ମିଳନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବାସ୍ତବ ଅପରେଟର ବୁଝିଲା କି ନାହିଁ ଦୁହେଁ ଠଉରାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

× × ×

ସେଦିନ ସାରା ଉପଗ୍ରହ ବେଶ୍ ସରଗରମ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ଅକ୍ଟୋବର ବିପ୍ଳବ ଉପଲକ୍ଷେ ଉପଗ୍ରହର ଦୈନନ୍ଦିନ ଗବେଷଣା ପୁରାପୁରି ବନ୍ଦ । ଉପଗ୍ରହରେ ଏହି ଦିନଟି ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବରେ କଟାଇ-ଦେବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ । ତଳ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ଦିନଟି ଏକ 'ଆନନ୍ଦ' ଉତ୍ସବ ଦିନ ବୋଲି ଠିକ୍ ହୋଇଥାଏ । ଲଢ଼ାକସ୍ଥାନର ବିଖ୍ୟାତ ବେଲେଟ୍ ଶିଳ୍ପୀ ସୁନ୍ଦରୀ ମେରିନୋଭା ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରେ ଏକ

ବେଲେଟ୍ ଡାନ୍ସ ଦେଉଥାନ୍ତି । ମାନମନ୍ଦିରର ଟେଲିଭିଜନ୍ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପଗ୍ରହକୁ ପ୍ରେରିତ ହେବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥାନୀୟ ସମ୍ମିଳିତ ଗାଉଁଲିଗୀତ, ନୃତ୍ୟ ଓ ତାହି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନାନା ପ୍ରକାର ଖେଳ କସରତ୍ ଏବଂ ଏକ୍ରୋବେଟିକ୍ସ ଆଦି ଦେଖାହେବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ କୋଳାହଳମୟ ଦୁନିଆଠାରୁ ଦୂରରେ ରହି କାଳେ ନିର୍ଜ୍ଜନତାର ଅଭିଶାପରେ ଦଗ୍ଧ ହେଉଥିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ ଦେବାପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରସରକାରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କ୍ରମେ ଏହି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରେ କରା ହୋଇଥାଏ । କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ବିଖ୍ୟାତ ବେଲେରିନା ସୁନ୍ଦରୀ ଫାଡେ଼ୟାଭନା ତାଙ୍କର ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବେଲେଟ୍ ନୃତ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇ ଆସିଥାନ୍ତି । ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ଏହି ଉତ୍ସବର ଖବର ଓ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ସପ୍ତାହକ ଆଗରୁ ଉପଗ୍ରହକୁ ପଠାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ଏହି ଖବରରେ ଏକରକମ ପାଗଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି । ଉତ୍ସବ ଦିନ ସକାଳୁ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ନିତ୍ୟକର୍ମ୍ମ ସାରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଲେକ୍ଚର ଗୃହରେ ଆସି ହାଜର । ଟେଲିଭିଜନ୍ କଥର ଏହି ଟେଲିଭିଜନ୍ ଛବିକୁ ସମସ୍ତେ ଉପଭୋଗ କଲାଭଳି ବଡ଼ ଆକାରରେ କରି ସିନେମାଗୃହର ପରଦାଭଳି ବଡ଼ ପରଦା ଉପରେ ପକାଇବା ପାଇଁ ବହୁ ଜଟିଳ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏହି ଲେକ୍ଚର ଗୃହରେ । ଉପଗ୍ରହସାରା ଆନନ୍ଦର କୋଳାହଳ । ନିଜ ଦେଶର ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଏତେ ଦୂରରେ ଥାଇ ଦେଖିବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ନାଚ, ଗୀତ ଆଦି ଉପଭୋଗ କରିବା କମ୍ ବଡ଼ ଆନନ୍ଦର କଥା ନୁହେଁ ।

ଲେନା, ମେରନା, ଏଲ୍‌ନା, ମେରଆ ଆଦି ସମସ୍ତେ ଭାରି ଖୁସି । ଆନନ୍ଦରେ ସେମାନେ ଏତେ ଅଧୀର, ସତେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଉପଗ୍ରହର ଇସ୍ପାତ ଚଟାଣ ଉପରେ ମୋଟେ ଲାଗୁ ନ ଥାଏ । କୁହୁକ ରାଇଜର ପରୀମାନେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଚାଲିବୁଲି କଲାଭଳି ସେମାନେ ଉପଗ୍ରହରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିଲା ଭଳି ଅନୁଭବ କରୁଥାନ୍ତି । ସେମାନେ କେତେବେଳୁ ଆସି ଲେକ୍‌ଚର-ଗୃହର ସାମନା ବେଞ୍ଚରେ ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ବସି ଗଲେଣି । ମେରନା ଭାରି ଖୁସି ଯେ ସେ ତା'ର ନିଜ ସଙ୍ଗିନୀ ଫାଡ଼େୟାଭନାଙ୍କୁ ଦେଖି-ପାରିବ । ଏଲ୍‌ନା ଭାରି ଖୁସି ଯେ ସେ ତା'ର ଅତିପ୍ରିୟ ଗାଉଁଲି ନୃତ୍ୟ ଦେଖିପାରିବ । ଲିଡ଼ାକିସ୍ଥାନର ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ଏକ୍ରୋବେଟିକ୍‌ସ ଦେଖିପାରିବ ବୋଲି ମେରଆର ଆନନ୍ଦର ସୀମାନାହିଁ । ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ବାକି । ଉପଗ୍ରହର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଆସି ଲେକ୍‌ଚର ଗୃହରେ ଜମା ହୋଇ ଗଲେଣି, କିନ୍ତୁ ଡିରେକ୍‌ଟର ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ଦେଖାନାହିଁ । ଅଲେସ୍କି କୁଆଡ଼େ ଗଲେ, ସେ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟମାନେ ସେତେ ଚିନ୍ତିତ ନ ଥିଲେ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲା ମେରନା । ସେ ଏ ଅଡ଼କୁ ସେ ଅଡ଼କୁ ଅନାଇ ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଖୋଜି-ବାକୁ ଲାଗିଲା । ମେରନା ଚାରିଅଡ଼କୁ ଏଭଳି ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ଅନାଇବାର ଦେଖି ଲେନା ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଲେନାର ହସ ଦେଖି ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଏଲ୍‌ନା ମଧ୍ୟ କଣେଇ କଣେଇ ହସୁଥାଏ ।

ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ଆସିବା ଯେତିକି ଡେରି ହେଉଥାଏ, ମେରନା ସେତିକି ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହେଉଥାଏ । ସେ ଆଉ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଡାହାଣ ପାଖରେ ବସିଥିବା ଏଲ୍‌ନାକୁ ପଚାରିଲା—

"ଡିରେକ୍ଟର୍ ଏତେବେଳଯାଏଁ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ଏଲ୍‌ନା ?"

"ମୁଁ ତ ଜାଣିନି, ଆଜି ସକାଳଠାରୁ ମୁଁ ତ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିନି ମୋଟେ ।"

ମେରିନା ପୁଣିଥରେ ଲେକ୍‌ଚର ଗୃହର ଦୁଆର ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା; ମନେ ହେଲା ସତେ ଯେପରି ଆଲେସ୍ସି ଗ୍ରୁଲ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ମେରିନା କାଳେ ଲେନାକୁ ପଚାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ଲେନା ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ବସି ମୁହଁ ଉପରେ ସିଲ୍‌କର ରୁମାଲ ଘୁଞ୍ଚି ଲେକ୍‌ଚର ଗୃହର ରୁପେଲି ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍‌ସ ପରଦା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥାଏ ; ସତେ ଯେପରି ସେ କିଛି ଜାଣେନି ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କ ବିଷୟରେ ।

ଏଲ୍‌ନାକୁ ଅନାଇ ମେରିନା ପୁଣି ପଚାରିଲା, "ତୁମେ ତ ଜାଣିନ, ତେବେ କହିଲ, ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ଅଛନ୍ତି । ସେକଥା ଏଠାରେ କିଏ କହିପାରିବ ? ସହକାରୀ ଡିରେକ୍‌ଟର ଭନ୍‌ଗ୍ରେଡ଼େଇ କ'ଣ ଜାଣିଥିବେ ?"

"ଉଁ, ହୁ, ସେ ବି ଜାଣିବେ କୁଆଡ଼ୁ ? ଲେନାଙ୍କ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହିତ କହି ପାରିବେ ନି ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କେଉଁଠି ଥିବେ ।"

ଏଲ୍‌ନା ମୁହଁରୁ ଏତିକି ଶୁଣି ମେରିନା ଲେନା ଆଡ଼େ ଅନାଇଲା । ଲେନା ନ ଶୁଣିଲା ପରି ସେହି ରୁପେଲି ପରଦା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଥାଏ ।

ମେରନା ଲେନାର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ତାର ମୁହଁରେ ଗୁଞ୍ଜିଥିବା ସିଲ୍‌କ ରୁମାଲ୍‌ଟାକୁ ଟାଣି ଆଣି କହିଲା "କେତେ ଅଭିନୟ ଦେଖାଉଛ ଲେନା, ସତେ ଯେପରି କିଛି ଜାଣିନ । କେଉଁଠି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଲୁଚାଇଛ କହୁନ ?" ଏତକ କହି ଲେନାର ବେକରେ ହାତ ପକାଇ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ଆଣିଲା ।

"ମୁଁ କାହିଁକି ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଲୁଚାଇବି । ଯେ ତାଙ୍କୁ ବେଶୀ ଖୋଜୁଛି ସେ ସିନା ତାଙ୍କୁ କେଉଁଠି ଲୁଚାଇଥିବ । କିଏ ଜାଣେ, ତାଙ୍କୁ କେଉଁଠି ଅପେକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ କହି ଆସିଥିବ ।"

"ବାଃ, ଠିକ୍ ଚୋରର ଧରା ପଡ଼ୁଛି ଏଥର । ଦେଖିବା ଅଲେକ୍ସି କେଉଁଠି ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି ?" ଠିକ୍ ଏହି ସମୟରେ ଲେକ୍‌ଚର ଗୃହ ଭିତରକୁ ତର ତର ହୋଇ ପଶି ଆସିଲେ ଡିରେକ୍‌ଟର ଅଲେକ୍ସି । ସୋ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ ମିନିଟିଏ ବାକି । ସେ ଆସୁ ଆସୁ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ହାତ ଯୋଡ଼ି କ୍ଷମା ମାଗିନେଇ କହିଲେ "କ'ଣ କରିବି, ବଡ଼ ଜରୁରୀ କାମରେ ରହି ଯାଇଥିଲି । ଆଶା ଆପଣମାନେ କିଛି ମନେ କରିବେ ନାହିଁ ମୋ ଡେରି ପାଇଁ ।" ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇଁ "ଓଃ, ଆଉ ମିନିଟିଏ ମୋଟେ ବାକି ?" ସେ ଦେବେଲିନ୍‌ଙ୍କ ପାଖରେ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ଖଣ୍ଡିଏ ଚେୟାର ଟାଣି ଆଣି ବସି ପଡ଼ିଲେ । "ଆଉ ତ କେହି ଆସିବା ବାକି ନାହିଁ ?" ଲେନା, ମେରନା ପ୍ରଭୃତିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଁ କହିଲେ "ଓଃ ମୋର ତ ହେଲେ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଡେରି ।" ମେରନା ଲେନାକୁ ଖୁଣ୍ଟିଦେଇ କହିଲା "ଅଲେକ୍ସି ଏତେବେଳଯାଏଁ କେଉଁଠି ଥିଲେ ଲେନା ? କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ?"

ମେରିନା ଏତିକି କହି ସାରିନାହିଁ କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ରୁପେଲି ପରଦା ଉପରେ ପଡ଼ିଲା ଝିନ୍ ଝିନ୍ ଈଷତ୍ ନୀଳ ଆଲୋକ । ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍ ହସି ହସି ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ଉତ୍ସବଟିକୁ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲେ । ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀ-ମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗ, ଅଦମ୍ୟ ଉତ୍ସାହ ଆଦିକୁ ଅଶେଷ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଅଭିନୟଟି କିପରି କରାଯାଇଛି, ତାହା ବୁଝାଇଦେଲେ । ଓ କହିଲେ ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ବିରାଟ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ କେବଳ ଯେ ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଧନ୍ୟବାଦର ପାତ୍ର ଅଟନ୍ତି ତା ନୁହେଁ, ସେମାନଙ୍କର ଅସଂଖ୍ୟ ଆବିଷ୍କାର ନିକଟରେ ସାରା ପୃଥିବୀ ଋଣୀ ।"

ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ଏହି ଉକ୍ତିରେ କରତାଳି କମ୍ପି ଉଠିଲା ଏକ ସଙ୍ଗରେ, ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରରେ ଓ ଉପଗ୍ରହର ବକ୍ତୃତା ଗୃହରେ ।

ଠିକ୍ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରୁପେଲି ପରଦା ଉପରେ ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ଛବି ଅପସରିଯାଇ ତାଂ ସ୍ଥାନରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ମେରିନୋଭାଙ୍କ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀଯୁକ୍ତ ଛବି । ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀର ସ୍ତରେ ସ୍ତରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କଳା ଚାତୁରୀ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ଅସରନ୍ତି ସମ୍ଭାର । ଲଡ଼ାକୁସ୍ଥାନର ଏହି ସୁନ୍ଦରୀଙ୍କର ଢଳ ଢଳ ଯୌବନର ରୂପ ଭଙ୍ଗୀକୁ ଦେଖି ଲେନା ସଳଖ ହୋଇ ଉଠି ବସିଲା । ମେରିନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଲେନା କହିଲା, "ଆଃ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର କି ଅସରନ୍ତି ଭଣ୍ଡାର ? ସତେ ଯେପରି ସ୍ୱର୍ଗରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଛି ପରୀଟିଏ । କି ସୁନ୍ଦର ଢଳ ଢଳ ଆଖି, କି ମନମତାଣିଆ ଭ୍ରୂଲତା,

ଆରକ୍ତ କପୋଳ ଉପରେ ଫୁଟି ଉଠୁଛି ମୁରୁକି ହସର କି ଅପୂର୍ବ କୁଞ୍ଚ, ଚମ୍ପକକଳିକାନିନ୍ଦୀ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ କି ଅପୂର୍ବ ଭଙ୍ଗୀ, କି ସୁନ୍ଦର ସରୁ ଗ୍ରୀବା ? ସତେ ଯେପରି ବିଧାତା ଦୁନିଆର ସବୁ ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରିଛନ୍ତି ଏହି ମେରିନୋ୍ଭାଠାରେ । କ'ଣ କହୁଛ ମେରିନା ?"

ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ପରେ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଚାଲିଲା ସେହି ରୁପେଲି ପରଦା ଉପରେ । ଘନ ଘନ କରତାଳିରେ ବକ୍ତୃତା ଗୃହ କମ୍ପି ଉଠୁଥାଏ । ଏହିସବୁ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଶେଷ ହେବାକୁ ପ୍ରାୟ ତିନିଘଣ୍ଟା ବିତିଗଲା ।

ସକାଳ ଓଳିର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଭଳି ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ଭିଡ଼ । ଦିନ ପାଞ୍ଚଟାଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ସ୍ଥିରୀକୃତ ହୋଇଥାଏ । ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଏକ ସମ୍ମିଳିତ ଗାନ । ଏଥିରେ ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ଭାଗ ନେଇବେ । ରାତି ସାଢ଼େ ସାତଟା ସମୟରେ କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍‌ରେ ଏକ ବିରାଟ 'ରାତ୍ରିଭୋଜନ । ଭୋଜି ସଭାରେ କୁମାରୀ ମେରିଅଙ୍କର ନୃତ୍ୟ । ଭୋଜି ପରେ ରାତି ନଅଟା ସମୟରେ ଚଳଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ।

ରାତ୍ରି ଭୋଜନ ପ୍ରାୟ ଶେଷ ହେବାକୁ ଯାଉଥାଏ । ଗୋଟାଏ ଟେବୁଲ ଚାରିପାଖରେ ଘେରି ବସିଥାନ୍ତି, ମେରିନା, ଅଲେକ୍ସି, ଇନ୍‌ଜିନିଅର ଛେରିସେଭ୍, ପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟାବିତ୍ ଲ୍ୟାପୁନାଭ୍ ଓ ଲେନା । ଉପଗ୍ରହର ଅନ୍ୟମାନେ ଅନ୍ୟ ଟେବୁଲ ଚାରିପାଖରେ ବସିଥାନ୍ତି । ଅଦୂରରେ ମେରିଅଙ୍କର ଏକ ଭାରତୀୟ ନୃତ୍ୟ ଭୋଜି-ସଭାକୁ ବେଶ୍ ଜମାଇଥାଏ । ଖାଉଁ ଖାଉଁ ମେରିନା ଲେନା ସମ୍ପର୍କରେ ସକାଳର ଏକ ଘଟଣା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶକଲା ।

"ସକାଳେ ମେରନୋଭାଙ୍କର ସରଳ ଓ ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରୀବା ଲେନାଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଲାଗିଥିଲା ଆଲେକ୍ସି ।"

"ହଁ ତା'ହେଲେ ଲେନା ସେହିଭଳି ଏକ ସୁନ୍ଦର ଗ୍ରୀବା ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରୀବା କସରତ୍ କରୁନାହାନ୍ତି ?" ଆଲେକ୍ସି ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

"ରାଜଧାନୀରେ ମୋର ଜଣେ ସଙ୍ଗିନୀ ତା'ର ଗ୍ରୀବାକୁ ସୁନ୍ଦର କରିବା ପାଇଁ କିପରି କସରତ୍ କରୁଥିଲା ଶୁଣିଲେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଭାରି କୌତୁକ ଲାଗିବ । ଲେନା ଇଚ୍ଛାକଲେ ସେହି କସରତ୍ କରି ପାରନ୍ତି ।"

"ତେବେ ତୁମର ବି ଝୁଙ୍କ୍ ଏ ଦିଗରେ କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ନିଜର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଧିକଂଧିକ ବଢାଏ ରଖିବା ପାଇଁ ଗୁପ୍ତପଥ ଖୋଜିବା କ'ଣ ସବୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କର ଏକା କାମ ।" ଆଲେକ୍ସି ଆଖିକୁ ନଚେଇ ନଚେଇ କହିଲେ ।

"କାହିଁକି, ମୁଁ ତ କେବେ ସୁନ୍ଦର ଓ ସରଳ ଗ୍ରୀବା ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିନି ।"

"ତୁମେ ଚେଷ୍ଟା କରିଛ କି ନାହିଁ, ତାହା ଆମେ ଜାଣିବୁ କେମିତି ? ତୁମେ ସଙ୍ଗୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହି କସରତ୍‌ର ବିବରଣୀ ବେଶ୍ ଆଗ୍ରହର ସହିତ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିବାରୁ ତୁମର ଝୁଙ୍କ୍ ତ ଏ ଦିଗରେ କମ୍ ଜଣା ପଡୁନି ।"

"ହଁ, ହଁ, ଆପଣ ମେରନାଙ୍କୁ ଏତେ ଦୋଷୀ କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?" ଇନ୍‌ଜିନିଅର ଛେବିସେଭ୍ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ବାଧାଦେଇ କହିଲେ, ବୋଧହୁଏ "ଆପଣ ଗୋଟିଏ କଥା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି ।" ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର

ସବୁଠାରୁ ପ୍ରିୟ ଜିନିଷ ହେଲା ଶାରୀରିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ଏହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଯେତେ ବ୍ୟଗ୍ର, ଜଣେ ଗବେଷକ କୌଣସି ଏକ ବିରାଟ ଉଦ୍ଭାବନର ଦ୍ୱାର ଦେଶରେ ଠିଆହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେତେ ବ୍ୟଗ୍ର ହେବେନି । ସେମାନଙ୍କ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଜୀବନର ସବୁ କିଛି ବଳିଦେଇ ପାରନ୍ତି । କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଯଦି ଆପଣ ଆଘାତ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ଆପଣ ତା'ର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକ୍ଷେପ କଲେ ସେ ଯେତେ ବ୍ୟଥିତ ହେବ, ତାର ଶରୀର ଉପରେ ଆଘାତ କଲେ ସେ ସେତେ ବ୍ୟଥିତ ହେବନି ।"

ଛେବସେଭ୍‌ଙ୍କଠାରୁ ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ବସିଥିଲା ଲେନା । ସ୍ତ୍ରୀ ସମାଜ ପ୍ରତି ଛେବସେଭ୍‌ଙ୍କର ଆକ୍ଷେପ ତା'କୁ ବଡ଼ ବାଧିଲା । ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତରଦେବ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତା କରି କହିଲା, "ସ୍ତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ଅଛା କରିବାରେ ଆପଣ ବେଶ୍ ଆମୋଦ ପାଆନ୍ତି ଡକ୍ଟର ଛେବସେଭ୍ । କିନ୍ତୁ ଜାଣନ୍ତି କି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସେହି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା ମୂଳରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ?"

ଟେବୁଲର ସମସ୍ତେ ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ । ଲେନା ପୁଣି କହିଚାଲିଲା—

"ଆପଣମାନଙ୍କ ଭଳି ସ୍ୱାର୍ଥପର ପୁରୁଷମାନେ କଣ ନାହାନ୍ତି ଏସବୁ ଗୋଳମାଳ ମୂଳରେ ? ଆପଣମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଲୁଣ୍ଠନ ପ୍ରବୃତ୍ତି, ଭ୍ରମରଭଳି ଗୋଟିଏ ଫୁଲରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲକୁ ଉଡ଼ିଯିବା ଭଳି ଯେଉଁ ହୀନ ପ୍ରକୃତି ଅଛି ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସମାଜର ସବୁ ଅଶାନ୍ତିର ମୂଳ । ହୀନ ପ୍ରକୃତିର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସମାଜର ଆବଦ୍ଧ ଗଣ୍ଡି ଭିତରେ ରଖି ସମାଜର ଆଇନ୍

ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ତ ଆଉ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ସେମାନେ ତ କେବେ ଚାହିଁବେନି ଯେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାମୀ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦୂରେଇଯାଇ ଅନ୍ୟଠାରେ ଆସିରସି ସମାଜର ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳା ଭାଙ୍ଗୁ । ତେଣୁ ଏଭଳି ସ୍ୱାର୍ଥପର, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଲୁଣ୍ଠନପ୍ରିୟ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସମାଜରେ ଅଶାନ୍ତି ନ ଘଟାଇ ଅଯୃତରେ ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ କି ସମ୍ବଳ ଥାଇପାରେ ଡକ୍ଟର ଛେଭ୍ରସେଭ୍ ।"

"ମୋଟେ ନୁହେଁ, ସମାଜରେ ଯଦି ଅଶାନ୍ତି ଘଟୁଥାଏ, ତେବେ ସେହି ଅଶାନ୍ତି ମୂଳରେ ରହିଛି ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କର ନିଜ ନିଜ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟଧିକ ଅନୁରାଗ । ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଯୋଗୁ ସମାଜରେ ଯେ ଅଶାନ୍ତି ଘଟେ, ତା ମୁଁ କଦାପି ସ୍ୱୀକାର କରି ନ ପାରେ । ନିଜର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସେମାନେ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ପତିଙ୍କୁ ପରି ଛାଡ଼ି ପଳେଇ ପାରନ୍ତି । କୌଣସି ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଯଦି କେହି ପ୍ରୀତିଭାଜନ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରେ, ତେବେ ସେ କେବଳ ଉକ୍ତି ତାଙ୍କର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ବୋଲି ପ୍ରଶଂସା କରିପାରିଲେ ତାକୁ ସେ ସ୍ତ୍ରୀର ଅତି ନିକଟକୁ ଆସିବାକୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିବ ନି ।"

ଛେଭ୍ରସେଭଙ୍କ ଏହି ଉକ୍ତିରେ ଆଲେକ୍ସି ସମେତ ଟେବୁଲ ଚାରିପାଖରେ ବସିଥିବା ପୁରୁଷମାନେ ହାତତାଳି ମାରି ଛେଭ୍ରସେଭଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଲେନା ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିରୁତ୍ସାହିତ ନ ହୋଇ କିଭଳି ଉତ୍ତର ଦେବ, ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଲେନାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ମେରିନା ପୁଣି କହି ଉଠିଲା—

"ଆମ୍ଭେମାନେ ଶୁଣି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତୁ ଯଦି ଡକ୍ଟର ଛେଭ୍ରସେଭ୍ ପ୍ରକାଶ କରିପାରନ୍ତି, କୌଣସି ସୁନ୍ଦରୀ ସ୍ତ୍ରୀର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ

ପ୍ରଶଂସା କରି ସେ କେବେ ତାଙ୍କର ପ୍ରୀତିଭାଜନ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତେ ।, ନ ହେଲେ ସେ ଏତେବଡ଼ ଗବେଷଣାତ୍ମକ ସନ୍ଦର୍ଭ ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ସାହସ କରି ପାରି ନ ଥାନ୍ତେ ? ମୋର ଆଶଙ୍କା ବୈଜ୍ଞାନିକ ଛେଲିସେଭ୍ ସେଭଳି ଚେଷ୍ଟାକରି କୌଣସି ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ପାଖରୁ ମଧୁର୍ଚୁମ୍ବନ ପାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତରେ ମଧୁର ଝାପୁଡ଼ା ଖାଇ ନାହାନ୍ତି ତ ?"

ମେରିନାର ଏ କଥାରେ ସମସ୍ତେ 'ହୋ' 'ହୋ' ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ।

—ଆଠ—

ଦିନେ ସକାଳ ନ'ଟା ସମୟରେ ଉପଗ୍ରହର ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଡାକ୍ତର ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ସାହାଯ୍ୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟର ଗ୍ରହଆଡ଼କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଁ କରୁଁ ଦୂର ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ହଠାତ୍ କ'ଣ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଆହୁରି ଟିକିଏ ଭଲ ଭାବରେ ଫୋକସ୍ କରି ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଆପେ ଆପେ ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, "ଆଁ, ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏ'ଟା ପୁଣି କ'ଣ ? ଏତ ଉଲ୍‌କା ନୁହେଁ ।" ଦୂରବୀକ୍ଷଣ କାଚରେ ଆହୁରି ପାଖକୁ ଆଖି ଲଗାଇ "ଏ'ତ ଗୋଟିଏ ବୋଇତ ଭଳି ଜଣା ପଡ଼ୁଛି, ଏହାତ କଦାପି ଉଲ୍‌କା ହୋଇ ନ ପାରେ । ଏହାର ଆକାରତ ଉଲ୍‌କା ପରି ମୋଟେ ଦିଶୁନି ।" ଆଖିକୁ ପୁଣି ଏପାଖ ସେପାଖ କରି "ନାଁ ଏତ ବୋଇତ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ହୋଇପାରେନା । ଏହି

ନିର୍ଜନ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପୁଣି ଏ ବୋଇତ ଆସିଲା କୁଆଡୁ ?" ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ବୋଇତଟି ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଗଲା ଓ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ବୋଧହେଲା ।

ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ ଆହୁରି ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ସେହି ବୋଇତ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଏହି ନବାଗତ ପଦାର୍ଥଟି କଅଣ ହୋଇପାରେ, ସେ ସେବିଷୟରେ ଭାବି ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ମନ ତାଙ୍କର ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା, ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ବୋଇତଟି କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼କୁ ଆସି ପୁଣି ଆଉ ଏକ ଦିଗକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ଯେ ଅନ୍ୟଦିଗକୁ ଭାଙ୍ଗିଯାଉଥିବା ଏହି ବୋଇତଟିର ଆଗରେ ଓ ପଛରେ ଲାଲ୍ ରଙ୍ଗର କ'ଣ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କିତ ଚିହ୍ନ ଅଛି । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ବୋଇତଟି ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗତିକରି କେଉଁଆଡ଼େ ମିଳାଇଗଲା । ଆଉ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଦିଶିଲାନି । ସେ ବହୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଆହୁରି ଫୋକସ କଲେ, କିନ୍ତୁ ନିରାଶ ହେବା ଛଡ଼ା ଆଶାର କୌଣସି ଚିହ୍ନ ଦେଖାଗଲା ନି ତାଙ୍କୁ । ସେ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ଠିକ୍ କେଉଁ ସମୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟର କେଉଁ ଅଂଶରେ ସେ ବୋଇତଟିକୁ ଦେଖିଥିଲେ ଓ ସେ ବୋଇତଟି କିଭଳି ଭାବରେ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଆକାଶର କେଉଁ ଅଂଶରେ ମିଳାଇଗଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବା ପାଇଁ ତରତର ହୋଇ ତାଙ୍କ ଅଫିସ ଆଡ଼କୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ।

ଉପଗ୍ରହର ଆଲୋଚନା କକ୍ଷ—ଆଲେକ୍ସି ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି କହିଲେ—

"ଆପଣମାନେ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ଭନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍‌ଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣି ହସିଦେଇ ପାରନ୍ତି । କାରଣ ତାହା ଆପଣମାନଙ୍କୁ 'ପ୍ରଥମରୁ ନିହାତି ଅସମ୍ଭବ ଜଣା ଯାଇପାରେ ।" ଉପଗ୍ରହର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ବୈଜ୍ଞାନିକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଡିରେକ୍ଟର ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ "କିନ୍ତୁ ଆଜକୁ ଦୁଇମାସ ଧରି, ଆପଣମାନେ ଅନୁଭବ କରୁଥିବେ, ଉପଗ୍ରହର କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଗତ ଦିନ ମୁଁ ଯେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଥିଲି ଓ ମୋର ଏ ଗୋପନୀୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆପଣମାନେ କେତେ କ'ଣ ସେ କଳ୍ପନା ଜଳ୍ପନା କରି ଯାଇଥିଲେ, ଆଜି ମୁଁ ଆପଣମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ସେ ସବୁ ଫିଟାଇ କହିବାକୁ ଯାଉଛି । ମୋର ସେହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଭନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍‌ଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ଆଜି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଭନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଯାହା ଆବିଷ୍କାର କଲେ, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସର୍ବପ୍ରଥମ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲି ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ଅଢ଼େଇମାସ ତଳେ । ମୋର ସେହି ଆବିଷ୍କାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଲେନା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାରିଠାରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରି ନଥିଲି, ଏପରିକି ମାନ ମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ଡାକ୍ତର ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ବି ନୁହେଁ । ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ମୁଁ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଠିକ୍ ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରି ଓ ଏଗୁଡିକ କ'ଣ ହୋଇପାରେ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଠିକ୍ ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରି ମୁଁ ଦିନେ ଉପଗ୍ରହ ତଥା ସାରା ପୃଥିବୀକୁ ଚମକାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି, ମୋର ଏ ଅଭିନବ ଆବିଷ୍କାର ଦ୍ୱାରା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଭନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍

ପ୍ରକାଶ କରି ଦେଇଥିବାରୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ୍ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି । ମୁଁ ଏହି ଦୁଇମାସ ହେଲା ଏହି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରତି ଦିନ ଗବେଷଣା କରି ଯେଉଁ ଫଳ ପାଇଛି ଓ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଚଳଚିତ୍ର ଉଠାଇଛି ତାହା ଆପଣମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଆପଣମାନେ ଯଦି ରୀତିମତ ପ୍ରତିଦିନ ଆକାଶର ସେହି ଅଂଶକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ଦେଖିବେ ପ୍ରତି ଦିନେ ଛଡ଼ା ଦିନେ ଠିକ୍ ନ'ଟାବେଳକୁ ଏହି ବୋଇତ କନ୍ୟା ରାଶି ଆଡ଼ୁ ବାହାରି ବୃଷ ରାଶି ଆଡ଼କୁ ଯାଏ । ସେହିଭଳି ଦିନେ ଛଡ଼ା ଦିନେ ବୃଷ ରାଶି ଆଡ଼ୁ କନ୍ୟା ରାଶି ଆଡ଼କୁ ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ରୀତିରେ ଫେରିଯାଏ । ତେଣୁ ପ୍ରତି ଛ ଦିନରେ ତିନିଦିନ ଏହି ବୋଇତ ଗୋଟିଏ ଆଡ଼କୁ ଓ ଅନ୍ୟ ତିନିଦିନ ଠିକ୍ ବିପରୀତ ଦିଗକୁ ଯା ଆସ କରେ । ମୁଁ ଯାହା ଅନୁମାନ କରିଛି ଏହା ଆମ ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ପ୍ରାୟ ସାଢ଼େ ତିନି ଲକ୍ଷ ମାଇଲ୍ ଦୂରରେ ଯା-ଆସ କରୁଛି । ମୋର ଯାହା ଅନୁମାନ, ଏହା କୌଣସି ଗ୍ରହରୁ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହକୁ ଯା ଆସ କରୁଥିବା ମହାଶୂନ୍ୟ ବୋଇତ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ ।"

ଡିରେକ୍‌ଟର ଆଲେସ୍କିଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ହେବା ପରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗୋଲେଭର୍ଷ୍କି ଉଠି ଠିଆ ହୋଇ କହିଲେ, "ଡିରେକ୍‌ଟର ଆଲେସ୍କି ଓ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି, ତାହା ଯଦି ସତ ହୋଇଥାଏ ତେବେ ଆମକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଧରିନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହରୁ ଅନ୍ୟଗ୍ରହକୁ ଯିବାପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥ ଓ ରୀତିମତ ଯା-ଆସ କରୁଥିବା ଯାନ ଅଛି । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରୁ ଆମକୁ ଧରିନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣରେ ଆମେ ଚେଷ୍ଟା କରି ସଫଳ ହେବା ପୂର୍ବରୁ

ଏହି ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ଏ ଦିଗରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସାରିଲେଣି ।”

ଗୋଲେଡର୍ଫ୍‌ଙ୍କ ପରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୁଜମିନ୍ ଠିଆହୋଇ କହିଲେ “ଆମେ ଏ ଦିଗରେ ଆଉ ଅଧିକ କାମ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମକୁ ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେସ୍କି ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ କହି ପାରିବେ କି ସେମାନେ ଯାହା ଦେଖିଛନ୍ତି, ତାହା ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିଭ୍ରମ ନୁହେଁ ?”

ହଠାତ୍ ମିସ୍ ଲେନା ଉଠି ଠିଆ ହୋଇ ପ୍ରତିବାଦ୍ କରି କହିଲେ “ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ କୁଜ୍‌ମିନ୍ ଯାହା କହୁଛନ୍ତି, ତାହା ନିହାତି ଅସଙ୍ଗତ । ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେସ୍କି ଓ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଯାହା ଦେଖିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଆମର ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ସତ୍ୟ ବୋଲି ଧରିନେଇ ସେ ଦିଗରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଗବେଷଣା କରିବା ଉଚିତ । ତା’ ନହେଲେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ବିଜ୍ଞାନର ପ୍ରଗତିରେ ନାନା ବାଧା ଉପୁଜିବ ଓ ଉପଯୁକ୍ତ ସତ୍ୟା-ନୁସନ୍ଧାନରେ ଆମେ ଅଗେଇ ପାରିବା ନାହିଁ । ମୋତେ ବଡ଼ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଛି ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ କୁଜମିନଙ୍କ ଭଳି ଅଭିଜ୍ଞ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଏଭଳି ଅବାନ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ପ୍ରକୃତ ସମସ୍ୟାଠାରୁ ଉପରେ ବୁଲେଇ ନେବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ବୈଜ୍ଞାନିକ କୁଜ୍‌ମିନ୍‌ଙ୍କ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆପଣମାନେ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠା ହୋଇଥିବା ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରୁ ପାଇ ପାରିବେ । ଆପଣମାନେ ଏହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଦେଖିସାରିଲେ ଅନୁଭବ କରି ପାରିବେ କୁଜମିନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ କେତେ ଅବାନ୍ତର । ଆପଣମାନେ ଏହି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ବୋଇତର ଆକାର ଓ ଗତିବିଧି ଆଦି ।”

ଲେନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେହି ବୋଇତ ଯା’ଆସ ଦେଖି ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ନାନା ଆଲୋଚନା ଓ ସମାଲୋଚନା ପରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୃହୀତ ହେଲା ଯେ, ଉପଗ୍ରହର ତିନୋଟିଯାକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରୁ ଏକ ସମୟରେ ମହାଶୂନ୍ୟର ଏହି ଅଂଶ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବାକୁ ହେବ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ମିସ୍ ଲେନା ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଡାକ୍ତର ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ କୁସକେଭ୍ ଏ ବିଗରେ ଗବେଷଣା ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ଏହି ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଫଳ ପ୍ରତିଦିନ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆ-ଯାଉଥିବ । ପନ୍ଦର ଦିନ ପରେ ପୁଣି ଆଉ ଥରେ ଏହି ସଭା ବସି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଫଳଗୁଡ଼ିକୁ ଆଲୋଚନା କରି ପ୍ରକୃତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ।

× × ×

“ଆପଣ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ, ଡାକ୍ତର ପାଲ୍‌ଭିନ୍, ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ତାହା ପୂରାପୂରି ସତ । ଗତ ପନ୍ଦରଦିନ ଧରି ଆମ ଉପଗ୍ରହର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ଏହି ଅଲୌକିକ ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ଦେଖି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଲୋଚନା କରି ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛୁ । ଆମର ତିନୋଟିଯାକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରୁ ଆମେ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଠିକ୍ ଏକାପରି ଫଳ ପାଇଛୁଁ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଯେ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହରୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହକୁ ଯିବାପାଇଁ ଆନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣ ବୋଇତ ଆମର ତହିଁରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ତେଣୁ

ଏଠାରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କର ସାରିଛୁଁ ଯେ ଆମର ଏଠାରେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ରକେଟ୍ ଚାଳିତ ମହାଶୂନ୍ୟ ବୋଇତ ଅଛି, ଆମେ ସେହି ବୋଇତ ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପରୋକ୍ତ ବୋଇତ ନିକଟକୁ ଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆହୁରି ଭଲଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପୁଣି ଉପଗ୍ରହକୁ ଫେରି ଆସିବୁ । ଆପଣଙ୍କର ଅନୁମତି ଓ ଆଶୀର୍ବାଦକୁ ଆମେ ଅପେକ୍ଷା କରିଛୁଁ ଏଠାରେ ।"

ବେତାର ଫୋନ୍‌ରେ ଏହି କଥା ଶୁଣି ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍ ଚମକି ଉଠିଲେ । ଉପଗ୍ରହ ତ ଏବେ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଏତେ ଦୂର, ସେଠାରୁ ପୁଣି ଆହୁରି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯିବା କେତେ ବିପଦଜନକ ତାହା ଭାବି ବୃଦ୍ଧ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ସେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏତେ ବଡ଼ ବିପଦ ମୁହଁକୁ କିପରି ଠେଲିଦେବେ ସାହସ କରି ପାରିଲେନି । କେଉଁ ଉପାୟରେ ସେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ନିବର୍ତ୍ତାଇବେ, ଭାବି ଠିକ୍ କରିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଦୁରୂହ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଖଣ୍ଡି ଖଣ୍ଡି ଗଳାରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କହିଲେ, "ଦେଖ ଆଲେକ୍ସି, ଉପଗ୍ରହରୁ ଆହୁରି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯେତେ ପାରିବ, ସେତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କର । ଉପଗ୍ରହଟି ତ ଏବେ ବିପଦସଙ୍କୁଳ ସ୍ଥାନ, ପୁଣି ସେଠାରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ କଥା କହୁଛ, ଏହା ମୁଁ କଦାପି ଅନୁମତି ଦେଇ ପାରିବିନି । ଉପଗ୍ରହରୁ ତୁମେ ଯେତିକି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବ, ସେତିକି ଆମର ଯଥେଷ୍ଟ । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଜୀବନକୁ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ କରି ଆମେ ମହାଶୂନ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜ୍ଜନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନି ।"

"ଆପଣ ଭୟ କରନ୍ତୁ ନା ଡିରେକ୍ଟର । ଆମ ସଙ୍ଗରେ ଯେ ମହାଶୂନ୍ୟ ବୋଇତବିଶେଷଜ୍ଞ ନିଜେ ଯାଉଛନ୍ତି । ବୋଇତର କେଉଁଠି କିଛି ଖରାପ ହେଲେ ଆମେ କ'ଣ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସଜାଡ଼ି ନେଇ ଫେରି ପାରିବୁନି ? ସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ନେଇଯାଉଛୁଁ । ବେତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ,ଆମେ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ସର୍ବଦା ସଂଯୋଗ ରଖିଥିବୁଁ । ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କଦବା କେମିତି ଯଦି ଆମର କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିବଞ୍ଚେ, ତେବେ ବେତାର ସାହାଯ୍ୟରେ ଉପଗ୍ରହକୁ ଖବର ପଠାଇଲେ, ସେମାନେ ଆମକୁ ଯାଇ ବିପଦରୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ପାରିବେ ।"

"ନାହିଁ ଅଲେକ୍ସି । ତୁମକୁ ଅନୁମତି ଦେବାପାଇଁ କାହିଁକି ମୋ ମନ କହୁନି । ମୋର ସବୁବେଳେ ମନେ ହେଉଛି, ସତେ ଯେପରି ସେହି ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଅଜୁବ କିଛି ବଡ଼ ବିପଦ ଲୁଚି ରହିଛି । ମୋତେ କ୍ଷମାକର ଅଲେକ୍ସି, ମୁଁ ତୁମର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଅକ୍ଷମ ।"

"ଆପଣ ଆଉ ଥରେ ମୋ ଅନୁରୋଧକୁ ବିଚାର କରି ଦେଖନ୍ତୁ ଡିରେକ୍ଟର । ଆପଣ ଅଯଥା ଏକ କାଳ୍ପନିକ ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କାରେ ଆମକୁ ନିରୁତ୍ସାହିତ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । କିଏ ଜାଣେ ଆମର ଏହି ନୂତନ ଅଭିଯାନ ପୃଥିବୀର ଏକ ବଡ଼ ପୁରୁଣା ମତକୁ ପୂରାପୂରି ବଦଳାଇ-ଦେଇ ପାରିବ । ସେତେବେଳେ ଆମ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଗୌରବ ହେବ, ତାହା ଆପଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ତ ଡିରେକ୍ଟର ? ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେପରି କୌଣସି ବିପଦ ଆଶଙ୍କା କରନ୍ତୁ ନି । ଆମେ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ଯାଇ ଫେରି ଆସିବୁଁ । ମୋର ପୁଣି ଅନୁରୋଧ, ଆପଣ ଆଉଥରେ ମୋ ଅନୁରୋଧକୁ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।"

ଡିରେକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ବହୁ ବୁଝା ସୁଝା କଲାପରେ ସେ ଅତି କଷ୍ଟରେ ରାଜିହେଲେ । କିନ୍ତୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ତାଗିଦ୍ କରି କହିଲେ, "ଗୋଟିଏ କଥା ଆଲେକ୍ସି । ତୁମ୍ଭେମାନେ ଯେତେବେଳେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯିବ, ତୁମର ବାର୍ତ୍ତା, ସବୁ-ବେଳେ ଜଣାଇ ଦେଉଥିବ ଉପଗ୍ରହକୁ । ସେଠାରୁ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଯେପରି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଖବର ଆସୁଥିବ, ସେଥିପ୍ରତି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଦେଇଯିବ । ଖବରଦାର, ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ଅଧିକ ଦୂରକୁ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ବୁଝୁନାହିଁ, ମୁଁ କେତେବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ନେଇ କମିସନ୍‌ର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନ ପଚାରି ତୁମକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛି । ହଁ, ବେଶୀ ଲୋକ ସଙ୍ଗରେ ନେବନି । ୩୫ ଦିନରୁ ଅଧିକ ଦିନ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ରହିବାକୁ ଭୁଲ୍‌ରେ ବି ଚେଷ୍ଟା କରିବ ନାହିଁ ।"

× × ×

ଆଲେକ୍ସି, ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ରକେଟ୍‌ଯାନ ବିଶାରଦ ଜାର୍ଭିନ୍, ଅନ୍ୟତମ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ଷ୍ଟିପାନୋଭ୍, ଡାକ୍ତର ଜୁଖୋଭସ୍କି ଓ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଧରି ମହାଶୂନ୍ୟର ସେଇ ଦିଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଏକ ମହାଶୂନ୍ୟ ବୋଇତରେ ବସି ବାହାରିଲେ । ସଙ୍ଗରେ ଯିବାପାଇଁ ମେରିନା ଯେତେ ଜିଦ୍‌କଲେ ମଧ୍ୟ ଆଲେକ୍ସି ସାହସ କଲେନି ମେରିନାକୁ ସଙ୍ଗରେ ନେବାକୁ । ଉପଗ୍ରହର ତିନୋଟି ସାଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଳୟର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍‌ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ବୋଇତ ବ୍ୟତୀତ ଉପଗ୍ରହର ଏହି ଜାହାଜକୁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବେ । ବେତାର ଦୂରମ୍ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଓ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରିଚାଳକଙ୍କୁ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଗଲା ସେମାନେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଜାହାଜରୁ ଆସୁଥିବା ବାର୍ତ୍ତାକୁ ରେକର୍ଡ଼ିଂ କରି ରଖୁଥିବେ ଓ ପ୍ରତିଦିନ ସେମାନଙ୍କର ଖବର-ଅନ୍ତର ଚାଲ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ପଠାଇ ଦେଉଥିବେ । ଆଲେକ୍ସି ଫେରି ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍ଟର କାମ ଚୁଲାଇବେ କ୍ୟୋଡ-ଚିଦ୍ ଭନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ । ସମସ୍ତେ ଯେପରି ତାଙ୍କର ଆଦେଶ ମାନି ଚଳନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ କଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯାଇଗଲା ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ । ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ପାଲ୍‌ଭିନ୍ ନିଜ ତରଫରୁ ହେଉ ବା କମିସନ୍ ତରଫରୁ ହେଉ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେଉଁ ଖବର ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁବେ, ତାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଣାଇ ଦିଆଯାଉଥିବ । ପ୍ରତିଦିନ ଉପଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରୁ ଯେଉଁସବୁ ବାର୍ତ୍ତା ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ପଠାଯାଉଥିଲା, ତାହା ଯେପରି ନିୟମିତ ଭାବରେ ଯାଏ, ସେଥିପ୍ରତି ସବୁ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ତାଗିଦ୍ କରି ଦିଆଗଲା । ଏହିଭଳି ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରି ଆଲେକ୍ସି ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ ଧରି ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଲେ । ଗଲାବେଳେ ମେରିନାକୁ ଖୁବ୍ ସାବଧାନ ହୋଇ ଚଳିବାକୁ ଉପଦେଶ ଦେଇ ବିଦାୟ ନେଇଗଲେ । ଗଲାବେଳେ ସଙ୍ଗରେ ପନ୍ଦରଦିନର ଖାଦ୍ୟ, ପାନୀୟ ଆଦି ନେବାକୁ ପଡ଼ିଲା, କାଳେ ଫେରି ଆସୁଁ ଆସୁଁ ସେମାନଙ୍କର ଡେରି ହୋଇ ଯାଇପାରେ ।

× × ×

ଆଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ଉପଗ୍ରହରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯିବା ପ୍ରାୟ ଏଗାରଦିନ ହୋଇଗଲାଣି । ସେମାନେ ଯିବା ପ୍ରଥମ ସାତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଗ୍ରହକୁ ସେମାନଙ୍କ ଖବର ଅନ୍ତର ଦିତମତ ଦେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅଷ୍ଟମଦିନଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଖବର ଅନ୍ତର ନାହିଁ । ସେମାନେ ଉପଗ୍ରହରୁ ଚାଲିଯିବାର ପ୍ରଥମ

ଦୁଇଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଗ୍ରହର ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ଦିନଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଠାବ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡିଥାଏ । ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ କ'ଣ ହେବ, ସେମାନେ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ବେତାର ଯୋଗେ ସଂପର୍କ ରଖି ଥାନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରତି ଦଶ ମିନିଟ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଖବର ଉପଗ୍ରହକୁ ଆସୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଅଷ୍ଟମଦିନଠାରୁ ବେତାରରେ କିଛି ଖବର ଅନ୍ତର ନାହିଁ । ସେମାନେ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ, କେତେ ଦୂର ଗଲେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖବର ପାଇବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ି ଥାଏ । କାଲେ କିଛି ଅସୁବିଧା ହୋଇଥିବ, ସେଥିପାଇଁ ଉପଗ୍ରହର ଲୋକେ ପ୍ରଥମ ଦୁଇଦିନ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶେଷ ଦୁଇଦିନ ଧରି ଉପଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଚିନ୍ତିତ । କାହାରି ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ, ଉପଗ୍ରହର ଛଗୋଟିଯାକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଅଧିବାସୀମାନେ ଗତ ଦୁଇଦିନ ହେଲା ଧାରଣା ଦେଇଛନ୍ତି ଆଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ । ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍‌ମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟାକରି ମହାଶୂନ୍ୟର ଚାରିଆଡ଼େ ଖୋଜି ଖୋଜି ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି; କିନ୍ତୁ କେଉଁଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର କିଛି ସୂଚନା ମିଳୁନି ।

ମେରିନା ଏଇ କେତେଦିନ ହେଲା ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ପଡ଼ି ରହିଛି । ଡାକ୍ତର ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭଙ୍କ ଶତ ଅନୁରୋଧ ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ ଖାଇବାକୁ ବା ଶୋଇବାକୁ ଯାଉନି । କେବଳ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ସେହିଭଳି ଦିନରାତି ଉଜାଗର ହୋଇ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍ ପ୍ରତିଦିନ ସେତେଥର ଲେଖାଏଁ

ପଗ୍ଭରୁଛନ୍ତି ଆଲେକ୍ସି ଆଦିଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଉପଗ୍ରହର ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍ଟର ଭିଞ୍ଚନାଗ୍ରେଡୋଭଙ୍କ ଆଦେଶରେ ତାଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ଖବର ଦିଆଯାଉଛି । କାରଣ ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭଙ୍କ ଆଶଙ୍କା ଯେ ସେ ଯଦି ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ କଥା ପ୍ରକାଶ କରିଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ସାରା ସୃଷ୍ଟିର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଖେଳିଯିବ । ମହାଶୂନ୍ୟରେ ନିରୁଦ୍ଦେଶ ହେବା ଅର୍ଥ ମୃତ୍ୟୁ ଛଡ଼ା ଆଉ ବା କ'ଣ ହୋଇପାରେ ? ତେଣୁ କିଏ ଜାଣେ ଏହି ଖବର ଯଦି ସୃଷ୍ଟିରେ ଜଣାପଡ଼ି ଯାଏ, ତେବେ କେତେ ସୁଖର ସଂସାର ନିମିଷକ ମଧ୍ୟରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡିବ । ଏହିସବୁ ନାନା ବିପଦ ଆଶଙ୍କା କରି ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍ଟର ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ମିଥ୍ୟାର ଆଶ୍ରୟ ନେବାଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ବାଟ ପାଇଲେ ନି ।

ସେ ଯା'ହେଉ, ଏଇ କେତେଦିନ ହେଲା ପାଲଭିନ୍ ମିଥ୍ୟା କହି ଓ ଉପଗ୍ରହର ଲୋକଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରବୋଧନା ଦେଇ ସମ୍ଭାଳି ଆସିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଯେ, ଆଉ ବେଶୀଦିନ ସେମାନଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଳିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ଫେରିବାଦିନ ଯେତେ ଦୂରେଇ ଯାଉଛି, ଉପଗ୍ରହର ଲୋକଙ୍କ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ସେତେ ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଛି । ଉପଗ୍ରହର ସବୁ ଲୋକଙ୍କୁ ସମ୍ଭାଳିବା ଯେତେ କଷ୍ଟ ନୁହେଁ, ଏକା ମେରିନାକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ କଷ୍ଟକର । ସେ ଏଇ କେତେଦିନ ହେଲା ନିଜ ଗବେଷଣା ଛାଡ଼ି ପାଗଲଙ୍କ ଭଳି ଏ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରୁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ହେଉଛି । କାଳେ କିଏ କେଉଁଠି ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଖବର ପାଇଥିବ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ବେତାର ରୁମ୍ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସବୁଆଡ଼େ ଘୂରି ଆସୁଛି । ତା'ର ଖୁଞ୍ଚିଲା ରୁକ୍ଷ ବାଳ, ଶ୍ରୀହୀନରୂପ, ସଜଳ ଆଖି ଓ ସନ୍ଦିଗ୍ଧ ମୁଖ

ଦେଖିଲେ ଯେ କୌଣସି ଲୋକର ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତ ଘଟିବ । ରାତ ନାହିଁ ଦିନ ନାହିଁ, ସେ ନଖାଇ ନ ପିଇ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଛନ୍ତି । କେତେ-ବେଳେ କ'ଣ ଭାବି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଧରି ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ମହାଶୂନ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହୁଛନ୍ତି । ଯେ ଯେତେ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ତା ଖିଆଲକୁ ପଶୁନି କଛନ୍ତି, ସତେ ଯେପରି ସେ ବଧିର ହୋଇ ଗଲେଣି । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ନିରୁଦ୍ଦେଶ ଦିନଠାରୁ ଉପଗ୍ରହରେ ମେରିନାକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ଏକରକମ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼ିଥାଏ ।

ଏହିସବୁ ଜଟିଳ ପରିସ୍ଥିତି ଭିତରେ ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଦେଖିଲେ ଯେ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କଠାରୁ ଏସବୁ କଥା ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ ଲୁଚାଇ ରଖି ହେବ ନି । ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କ ଦଳର ଯଦି କାଳେ କିଛି ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ଶେଷରେ ସେ ଅଯଥା ଦୋଷୀ ହେବେ । ଏହି ଉପଗ୍ରହ ଓ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭ୍ରମଣର ଦାୟିତ୍ୱ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ, ତାଙ୍କର ସବୁ କଥା ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ଖୋଲି ଜଣାଇ ଦେବା ଉଚିତ । ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ ବହୁ ଚିନ୍ତାକରି ଶେଷରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ ଯେ ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀମାନେ ଯଦି ପନ୍ଦର ଦିନରେ ଫେରି ନ ଆସନ୍ତି, ତେବେ ସେ ବାଧ୍ୟହୋଇ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ସବୁକଥା ଜଣାଇ ଦେବେ । ପାଲଭିନ୍ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ, ସେହି ଅନୁସାରେ କାମ ହେବ ।

× × × ×

ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କର ଦଳ ଉପଗ୍ରହରୁ ଯିବା ଷୋଡ଼ଶ ଦିନ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ଧାନ ମିଳିଲା ନି । ବିଗତ ନଅ ଦିନ ଧରି ବେତାର ଯନ୍ତ୍ର ପୂରାପୂରି ନୀରବ । ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କ ଦଳ-ଠାରୁ ସ୍ୱର ଶବ୍ଦଟିଏ ବି ଅସୁନି । ମେରିନା ପାଗଳୀଙ୍କ ଭଳି

ଉପଗ୍ରହରେ ଗୁରି ଘୁରି କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଯାଇ ବସିଛି । ଲେନା ନିଜର ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚେଷ୍ଟାକରି ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଘୁରାଇ ଘୁରାଇ ଥକି ପଡ଼ିଲାଣି; କିନ୍ତୁ ସେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ହରାଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ବିରାଟ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଏପଟ ସେପଟ ଘୁରାଉଛି, କାଳେ କିଛି ଖବର ପାଇଯିବ । ମେରିନା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସୋଫାରେ ବସି କ'ଣ ଭାବୁଥିଲା, ହଠାତ୍ ଦୂର-ବୀକ୍ଷଣଠାକୁ ଚାଲିଯାଇ ଲେନାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା, ନିଜେ ଦେଖିବା ପାଇଁ ।

ମେରିନାର ଏଭଳି ଅନୁରୋଧରେ ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଯନ୍ତ୍ର ଦୂରେଇ ଯାଇ ଠିଆ ହେଲା । ଯେଉଁ ଦିନଠାରୁ ଉପଗ୍ରହରେ ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇ ଯାଇଛି, ଆଲେକ୍ସି ମେରିନାକୁ ବିବାହ କରିବେ, ସେହିଦିନଠାରୁ ଲେନାର ବ୍ୟବହାର ଆଲେକ୍ସି ତଥା ମେରିନା ପ୍ରତି ଯଥେଷ୍ଟ ବଦଳି ଯାଇଛି । ସେ ସେଇଦିନଠାରୁ ମେରିନାକୁ ନିଜର ସାନ ଭଉଣୀ ଭଳି ଦେଖି ଆସିଛି । ଆଲେକ୍ସି ସହିତ ସେ ଖୁବ୍ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର କରି ଆସିଛି, ନିଜର ଦୁର୍ବଳତାକୁ ପିଙ୍ଗିଦେଇ । ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏହି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ପାଇଁ ଲେନା ଯେତେ ବ୍ୟଥିତ ନୁହେଁ, ବେଶୀ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଛି ସେ—ଏହି ସରଳା ଝିଅଟିର ଅବସ୍ଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି । ସାରା ଉପଗ୍ରହରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ସମବେଦନା ଭାସି ଆସିଛି, ମେରିନାର ଏଇ ଦୁଃଖ ପାଇଁ । ମେରିନା ପାଗଳମାନଙ୍କ ଭଳି ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରୁଥିବାର ଦେଖି ଲେନା ବାଧା ନ ଦେଇ ତା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ଭାବିଲା କେତେ କଥା । ଆଖି ତା'ର ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ମନଭିତରେ ଶତ ସମବେଦନାର ଉକ୍ତି ମୁଣ୍ଡଟେକି ଉଠିଲା "ଆହା, ବିଚାରୀର ଅବସ୍ଥା କ'ଣ

ହେଲା । କେତେ ଆହ୍ଲାଦରେ ସେ ଆସିଥିଲା ଉପଗ୍ରହକୁ ସ୍ରଷ୍ଟର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ଗବେଷଣା ଓ ଅଭିଯାନରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ । ପରିଶେଷରେ ଫଳ ହେଲା କଅଣ ?"

ଲେନା ଏହିଭଳି ଭାବିଯାଉଛି, ହଠାତ୍ ମେରିନା ଗୁଲପଣ୍ଡ ତାକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ହଠାତ୍ ଟେବୁଲସ୍ଥିତ ଫୋନ୍ ବାଜି ଉଠିଲାରୁ, ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଇ ଲେନା କ୍ରନ୍ଦନରତା ମେରିନାକୁ ନିକଟସ୍ଥ ସୋଫାରେ ବସାଇଦେଇ ଫୋନ୍‌ଠାକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ଫୋନ୍‌ଟାକୁ ନେଇ କାନ ପାଖରେ ଧରି କ'ଣ ଶୁଣିଲା କେଜାଣି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ନିକଟକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ସେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ଆଖି ପକାଇ ପକାଇ ଯାହା ଦେଖିଲା, ସେଥିରେ ତା'ର ମଥା ଘୂରିଗଲା । ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଏକ ବିରାଟ ବିସ୍ଫୋରଣର ଅବଶେଷ ଦେଖି ତା' ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ଏହି ଭୟାବହ ଦୃଶ୍ୟରେ ସେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲାନି । ସେ ଅଧିକ ମନଦେଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା । ତା'କୁ ବୋଧ ହେଲା, ସତେ ଯେପରି ମହାଶୂନ୍ୟର ସେହି ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ବୋଇଡ କୌଣସି କାରଣ ବଶତଃ ହଠାତ୍ ବିସ୍ଫୋରିତ ହୋଇ କେଉଁଆଡ଼େ ଲୀନ ହୋଇଯାଇଛି । ଲେନା ନିଜ ହାତଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ନ'ଟା ବାଜିବାକୁ ପନ୍ଦରମିନିଟ୍ ବାକି; ଆଉ ପନ୍ଦରମିନିଟ୍ ପରେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେଇ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ବୋଇଡ ଦେଖାଯିବା କଥା । ଅଥଚ ବିସ୍ଫୋରଣ ହୋଇଛି ଠିକ୍ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ସେହି ସମୟରେ । ଏକ ଅଜଣାଭୟରେ ଲେନାର ଛାତି ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏହି ବିସ୍ଫୋରଣ କଥା

ମେରିନାକୁ କହିବ କି ନାହିଁ ଭାବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲାନି । କାଳେ ଏହି ବିସ୍ଫୋରଣକୁ ମେରିନା ଆଉ କିଛି ଭାବି କେତେ କ'ଣ ଆଶଙ୍କା କରି ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବ । ଏହି ବିସ୍ଫୋରଣଟି କ'ଣ ଅଧିକ ଭଲ-ଭାବରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ସେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଘୁରାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ନିରାଶ ହେବା ଛଡ଼ା କେଉଁଠାରୁ ଆଶାର ଟିକିଏ ଆଲୋକ ବି ପାଇଲା ନି ।

ଲେନା ଏଭଳି ଭାବରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଘୁରାଉଥିବାର ଦେଖି ମେରିନା ବଡ଼ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ସେ କ'ଣ ଦେଖୁଛି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଲେନାକୁ ହଲାଇଦେଇ ଡାକିଲା । କିନ୍ତୁ ଲେନା ବିସ୍ଫୋରଣର କାରଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ମେରିନାକୁ ସେହି ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଦୌଡ଼ିଲା ଭନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍‌ଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଆଡ଼େ । ମେରିନା ମଧ୍ୟ ଲେନା ପଛରେ ଦୌଡ଼ିଲା । ଲେନା ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍‌ଟରଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ଉପଗ୍ରହର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍‌ମାନେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଆଶଙ୍କା ପଶିଯାଇଛି । ସେଇ ବିସ୍ଫୋରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଚିନ୍ତା କରି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଏହି ଘଟଣାର ଆଉ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱ ହେଉଛି ସେ ବିସ୍ଫୋରଣ ପରଠାରୁ ମହାଶୂନ୍ୟର ଠିକ୍ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ଆଉ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ବୋଇତର 'ଦେଖା ନାହିଁ । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ, ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ବୋଇତର ଯାତ୍ରୀମାନେ ତେବେ କ'ଣ ଆମ ବୋଇତକୁ ଆକ୍ରମଣ କରି ଧ୍ୱଂସ କରି ଦେଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କ ଗତିପଥକୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଦଳାଇ ନେଲେ ? ଏଇ ଆଶଙ୍କା ଭିତରେ ସମସ୍ତେ ନୀରବ

ହୋଇ ବସି ରହିଥାନ୍ତି । ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଜ୍ଞାନୀ ଭଙ୍ଗଙ୍କର ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ କହିଲେ, "ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କ ଦଳର ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନିରୁଦ୍ଦେଶ, ଓ ସେଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟର ବିସ୍ଫୋରଣ ପରସ୍ପର ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ କହି ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୁଇ ଘଟଣା ମଧ୍ୟରେ ଯେ ଘନିଷ୍ଠ ସଂପର୍କ ଅଛି ଏହା ନିଃସନ୍ଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ । ମୁଁ ଭାବୁଛି ଆଉ କାଳବିଳମ୍ବ ନ କରି ଅଟମ ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ଏ ସବୁ କଥା ଜଣାଇଦେବା । ଆଉ ବେଶୀ ଡେରିକରି ଆମ ଉପରକୁ ଦୋଷର ବୋଝ ଓଟାରି ଆଣିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଉପଗ୍ରହର ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଗୁରୁତର ଘଟଣାକୁ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କୁ ନ ଜଣାଇବା ଅର୍ଥ ଆମମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏକ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଅପରାଧ ହୋଇ ପଡ଼ିବ ।"

ଡିରେକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବା ପାଇଁ ସେ ବେତାର ରୁମର ଚାଳକଙ୍କୁ ଲାଇନ୍ ଦେବା ପାଇଁ ଡାକିଲେ । ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍‌ଙ୍କ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ ଭାବି ଉପସ୍ଥିତ ସଭ୍ୟମାନେ ନୀରବ ରହିଲେ ।

ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଫୋନଟାକୁ କାନପାଖରେ ଧରି ବେତାର ରୁମ ଚାଳକକୁ ଡାକି ଡାକି ବିରକ୍ତ ହୋଇଗଲେ । କିନ୍ତୁ ଫୋନ୍‌ରେ କୌଣସି ସ୍ୱର ଶବ୍ଦ ନ ପାଇ ଫୋନ୍ ଥୋଇଦେଇ କହିଲେ, "ବେତାର ରୁମରେ ବି କେହି ନାହିଁ । ଯେଉଁଠି ଦିନରାତି ଚବିଶ ଘଣ୍ଟା ଲୋକ ରହିବା କଥା, ସେଠି କେହି ନ ରହିବା ଘୋର

ବିପଦର କଥା । ଏ ଅସମୟରେ ହଠାତ୍ ବେତାର ରୁମ ଚାଳକ କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି । ବେଳକୁ ବେଳ ଏ ଉପଗ୍ରହରେ ସବୁ କିଛି ରହସ୍ୟଜନକ ବୋଧ ହେଉଛି ।"

ହଠାତ୍ ବାହାରେ କାହାର ଏକ ଚିତ୍କାରରେ ସମସ୍ତେ ଚମକି ଉଠିଲେ । ଉପଗ୍ରହର ବାରଣ୍ଡାରେ ଆରପାଖରୁ କିଏ ଜଣେ ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଡାକି ଡାକି ଆସୁଥିବାର ଦେଖାଗଲା । ପାଖକୁ ଆସିଲାରୁ ଜଣାପଡିଲା, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ବେତାର ରୁମର ଚାଳକ । ଉପଗ୍ରହରେ ପୁଣି ଅଉ କ'ଣ ଘଟିଲା ଜାଣିବାପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ସେ ଆଡ଼କୁ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଅନାଇ ରହିଲେ ।

"ବଡ଼ ବିପଦ ଡାକ୍ତର ଭଟୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍, ବଡ ବିପଦ ! ଆପଣ ଏଠି ବସିଛନ୍ତି କଅଣ ! ଆସନ୍ତୁ ବେତାର ରୁମକୁ ।"

ଏତକ କହି ହାଲିଆ ହୋଇ ସେହି ଚଟାଣ ଉପରେ ପଡିଗଲେ ବେତାର ରୁମର ଚାଳକ ।

ବେତାର ରୁମ୍ ସମ୍ବନ୍ଧେ ନାନା ଆଶଙ୍କା କରି ଉପସ୍ଥିତ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଦୌଡ଼ିଲେ ବେତାର ରୁମ୍ ଆଡ଼େ । ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଅଉ କିଛି ବିପଦ ମାଡିଆସିଲା କି ଉପଗ୍ରହ ଉପରକୁ ? ମହାଶୂନ୍ୟର ବୋଇତବାସୀମାନେ ଉପଗ୍ରହକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଦେଲେ କି ?

ଭୟ ଓ ଆଶଙ୍କାରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ସେମାନେ କୁଣ୍ଠିତ ଭାବେ ବେତାର ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ । ମନେ ହେଉଥାଏ, ବେତାର ରୁମ୍‌ରେ ସତେ ଯେପରି କିଏ ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଆସି ଲୁଚି

ରହିଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପାଇଁ । ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଶି ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ବେତାର ରୁମ୍ ପୂର୍ବଭଳି ଶୂନ୍ୟ ପଡ଼ିଛି । ଭିନୋଗ୍ରେଡ୍ଡୋଭ୍ କାହାରିକୁ କିଛି ନ କହି ଫୋନ୍‌ଟାକୁ ଧରିପକାଇ ଉଠାଇଲେ । ଫୋନ୍‌ଟା ଉପରେ କାହାର ଗଁ ଗଁ ଶବ୍ଦରେ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ । ବେତାର ଫୋନ୍ ଭିତରେ ଆଉ କିଛି ଶବ୍ଦ ନାହିଁ, କେବଳ ଗଁ ଗଁ ଶବ୍ଦହିଁ ଶୁଭୁଛି । ଭିନୋଗ୍ରେଡ୍ଡୋଭ୍ ବହୁକ୍ଷଣ ଫୋନ୍ ଧରି ଆଉ କିଛି ଶୁଣି ନ ପାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ରହିଲେ । ଲେନା, ମେରିନା ଅଧା ଭୟରେ କଳାକାଠ ପଡ଼ିଗଲେଣି । ଏହି ସମୟରେ ହଠାତ୍ ବେତାର ରୁମ୍ ଗୁଳକ ପଶି ଆସି କହିଲେ, "ଆଉ ଅପେକ୍ଷା କାହିଁକି ଡାକ୍ତର, ଅଲେକ୍ସି ଓ ତାଙ୍କ ଦଳ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ଅଭାବରୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଉପଗ୍ରହକୁ ଫେରି ଆସୁଛନ୍ତି ସତ, କିନ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ଅଭାବରୁ ସେମାନେ ଏଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ ପାଇ ଯିବାର ଆଶଙ୍କା ଅଛି । ଆପଣ କାଳବିଳମ୍ବ ନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ।"

"ଏଁ, ଖାଦ୍ୟ ଓ ପାନୀୟ ଅଭାବରୁ ଅଲେକ୍ସି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ? ତାହେଲେ— ?"

ଆଉ କହି ନ ପାରି ମେରିନା ଅଚେତ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । କିଏ ଜାଣେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଏହି ଦୃଶ୍ୟରେ ଶେଷ ଯବନିକା ଏକ ସଙ୍ଗରେ ନ ପଡ଼ିବ ?

—ନଅ—

ମେରିନା ସେ ଦିନ ମନ ଖୁସିରେ ଉପଗ୍ରହର ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ସନ୍ତରଣ କରୁଥାଏ । ଲାଉଡସ୍ପିକରରୁ ବହି ଆସୁଥିବା ଏକ ଗୀତର ଟିଉନ୍‌ ସହିତ ମିଳାଇ ସଙ୍ଗୀତର ଏକ ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ତାର ମୁଖରୁ ଝରି ପଡୁଥାଏ ବେଳେ ବେଳେ । ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ ପଶିବା ପୂର୍ବରୁ ମେରିନା ନିକଟସ୍ଥ ସୁଇଚ ବୋର୍ଡରେ ତା' ମନ ମୁତାବକ କେତେକ ଗୀତ ବାଜିବା ପାଇଁ ସୁଇଚ ଟିପି ଦେଇ ଆସିଥିଲା ।

ମେରିନା ପିନ୍ଧିଥାଏ ଗୋଟିଏ କଳା ରଙ୍ଗର ଗାଧୁଆ ପୋଷାକ । ଗୋଲାପି-ଗୋରି ଚିକଚିକ ଶରୀର ଉପରେ କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣର ଅର୍ଦ୍ଧ ଆଚ୍ଛାଦିତ ନାଇଲନ୍‌ର ପୋଷାକ ମେରିନାର ଲୁକ୍କାୟିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଯେପରି ଶତଦୀପ୍ତିରେ ପ୍ରକାଶ କରୁଥାଏ, ତାହା କଳନା କରିବା

ଯେ କୌଣସି ସ୍ୱପ୍ନଜୀବୀର କଳ୍ପନାର ବାହାରେ । ସନ୍ତରଣବେଳେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ନିର୍ମ୍ମଳ ଜଳ ତଳୁ ଜଳ ଉପରକୁ ଫୁଟି ଆସୁଥାଏ ଯେପରି ମେରିନାର ଅପରୁପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ-ପଦ୍ମ ସନ୍ତରଣ ପୁଷ୍କରଣୀର ସମସ୍ତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଉପହାସ କରି । ପୁଷ୍କରଣୀର ତଳଅଂଶରୁ ଆସୁଥିବା ସୁଟେବଲ୍ ରଙ୍ଗର ବିଦ୍ୟୁତ୍ କିରଣର ଝଲକରେ ସାରା ପୁଷ୍କରଣୀଟି ତରଳ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଆଭାରେ ଝଟକି ଉଠୁଥାଏ, ଠିକ୍ ପ୍ରାଚୀ ଲଲାଟରେ ଉଷାର ହିରଣ୍ମୟ ମୁକୁଟ ଭଳି । ସନ୍ତରଣ କ୍ଷିପ୍ରା ମେରିନାକୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ହେବ ସତେ ଯେପରି କଳ୍ପନା ରାଇଜର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପରୀଟିଏ ଉଡ଼ି ଆସି ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟରେ ନିର୍ଭୟରେ କେଳି କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ସେ କେତେବେଳେ କ୍ରୀଡ଼ା ଚଞ୍ଚଳା ହାସ୍ୟମୟୀ ଗୀତମୁଖର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କୋକିଳବତ୍, ପୁଣି କେତେବେଳେ ସୌରଭମୟୀ ସ୍ଫୁଟନୋନ୍ମୁଖ ପ୍ରସୂନ ଭଳି ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ଅନ୍ୟ ଦିନ ଭଳି ଲେନା ଆଦି ସଙ୍ଗିନୀମାନେ କେହି ଆସି ନଥାନ୍ତି । ଅଲେକ୍ସି ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ଫେରି ଆସିବାରେ ମେରିନାର ଯେଉଁ ଅପାର ଆନନ୍ଦ, ତାହାକୁ ମନ ପୂରାଇ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ସେ ଖୋଜୁଁଥାଏ ନିରୋଳା ସ୍ଥାନ । ତେଣୁ ସେ କାହାରିକୁ ନ ଡାକି ଏକା ପଳାଇ ଆସିଥାଏ ଉପଗ୍ରହର ଏହି ସନ୍ତରଣର ପୁଷ୍କରଣୀକୁ ।

ହଠାତ୍ ବାହାରେ କାହାର ଠକ୍ ଠକ୍ ଶବ୍ଦରେ ମେରିନା ପୁଷ୍କରଣୀରୁ ଉଠିଯାଇ ଦୁଆର ଖୋଲି ଦେଲା । ସାଂଶ୍ଲେଷିକ ପାତଳା ଝିଲ୍ ଝିଲ୍ ଆର୍ଦ୍ର ବେଦିଙ୍ଗ ସୁଟ୍ ମେରିନାର ସୁକୋମଳ ଶରୀର ଉପରେ ଏପରି ଭାବରେ ଲଗି ଯାଇଥାଏ ଯେ, ତାହାର ଅସରନ୍ତି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର ଉପରକୁ ଦାଉ ଦାଉ ହୋଇ ଫୁଟି

ଉଠୁଥାଏ । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦେଖି ମେରନା ଲଜ୍ଜାରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତାପରେ ସେ ତାର ସଦ୍ୟସ୍ନାତ ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ଉଲଙ୍ଗ ପ୍ରାୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ପଥରୁ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖିବ ଭାବି ସନ୍ତ୍ରସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ନିଜର ପୋଷାକ ପୁଷ୍କରିଣୀର ଆରପାଖରେ ଥିବାର ଦେଖି ସେ ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ପୁଣି ଲମ୍ଫ ପ୍ରଦାନ କଲା ପୁଷ୍କରିଣୀକୁ । ଇଚ୍ଛା, ସେ ଆରପାରିକୁ ପହଁରି ଯାଇ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ପକାଇ ନିଜର ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥାକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେବ ।

ଅଲେକ୍ସି ଏଇ ଯେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ମେରନାକୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ, ସେତିକିରେ ତାଙ୍କ ମନଭିତରେ ଏକ ଅପୂର୍ବ ଚମକ ଖେଳିଗଲା । "ଆଃ, ମେରନା ବାସ୍ତବିକ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦରୀ ନୁହେଁ ? ସତେ ଯେପରି ନନ୍ଦନ କାନନର ଫୁଟି ଆସୁଥିବା ପାରିଜାତ କଳିକାଟିଏ । ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ମେରନା କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁ ନି ସତେ ? ସେ ଦିନ ମେରନାର ଘରଠାରେ ତାକୁ କୃତ୍ରିମ ରୂପ- ପ୍ରସାଧନୀର ଗୁରୁସମ୍ଭାର ଭିତରେ ଦେଖିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଆଜିକାର ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତୁଳନାରେ ସେ ଦିନର କୃତ୍ରିମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ସେ କିଛି ନୁହେଁ ।

ପ୍ରକୃତି ଯାହାକୁ ଏତେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଇଛି, ସେ ଯେ କାହିଁକି କୃତ୍ରିମ ପ୍ରସାଧନୀର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର ଚଳାଇବାକୁ ସୁଖ ପାଏ, ସେ ଭାବି ଭାବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲେ ନି । ମେରନାର ସଦ୍ୟସ୍ନାତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ସେ ଏତେ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଯେ, ତାକୁ କ'ଣ କହିବାକୁ

ଅସିଥିଲେ ପୂର୍ବପୁର ଭୁଲି ଗଲେ । ତା'ର ସେହି ଗାଧୁଆ ପୋଷାକ ତଳେ ବୃଧାତା ଯେଉଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଗଢ଼ି ରଖିଥିଲା, ତାକୁ କୃତ୍ରିମ ରେଶମର କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣ ପୋଷାକ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ପାରି ନଥିଲା । ସେଇ କଥା ଭାବି ଭାବି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଆଲେକ୍ସି । ସେ ଉପଗ୍ରହଠାରୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମାଇଲ ଦୂର ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ କେତେ କଥା ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ନିଜର ପ୍ରିୟ ଓ ଅତି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ମେରିନାର ଅସରନ୍ତି ପ୍ରାକୃତିକ ଏଇ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭଣ୍ଡାର କେବେ ତ ଆବିଷ୍କାର କରି ନଥିଲେ ।

କାଳେ କିଏ ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି କ'ଣ ଭାବିବ, ସେଥିପାଇଁ ଆଲେକ୍ସି ଦୁଆରଠାରୁ ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ଯାଇ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ ମେରିନାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି । ମେରିନା ନିଜର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ବାହାରି ଆସିଲାବେଳକୁ ତାର ସେଇ ସ୍ନାନ-ସ୍ନିଗ୍ଧ ମୁଖ-ମଣ୍ଡଳ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର ଓ ସରସ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ତୁମକୁ ମୁଁ ଉପଗ୍ରହ ସାରା ଖୋଜି ଖୋଜି ଥକି ଗଲିଣି ମେରିନା । ମୁଁ ଭାବିଲି ତୁମେ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲଣି କି କଅଣ ?"

"ମୁଁ ତ ଆଉ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ପଳାଇ ଯାଇ ନିରୁଦ୍ଦେଶ ହୋଇ ଯାଉନି ଯେ ତୁମେ ମୋତେ ନପାଇ ଏତେ ଚିନ୍ତାକରି ବସିଲ । ତୁମେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଯେ କେତେ କଷ୍ଟ ଦେଇଛ ତାହା ଏଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଜାଣନ୍ତି । ମୁଁ ଏଠାକୁ ଗାଧୋଇ ଆସି ତୁମକୁ ତ ସେଭଳି କିଛି କଷ୍ଟ ଦେଇନି । ହୁଏତ ତୁମେ ମୋତେ ଖୋଜି ଖୋଜି ଉପଗ୍ରହରେ ତିନି ଘରଣହ ଫୁଟ ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିଛ ? ଏଇ ଏତିକି ତ ?"

"ମୁଁ ତୁମକୁ କାହିଁକି ଖୋଜୁଥିଲି ଜାଣିଛ ମେରିନା ?"

"ଆଜକୁ ଅଠ ଦଶ ଦିନ ହେବ, କିଛି ରିପୋର୍ଟ ପଠାଇ ନାହିଁ ବୋଲି ହୁଏତ ଖୋଜୁଥିବ ମୋତେ । ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଗବେଷଣା ଉପଗ୍ରହରେ କାହିଁକି ଧିମେଇ ଗଲା, ସେଥିପାଇଁ ଡକ୍ଟ ହୁଏତ ତାଗିଦ ଅସିଥିବ, ତୁମ ପାଖକୁ । ତୁମେ ସେହି ତାଗିଦ୍‌ଟା ମୋତେ ଶୁଣାଇ ଦେବାପାଇଁ ଦୌଡ଼ି ଅସିଛ ଏଠିକି । ନୁହେଁ ?"

"ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଅହୁରି କାମ ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ । ତୁମେ ଏତେ ଦିନ ଯାଏଁ କପରି କାମ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲି କୁହତ ମେରିନା ?"

"ବାଃରେ, ଟସଇ କେତେ ଦିନ କ'ଣ ମୋ ମଥା ଠିକ୍ ଥିଲି ଯେ ମୁଁ କାମ କରିଥାନ୍ତି । ମନର ଅବସ୍ଥା ଭଲଥିଲେ ସିନା କେହି ଗବେଷଣାରେ ମନୋନିବେଶ କରିପାରେ ? ମୁଁ କାହିଁକି କାମ ନକଲି ତାହାର କାରଣ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତୁମେ ନୁହଁକି ?"

କହୁ କହୁ ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ହସିଦେଲା ମେରିନା ?

ଅଲେକ୍ସି ଅହୁରି ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇ କହିଲେ, "ଦେଖ ମେରିନା, ତୁମେ ମନରେ କ'ଣ ଏଇ ଦମ୍ଭନେଇ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ଼ ବଡ଼ କାମ୍ କରିବା ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଅସିଛ ? ରାଷ୍ଟ୍ରର କେତେବଡ଼ ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ଯେ ତୁମ ଉପରେ ଅଛି, ଏହାକୁ ଭୁଲି ଯାଅନା । ସେଇ ଦାୟିତ୍ୱ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ତୁମର ନାରୀସୁଲଭ ଚପଳତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କ'ଣ ଉଚିତ ହୋଇପାରେ ? ମୋ ପ୍ରତି ତୁମର ସମ୍ପର୍କ ଯା'ହେଲେ ମଧ୍ୟ,

ତୁମର ବିରାଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ କ'ଣ ହେୟ ମନେକରି ହେଲା କରିପାର ? କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହିଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ; ତା' ଆଗରେ ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ଦୁଃଖ, ସୁଖ କିଛି ନୁହେଁ ମେରିନା ।”

“କ୍ଷମାକର ଆଲେକ୍ସି, ମୁଁ ତୁମର ଏଭଳି ଆଦର୍ଶକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ପାରେନା । ତୁମେ ଯା କହୁଛ, ତାହା ତର୍କକାଳୀନ ଯୁକ୍ତିଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ହୋଇନପାରେ । ତୁମେ ସେଭଳି ବଡ଼ ବଡ଼ କଥାକହି ବାସ୍ତବତାଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନା । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିରାଟ ହୋଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ତା' ଆଗରେ ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ମମତା ଆଦି କିଛି ନୁହେଁ ବୋଲି ମୁଁ ସ୍ୱୀକାର କରି ପାରେନା । ଦୁନିଆରେ ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ମମତାରୁ ହିଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଜନ୍ମ । ଏଗୁଡ଼ିକଠାରୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ ଅଲଗା କରିଯାଇ ପାରିବନି । ଏସବୁର ପ୍ରଭାବ ଯେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଉପରେ କିଛି ନାହିଁ, ଏହା କହିବା ବାତୁଳତା ମାତ୍ର । ମଣିଷ ଯଦି କେବେ ନିଜ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଅଟଳ ରହିପାରେ, ତେବେ ତା' ପଛରେ ଥିବ ନିଶ୍ଚୟ ସେଇ ସ୍ନେହ, ପ୍ରେମ କିମ୍ବା ମମତା । ସେସବୁ କିଛି ନଥିଲେ ମଣିଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଅଟଳ ରହିପାରେନା । ପୃଥିବୀର ସବୁ ଦେଶର ଇତିହାସ ଆଲୋଚନା କରି ଦେଖ, ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଯା' କହୁଛି ଠିକ୍, କି ତୁମେ ଯା' କହୁଛ ଠିକ୍ । ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ମମତା ଆଦି ସ୍ୱର୍ଗୀୟ; କିନ୍ତୁ ତୁମର ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାର୍ଥିବ । ତେଣୁ ଏ ସବୁଠାରୁ ମୁଁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକୁ କେବେ ଉଚ୍ଚସ୍ଥାନ ଦେଇ ପାରେନା । ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ମମତା ଆଦି ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱର ପରିଚୟସୂଚକ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏକ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଭ୍ୟାସ ମାତ୍ର ।”

ମେରିନାର ଯୁକ୍ତିରେ ଆଲେକ୍ସି ଏକରକମ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲେ । ଏ କଥା ଉପରେ ସେ ଆଉ ଯୁକ୍ତି ନକରି କଥାର ମୋଡ଼

ବଦଳାଇ ଆରମ୍ଭ କଲେ, "ତୁମେ କେଉଁଦିନଠାରୁ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନ ଛାଡ଼ି ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରରେ ଗବେଷଣା କଲଣି ଶୁଣେ ?"

"ଯେଉଁଦିନଠାରୁ ତୁମ ଭଳି ଲୋକେ ପ୍ରେମ ବା ମମତା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନଦେଇ ଏକ ଶୁଷ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାମରେ ନାନା ଅତ୍ୟାଚାର ଚଳାଇ ଚାଲିଯିବା ଆରମ୍ଭ କଲେଣି । ତୁମେ ଯେଉଁ କେତେଦିନ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ଥିଲ, ସେଇ କେତେଦିନ ମୁଁ କେମିତି ବଞ୍ଚିଛି, ଜାଣିଚ ? ସେଥିରେ ପୁଣି ତୁମେ ମୋ'ଠାରୁ କୈଫିୟତ୍ ଚାହୁଁଛ— ସେଇ କେତେଦିନ ମୁଁ କାହିଁକି କାମ ନ କଲି ।"

ମେରିନା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ହୋଇ ପୁଣି କହିଲା, "ତୁମେ ଅନ୍ୟର ସରଳ ହୃଦୟ ଓ ଦୁର୍ବଳତାକୁ ନେଇ ବେଶ୍ ଖେଳି ଜାଣିଛ ଆଲେକ୍ସି । ତୁମେ ଏତେଦିନ ମହାଶୂନ୍ୟରେ କିଛି ଖବର ଅନ୍ତର ନଦେଇ ରହିଗଲ—ଦିନେହେଲେ ଭାବିଥିଲ କି ତୁମର ସମ୍ବାଦ ନପାଇ ମୁଁ କିଭଳି ଭାବରେ ରହିଥିବି ଏଠାରେ । ତୁମେ ଭାବୁଛ, ତୁମେ ନୂତନ ନୂତନ ଅବିଷ୍କାର ଉନ୍ମାଦନାରେ ଉନ୍ମତ୍ତ । କିନ୍ତୁ ତୁମର ସେହି ଉନ୍ମାଦନା କେତେ ଲୋକଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ଯେ ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ କରି ଚିରି ପକାଉଥିବ, ତା' କେବେ ଭାବିଛ ?"

ମେରିନାର ଆଖିରୁ ଲୋତକଧାର ନିଜ ରୁମାଲରେ ପୋଛିଦେଇ ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ମୋର ମସ୍ତବଡ଼ ଭୁଲ୍ ହୋଇଛି ମେରିନା । ମୁଁ ଧାରଣା କରି ନଥିଲି ଯେ, ମୋର ଅନୁପସ୍ଥିତି ତୁମ ମନରେ ଏତେ ବଡ଼ ଦାରୁଣ ଆଘାତ ଲଗାଇ ପାରିବ । ତୁମେ ତ ଜାଣିଛ କିଭଳି ଏକ ଦୈବୀ-ଦୁର୍ବିପାକ ଯୋଗୁଁ ଆମେ ଏତେ

ବିପଦାନରେ ପଡ଼ିଗଲୁଁ । ମୁଁ ତୁମକୁ କୈଫିୟତ ମାଗିଥିବାରୁ ଦୁଃଖିତ ମେରିନା ।"

ନନ୍ଦନରଣା ମେରିନାର ଅଧର କୋଣରେ ହଠାତ୍ ଦେଖାଦେଲା ହାସ୍ୟର ଏକ କ୍ଷୀଣରେଖା । ଏକ କୃତ୍ରିମ ବିରାଗ ପ୍ରକାଶ କରି ସେ କହିଲା "ହଁ, ଖାଲି ଦୁଃଖିତ କହିଦେଲେ କ'ଣ ହୋଇଗଲା ?"

"ଆଉ ତେବେ ମୋତେ ସେଥିପାଇଁ କି ଦଣ୍ଡ ପାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ କୁହ । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି ।"

ଏତକ କହି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଆଲେକ୍ସି ଗାଧୁଆ ଘରର ବାରଣ୍ଡାରେ ହାତଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ହସି ହସି ଠିଆ ହୋଇଗଲେ ।

"ଥାଉ, ଥାଉ, ତୁମର ଏ ଅଭିନୟ ଏ ମଝି ବାରଣ୍ଡାରେ । କିଏ ଯଦି ଚାଲିଆସେ, ତେବେ ସେ କ'ଣ ଭାବିବ କୁହତ ?"

"ତେବେ ଏଥିପାଇଁ କ'ଣ ଅଲଗା କୋଠରୀ ଦରକାର ପଡ଼ିବ ?"

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏହି ଉକ୍ତିରେ ଦୁହେଁ ହୋ, ହୋ, ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । ହସୁଁ ହସୁଁ ହଠାତ୍ ଚମକି ପଡ଼ି. "ଓଃ, ମୁଁ ତୁମ ପାଖକୁ ଯେଉଁଥିପାଇଁ ଆସିଥିଲି, ସେ ବିଷୟରେ ତୁମକୁ କିଛି ନକହି ଅନ୍ୟ କଥାରେ ମାତି ଯାଇଛି । ତୁମେ ଜାଣିଛ ମେରିନା, ତୁମ ବାପା ତୁମ ପାଖକୁ ତା'ର କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ଆସନ୍ତା ମାର୍ଚ୍ଚମାସରେ ଏଠାକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଏକାଡ଼େମୀ ଅଫ୍ ଏଗ୍ରିକଲଚରର ୧୯୫୭ ମସିହାର

ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ । ସଙ୍ଗରେ ତୁମ ମା’ ମଧ୍ୟ ଆସୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଅଧିବେଶନ ଶେଷକରି ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଆସିବେ । ସେଠାରୁ ସେମାନେ ତୁମ ସହିତ ଦେଖା-ସାକ୍ଷାତ କରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବେ । ତୁମେ ତାଙ୍କର ପରା ଗେହ୍ଲାଝିଅ, ନ ହେଲେ ତୁମର ମା’ ତୁମକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ହଜାର ହଜାର ମାଇଲ ଅତିକ୍ରମ କରି ଏଠାକୁ ଆସିବାକୁ ମନ କରିଥାନ୍ତେ ?

"ସତେ ଆଲେକ୍ସି, ମା’ ଆସୁଛନ୍ତି ?" ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିଲା ମେରିନା ।

"ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ଶୁଣିଛ ନା ମେରିନା ?" ଆଲେକ୍ସି ପଚାରିଲେ ।

ମେରିନା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

"ଆସନ୍ତା ମେ ମାସଠାରୁ ଆମ ସରକାର ଦୁଇମାସ ପାଇଁ ମୋତେ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ମେ, ଜୁନ୍, ଏ ଦୁଇମାସ ଛୁଟିରେ ଯିବି ।"

"କୁଆଡ଼େ ?"

"ଘରକୁ, ଆଉ କୁଆଡ଼େ ?"

"ଆଉ ମୁଁ ! ମୁଁ ଏଠି ଏକା ରହିବି ?"

"ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ମେରିନା ? ତୁମେ ଛୁଟି ଦରଖାସ୍ତ କଲନି ?" କୃତ୍ରିମଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷାକରି ଆଲେକ୍ସି କହିଲେ ?

"ବାଃରେ, ମୁଁ ଜାଣିଲି କେମିତି ? ତୁମେ ଛୁଟି ଦରଖାସ୍ତ କରିଛ ବୋଲି, ମୋତେ ତ କେବେ କହିନ ? ତା’ ହୋଇଥିଲେ

ମୁଁ ବି ଦରଖାସ୍ତ କରିଥାନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ ତୁମେ ବଡ଼ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଅଲେକ୍ସି । ତୁମେ ଗ୍ଲାଲିଗଲେ, ମୁଁ ଏଠି ଏକୁଟିଆ କପରି ରହନ୍ତି କହିଲ ? ମୁଁ କଦାପି ତୁମକୁ ଛାଡ଼ିବିନି ।”

“ମୋତେ କ’ଣ ବାନ୍ଧି ରଖିବ ଭା’ହେଲେ ?”

“ନିଶ୍ଚୟ ।”

“ମୁଁ ସବୁ ତୁମ ଛୁଟି ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିଦେବି ।”

“କ’ଣ ଠିକ୍ ସେଇ ସମୟ ଭିତରେ ?”

“ହଁ, ଠିକ୍ ସେହି ସମୟ ଭିତରେ । ତେବେ ନିଶ୍ଚୟ ପୁରସ୍କାର ଦେବ ମୋତେ ?”

ଅଲେକ୍ସି ମେରିନାର ଦୁଇଆଖି ସାମନାରେ ଉଭୟଙ୍କର ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର ଚିଠିଟି ଟେକି ଧରିଲେ । ମେରିନା ତାହା ପଢ଼ି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

“ଆଁ, ମୋର ବି ଛୁଟି ? କିନ୍ତୁ ଛୁଟିପାଇଁ ମୁଁ ତ ଦରଖାସ୍ତ କରିନଥିଲି ? ମୋତେ ଛୁଟି ମିଳିଲା କେମିତି ?”

“ଛୁଟିପାଇଁ ମୁଁ ବି ତ ଦରଖାସ୍ତ କରିନଥିଲି ମେରିନା ?”

“ତେବେ—ଆମକୁ ଛୁଟି ମିଳିଲା କପରି ?”

“ତୁମ ବାପା ଓ ମୋ ବାପା ଆମର ଛୁଟିପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ ? ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରର ଡିରେକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍ ଓ କମିସନର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନେ ଆମ କାମରେ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହୋଇ ଆମର ଛୁଟିପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଆମକୁ ଏ ଛୁଟି

ମିଳିଛି । ମାତ୍ର ତାହିଁକି ଏ ଛୁଟି ମିଳିଛି କହିପାରିବ ମେରିନା ?"
ପଚାରିଲା ବେଳେ ଆଲେକ୍ସି ଜଣେଇ ଜଣେଇ ହସୁଥାନ୍ତି ।

ମେରିନା କିଛି ସମୟ ଚିନ୍ତାକରି ହଠାତ୍ ଫିସ୍‌ଫିସ୍ କରି ହସିଦେଲା । ଛୁଟିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସେ କ'ଣ ବୁଝିଲା କେଜାଣି, ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ କଥା କହିବାକୁ ଆଉ ତା'ର ଇଚ୍ଛା ହେଲାନି । ସେ ହଠାତ୍ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ତା ନିଜ କୋଠରି ଆଡ଼େ । ସେତେବେଳେ ତା'ର ମନର ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥା, ସେହି ଅବସ୍ଥା ଖୋଜୁଥାଏ କେବଳ ନିର୍ଜନ କୋଠରି । ସେ କିପରି ଏକ ନିର୍ଜନ କୋଠରିରେ ପଶି ଭବିଷ୍ୟତର ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇ ଉଠିବ, ସେଇଥାଏ ତା'ର ଚିନ୍ତା । ସେ ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନରୁ ମିଳିବ କି ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦ, କି ଅପୂର୍ବ ପରିତୃପ୍ତି ତାହା ଭାବି ଭାବି ସେ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

× × ×

ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷରେ ଡିରେକ୍ଟର ଆଲେକ୍ସି ତାଙ୍କର ବକ୍ତୃତା ଦେଇ ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଲେନା, ମେରିନା ସମେତ ଉପଗ୍ରହର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପବିଷ୍ଟ । ବଡ଼ଠ ରେଡିଓ ଟ୍ରାନ୍ସ-ମିଟର ଯନ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ସେହି ବକ୍ତୃତା ପଠାଇ ଦିଆଯାଉଥାଏ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିରକୁ । ସେଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ପ୍ରକ୍ଷେପକ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ରାଷ୍ଟ୍ରର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଏହି ବକ୍ତୃତା ପଠାଇ ଦେଇଥିବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ରାଷ୍ଟ୍ର ବାହାରର କୌଣସି ଦେଶ ଯେପରି ଏହି ଗୁପ୍ତ ବକ୍ତୃତାକୁ ଧରି ନ ପାରେ, ସେଥିପାଇଁ ନାନା ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ।

ଘନ ଘନ କରତାଳରେ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷ କମ୍ପିଉଠିଲା । ମହାଶୂନ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ କପରି ଚଢ଼ାଉ କରି ହେବ, ସେ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଏକ ସୁବ୍ୟସ୍ତ ଯୋଜନା ଉପରେ ବକ୍ତୃତା ଦେଉଥାନ୍ତି ଆଲେକ୍ସି । ଯେତେବେଳେ ସେ ପ୍ରକାଶକଲେ ଯେ ତାଙ୍କ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ଯିବାକୁ ହେଲେ, ଏହି ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ ସେହି ଉପଗ୍ରହରୁ, ସେତେବେଳେ ଉପଗ୍ରହର ସଭ୍ୟମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ନ ହୋଇ ରହି ପାରିଲେନି । ଏହି ଉପଗ୍ରହରୁ ପ୍ରଥମେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ରକେଟ୍‌ଯାନ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଅଭିମୁଖେ ଯିବ, ତାହା କୌଣସି ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା ଚାଳିତ ନ ହୋଇ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ରେଡ଼ାର କୌଶଳ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେବ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର କକ୍ଷ ତ୍ୟାଗ କରି ଘୁରି ଅହୋରାତ୍ର ଯାହା କାଳପରେ ସେହି ରକେଟ୍‌ଯାନ ପହଞ୍ଚିବ ଚନ୍ଦ୍ର କକ୍ଷରେ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ବଳରେ ଏହା ଚନ୍ଦ୍ରର ପୃଷ୍ଠକୁ ଖସିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବ ।

ବକ୍ତୃତା ଦେଉଁ ଦେଉଁ ଆଲେକ୍ସି ପଚାରିଲେ "ଏହା କ'ଣ ସେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠରେ ଖସିପଡ଼ି ନଷ୍ଟ ପାଇଯିବ ?" ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟାଶାରେ କିଛି ସମୟ ସ୍ରୋତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ପୁଣି କହିଲେ "ନା, ରକେଟ୍‌ଯାନ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ମାଧ୍ୟାକର୍ଷଣ ରେଖା ଭିତରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ତାହାର ଯନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଦିଗବଦଳାଇ ଯାନଟିକୁ ଉପରକୁ ଠେଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବା ଫଳରେ ତାହା ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠରେ ଭୀମ ବେଗରେ ନ ଖସି ଧୀରେ ଧୀରେ ଅବତରଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବ । ଲୋକଶୂନ୍ୟ ରକେଟ୍‌ଯାନର ଏହିସବୁ କାମ ରେଡ଼ାର ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ଉପଗ୍ରହରୁ କରାଯାଇପାରିବ ।

"ରକେଟ୍‌ଯାନଟି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ସେଥିରୁ ମନକୁମନ ଯାଁବାକୁଅ ପରି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍ ଗୋଟିଏ ବାହାରି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ଭ୍ରମଣ କରିବ । ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି କୌଣସି ମାରଣାସ୍ତ୍ର ବା ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରତୀକ ହେବନି । ବିଜ୍ଞାନର ଏହା ହେବ ଏକ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସ୍ତ୍ର, ଯାହାକି ପ୍ରକୃତିର ଅସଂଖ୍ୟ ରହସ୍ୟକୁ ଉଦ୍‌ଭାସିତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ । ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ଅବସ୍ଥା, ସେଠାକାର ଉତ୍ତାପ, ଉପର ଭାଗର ଶିଳାସ୍ତର ଇତ୍ୟାଦିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାପାଇଁ ଏଥିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ରଖାଯାଇଥିବ । ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଂଲଗ୍ନ ଗୋଟିଏ ଖୁଣ୍ଟ ଉପରେ ଟେଲିଭିଜନ କେମେରାଟିଏ ଘୂରୁଥିବ । ଉପଗ୍ରହରେ ବସି ଆମର ଟେଲିଭିଜନ୍ କକ୍ଷରେ ଆମେ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରଦା ଉପରେ ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠର ଠିକ୍‌ନିଖି ଛବି ଦେଖି ପାରୁଥିବା । ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ର ଗତି ଆମ ରେଡ଼ାର ଯନ୍ତ୍ରଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବ ।

"ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ ଉପରେ ଚଢ଼ି ଓହ୍ଲାଇ ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି ଅନବରତ ଗତିକରି ଚାଲିବ । ସେଠାରେ କେଉଁଠି ପ୍ରାନ୍ତର ଅଛି, କେଉଁଠି ଗିରିସଙ୍କଟ ଅଛି, କେଉଁଠି ବିରାଟ ଗହ୍ୱର ଅଛି, ସେ ସବୁର ଠିକ୍‌ନିଖି ଖବର ଦେବ ଆମର ଏହି ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି । ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ କେଉଁଠି ସୁନାରୁପା ଆଦି ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଧାତୁ ଅଛି, ସେ ଖବର ଦେଇ ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ କେଉଁଠାରେ ଇଉରାନିୟମ୍, ପ୍ଲୁଟୋନିୟମ ଆଦି ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ଧାତୁ ଅଛି, ତହିଁର ଖବର ଦେଇ ପାରିବ ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।"

"ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ଚଢ଼ାଉ କରିବା ଦିଗରେ ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି ହେବ ଆମର ଅଗ୍ରଦୂତ । ଆମେ ଏହି ଟ୍ୟାଙ୍କ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର

ସବୁ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ଖବର ପାଇ ସାରିଲା ପରେ, ଆହୁରି ଅନେକ ରକେଟ୍ ଛାଡ଼ିବା ଏହି ଉପଗ୍ରହରୁ । ଟ୍ୟାଙ୍କ୍‌ଟି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଯେଉଁ ଅଂଶରେ ଘୁରାଘୁରି କରୁଥିବ, ଆମର ରକେଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଓହ୍ଲାଇବ । ତା' ନ ହେଲେ ଆମର ରକେଟ୍ ଗୁଡିକ କିପରି ଓହ୍ଲାଇଲା, ବା କି ବାଧା ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ତାହା ଆମେ ଜାଣି ପାରିବୁ କିପରି ? ଏହିସବୁ ରକେଟରେ ମଣିଷର ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର, ଜାଳେଣି ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ମଣିଷର ଦରକାରୀ ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ ଏଠାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ପଠାଯିବ । ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକରେ ମଣିଷର ପ୍ରଥମ ବସତି ନିମନ୍ତେ ଯାବତୀୟ ସରଞ୍ଜାମ ଏହି ଉପଗ୍ରହରୁ ଯାଇ ପହଞ୍ଚି ସାରିଲାପରେ, ଆମ ଉପଗ୍ରହରୁ ପ୍ରଥମ ଦଳ ଯାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଧରି ରକେଟ୍‌ଯାନ ଚାଲିବ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକ ଅଭିମୁଖରେ । ଆମର ଯାତ୍ରୀମାନେ ସେଠାରେ ଓହ୍ଲାଇ ପୂର୍ବରୁ ପହଞ୍ଚିଥିବା ଜିନିଷପତ୍ରକୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିନେଇ ନିକଟସ୍ଥ ପର୍ବତ କନ୍ଦାଡ଼ରେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍‌ସ୍ ଗୁହା ତିଆରି କରିବେ । ଏହି ଗୁହାଗୁଡିକ ଭିତରେ ବାୟୁ ପୂରାଇ ମଣିଷ ବଞ୍ଚି ପାରିଲାଭଳି ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରାହେବ । ଏହି ଗୁହା ଗୁଡିକ ଯେପରି ଉଲ୍‌କା ଆକ୍ରମଣରୁ ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ନ ଯାଏ, ସେଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପୃଥିବୀରୁ ଆମ ଉପଗ୍ରହଦେଇ ବିଭିନ୍ନ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ବୁହାହୋଇ ସେଠାରେ ଏକ ଆଧୁନିକ ଧରଣର ସହର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାହେବ । ପୃଥିବୀରୁ ଖାଦ୍ୟ, ଜଳ, ବାୟୁ, ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦ ଆଦି ପଠାହୋଇ ସେହି ସହରର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦିଆହେବ । ସେହି ସହରର ଅଧିବାସୀମାନେ ତତ୍‌ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକରେ ଖୋଜି ବୁଲିବେ, କେଉଁଠି କି କି ଧାତୁ ଅଛି, କେଉଁଠି ସୁନା, ରୁପା, ରେଡ଼ିୟମ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ପଦାର୍ଥ ଅଛି କି ନାହିଁ । ସଦ

ଦେଖାଯାଏ ଯେ ସେଠି ଏସବୁ ଧାତୁ ଅଛି ତେବେ ସେହି ଖଣିଜଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାହାରକରି ସେଥିରୁ ବିଭିନ୍ନ ଧାତୁ ନିଷ୍କାସନ ପାଇଁ ନାନା ପ୍ରକାର କଳକାରଖାନା ବସାହେବ । ଏହିଭଳି ଭାବରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆମେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରି ଏହି ଲୋକଶୂନ୍ୟ ଉପଗ୍ରହକୁ ଆମର ଏକ ଉପନିବେଶରେ ପରିଣତ କରିବୁଁ ।"

ଘନ ଘନ କରତାଳିରେ ବକ୍ତୃତା କକ୍ଷ ପୁଣି କମ୍ପିଉଠିଲା ।

ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେକ୍ସି ଈଷତ୍ ହସି କହିଲେ, "ସେ ଯାହା-ହେଉ, ମୋର ଏହି ଯୋଜନା ଓ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟଭିତରେ ବ୍ୟବଧାନ ତେର ଅଧିକ ଠିକ୍ ଯେପରି ଆକାଶ ଓ ପାତାଳ ଭିତରେ । ଚନ୍ଦ୍ର ମଣ୍ଡଳ ଉପରେ ଚଢାଉ କରିବା କିଛି ପିଲାଖେଳର କଥା ନୁହେଁ । ଏ ଅଭିଯାନ ସଂଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ, ଇଞ୍ଜିନିଅର, ଓ ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ପାଦନ ବିଭାଗର କାରିଗରମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମ ଦରକାର । ରକେଟ୍‌ଯାତ୍ରାର ବିବିଧ ସମସ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଯେଉଁ ସବୁ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ଗବେଷଣା ଚାଲିଛି, ସେଗୁଡିକୁ ସମନ୍ୱିତ କରି ଆମର ଏ ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେବା ଦରକାର । ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ରକେଟ୍ ପଠାଇବାରେ ଦୂରତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଜନିତ ବିବିଧ ସମସ୍ୟା, ରକେଟ୍ ଇଞ୍ଜିନ୍‌ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଠିକ୍‌ମତେ ଚାଲିବ, ଉଲ୍‌କା ଜନିତ ବିପଦକୁ କିପରି ଏଡ଼ାଇ ହେବ, ମହାକାଶ ଯାତ୍ରା ବେଳେ ଯାତ୍ରୀ ଜୀବନ କିପରି ନିରାପଦ ରହିବ ଓ ସର୍ବୋପରି ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକକୁ ଯିବାକଥା କହିଲେ ଆଉ ଯେତେ ସମସ୍ୟା ସାଧାରଣତଃ ଦେଖାଦେବ, ସେ ସବୁ ବିଷୟରେ ବିଶେଷ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ରକେଟ୍ କିପରି ନିର୍ଭୁଲ ଭାବେ ଜାଣିଥି

ହୋଇ, ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ମହାକାଶ ପାରହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ରଲୋକକୁ ଯିବ, ବୈଜ୍ଞାନିକର ସୃଜନୀ ଶକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ଏହା ଏକ ବିଷମ ପରୀକ୍ଷା ।"

"ପରିଶେଷରେ ମୁଁ ବିଦାୟ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସୁବିଖ୍ୟାତ ଇଞ୍ଜିନିଅରିଂ ବିଶେଷଜ୍ଞ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭୋନ୍‌ବ୍ରହସେଭ୍‌ଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ମୁଁ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ କରୁଛି । ଗୋଟିଏ ବିପଦସଂକୁଳ ଅଜ୍ଞାତ ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରଥମେ କୌଣସି ମଣିଷକୁ ନ ପଠାଇ ରେଡ଼ାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଳିତ ରକେଟ୍ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପଠାଇବା କଥା ମୁଁ ମୋ ଯୋଜନାରେ ଯାହା ପ୍ରକାଶ କଲି ତାହା ପ୍ରଥମେ ସେହି ମହାତ୍ମା କଳ୍ପନା କରି ପାରିଥିଲେ ।

"ହଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ଭୁଲିଗଲି । ମୁଁ ମୋ ବକ୍ତୃତାରେ କହୁଛି ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍‌ସ୍ ଗୃହକରି ସେହି ଗୃହରେ ବାୟୁ ଭରିତ କରି ରହିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୂଳରୁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ବେଶିଦିନ ବସବାସ କରିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ସେଥିପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଅବସ୍ଥାକୁ ପୃଥିବୀର ଅବସ୍ଥାର ସମକକ୍ଷ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରପକ୍ଷରୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯିବ । ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ବାୟୁ କିମ୍ବା ଜଳ ନ ଥିଲେ କ'ଣ ହେବ, ସେଠାକାର ଜମି ଖୁବ୍ ଉର୍ବର, ଚାଷକଲେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଫସଲ ହେବା ଆଶା । ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ଯଦି କଳକାରଖାନା, ସହର ଆଦି ବସାଇବାକୁ ହୁଏ, ତେବେ ସେଠାରେ କୃଷି ପାଇଁ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ଉଚିତ । କୃଷି ପାଇଁ ଦରକାର ଜଳ ଓ ବାୟୁ । ତେଣୁ ପ୍ରଥମତଃ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ

ଉପର ଜଳ ଓ ବାୟୁ ସୃଷ୍ଟି କର ହେବ, ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ଜଳ ଓ ବାୟୁପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ହେଲେ ପୃଥିବୀର ସାହାଯ୍ୟନେବା ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠସ୍ଥ ସମୁଦ୍ରରୁ ଜଳ ବୋହିନେଇ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଗହ୍ୱରକୁ ଜଳପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ଚନ୍ଦ୍ରପୃଷ୍ଠରେ ସମୁଦ୍ର ସୃଷ୍ଟି କରିବା କଳ୍ପନା ଆପାତତଃ ଅସମ୍ଭବ ବୋଧ ହେଉଥିଲେହେଁ, ମଣିଷର ଅସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । ପୃଥିବୀସ୍ଥ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳର ବାୟୁକୁ ତରଳକରି ବଡ଼ ବଡ଼ ରକେଟ୍‌ଯାନ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ବୋହିନେଇ ସେଠାର ଆକାଶକୁ ବାୟୁପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଆଶା ଏବେ ପରିସ୍ଫୁଟ ହେଲାଣି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା, ଆମ ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳର ବାୟୁକୁ-ନେଇ ଆମେ ଯଦି ଚନ୍ଦ୍ରର ଆକାଶ ମଣ୍ଡଳକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକରୁଁ ତେବେ ଆମ ଆକାଶମଣ୍ଡଳର ବାୟୁଚାପ ଯଥେଷ୍ଟ କମି ଆସିବ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଆମର ଏଠାକାର ଜୀବନ ଯାପନରେ କୌଣସି ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବନି ବୋଲି ଆଶା । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠସ୍ଥ ସମୁଦ୍ରରୁ ଜଳ ବୋହିନେଇ ଚନ୍ଦ୍ର-ମଣ୍ଡଳର ଗହ୍ୱରକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣକଲେ ଆମ ସମୁଦ୍ରପତ୍ତନର ଉଚ୍ଚତା କମିଯିବ, ଫଳରେ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଅଧିକ ଜମି କୃଷିପାଇଁ ମିଳି ପାରିବ । ଆମେ ଏହି ଉପାୟ ଦ୍ୱାରା ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଯେତେ ଜମି କୃଷି ପାଇଁ ଆବାଦ କରିବୁଁ, ତା'ଠାରୁ କିଛି ଅଧିକ ଜମି ଏହି ପୃଥିବୀରେ ଆମକୁ ମିଳିଯିବ । ଫଳରେ ପୃଥିବୀର ମଣିଷ ସମାଜ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବ ।

"ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଜଳ ଓ ବାୟୁ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳକୁ ନେଲେ, ପୃଥିବୀର ବଡ଼ଲୋକ ଦେଶମାନେ ଆପତ୍ତି କରି ପାରନ୍ତି । ପୃଥିବୀର ବହୁ

ଦେଶ ଆମର ଉଦ୍ୟମକୁ ବିଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଜାତିସଂଘରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇବା କିଛି ବିଚିତ୍ର ନୁହେଁ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଜଳ ଓ ବାୟୁ ନେବା ସମ୍ପର୍କରେ ଆମର ବନ୍ଧୁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସହିତ କଳିକଜିଆ, ମନାନ୍ତର ହୋଇପାରେ । ପୁଣି କିଏ କହି ପାରିବ, ଏଥିପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ ଡାକରା ନ ପଡ଼ି ପାରେ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ଆମର ଉଦ୍ୟମକୁ ବିଫଳ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ, ସେମାନେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, ସେମାନେ ଆମକୁ ବାଧାଦେବାକୁ ଯାଇ ସାରା ମଣିଷସମାଜର କମ୍ ଅପକାର କରୁନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ବୁଝିବା ଉଚିତ୍ ଯେ ଆମେ ଯାହା କରୁଛୁଁ ବା କରିବାକୁ ଯାଉଛୁଁ ତାହା କେବଳ ଆମର ସ୍ୱାର୍ଥପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏହା ସାରା ମଣିଷ ସମାଜର ସ୍ୱାର୍ଥପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ଗ୍ରହାନ୍ତର ଅଭିଯାନରେ ସେମାନେ ଆମ ସହିତ ସହଯୋଗ ନ କରି ଯଦି ଆମ ଉଦ୍ୟମକୁ ବିଫଳ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ଯେ କେବଳ ପଛେଇଯିବେ ତା ନୁହେଁ, ମଣିଷ ସମାଜର ଉନ୍ନତି ପଥରେ ଏକ ପ୍ରଧାନ କଣ୍ଟକ ହୋଇପଡ଼ିବେ ।”

ଘନ ଘନ କରତାଳିରେ ସଭା କକ୍ଷ କଂପି ଉଠିଲା ।

—ଦଶ—

କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍‌ରେ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦ ଉତ୍ସବରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଅଦୂରରେ ମେରିଆ ଓ ଜର୍ଜ୍ଜି ଏକ ଦ୍ୱୈତ ନୃତ୍ୟ ଦେଉଥାନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ସେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ନୃତ୍ୟ ଓ ଅପୂର୍ବ ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ । କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍‌ର ବେତାରଯନ୍ତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର, ରାଜଧାନୀସ୍ଥ ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନର ଏକ ମନମତାଣିଆ ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କରି ଚାଲିଥାଏ । ସଙ୍ଗୀତର ତାଳରେ ତାଳ ପକାଇ ସେମାନେ ନାଚି ଯାଉଥାନ୍ତି ଦୁଇଟି ଅଭ୍ୟସ୍ତ ନର୍ତ୍ତକ ନର୍ତ୍ତକୀଙ୍କ ଭଳି । କେତେବେଳେ ପରସ୍ପରଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ, କେତେବେଳେ ପାଖେଇ ଆସି, ପୁଣି କେତେବେଳେ ହାତ ଧରା ଧରି ହୋଇ, ପୁଣି କେତେବେଳେ ପରସ୍ପରର କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡଦେଇ ସେମାନେ ଏପରି ଭାବରେ ନାଚି ଯାଉଥାନ୍ତି, ଯେପରିକି ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱୈତ ନୃତ୍ୟ ଆଗରେ ସ୍ୱର୍ଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନର୍ତ୍ତକ ନର୍ତ୍ତକୀ ମଧ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଇଁବାକୁ ବାଧ୍ୟହେବେ ।

ଏହିଭଳି ଭାବରେ କ୍ଲବ୍‌ରୁମ୍ ବେଶ୍ ସରଗରମ ହୋଇ ଉଠିଥାଏ । ହଠାତ୍ ରେଡ଼ିଓ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନର ଖବର ଦାତାଙ୍କ ସ୍ୱର ଶୁଭିଲା ।

"ଆପଣମାନେ କ୍ଷମା କରିବେ, ଏକ ଜରୁରୀ ଖବର ଶୁଣାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ଏହି ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଯାଉଛୁଁ । ଆମ ସରକାର ଅତି ବିଶ୍ୱସ୍ତ ସୂତ୍ରରୁ ଜାଣିପାରିଛନ୍ତି ଯେ ମାର୍କିନ୍‌ଦେଶ ଆସନ୍ତା ନୂତନ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଛାଡ଼ିବ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ୧୯୫୭ ମସିହା ଆରମ୍ଭରୁ ଗୋଟିଏ, 'ସ୍ପେସ୍ ସେଟେଲାଇଟ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ' ସ୍ଥାପନ କରି ସେହି ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଅଧୀନରେ ୧୯୫୭ ମସିହାର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ଏକ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ରକେଟ୍ ଆକାଶ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିଥିଲେ । ଏହି ରକେଟ୍‌ଟି ଯୁକ୍ତ-ରାଷ୍ଟ୍ରର ଫ୍ଲୋରିଡ଼ାସ୍ଥିତ କେପ୍‌କାନାଭେରାଲ୍‌ର ମିଜାଇଲ୍ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଛଡ଼ା ଯାଇଥିଲା । ଏହା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ୧୨୫ମାଇଲ୍ ଉପରକୁ ଉଠି କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପୁଣି ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା । ଏହି ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଅଭିଯାନରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ସେମାନେ ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହା ଭିତରେ ପୃଥିବୀ ଚାରିପାଖରେ ଘୂରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଛାଡ଼ିବେ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଉପଗ୍ରହଟିର ଆକାର ଖୁବ୍ ଛୋଟ ହେବ ଏବଂ ଏହାର ବ୍ୟାସ କୋଡ଼ିଏ ଇଞ୍ଚରୁ ବେଶି ହେବନି । ଏହାର ଓଜନ ମହଣକରୁ ସାମାନ୍ୟ କିଛି ବେଶି ହୋଇପାରେ । ଏଥିରେ ବେତାର ଯନ୍ତ୍ରଠାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ବିଶ୍ୱ-ରଶ୍ମି ମାପକ ଯନ୍ତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାବତୀୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖଞ୍ଜାହେବ । ଏହା ରକେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟରେ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଦୁଇଶହ ମାଇଲ୍ ଉପରକୁ ଯାଇ

ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବ ପ୍ରତି ଦେଢ଼ଘଣ୍ଟାରେ ଥରେ ଲେଖାଏଁ । ଏଥିରେ ମଣିଷ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରାଣୀ ରହିବେ ନା । ଏହାର ବେଗ ହେବ ସେକେଣ୍ଡକୁ ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚମାଇଲ । ଏହି କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରୁ ଉଚ୍ଚ ଆକାଶର ଆୟନୋସ୍ଫିଅର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ନାନା ଗବେଷଣା କରାଯିବ ଓ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଷ୍ଟେସନମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକରି ଗ୍ରହାନ୍ତରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ପଥ ସୁଗମ କରିବା କେତେଦୂର ସମ୍ଭବପର ତାହାର ମଧ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାହେବ । ମାର୍କିନ୍‌ମାନେ ଆଗରୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ସେମାନେ ଯେଉଁସବୁ ତଥ୍ୟ ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଫଳ ପାଇବେ, ତାହା ଗୁପ୍ତ ନ ରଖି ପୃଥିବୀର ସବୁ ଦେଶକୁ ଜଣାଇ-ଦେବେ ।”

ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନର ଏହି ଖବରରେ କ୍ଲବ୍‌ରୁମ୍ ଭିତରେ ଏକ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଗୁଞ୍ଜନ ଖେଳିଗଲା । ସମସ୍ତେ ଏହି ଖବର ଶୁଣି ପରସ୍ପରକୁ ଅନାଅନି ହେଲେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲେନା କହି ଉଠିଲା, “ଯାହାହେଉ, ଆମେ ଏଠାରେ ଆଉ ଏକାକୀ ହୋଇ ରହିବାନି । ଆକାରରେ ବେର ଛୋଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଆମର ଏକ ସଙ୍ଗୀ ମିଳିଯିବ ଏଥର ।”

ଜ୍ୟୋତିର୍ବିତ୍ ଭନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ କହିଲେ, “ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ସହିତ ବନ୍ଧୁତା ବାନ୍ଧି ନ ପାରିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏଥର ପୃଥିବୀ ବାହାରେ ଆମ ଉପଗ୍ରହ, ସେହି ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ନିଶ୍ଚୟ ବନ୍ଧୁତା ବାନ୍ଧି ପାରିବ ।”

ବୈଜ୍ଞାନିକ ଗୋବେଲ୍ କହିଲେ, “ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଧନଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇ ଶେଷରେ କ’ଣ ଗୋଟାଏ

ଫୁଟବଲ ଆକାରର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଉଡ଼ାଇବାକୁ ଯାଉଛୁ । ଆଜି ଠିକଏ କ'ଣ ବଡ଼ କରି ପାରିଲୁ ନି । ଆଜିକୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ତଳେ ଆମେ ଯେଉଁ ପାଞ୍ଚଫୁଟ ବ୍ୟାସର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଉଡ଼ାଇ ଥିଲୁଁ, ଏହା ଅନ୍ତତଃ ସେତିକି ବଡ ହୋଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇଥାନ୍ତା ।"

କୁଜମିନ୍ କହିଲେ—"ଅତେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଏତେ ବଡ଼ ଧନଶାଳୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ହେଲେ କ'ଣ ହେବ, ଧନସବୁତ ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ହାତରେ ରହିଯାଉଛି । ସରକାରଙ୍କ କୋଷକୁ ଆସୁଥିଲେ ସିନା ।"

କୁଜମିନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କଥା ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ନ ଦେଇ ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେକ୍ସି କହି ଉଠିଲେ, "ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ସମାଲୋଚନା କରି ଲାଭ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂସ୍ଥା ଆମଠାରୁ ଅଲଗା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆମର ସେମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ନିନ୍ଦା କରିବା ଉଚିତ ହେଉନାହିଁ । ସେମାନେ ଆମର ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର । ଆମର ରାଜନୈତିକ ତଥା ସାମାଜିକ ମତବାଦ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ପୃଥକ୍ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଳିମିଶି ଚଳିବା ପାଇଁ ଆମେ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନା କରିବା ଆମ ପକ୍ଷରେ ସ୍ପୃହଣୀୟ ନୁହେଁ । ଆମ ଦେଶ ଭଳି ବିଜ୍ଞାନ, ଶିଳ୍ପ, କଳା, କୃଷି ସବୁଥିରେ ସେମାନେ ଉନ୍ନତ ହୋଇଥିବାରୁ ଆମର ମଧ୍ୟ ସେ ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା କଥା । ତହିଁପରିବର୍ତ୍ତରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏଭଳି ଭାବରେ ସମାଲୋଚନାକଲେ କେବଳ ଆମ ସମ୍ମାନ ହିଁ ଶେଷରେ କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହେବ । କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଗୋଟିଏ କଥା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଛି ଯେ ମାର୍କିନ୍‌ମାନେ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟିରେ

ଏତେ ପଛେଇଥିଲେହେଁ ସେମାନେ ଏତେ ତରବର ହେବାର କାରଣ କଅଣ ? ତା ହେଲେ ସେମାନେ କ'ଣ ଆମ ମଣିଷ ଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ କଥା— ।"

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁରୁ କଥା ଛଡ଼ାଇନେଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ କହିଲେ, "ମୋତେ ଯାହା ବୋଧ ହେଉଛି, ସେମାନେ ଆମର ମଣିଷ ଥିବା କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହର ସଫଳତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି । ସେ ଦିନ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ଅଧିବେଶନରେ—" କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ହଠାତ୍ ରହିଯାଇ ଆଉ କିଛି କହିଲେ ନି । କିଛି ସମୟ ପରେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲେ "ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣରେ ଆମେ କାଳେ ସେମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଆଗେଇ ଯିବୁଁ, ସେଇ ଭୟରେ ସେମାନେ ଏତେ ତରବର ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଆପଣ ତ ଜାଣିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଦେଶରେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ଜମି କପଟ ନିଲାମ ହେଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ଭୟ ଆମେ ଯଦି ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଉଁ, ତେବେ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଆମ ଅଧିକୃତ ଅଞ୍ଚଳ ହୋଇଯିବ ଓ ସେଠାରେ ଯାହା କିଛି ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଧାତୁ ରହିଛି, ସେ ସବୁ ଆମର ହୋଇଯିବ । ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଜିକାଲି କୌଣସି ଦେଶର ଶକ୍ତି ଓ ସଭ୍ୟତା, ତା'ର ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ଧାତୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରିମାଣରୁ କଳନା କରାଯାଉଥିବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳର ସମସ୍ତ ତେଜସ୍କ୍ରିୟ ପଦାର୍ଥ ଆମର ହୋଇଗଲେ, ପୃଥିବୀରେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଉପରେ ବିରାଟ ଆଞ୍ଚ ଆସିବା ଭୟରେ ସେମାନେ ଏଭଳି ତରବର ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ।"

"ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କ'ଣ ଆମର ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଢିନି ଯେ ଏହି ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳ ଅଧିକାର କରି ପକାଇଲେ ତାହା ବଢିଯିବ ? ସମାଜବାଦ ପ୍ରତି ଲୋକମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ବିତୃଷ୍ଣା ଥିଲା, ତାହା କିପରି ଦିନକୁଦିନ ଉଭେଇ ଯାଉଛି ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ? ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବା ଧନତନ୍ତ୍ରବାଦକୁ ପରାସ୍ତ କରି ସମାଜବାଦ କିପରି ଆଗେଇ ଯାଉଛି, ତାହା କ'ଣ ସୂଚାଉ ନାହିଁ, ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମର ପ୍ରତିପତ୍ତି ?" ବଡ଼ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ରୁଜନଗୋଭ୍ କହିଲେ ।

"ମୁଁ ଭାବୁଛି" ଅଲେକ୍ସି କହିଲେ, "ମାର୍କିନମାନେ ଯେଉଁଦିନ, ସେମାନଙ୍କ ସର୍ବପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଇବେ ଆମେ ଏହି ଉପଗ୍ରହରୁ ଥାଇ ସେମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା । କ'ଣ କହୁଛ ଡକ୍ଟର ଭିନ୍‌ଗ୍ରେଡୋଭ୍ ?"

ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱରରେ କହି ଉଠିଲେ, "ନିଶ୍ଚୟ, ନିଶ୍ଚୟ ଏଥିରେ ଆଉ ସନ୍ଦେହ ଅଛି ? ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଆମେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କୁ ଟପି ଯାଇଛୁ, ଏହି ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ସେହିପରି ଆଗେଇଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣରେ ସେମାନେ ଆମର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତିଯୋଗୀ ହେଉଥିବାରୁ ସେମାନେ ଏ ଦିଗରେ କେତେ ଆଗଉଛନ୍ତି ସେଥିପ୍ରତି ଆମର ଯଥେଷ୍ଟ ଦୃଷ୍ଟିଦେବା ଉଚିତ ।

× × ×

ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ୧ ତାରିଖ, ନୂତନ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଦିନ । ଉପଗ୍ରହର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ପ୍ରତ୍ୟୁଷରୁ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରାତଃକର୍ମ ଶେଷ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଦିନ ନ'ଟା ସମୟରେ ମାର୍କିନ ଉପଗ୍ରହ

କେପ୍‌କାନାଭ୍ରାଲ୍ ସୈନ୍ୟ ଘାଟିରୁ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଛଡ଼ାଯିବ କଥା । ଉପଗ୍ରହର ଡନୋଷ୍ଟିଯାକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରୁ ଉପଗ୍ରହର ଲୋକେ ଭାଗ ଭାଗ ହୋଇ ଏହି ଅଭିଯାନଟିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରି-ଯାଇଥାଏ । ମେରିନା, ଅଲେକ୍ସି, କୁଖୋଭସ୍କି, ମେରିଅ ଆଦି ଲେନାଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଏକତ୍ର ହେଲେ । କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟ-ବେକ୍ଷଣାଗାରର ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ପରିଚାଳନା କରୁଥାନ୍ତି ସ୍ୱୟଂ ଲେନା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଅସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ ଯେ, ଏହି ଉପଗ୍ରହ ଯେତେବେଳେ ଠିକ୍ ଆମେରିକା ଉପରେ ଦୂର ଆକାଶରେ ଗତି କରିବା କଥା, ଠିକ୍ ତା'ର ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଆମେରିକାର ଉପଗ୍ରହ କେପ୍‌କାନାଭିରାଲରୁ ଛଡ଼ାଯିବ । ତେଣୁ ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମହାଶୂନ୍ୟ ଯାତ୍ରା କରିବ, ସେମାନେ ତାକୁ ସିଧାସଳଖ ଦେଖି ପାରିବେନି । ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ିବାର କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଆକାଶରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବେ ।

ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠ ଉପରେ ଫୋକସ୍ କରି ବୁଲାଉ ଥିଲାବେଳେ ଅଲେକ୍ସି ଲେନାକୁ ପଚାରିଲେ, "ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ପୃଥିବୀର ଠିକ୍ କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଉପରେ ଉଡ଼ିଯାଉଛୁଁ, ଲେନା ? ତୁମେ ଠିକ୍ ତଳକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କହିଲ ।"

ସମ୍ମୁଖସ୍ଥ ମାନଚିତ୍ର ଓ ହାତରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଘଣ୍ଟାକୁ ଅନାଇ ଲେନା ଉତ୍ତର ଦେଲା, "ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗର ଉପରେ । ଚାରିଆଡ଼େ କେବଳ ନୀଳ ଜଳ ଛଡ଼ା ମୋ ଆଖିକୁ ତ ଆଉ କିଛି ଦିଶୁନି ।"

"ତା ହେଲେ ତ ଆମେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ଆମେରିକା ଉପରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବା ?"

ଲେନା, ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ବୁଲାଇ ଯାଉଛି, ହଠାତ୍ କ'ଣ ଦେଖି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

"ଆଁ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ କ'ଣ ଏକ ବିରାଟ ବିସ୍ଫୋରଣ ? ଓଃ, କି ବିରାଟ ସେ ବିସ୍ଫୋରଣ ! ସତେ ଯେପରି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠର ଖଣ୍ଡେ ଅଂଶ ଛୁଟି ଆସିଛି ଆକାଶକୁ । ମେଘ ଓ ଜଳପଟଳ ଆକାଶର ବହୁଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଠି ଆସିଛି ।"

ଲେନାର ଏ ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ଅଲେକ୍ସି ଚମକି ଉଠିଲେ । "ଆଁ, ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରରେ ବିସ୍ଫୋରଣ ? ଦେଖି, ଦେଖି, ଲେନା !"

ଅଲେକ୍ସି ଉଠିଗଲେ ବସିଥିବା ଚେୟାରରୁ ।

ଅଲେକ୍ସି ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚୁ ପହଞ୍ଚୁ ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଛାଡ଼ି ଠିଆହେଲା । ଅଲେକ୍ସି ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତ ମହାସାଗରର ବିସ୍ଫୋରଣକୁ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଗଲେ । ଲେନା ଅତୀତର କେତେ ଅଳୀକ ସ୍ମୃତିକୁ ମନେ ପକାଇ କେତେ କଥା ଭାବି ଯାଉଥାଏ—ଏହି ସେହି ଦୂରବୀକ୍ଷଣ, ଏହି ସେହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର, ଯେଉଁଠି ସେ ସେଦିନ ତା'ର ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ଯୌବନକୁ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ପାଦପଦ୍ମରେ ସମର୍ପି ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲା । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ପାଖକୁ ଲାଗିଲାଗି ଏକ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଭିତରେ ମଙ୍ଗଳଗ୍ରହକୁ ଅନାଇଁ ଅନାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନପାରି ବର୍ଷା ଋତୁର ଉଛୁଳା ନଦୀ କୂଳଲଙ୍ଘି ଲା ଭଳି

ସେ ନିଜର ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଭିଡ଼ି ଧରିଥିଲା, ତା'ର ବକ୍ଷ ସହିତ । ତା'ର ବକ୍ଷ ଉପରେ ସେଦିନ ବହି ଯାଇଥିଲା ଶତଝଡ଼ର ଉନ୍ମାଦପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟା । ତା'ର ଖର ଉଷ୍ମ ନିଃଶ୍ୱାସରେ ଅଲେକ୍ସି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ବିବ୍ରତ । ସେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ କପୋଳ ଉପରେ ଟାଣି ଦେଇଥିଲା ଗାଢ଼ ଚୁମ୍ବନର ଅସଂଖ୍ୟ ରକ୍ତିମ ଚିହ୍ନ । ଆଜି ସେଇ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଅଛି, ସେଇ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଅଛି, ଅଲେକ୍ସି ଅଛନ୍ତି, ସେ ବି ଅଛି; କିନ୍ତୁ ବଦଳି ଯାଇଛି ଘଟଣାର ଚକ୍ର । ଅଲେକ୍ସି ତା'ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ବହୁଦୂରକୁ ।"

ଅଲକ୍ଷିତରେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ବାହାରି ଆସିଲା ଲେନାର ଗଭୀର ହୃଦୟରୁ । ଆଖି ତା'ର ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା ।

"ଏ ହେଉଛି ଆମେରିକାର ଉଦ୍‌ଜାନବୋମାର ବିସ୍ଫୋରଣ ପରୀକ୍ଷା ଲେନା ?" ଅଲେକ୍ସି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, "ତା'ନ ହୋଇଥିଲେ ବିସ୍ଫୋରଣ ଏତେ ବିରାଟ ରୂପ ଧାରଣ କରିନଥାନ୍ତା । ଧନ୍ୟ ଆମେରିକା ! ଏଆଡ଼େ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଉଡ଼ାଇବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା, ସେଆଡ଼େ ମାନବବିଧ୍ୱଂସୀ ଉଦ୍‌ଜାନବୋମାର ବିସ୍ଫୋରଣ ପରୀକ୍ଷା । ଗୋଟିଏ ଅନ୍ତର୍ଗ୍ରହ ଭ୍ରମଣ ଦେଇ ମହାଶାନ୍ତିର ପ୍ରତୀକ, ଅନ୍ୟଟି ନିର୍ମମ ଧ୍ୱଂସଲୀଳାର ଅଗ୍ରଦୂତ । ଆଜି ଏ ଶୁଭଦିବସରେ ଏଭଳି ଅଶୁଭସୂଚକ ମାରଣାସ୍ତ୍ର ପରୀକ୍ଷାରୁ ଆମେରିକା ବିରତ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା ।"

ମାନଚିତ୍ର ତଥା ନିଜ ହାତ ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇ ଲେନା କହିଲା, "ଆମକୁ ଅଳ୍ପସମୟ ପରେ ଆମେରିକା ଉପରେ ଗତି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ

ଅଛନ୍ତି । ଆଉ କିଛି ସମୟ ପରେ ତୁମେ ଆମେରିକାର ପଶ୍ଚିମ ଉପକୂଳ ଦେଖି ପାରିବ ।"

ଆଲେକ୍ସି ଦୂରବୀକ୍ଷଣରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁ କରୁ ହଠାତ୍ ଦୂର ଦିଗବଳୟରେ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଦେଖି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, "ଦେଖ, ଦେଖ, ଲେନା ଏଇ ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଦିଶିଲାଣି ।"

ଆଲେକ୍ସି 'ଲେନା, ଲେନା' ବୋଲି ଯେତେଥର ସମ୍ବୋଧନ କରୁଥାନ୍ତି, ମେରିନାର ଦେହ କେଜାଣି କାହିଁକି ସେତେଥର ଶିହରି ଉଠୁଥାଏ ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଡାକରେ ଲେନା ଈଷତ୍ ହସି କହିଲେ, "ମୁଁ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମକୁ ସେଇ କଥା କହୁଥିଲି ? ଏଇ ଦେଖୁ-ନାହଁ" କାନ୍ଥରେ ଥିବା ମାନଚିତ୍ରକୁ ଦେଖାଇ, "ଆମେ ପରା ଏଇ କଳାଗାର ପଡ଼ିଥିବା ପଥଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯାଉଥାଇଁ । ଆମେ ଏହିକ୍ଷଣି ଆମେରିକାର ଏହି ଉପକୂଳରେ ପହଞ୍ଚି ଭିତରକୁ ଯିବା ଏହି ଗାର ଉପର ଦେଇ । ଆମେ ଯଦିଓ ଠିକ୍ କେପକାନାଭେରାଲ ଉପରେ ଉଡ଼ି ଯିବାନି, ତଥାପି କିଛି ସମୟ ଭିତରେ ଏହା ଆମର ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହେବ ।"

"କିନ୍ତୁ ଅଉଥରେ ହିସାବ କରି ଦେଖିଲି ଲେନା, ଆମେ କେପ୍‌କାନାଭେରାଲ୍ ପାଖଦେଇ ଗଲାବେଳକୁ ସେମାନଙ୍କର ଉପଗ୍ରହ କ'ଣ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ନ ଥିବ ?"

"ଲେନା ଘଡ଼ି ଓ ମାନଚିତ୍ରକୁ ପୁଣି ଥରେ ଅନାଇ ହିସାବ କରି କହିଲା, "ନାହିଁ ଆମେ ତାହାର ପାଖ ଦେଇ ଯିବାର

ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ସେମାନଙ୍କର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଛଡ଼ାଯିବ । ଆମେ ଆମେରିକା ଛାଡ଼ି 'ଅଣ୍ଟଲାଣ୍ଟିକ ମହାସାଗରର ମଧ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ତାହା ଆକାଶକୁ ଉଠିବ ।

"ତାହାହେଲେ, ଆମେ ତ ଏହାକୁ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଉଠିଲା ବେଳେ ଠିକ୍ ସିଧା ସଳଖ ଦେଖି ପାରିବାନି ।" ମେରିନା ପଚାରିଲା ।

"ନା, ସେମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠ ଛାଡ଼ି ଆକାଶକୁ ଉଠିଲେ କେବଳ ଆମେ ତାକୁ ଦେଖି ପାରିବା ।" ଲେନା ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

"ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ଲେନା, ଆମେ ମାଉଣ୍ଟ ଉଇଲ୍‌ସନ ପାଖଦେଇ ଉଡ଼ି ଯାଉଛୁ । ହେଇ ଦେଖ ସେଠି ମାଉଣ୍ଟ ଉଇଲ୍‌ସନ୍‌ର ବିରାଟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଉପରି ଏକ ତୁଷାର ବିନ୍ଦୁ ପରି ଦିଶୁଛି ।"

ଆଲେକ୍ସି ଲେନାକୁ ଯେତିକି ନିକଟକୁ ଡାକୁଥାନ୍ତି, ସେ ସେତିକି ଦୂରେଇ ଯାଉଥାଏ । ଲେନାର ଏପରି ବ୍ୟବହାର ମେରିନାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଥାଏ । ଲେନାର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାର ଦେଖି ସେ ମନେ ମନେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, "ସତେ କଣ ଏ ଦୁହେଁ କେହି କାହାପ୍ରତି ଆଉ ଆକୃଷ୍ଟ ନୁହନ୍ତି ?"

ଆଶ୍ୱସ୍ତିରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ମାରି ମେରିନା ଲେନା ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ମନେ ମନେ କହିଲା, "ଓଃ, ଏହାରି ପାଇଁ ତ ଦିନେ ମୁଁ ଆତ୍ମ-ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି । ଲେନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଯେତେଦୂର ଭାବି ଯାଇଥିଲି, ସେ ବାସ୍ତବିକ୍ ତାହା ନୁହଁ । ସେ ତ ମୋ

କଳ୍ପନା କଳ୍ପନାଠାରୁ ଢେର ଉଚ୍ଚରେ । ମୁଁ କି ଭୁଲ କରଥିଲି ପ୍ରକୃତରେ ଲେନାକୁ ଏପରି ଭାବି ।

ଏତିକିବେଳେ ଲେନା କହିଲେ, "ଆଉ ପାଞ୍ଚମିନିଟ୍ ମୋଟେ ରହିଲା ଅଲେକ୍ସି । ଆମେ ଦୂର ଦିଗବଳୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହକୁ ଉପରକୁ ଉଠିବା ଦେଖି ପାରିବା ।"

'ପାଞ୍ଚ ମିନିଟ୍' ଏ କଥା ଶୁଣି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଖେଳିଗଲା । ସମସ୍ତେ ଅଧୀର ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଅନାଇ ରହିଲେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଆଡ଼େ । ମାର୍କିନ୍ ଦେଶର ଏହି ରକେଟ୍ ଅଭିଯାନକୁ ଉପଗ୍ରହରୁ ସମସ୍ତେ ଦେଖି ପାରିବା ପାଇଁ ଲେନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ଆଉ ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଦେଲା । ଫଳରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ଭିତରେ ଦିଶୁଥିବା ପୃଥିବୀର ଚିତ୍ର, ବର୍ଦ୍ଧିତ ଓ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇ ଅଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଏକ ବିଶାଳ କେଥୋଡ଼-ରେ ପରଦା ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ଅଲେକ୍ସି ଆଉ ଦୂରବୀକ୍ଷଣଠାରେ ଠିଆ ନ ହୋଇ ଫେରି ଆସି ମେରିନା ପାଖରେ ନିଜ ଚେୟାରରେ ବସିଲେ । କେଥୋଡ଼-ରେ ପରଦା ଉପରେ ଦୃଶ୍ୟପରେ ଦୃଶ୍ୟ ପଡ଼ିଯାଉଥାଏ, ସତେ ଯେପରି ଦର୍ଶକମାନେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ବସି ସେହି ସେହି ସ୍ଥାନ ଉପରେ ଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣ ନିକଟରେ ଠିଆହୋଇ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥାଏ ଓ କେଥୋଡ଼-ରେ ପରଦା ଉପରେ ପ୍ରତିଚ୍ଛବି ଯେପରି ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ପଡ଼େ, ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥାଏ ।

ଠିକ୍ ନ'ଟା ବାଜିଲା ବେଳକୁ ଘଡ଼ିକୁ ଅନାଇ ଲେନା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା, "ଏଇ ଦେଖନ୍ତୁ ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ହେଲା ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହର ରକେଟ୍ ବିସ୍ଫୋରଣ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନଙ୍କ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟ ଅଭିମୁଖେ ଧାବମାନ ହେଉଛି ।"

ଲେନା ଏତକ କହୁଛି କି ନାହିଁ, ହଠାତ୍ ଦୂରଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ଦେଖାଦେଲା ଏକ ପ୍ରଳୟଙ୍କରୀ ବିସ୍ଫୋରଣ । ସେଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏକ ରକେଟ ଉପରକୁ ଉଠିବାକୁ ଲାଗିଲା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବେଗରେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସେହି ରକେଟ ଦେହରେ ହେଲା ଆଉ ଏକ ବିସ୍ଫୋରଣ ଏବଂ ପ୍ରଥମ ରକେଟ ଦେହରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରକେଟ ବାହାରି ଉପରକୁ ଉଠିଲା ଓ ପ୍ରଥମ ରକେଟଟି ତଳକୁ ଖସି ଗଲା । ଏହିଭଳି ତିନିଗୋଟି ରକେଟର ପରପର ବିସ୍ଫୋରଣ ଫଳରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଅଙ୍ଗୁର ଆକାରର ଧଳା ଗୋଲାକାର ବସ୍ତୁ ପୃଥିବୀଠାରୁ ପ୍ରାୟ ଚାରିଶହ ମାଇଲ ଦୂରରେ ପୃଥିବୀକୁ ପରିଭ୍ରମଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ବିସ୍ଫୋରଣର ପରେ ପରେ ଲେନା ଦୂରବୀକ୍ଷଣଟିକୁ ଆଉ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ନିବଦ୍ଧ ନକରାଇ, ସେଠାରୁ ଚାରିଶହ ମାଇଲ ଉଚ୍ଚ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, ଠିକ୍ ଯେପରି ମାର୍କିନ ଉପଗ୍ରହଟି ପରିଷ୍କାର ଦିଶିବ । ନକ୍ଷତ୍ର-ଖଚିତ କୃଷ୍ଣାକାଶର ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ଏକ ଆଲୋକ ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରତି ଦେଢ଼ ଘଣ୍ଟାରେ ଗତି କରି ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରିବା ଦେଖି ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀଙ୍କ ଭିତରେ ଅପୂର୍ବ ଆନନ୍ଦର ଢେଉ ଖେଳିଗଲା ।

ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ହଠାତ୍ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ମୁହଁରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା, "ଯା'ହେଉ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଏତେ ଦିନେ ତା'ର ବୈଜ୍ଞାନିକ

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାର ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟ ଦେଲା । ଦେଶଟି ଯଦି ସମାଜବାଦୀ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତା, ତେବେ ଏହା ଏତେ କ୍ଷିପ୍ରଗତିରେ ଅଗେଇଯାନ୍ତା ଯେ, ଆମେ କଣ, କୌଣସି ଦେଶ ତାହା ସହିତ ପାଦମିଳାଇ ଅଗେଇ ପାରନ୍ତାନି । ଓଃ, ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଶଟି କେଡ଼େ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ସତେ ? ପୁଞ୍ଜିବାଦର କୁପରେ ସେ ସମ୍ପଦ ଛାରଖାର ହୋଇଯାଉଛି ସିନା ।"

× × ×

ରାତି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ହେବ । ଉପଗ୍ରହରେ ଯଦିଓ ଦିନର ଝଲକ୍ ପୂରାପୂର ପଡ଼ୁଥାଏ ଓ ଦିନ ବେଳ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରଶ୍ମି ବିକଶିତ ହେଉଥାଏ, ତଥାପି ଉପଗ୍ରହର ଘଡ଼ିରେ ରାତି ଦୁଇଟାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଉତ୍ତପ୍ତ କିରଣରେ ଉପଗ୍ରହଟି ଉଦ୍ଭାସିତ । ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ନିଜ ଅଭ୍ୟାସରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ନ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ଼ ସମୟ ଅନୁସାରେ ନିଜର ଘଡ଼ିଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇଥାନ୍ତି ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ ସ୍ନାନ, ଆହାର, ଶୟନ ଆଦି କରୁଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ବିରାଜିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଉପଗ୍ରହର ସମସ୍ତେ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ସୁପ୍ତ । ଚାରିଆଡ଼ ଶୂନ୍ଶାନ୍, ନିସ୍ତବ୍ଧ । ଉପଗ୍ରହର ବେତାର ରୁମ୍ ପରିଚାଳକ କ'ଣ ଏକ ଜରୁରୀ ଖବର ନେଇ ଦୌଡ଼ୁଥାନ୍ତି, ଡିରେକ୍ଟର ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କକ୍ଷଆଡ଼େ । ବାରଣ୍ଡା ଦେଇ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ତାଙ୍କ ଆଖି ପଡ଼ିଗଲା ମେରିନାଙ୍କ ଉପରେ । ନିଜ କୋଠରୀ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟକୁ ଅନାଇ କ'ଣ ଭାବିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ସେ । ମେରିନାଙ୍କୁ ଏ ଅସମୟରେ ଜାଗି ରହିଥିବା ଦେଖି ବେତାରଚାଳକ ପଚାରିଲେ, "ଆପଣ ଯେ ଏତେବେଳେ ଜାଗ୍ରତ ଅଛନ୍ତି, ମିସ୍ ମେରିନା ?"

"ହଁ, ହଠାତ୍ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଗୋଲେଭ୍ । ଆଉ ନିଦ ହେଲାନି । ତେଣୁ ଏହି ବାରଣ୍ଡାରେ ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଛି । ଅପେକ୍ଷା କରୁଛି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉଠିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଯେ ଏ ଅସମୟରେ ଏଆଡ଼େ ?"

"ଉରେଙ୍କଟରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଉଛି, ଏକ ଜରୁରୀ ଖବର ନେଇ ।"

"ଅଁ, ଜରୁରୀ ଖବର ?" ଚମକି ପଡ଼ିଲା ମେରିନା, "ଖବର କାହାଠାରୁ ଆସିଛି ।"

"କମିଶନର ଚେୟାରମେନ୍ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କଠାରୁ । ସେ ଉରେଙ୍କଟରଙ୍କ ସହିତ କ'ଣ ଏକ ଜରୁରୀ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଡାକିଛନ୍ତି ।"

"ହେଉ, ମୁଁ ବି ତୁମ ସଙ୍ଗରେ ଯିବି ।" ଏହା କହି ମେରିନା ଗୋଲେଭଙ୍କୁ ପଛରେ ପକାଇ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ କୋଠରୀ ଆଡ଼େ ମୁହାଁଇଲା ।

ମେରିନା ଅଲେକ୍ସିଙ୍କ ରୁମ୍‌ର ଦ୍ୱାରରେ କଲିଙ୍ଗ୍ ବେଲ୍ ଟିପିଲା । ଦୁଇ ଗ୍ଥରଥର ଟିପିଲା ପରେ ଆଖି ମଳି ମଳି ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଲେ ଅଲେକ୍ସି । ମେରିନାକୁ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇ ପଚାରିଲେ, "ତୁମେ ଯେ ଏ ଅସମୟରେ ହଠାତ୍ ମେରିନା ?"

ମେରିନା କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ରୁମ୍ ଭିତରକୁ ସିଧାସଳଖ ପଶିଯାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ଖଟ ଉପରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ମେରିନାର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାରରେ ଅଲେକ୍ସି ବିବ୍ରତ ନହୋଇ ରହି ପାରିଲେନି । ସେ କିଞ୍ଚିତ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହି ଉଠିଲେ,

"କ'ଣ ମୋଠାରେ କିଛି କାମ ଅଛି ମେରିନା ? ତୁମେ ଏ ଅସମୟରେ ହଠାତ୍ ମୋ କୋଠରୀରେ ଆସି ହାଜର କାହିଁକି ।"

"ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ତୁମ ବିଛଣାରେ ଆସି ଶୋଇ ସାରିଲଣି । ସେଥିସଙ୍ଗେ ମୋର ଏ ଦରଦଭରା ସ୍ୱର, ବ୍ୟଥାଭରା ନିଶ୍ୱାସ, ଛାତି ଭିତରେ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ଯନ୍ତ୍ରଣା ତୁମକୁ କ'ଣ କିଛି ଆଭାସ ଦେଉନି ପ୍ରିୟତମ ।

ମେରିନାର ଏଭଳି ବ୍ୟବହାରରେ ଅଲେକ୍ସି ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ, ମେରିନାର ଆଜି ହଠାତ୍ ଏଭଳି ପରିବର୍ତ୍ତନ କାହିଁକି ?

ମେରିନା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଛଣାରୁ ଉଠିପଡ଼ି ହସି ହସି କହିଲା, "ମୋ ପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ନି ଅଲେକ୍ସି । ମୋତେ ଏ ରାତିଅଧରେ ତୁମ କୋଠରୀ ଭିତରେ ଏକାକୀ ଦେଖି ଭୟପାଇ ଗଲଣି ବୋଧହୁଏ ? ଦେଖିଲ, ତୁମ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ତୁମକୁ କିଏ ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇଛି ।"

ଅଲେକ୍ସି ବାହାରକୁ ଯାଇ, ଗୋଲେଭ୍‌ଙ୍କୁ ଦୁଆର ମୁହଁରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦେଖି ପଚାରିଲେ, "କିଏ ଗୋଲେଭ୍, ତୁମେ ହଠାତ୍ ଏ ସମୟରେ ? କ'ଣ କିଛି ଜରୁରୀବାର୍ତ୍ତା ଅଛି ?"

"ହଁ, କମିଶନର ଚେୟାରମେନ୍ ପାଲଭିନ୍ ଡାକୁଛନ୍ତି ଆପଣଙ୍କୁ ।"

"ଏଁ, ମୋତେ, ଏ ରାତ ଦୁଇଟା ବେଳେ ?" ଅଲେକ୍ସି ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ସିଧା ସିଧା ଗ୍ଲଲେ ବେତାର ରୁମ୍ ଆଡ଼େ । ମେରିନା ବି ଗ୍ଲଲା ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ।

ବେତାର ରୁମ୍‌କୁ ପଶିଯାଇ ଅଲେକ୍ସି ଫୋନ୍ ଧରିଲେ, "ହଁ, ହଁ, ମୁଁ ଅଲେକ୍ସି । ଅଜ୍ଞା, ନମସ୍କାର । ଆପଣ ଏ ସମୟରେ ହଠାତ୍ ମୋତେ··· ?"

"ତୁମେ ଜାଣିଛ ମାର୍କିନ୍‌ମାନେ ଆଜି ସକାଳୁ ସେମାନଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିଛନ୍ତି ?"

"ହଁ ଅଜ୍ଞା, ଜାଣିନୁଁ କ'ଣ ? ଅମେ ପରା ଏଠାରୁ ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଥିଲୁଁ ।"

"କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ କଥା ଜାଣିଛ ଅଲେକ୍ସି ? ସେମାନଙ୍କର ସେହି ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଲ୍‌କୁଲ୍ ଅକାମୀ ହୋଇ ଯାଇଛି । ତାହାର ଭିତର ସନ୍ତାପାତ କ'ଣ ହୋଇଛି କେଜାଣି, ବେତାର ଖବର ଆଉ କିଛି ଆସୁନି । ସେମାନେ ଆଜି ଦିନସାରା ବହୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ସେମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହରୁ କିଛି ଖବର ପାଇପାରି ନାହାନ୍ତି ବୋଲି ଅମେ ବିଶ୍ୱସ୍ତସୂତ୍ରରୁ ଜାଣି ପାରିଛୁଁ । ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ରର ବଡ ବଡ଼ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଖବର ନେଇ ଏକ ବିରାଟ ଚହଳ ପଡ଼ିଯାଇଛି । ସାଏନ୍‌ସ ଏକାଡ଼େମୀର ଚେୟାରମ୍ୟାନ୍ ମୋତେ ଏ ରାତିଅଧରେ ଫୋନ୍‌ରେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଏହି ଖବର କେତେ ଦୂର ସତ୍ୟ ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରି ଆମ ଉପଗ୍ରହର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ସହିତ

ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା ଚଳାଇବା ପାଇଁ । ମହାଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ସହ ଆମର ବସ୍ଟ-ଉପଗ୍ରହ ବେଶ୍ ନିରାପଦରେ ବୁଲୁଥିଲା ବେଳେ ସେମାନଙ୍କର ବାରଇଞ୍ଚ ବିଶିଷ୍ଟ ଉପଗ୍ରହ ଖରାପ ହୋଇଯିବାରେ ଆମର ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ତୁମ୍ଭେମାନେ ସେହି ଉପଗ୍ରହକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟକର କାଲି ସନ୍ଧ୍ୟା ସୁଦ୍ଧା ତାହାର ରିପୋର୍ଟ ଆମଠାକୁ ପଠାଇ ଦେବ ବୋଲି ମୋର ଅନୁରୋଧ ।”

× × ×

କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍‌ରେ ସମସ୍ତେ ଏକ ଭୋଜିରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ବିଭିନ୍ନ ଟେବୁଲ୍ ଚାରିପାଖରେ ଉପଗ୍ରହର ସଦସ୍ୟମାନେ ଉପବିଷ୍ଟ । ଖିଆ ପିଆ ଭିତରେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନ ଏକ ସୁମଧୁର ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କରୁଥାଏ । ଅନ୍ୟମାନେ ଯେତେ ଖୁସିରେ ଏ ଭୋଜିରେ ଭାଗ ନେଇଥାନ୍ତି, ଆଲେସ୍କିଙ୍କର କିନ୍ତୁ ତା' ନଥାଏ । ସେ ବେଳେ ବେଳେ ଚିନ୍ତିତ ଓ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହେଲାଭଳି ଜଣାପଡୁଥାନ୍ତି । ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଖରାପ ହୋଇ ଯିବାକଥା ଆଲେସ୍କି, ମେରିନା ଓ ଲେନା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନେ ପ୍ରାୟ କେହି ଜାଣି ନଥାନ୍ତି । ହଠାତ୍ ରେଡିଓର ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ଠିକ୍ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନର ସେହି ଖବରଦାତାଙ୍କର ପରିଚିତ ସ୍ୱର ଶୁଭିଲା, “କ୍ଷମା କରିବେ, ଶ୍ରୋତାବର୍ଗ, ଏକ ଜରୁରୀ ଘଟଣା ଯୋଗୁଁ ଆମେ ଏହି ସଙ୍ଗୀତ ପରିବେଷଣ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ବନ୍ଦ କଲୁଁ । ଆପଣମାନେ ଶୁଣି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବେ, ଯେ ମାର୍କିନ୍‌ମାନେ ଏହି ନୂତନ ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଦିନରେ ଯେଉଁ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ମହାଶୂନ୍ୟ

ଭିତରକୁ ପଠାଇଥିଲେ, ତାହା ଖରାପ ହୋଇଯିବାରୁ ସେମାନେ ତା'କୁ ନଷ୍ଟକରି ଦେବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ତତ୍ପରିବର୍ତ୍ତେରେ ସେମାନେ ତିନିଫୁଟ ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଆଉ ଗୋଟିଏ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଜୁଲାଇମାସ ବେଳକୁ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ପରୀକ୍ଷା ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ୭୫୦୦ କୋଟି ଡଲାରର କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଯାଇ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ସଜାଡ଼ିବାର ମଧ୍ୟ ଆଉ କୌଣସି ଉପାୟ ନାହିଁ । ଉପଗ୍ରହରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ଥିବା ବିଶ୍ୱରଶ୍ମି ମାପକ, ମହାଶୂନ୍ୟର ତାପ ପରିମାପକ, ଆଲୋକ ଘନତା ମାପକ, ମ୍ୟାଗ୍ନେଟିକ ଶକ୍ତି ପରିମାପକ ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମଧ୍ୟ ଏଥି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅକାମୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ଏତେ ବଡ଼, ବ୍ୟୟସାଧ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଏପରି ଭାବରେ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ବୋଲି ସେମାନେ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ନଥିଲେ । ସେମାନେ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ସାରିଛନ୍ତି, ଆଜିଠାରୁ ସାତଦିନ ଭିତରେ ଯଦି ଏହି ଉପଗ୍ରହଟି ମନକୁମନ କାମ ନକରେ, ତେବେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବେ । ମାର୍କିନ୍‌ମାନଙ୍କର ଏତାଦୃଶ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟତା ଆମ ଦେଶର ବୈଜ୍ଞାନିକ-ମହଲରେ ବିସ୍ମୟ ସଞ୍ଚାର କରିଛି ।"

ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନର ଏହି ଖବରରେ ସାରା କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍‌ରେ ଗୁଞ୍ଜନ ଖେଳିଗଲା ।

"ବେଶ୍ ଭଲ ହୋଇଛି । ସେମାନଙ୍କୁ ଠିକ୍ ସେଇଆ ଦରକାର ।" କେତେଜଣ ଫୁସ୍‌ଫାସ୍ ହୋଇ କହି ଉଠିଲେ ।

"ଛି ଛି, ଆମର ଏପରି କହିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖରେ ଆମର ସମବେଦନା ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ । ଯଦି ଆଜି ଆମର ଖରାପ ହୋଇଥାନ୍ତା—?" ଅଲେକ୍ସି କହିଲେ ।

"ସେମାନେ ଖୁସିରେ ନାଚଥାନ୍ତେ ।" ଜଣେ କେହି କହିଲେ ।

"କିନ୍ତୁ ଆମେ ତା କରିବାନି । ଆମକୁ ସବୁବେଳେ ଭାବିବାକୁ ପଡିବ ଯେ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛୁଁ ଗୋଟାଏ ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀ, ନିଜ ନିଜର ଭାଇ ଭଳି । ଆମେ ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀରୁ ବାହାରି ବାହାରର ବିଶାଳ ପ୍ରକୃତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ାଇ କରି ତାହାକୁ ଜୟ କରିବାକୁ ଯାଉଛୁ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଉତ୍ସାହ ଦେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ କି ? ସେମାନଙ୍କର ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟତାରେ ହସି ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିହାସ କରିବା କ'ଣ ଉଚିତ ହେବ ? ପୃଥିବୀ ଭିତରେ ଥିଲାବେଳେ ଆମ ଭିତରେ ନାନା ମତାନ୍ତର, ବାଦବିବାଦ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପୃଥିବୀ ବାହାରକୁ ବାହାରିଲା ବେଳେ ଆମେ କଳିକଜିଆରେ ରତ ନ ହୋଇ ଭାଇମାନେ ବାହାରକୁ ମିଳିମିଶି ବାହାରିଲାଭଳି ଏକାଠି ହୋଇ ବାହାରିବା ଉଚିତ । ଆମକୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଧରିନେବାକୁ ହେବ, ମାର୍କିନ୍ ହେଉ, ଭାରତୀୟ ହେଉ, ରୁଷୀୟ ହେଉ, ଇଂରେଜ ହେଉ, ଫରାସୀ ହେଉ, ଚୀନା ହେଉ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛୁ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀ । ଆମ ଭିତରେ ଯେତେ ବାଦବିବାଦ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତାହା ପୃଥିବୀ ବାହାରକୁ ଗଲାବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଆମକୁ ଭାବି ନେବାକୁ ପଡିବ ଯେ, ଆମେ ଏଠାରେ କେବଳ ଆମ ଦେଶର ପ୍ରତିନିଧି ନୋହୁଁ, ଆମେ ଏଠାରେ ହେଉଛୁଁ ପୃଥିବୀର ସାରା ମଣିଷ ସମାଜର ପ୍ରତିନିଧି । ତେଣୁ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଆମର ଜଣେ ଭାଇର ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟତାରେ ହସିବା ଉଚିତ ହୋଇପାରେ କି ?" ଭାବ ଗଦ୍‌ଗଦ୍ ହୋଇ କହିଗଲେ ଔଟରବକ୍‌ଟର ଅଲେକ୍ସି !

—ଏଗାର—

"ମୁଁ କ'ଣ କହୁଛି, ଆପଣମାନେ ଏଥର ବୁଝିପାରିଲେ ବୋଧହୁଏ ?" ବକ୍ତୃତା ଗୃହରେ ବଡ଼ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ କହି ଯାଉଥିଲେ ଅଲେକ୍ସି । "ମାର୍କିନ୍‌ମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହକୁ ଯାଇ ତାହାକୁ ସଜାଡ଼ି ଦେଲେ କ୍ଷତି କଅଣ ? ପୃଥିବୀ ତଥା ମଣିଷ ସମାଜ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନେ ତ·ଆମ ଭାଇ । ପୃଥିବୀର ସୀମିତ ପରିସର ଭିତରେ ଥିଲାବେଳେ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଓ ସମସ୍ୟା ନେଇ ଆମେ ଆମ ଭିତରେ କଳିକଜିଆ କରୁଥାଇଁ, କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀ ବାହାରର ଏହି ଅନନ୍ତ ଅସୀମ ମହାଶୂନ୍ୟକୁ ଅନାଇଲେ ସେହି ମତଦ୍ୱୈଧତା, ଅତି କ୍ଷୁଦ୍ର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ବୋଧହେଉ ନାହିଁକି ? ମନେକର ପୃଥିବୀ ବାହାରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗ୍ରହରୁ ଯଦି କେହି ଆସି ପୃଥିବୀ ତଥା ମଣିଷ ସମାଜକୁ ଆକ୍ରମଣ କରେ, ତେବେ

ଆମେ କ'ଣ ସେତେବେଳେ ଏକାଠି ହେବା ନାହିଁ ? ସେତେବେଳେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ, ସାମ୍ୟବାଦ୍ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୈତିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ମତବାଦ୍ ଗୋଟିଏ ଦେଶକୁ ଅନ୍ୟ ଦେଶଠାରୁ କ'ଣ ପୃଥକ୍ କରି ରଖି ପାରିବ ? ଆପଣମାନେ ଭାବନ୍ତୁ ଯଦି ଅନ୍ୟ ଗ୍ରହରୁ ଦାଳପଟରେ ଦାଳ ଶତ୍ରୁ ଆସି ପୃଥିବୀକୁ ଆକ୍ରମଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ଆମର ଯେଉଁସବୁ ପରମାଣୁବୋମା, ହାଇଡ୍ରୋଜେନ୍‌ବୋମା ଆଦି ମାରଣାସ୍ତ୍ର ଅଛି, ସେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ବେଳ ପଡ଼ିଲେ ଆମ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରୁ ଆପେ ଆପେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତୁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ତ ଦେଶ, ଜାତି ଓ ବାଦ୍ ନିର୍ବିଶେଷରେ ପୁଣି ପୃଥିବୀର ସେହି ସାଧାରଣ ଶତ୍ରୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନେ ଯଦି ଆସି ପୃଥିବୀରେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ହଠାତ୍ କୌଣସି ଦେଶ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ ଚଳାଇ ଦିଅନ୍ତି ଓ ନିଜ ପରାକ୍ରମରେ ତାକୁ ଧ୍ୱସ୍ତବିଧ୍ୱସ୍ତ କରି ଦେବାକୁ ବସନ୍ତି, ତେବେ ଆମେ ସେତେବେଳେ ସେହି ଦେଶ ସହିତ ମିଳିତ ହୋଇ ସେହି ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିବା ନାହିଁକି ? ଆମେ ଥାଉଁ ଥାଉଁ କ'ଣ ଦେଖିବା ଯେ ପୃଥିବୀ ବାହାରର ଶତ୍ରୁ ଆସି ଆମ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଛାରଖାର କରି ଦେଇଯିବ । ଅନ୍ୟ ଦେଶ କଥା ଛାଡ଼; ମନେକର କେହି ପୃଥିବୀ ବାହାରୁ ଆସି ଆମ ଦେଶକୁ ଆକ୍ରମଣ କଲା ଓ ଆମକୁ ପରାସ୍ତ କରି ଦେଶକୁ ଛାରଖାର କରି ଦେବାପାଇଁ ବସିଲା; ଆପଣମାନେ କ'ଣ ଭାବୁଛନ୍ତି ଯେ ଆମ ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଭାଇମାନେ ଆମ ଦେଶ ଛାରଖାର ହେବା ଦେଖୁଥିବେ ? ସାମାନ୍ୟ ଏକ ରାଜନୈତିକ ମତବାଦର କୃତ୍ରିମ ପ୍ରାଚୀର ଦେଇ ଆମେମାନେ ପରସ୍ପର ଭିତରେ ମିଳାମିଶାର ଏତେ ବଡ଼ ବିରାଟ

ପାଚୀର ଠିଆ କରାଇବା ଉଚିତ୍ କି ? ଆମେ ଏକାପରି ମଣିଷ ହୋଇ ସାମାନ୍ୟ ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୈତିକ ମତଭେଦ ଆମକୁ କ'ଣ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି ରଖିବ ? ଅଥଚ ଆମେ ଏହାର ପ୍ରତିରୋଧ କରିବାନି ? ଏହା କ'ଣ ଆମର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶିକ୍ଷା ଓ ସଭ୍ୟତାର ନିଦର୍ଶନ ?"

କିନ୍ତୁ ସମୟରେ ଅଲେଷ୍କି ପୁଣିଥରେ କହିଲେ, ମାର୍କିନ୍-ବାସୀମାନେ ଆମପ୍ରତି ଯେଉଁ ମନୋଭାବ ପୋଷଣକଲେ ମଧ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତର୍ଜାତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେତେ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋର ବିବେକ କହୁଛି ଏଭଳି ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଉଚିତ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଉପଗ୍ରହଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ ହେବାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ଧନ ଓ ସମ୍ମାନର କ୍ଷତି ସହିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି ଓ ସେମାନଙ୍କ ଗବେଷଣା କେତେ ପଛେଇ ଯାଉଛି ତାହା ଆମର ଅନୁମାନ କରିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ଏହି ସବୁ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ମୁଁ ଭାବୁଛି ସେ ଦେଶ ଆମର ଯେତେ ଶତ୍ରୁତା ଆଚରଣ କଲେ ମଧ୍ୟ, ଆମେଯାଇ ସେମାନଙ୍କ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ସଜାଡ଼ିଦେଲେ, ସାରାପୃଥିବୀ ଜାଣନ୍ତା ଆମର ହୃଦୟ କେମିତି ? ସେମାନେ ଆମର ଶତ୍ରୁ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ଆମେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ବିପଦ ସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ, ଏହା ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ଶତଗୁଣରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୁଅନ୍ତା । ଆମେ ଯେ ଏକ ସ୍ୱାର୍ଥାନ୍ୱେଷୀ ଜାତି ନୋହୁଁ ତାହା ତ ପୃଥିବୀ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତା ।"

ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ଏହି ବକ୍ତବ୍ୟ ପରେ ସଭାସ୍ଥଳ ପୁଣି ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ଆଉ କୌଣସି ସଭ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଯୁକ୍ତି ବାଢିବା ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଦେଖାଇଲେନି । ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ସେମାନେ ଗ୍ରହଣ

କରିବେ କି ପ୍ରସ୍ତାବଟିକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିବେ, ଠିକ୍ କରି ନ ପାରି ଚୁପ୍ ରହିଲେ ।

ଆଲେକ୍ସି ପୁଣି କହିଲେ, "ମୋ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ବୋଧହୁଏ, ଆପଣମାନଙ୍କ ମନକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ପୁଣି ଥରେ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ଆପଣମାନେ ଏହା ଉପରେ ଆହୁରି ଅଧିକ ଚିନ୍ତାକରନ୍ତୁ । କାଲି ପୁଣି ଏହା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯିବ ।"

X X X

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଗିରଫ ହେବା ଖବର କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଭଳି ଖେଳିଗଲା । ଯିଏ ଯେଉଁଠାରେ ଥିଲେ ଏହି ଆକସ୍ମିକ ଖବରରେ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ବସିପଡିଲେ । ଏ ଗିରଫ ହେବା ପାଇଁ କିଏ ଆଦେଶ ଦେଲା, ଏବଂ ଏହା ପଛରେ କାହାର ହାତ ଅଛି, ଭାବି କେହି ଠିକ୍‌କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଭଳି ଏଡ଼େବଡ଼ ସୁଯୋଗ୍ୟ ଡିରେକ୍ଟର ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କୁ ଏରେଷ୍ଟ କରିବା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତି ଯେ ଘୋର ଅନ୍ୟାୟ କରାଯାଇଛି, ତାହା ଭାବି ଉପଗ୍ରହର ସଦସ୍ୟମାନେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ଲେନା ଓ ମେରିନା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଏହି ଖବରରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡିଥାନ୍ତି ।

ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଡିରେକ୍ଟର ପଦରୁ ସାମୟିକ ବିତାଡ଼ିତ କରି ଭିନ୍‌ଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍‌ଙ୍କୁ ଉପଗ୍ରହର ନୂତନ ଡିରେକ୍ଟର ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । ଆଲେକ୍ସି ଉପଗ୍ରହର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ମାର୍କିନ ଦେଶକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ସମର୍ଥନ କରି ଯେଉଁ ସବୁ ବକ୍ତୃତା ଦେଇଥିଲେ, ସେହି ବକ୍ତୃତାର ନକଲ ମଗାଇ

ପଠାଇଥାନ୍ତି, କେନ୍ଦ୍ର ଗୋଏନ୍ଦା ବିଭାଗ । ସେହି ବକ୍ତୃତାରୁ ଅଲେକ୍ସି ଦୋଷୀ କି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ, ସେ ଏକ ଉଚ୍ଚ ଆଦର୍ଶନେଇ ସେଭଳି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି କି, କୌଣସି ଅଭିସନ୍ଧିମୂଳକ ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ ଆମେରିକାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେପରି କରିଛନ୍ତି, ତାହା ବିଚାର କରିବାପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀରେ ଏକ ବିଚାରକଦଳ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀରେ ଥାଇ ବିଚାରକମାନେ ଉପଗ୍ରହରୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ବିଚାର କରିବା ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ ।

× × ×

ବିଚାରର ଶେଷଦିନ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଉପଗ୍ରହର ଟେଲିଭିଜନ୍ ଯନ୍ତ୍ର ସମ୍ମୁଖରେ ବସି ସେ କେନ୍ଦ୍ର ରାଜଧାନୀର ବିଚାରକମଣ୍ଡଳୀଙ୍କୁ ଦେଖିବା ତଥା ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଯଥାଯଥ ଉତ୍ତରଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ବେତାର ରୁମ୍‌ର ପରିଚାଳକ ଗୋଲେଭ୍, ଅଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଗଲେ । ସେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିବା କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ପଶି ଯାହା ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରିଗଲା । ବନ୍ଦୀ ହୋଇ ରହିଥିବା କୋଠରୀ ଭିତରୁ ଅଲେକ୍ସି କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲେ ଭାବି ସେ କିଛି ଠିକ୍‌କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଅଲେକ୍ସି କୋଠରୀରୁ ବାହାରି ଉପଗ୍ରହର ଅନ୍ୟ କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଛନ୍ତି କି କଣ, ଭାବି ସେ ହଠାତ୍ ମେରିନାଙ୍କ କକ୍ଷ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଆସିଲେ । ସେତେବେଳକୁ ମେରିନା ଉଠି ନିଜ କୋଠରୀ ବାରଣ୍ଡାରେ ଏପଟ

ସେପଟ ହେଉଥାଏ । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ଏରେଷ୍ଟ ହେବା ଦିନଠାରୁ ତାର ମନ ମୋଟେ ଭଲ ନ ଥାଏ । ବିଚାରରେ ଆଲେକ୍ସି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ହେବେ କି ନାହିଁ ଭାବି ସେ ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଶତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଜଣାଉଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗୋଲେଭଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ସେ ସନ୍ଦେହୀ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଲେଭଙ୍କଠାରୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତି କଥା ଶୁଣି ଶୁଣି ତା' ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା—

"ଆଁ, ଆଲେକ୍ସି ନାହାନ୍ତି ?" ଏତେ ସକାଳୁ ଆଲେକ୍ସି କୁଆଡ଼େ-ଗଲେ ଭାବି ସେ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ କରି ପାରିଲା ନି । ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମୁହଁ ଧୋଇପକାଇ ପୋଷାକ ବଦଳାଇ ଗୋଲେଭ୍ ସଙ୍ଗରେ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ।

ଉପଗ୍ରହ ସାରା ଖୋଜି ଖୋଜି ମେରିନା ଓ ଗୋଲେଭ୍ ପୁଣି ଫେରି ଆସିଲେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିବା କୋଠରୀକୁ । ଆସି ଦେଖିଲେ କୋଠରୀର ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଥୁଆ ହୋଇଛି ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି । ଚିଠିଟି ଲେଖାଯାଇଛି ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍ଟର ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍ଙ୍କ ନିକଟକୁ । ମେରିନା ଚିଠିଟି ଖୋଲି ପଢିବାକୁ ଲାଗିଲା—

ପ୍ରିୟ ଡିରେକ୍ଟର ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍,

ଉପଗ୍ରହର କେହି ମୋ ମତକୁ ସମର୍ଥନ କଲେନି ବୋଲି କିମ୍ବା ମୋତେ ଡାଇରେକ୍ଟର ପଦରୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇ ବନ୍ଦୀ କରାଯାଇଛି ବୋଲି ମୁଁ ଦୁଃଖିତ ନୁହେଁ । ବହୁ ଚିନ୍ତା ପରେ

ମୁଁ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିନେଲି ଯେ, ମାର୍କିନ୍ ଦେଶକୁ ଏଭଳି ସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ ଆମ ଦେଶର ସମ୍ମାନ ପୃଥିବୀର ସକଳ ଜାତିଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଚ୍ଚତର ହୋଇ ରହିବ । ମୁଁ ଆମ ଜାତିର ସମ୍ମାନ ସାରା ପୃଥିବୀରେ ଠିକ୍ ରଖିବା ପାଇଁ ତୁମ କାହାରି ସାହାଯ୍ୟ ନନେଇ ଯାଉଛି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ । ଏକା ଯାଉଛି ବୋଲି ମୁଁ ଉପଗ୍ରହର ସବୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜଣିକିଆ ରକେଟ୍‌ଯାନ୍‌ଟି ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯାଉଛି । ଯଦିଓ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଏକାଯିବା ବିପଦ ସଂକୁଳ, ତଥାପି ମୁଁ ଯାଉଛି ସେହି ମହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ସାଧନ ପାଇଁ । ମୋର ଏକାନ୍ତ ଅନୁରୋଧ ମୋ ପାଇଁ କେହି ଯେପରି ବ୍ୟସ୍ତ ନ ହୁଅନ୍ତି । ମୁଁ ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହଟିକୁ ସଜାଡ଼ି ପୁଣି ଆମ ଉପଗ୍ରହକୁ ଫେରି ଆସିବି । ମୁଁ ଫେରି ନ ଆସିବା ଯାଏଁ, ଏହି ଖବରଟିକୁ ମାନମନ୍ଦିରକୁ ପଠାଇବ ନାହିଁ । ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ, ତୁମେ ତ ଜାଣିଛ ମେରିନା କେଡେ ଦୁର୍ବଳହୃଦୟା । ମୋ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ସେ ଅଧୀର ହୋଇ ଭାଙ୍ଗି ପଡିବ । ତା' ଉପରେ ଟିକିଏ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିବ । ତୁମ ବିନାନୁମତିରେ ମୁଁ ଉପଗ୍ରହର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ରକେଟ୍ ଯାନଟି ନେଇ ଯାଉଛି । ଆଶା ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବ । ଇତି ।

ତୁମର

ଆଲେକ୍ସି

ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ମେରିନାର ମୁଣ୍ଡ ଘୂରିଗଲା । ଆଖିକୁ କିଛି ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶିଲାନି । ତାକୁ ବୋଧ ହେଲା ସତେ ଯେପରି ଉପଗ୍ରହଟି ତଳୁ ଉପର ହୋଇ ଘୂରିଯାଉଛି । ସେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା, ହଠାତ୍ ଗଛ କାଟିଲାଭଳି ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ଗୋଲେଭ୍ ଧରାଧରି କରି ମେରିନାକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ନିକଟସ୍ଥ ଖଟ ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦେଲେ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପଗ୍ରହ ସାରା ରାଷ୍ଟ୍ର ହୋଇଗଲା ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଅଦ୍ଭୁତ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ । ଅଲେସ୍କି ଗୋଟାଏ ରାତ ଭିତରେ ଏଭଳି ଏକ ବିପଦ୍‌ଜନକ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ପକାଇ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବିପଦସଂକୁଳ କରି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହଠାକୁ ଚାଲିଯିବେ, ଏହା କେହୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ଭିନୋଗ୍ରେଡ୍‌ଭୋଭ୍ ଚିଠିକୁ ପଢି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଦେଶ ଦେଲେ, ତିନୋଟିଯାକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରୁ ଅଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ । ସେ ଯେଉଁ ରକେଟ୍ ଯାନଟି ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ତାହା ନିହାତ ଛୋଟ ଥିବାରୁ ଏହା ସାହାଯ୍ୟରେ ଏତେ ଦୂରକୁ ଯାଇ ଫେରି ଆସିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ବୋଲି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତେ ସନ୍ଦିହାନ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାନ୍ତି ।

× × ×

ମେରିନାକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିବା ଦେଖି ଲେନା ବଡ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ମେରିନାକୁ ପାଖେଟି ନେଇ ଗଲା ଦୂରବୀକ୍ଷଣଠାରେ ; ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ଅଲେସ୍କି କିଭଳି ଭାବରେ ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼େ ଧାଇଁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରକେଟ୍ ଯାନଟିକୁ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଆଗେଇବାର ଦେଖି ମେରିନାର ହୃଦୟ ଭୟରେ ଥରି ଉଠିଲା । ମନ ଭିତରେ ଶତ ଶତ ସନ୍ଦେହ ଘୂରି ବୁଲିଲା, "ସତେ କଣ ଅଲେସ୍କି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହକୁ ସଜାଡ଼ି ଏଠାକୁ ଫେରି ଆସିବେ ?"

ପରମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ସେ ଭାବିଲା "ଯଦି କିଛି ବିପଦ ପଡ଼େ ତେବେ ତାଙ୍କ ଯାନର ଉପଗ୍ରହ ସହିତ କୌଣସି ବେତାର ସଂପର୍କ ନଥିବାରୁ ଏଠାରେ ଜଣାପଡିବ କେମିତି ? ତା'ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ସେଭଳି

ପରିସ୍ଥିତିରେ କିପରି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ପାରିବ, ସେ ଭାବି ପାରିଲାନି ।" ଦେହ ତାର ଶୀତେଇ ଉଠିଲା, ମୁଣ୍ଡ ଘୂରିଗଲା; ଅଜାଣତରେ ଚକ୍ଷୁ ଛଳଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । କାଳେ ଲେନା, ମେରିନାର ସେହି ଲୋତକ ଦେଖି ପକାଇବ, ଏହି ଭୟରେ ମେରିନା ଖୁବ୍ ସାବଧାନତା ସହକାରେ ଲୁହତକ ପୋଛି ପକାଇଲା । ମେରିନାକୁ ଲୁଚାଇ ଲୁଚାଇ ଲୁହ ପୋଛିବାର ଦେଖି ଲେନା ମେରିନାର ହାତକୁ ଟାଣି ଆଣି ଆଖି ଛଳ ଛଳ କରି କହିଲା, "ମୋ ଆଖିରୁ ସେତକ ଲୁଚାଇ ପାରିବନି ଭଉଣୀ । ତୁମେ ମୋତେ ଲୁଚାଇବାକୁ ଶତ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣି ପାରିବନି ମେରିନା । ମୋର ତ ପୁଣି ତୁମ ଭଳି ନାରୀର ହୃଦୟ ଅଛି ।"

ଲେନାର ଏହି କଥା କେଇ ପଦରେ ମେରିନାର କୋହ ଶ୍ରାବଣର ବନ୍ୟାଜଳ କୂଳ ଲଙ୍ଘିଲା ଭଳି ବାହାରି ଆସିଲା । ସେ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ଲେନାକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ ଲୋତକ ବର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

—ବାର—

ଲେନା ଓ ମେରିନା ଉଭୟେ କ୍ଲବ୍ ରୁମ୍ ବାରଣ୍ଡା ଦେଇ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି, ହଠାତ୍ ରେଡ଼ିଓ ଷ୍ଟେସନରୁ ଏକ ବେତାର ଖବରରେ ସେମାନେ ଅଟକି ଗଲେ । "ଆମେରିକାର ସେହି ଉପଗ୍ରହ ଗ୍ଲୁବଦନ ଚଳେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଉଡ଼ାଯିବା ସଙ୍ଗ ସଙ୍ଗେ ଖରାପ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଓ ଯାହାକୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ତା ସ୍ଥାନରେ ଆଉ ଏକ ନୂତନ ଉପଗ୍ରହ ଉଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଆମେରିକା ସରକାର ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ, ସେହି ଉପଗ୍ରହଟି ଇତିମଧ୍ୟରେ ପୁଣି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇ ଯାଇଛି ।

ଏହି ଖବର ଶୁଣି ମେରିନା ଓ ଲେନା ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିଲେ । ଲେନା ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା, "ଅଲେକ୍ସି ଯାହା କହୁଥିଲେ,

ବାସ୍ତବିକ୍ ତାହା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ । ଓଃ ! ଅଲେସ୍କି ସତେ କେଡ଼େ ଉଦାର ଓ ମହାନ୍ । ଚାଲ ମେରିନା, ଆମେ ଡିରେକ୍ଟର ଭିନୋଗ୍ରେଡ଼ୋଭ୍‌ଙ୍କୁ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଖବର ଦେବା ।

X X X

ରାତି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ହେବ । ସାରା ଉପଗ୍ରହରେ ସମସ୍ତେ ଗାଢ଼ ନିଦ୍ରାରେ ସୁପ୍ତ । ଚାରିଆଡ଼ ଶୁନ୍‌ଶାନ୍ । କିନ୍ତୁ ଲେନା ନ ଶୋଇ କେନ୍ଦ୍ର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଯାନର ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ଅଲେସ୍କି ଅଭି ଫେରି ନ ଆସି ମାର୍କିନ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ପୃଥିବୀକୁ ପରିକ୍ରମଣ କରିବାର ଦେଖି ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା—ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ତ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲାଣି; ଅଲେସ୍କି ତେବେ ଫେରି ଆସୁ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ଏଭଳି ଘୂରିବା ଦେଖି ଲେନା କେତେ କ'ଣ ଭାବିପିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମେରିନାକୁ ଏ ରାତି ଅଧରେ ଏହି ଖବର ଦେଲେ ସେ ପୁଣି କେତେ କ'ଣ କଳ୍ପନା କରି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇ ବସିବ, ଏହା ଭାବି ସେ ସ୍ଥିର ଚିତ୍ତରେ ପୁଣି ଅଲେସ୍କିଙ୍କ ଗତିବିଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲା ।

X X X

ଏଣେ ମେରିନାକୁ ସେ ଦିନ ରାତିରେ ମୋଟେ ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ । ସେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବାରଣ୍ଡାରେ ଏପଟରୁ ସେପଟ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ ଅଲେସ୍କିଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ ଖଲାସ ଓ ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍ଟର ପଦରେ ପୁନଃ ନିଯୁକ୍ତି ମେରିନାକୁ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧୀର କରି ପକାଇଥାଏ । ସେ ମନେ କରୁଥାଏ ସତେ ଯେପରି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହରୁ ଅଲେସ୍କି ଫେରି ଆସି ତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଛନ୍ତି । ଅଲେସ୍କି

କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଫେରିଆସିଲେ ସାରା ଉପଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କୁ କିଭଳି ଭାବରେ ଅଭିନନ୍ଦନ କରାଯିବ, ସେ କିପରି ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରିବ, ଭାବି ଭାବି ସେ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ । ମେରିନା ଏହିଭଳି ସ୍ୱପ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲା ବେଳେ ହଠାତ୍ କାହାର ଚିତ୍କାରରେ ଚମକି ପଡ଼ି ଦେଖିଲା ବେତାର ରୁମ୍‌ର ପରିଚାଳକ ଗୋଲେଭ୍ ବେତାର ରୁମ୍‌ରୁ ଚିତ୍କାର କରି ଦୌଡ଼ି ଆସୁଛନ୍ତି । ମେରିନାକୁ ସେ ବାରଣ୍ଡାରେ ଦେଖି ଆହୁରି ଜୋରରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ ।

“ବଡ଼ ବିପଦ ମିସ୍ ମେରିନା, ବଡ଼ ବିପଦ । ଆଲେକ୍ସି ବଡ଼ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହକୁ ସଜାଡ଼ି ସାରିବା ପରେ ତାଙ୍କ ରକେଟ ଯାନରେ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି, ଯା' ଫଳରେ ତାଙ୍କ ଯାନଟି ଅତି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ କଣା ହୋଇ ଯାଇଛି । ଫଳରେ ତାଙ୍କ ଯାନର ବାୟୁ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଉଛି । ଆଲେକ୍ସି ଏଠାକୁ ଖବର ଦେଇ ନ ପାରି ସେଇଠାରୁ ଖବର ପଠାଇଛନ୍ତି ଆମେରିକାକୁ । ସେଠାରୁ ଏହି ସମ୍ବାଦ ମାନମନ୍ଦିରରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । ଡାକ୍ତର ପାଲଭିନ୍ ଡାକିଛନ୍ତି ଅସ୍ଥାୟୀ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ କିପରି ଉଦ୍ଧାର କରାଯିବ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିବାପାଇଁ । ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ମିସ୍ ମେରିନା, ବେତାର ରୁମ୍‌କୁ । ମୁଁ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣେ ।”

ମେରିନା ଏହି ଖବର ପାଇ ବେତାର ରୁମ୍‌କୁ ଯିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତଳ ମହଲାକୁ ଯାଇ ଅନ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଏ ରକେଟ୍ ଯାନଟି ଧରି ଓ ସଙ୍ଗରେ କିଛି ଅମ୍ଳଜାନ ନେଇ ତଳ ମହଲାର ଦ୍ୱାର ଦେଇ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ସେ ଭାବିଲାନି ରକେଟ୍ ଯାନ କିପରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚଳାଯାଏ, ବା ବାଟରେ ଯଦି କିଛି ବିପଦ ଆପଦ ପଡ଼େ ତେବେ ସେଥିରୁ ସେ ଉଦ୍ଧାର ପାଇବ କିପରି ?

ବେତାର ରୁମ୍‌ରେ ମେରିନାକୁ ଅନୁପସ୍ଥିତ ଦେଖି ଉପଗ୍ରହ ସାରା ତାହାର ଅନ୍ୱେଷଣ କରାଗଲା । କିନ୍ତୁ କାହିଁ ମେରିନା ? ସେ ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼େ ଗଲା, ଭାବି ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ତେଣେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାପାଇଁ ବଡ଼ ରକେଟ୍ ଯାନ ସହିତ ଚାରି ପାଞ୍ଚଜଣ ବୈଜ୍ଞାନିକଙ୍କୁ ପଠାଇ ସେ ମେରିନାକୁ ପୁଣି ସାରା ଉପଗ୍ରହରେ ଖୋଜିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହ ହେଲା ମେରିନା କ'ଣ ତା ହେଲେ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାପାଇଁ ଏକାକୀ ଚାଲିଯାଇଛି ? ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଟେଲିସ୍କୋପିକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ମେରିନାକୁ ଠାବ କରିବାପାଇଁ । ଲେନା ଏହି ଖବର ପାଇ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଦୂରବୀକ୍ଷଣକୁ ବୁଲାଇ ମେରିନାକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲା । କିଛି କ୍ଷଣ ପରେ ଲେନା ଦେଖିଲା ଗୋଟିଏ ଅତି ଛୋଟ ଜଣିକିଆ ରକେଟ ଯାନ ଧାଇଁଛି ମାର୍ଟିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ । ସେଇ ଛୋଟ ରକେଟ ଯାନର ବହୁ ପଛରେ ଉପଗ୍ରହର ବଡ଼ ରକେଟ୍ ଯାନ ଛୁଟି ଚାଲିଛି । ପ୍ରଥମ ଛୋଟ ରକେଟ ଯାନଟି ଯେ ମେରିନାର, ଏହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ଲେନାକୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିଲାନି । ଭିନୋଗ୍ରେଡୋଭ୍‌କୁ ଏହି ଖବର ଦେବାରେ ସେ ବେତାର ରୁମ୍‌କୁ ନିଜେ ଯାଇ ରକେଟ ଯାନର ଚାଳକମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ମେରିନାକୁ ବାଟରୁ ଗୋଟାଇ ନେବାପାଇଁ । ମେରିନା ଯେଉଁଭଳି ଭାବରେ ଯାଉଛି, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଯେ ଦୁର୍ଘଟଣାର

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲୀନ ହେବ ଓ ମହାଶୂନ୍ୟରେ ସେ ଭାବ ସତ୍ତା ଲଭିଯିବ ଏଥିରେ ଆଉ କାହାରି ସନ୍ଦେହ ରହିଲା ନା ।

ମେରିନାର ରକେଟଯାନ ପଛରେ ବଡ଼ ରକେଟଯାନ ଧାଇଁଥାଏ । ଏହାର ଚାଳକ ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଦଳ ଉତ୍କଣ୍ଠା ଓ ଉଦ୍‌ବେଗ ସହ ଅଗ୍ରଗତି କରୁଥିବାରୁ ହଠାତ୍ ଦେଖିଲେ ମେରିନାର ରକେଟ୍ ଯାନରେ ଏକ ଅଗ୍ନି ଶିଖା ଝଲସି ଉଠିଲା । ମେରିନାର ରକେଟ୍ ଯାନରେ ନିଆଁ ଅସିଲା ବୁଝି ଭାବି ସେମାନେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ସେମାନେ ଯାନର ବେଗ ଅଧିକ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମେରିନା କିଛି ଗୁରୁତର ଆଘାତ ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ଯେପରି ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରି ପାରନ୍ତି ।

ମେରିନାର ଯାନ ବି ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଚାଲିଥାଏ । ରକେଟ୍ ଯାନରେ ନିଆଁ ବେଳକୁବେଳ ପ୍ରବଳତର ହେବାକୁ ଲାଗିଲା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀ ଦଳ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକରି ମଧ୍ୟ ମେରିନାର ଯାନକୁ ଧରି ପାରିଲେନି । କିନ୍ତୁ କିଛି ସମୟପରେ ମେରିନାର ଯାନର ଗତି କ୍ରମଶଃ କମି ଆସିଲା । ଏହା ଦେଖି ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଯାନକୁ ଅଧିକ ଜୋରରେ ଚଳାଇ ମେରିନାର ଯାନକୁ ଧରିପକାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଯାନଟି ପୋଡ଼ି ଯାଇ ଅର୍ଦ୍ଧ ଦଗ୍ଧ ଅବସ୍ଥାକୁ ଆସି ସାରିଲାଣି । ସେହି ଜଳନ୍ତା ରକେଟ୍ ଯାନ ଭିତରେ ମେରିନାର ଗୋଟା ସାରା ଦେହ ପୋଡ଼ି ଯାଇ ଅର୍ଦ୍ଧ ଦଗ୍ଧ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ରହିଥାଏ । ପ୍ରାଣବାୟୁଟିକ କେତେବେଳୁଁ ବାହାରିଯାଇ ସେହି ଅନନ୍ତ ମହାଶୂନ୍ୟ ଭିତରେ ମିଳାଇଯାଇ ସାରିଲାଣି । ସେମାନେ ମେରିନାର ସେହି ଅର୍ଦ୍ଧଦଗ୍ଧ ଶରୀରଟିକୁ ଆଣି ବଡ଼ ରକେଟ୍‌ଯାନରେ

ଥୋଇଲେ ଏବଂ ଆଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାପାଇଁ ଆହୁର ଜୋରରେ ଗଡ଼ିଗଲେ ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ଆଡ଼େ । ଦୂରରୁ ଦିଶୁଥାଏ, ସତେ ଯେପରି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହ ସହିତ ଆଲେସ୍କି ଓ ତାଙ୍କର ରକେଟ୍‌ଯାନ ପୃଥିବୀକୁ ବେଶ୍ ପରିକ୍ରମଣ କରିବାରେ ଲାଗିଛି । ମନେ ହେଉଥାଏ ଆଲେସ୍କି ଯେପରି ଆଉ ଉପଗ୍ରହକୁ ଫେରି ନ ଆସି ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହରେ ଥାଇ ପୃଥିବୀ ଗ୍ରହପାଖରେ ଘୂରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ସେମାନେ ଆହୁର ପାଖକୁ ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲେ ସେଥିରେ ସେମାନଙ୍କ ଆଖି ଖୋସି ହୋଇଗଲା । ଆଲେସ୍କିଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଯାନ ଭିତରେ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ସେମାନଙ୍କ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରହିଲାନି । ସେମାନେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଲେସ୍କିଙ୍କ ଶରୀରକୁ ଆଣି ବଡ଼ ରକେଟ୍‌ଯାନ ଭିତରେ ଶୁଆଇ ପରୀକ୍ଷାକଲାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ କେତେବେଳୁଁ ଆଲେସ୍କିଙ୍କର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ି ଯାଇଛି । ମରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆଲେସ୍କିଙ୍କୁ ଜୀବନ ସହିତ ଯେ ବହୁତ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣା ପଡୁଥିଲା ତାଙ୍କର ରକେଟ ଭିତରେଥିବା ଅବସ୍ଥାରୁ । ତାଙ୍କ ଦେହ, ହାତ ପାଟି, ନାକରୁ ଝଲକା ଝଲକା ରକ୍ତ ବାହାରି ତାଙ୍କର ଦେହ ସାକ ରକ୍ତାକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ରକେଟ୍‌ଯାନ ଭିତରୁ ବାୟୁର ହଠାତ୍ ଅପସାରଣ ତାଙ୍କର ଏହି ଆକସ୍ମିକ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ବୋଲି ଧରିନେବାକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିଲାନି ।

× × ×

ପ୍ରାନ୍ତୀୟ ରାଜଧାନୀରେ ସାତଦିନ ଧରି ଏକାଡ଼େମୀ ଅଫ୍ ଏଗ୍ରିକଲଚରର ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନ ସମାପ୍ତ କରି ମେରିନାଙ୍କ ବାପା ବୃଦ୍ଧ କୋଜେଲେସ୍କି ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକ ମଟରଯୋଗେ ଲେନିନ୍ ମାନମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ ଛୁଟିଥାନ୍ତି । ବାଟରେ ଯାଉଁ ଯାଉଁ

ମେରିନାଙ୍କ ମାଆ ପଚାରିଲେ, "ଝିଅ କ'ଣ ମାନମନ୍ଦିରରେ କାମ କରୁଛି ? ତୁମେ ପରା ସେଦିନ କହୁଥିଲ, ତାକୁ ସେଥର ତୁମେ ଏହି ମାନମନ୍ଦିରରେ ଦେଖା କରିଥିଲ ବୋଲି ?"

"ନା, ନା, ମୁଁ ତୁମକୁ କହିଥିଲି ମେରିନା ମହାଶୂନ୍ୟରେ ଏକ ଉପଗ୍ରହ ଭିତରେ ଗବେଷଣା କରୁଛି । ସେହି ଉପଗ୍ରହର ଡିରେକ୍ଟର ହେଉଛନ୍ତି ଆମ ଅଲେକ୍ସି । ସେ ବୁଢଜଣଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସେହି ଉପଗ୍ରହରେ ଆହୁରି ଅଠାବନ ଜଣ ପୁଅ, ଝିଅ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ବେଶ୍ ସୁଖ ଓ ସୁବିଧାରେ ସେମାନେ ସେଠାରେ ଅଛନ୍ତି । ଆମେ ସେହି ମାନମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ ଝିଅ ସହିତ ଦେଖାସାକ୍ଷାତ କରି ପାରିବା ଟେଲିଭିଜନ୍ ଭଳି ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ । ଝିଅ ଆମର ପୃଥିବୀଠାରୁ ଅଠର ହଜାର ମାଇଲ ଦୂରରେ ରହି ପୃଥିବୀ ଚାରିପାଖରେ ଘୂରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମକୁ ଜଣାପଡ଼ିବ ସତେ ଯେପରି ସେ ଆମ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ଆମ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛି । ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ମେରିନା ଯେ କେତେଖୁସି ହୋଇ ପଡିବ ତାହା ମୁଁ ଧାରଣା କରି ପାରୁନି । ଏଇତ ଜାନୁୟାରୀ ମାସ ହେଲା । ଆଉ ଚାରିମାସ ପରେ ମେ ମାସ ପହଞ୍ଚିଯିବ । ସେ ବୁହେଁ ଦୁଇମାସ ଲେଖାଏଁ ଛୁଟିନେଇ ପୃଥିବୀକୁ ଚାଲି ଆସିବେ । ଆମେ ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ବାହାଘର କରିଦେଇ ପାରିଲେ ବେଶ୍ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ । ଅଲେକ୍ସିଙ୍କର ବାପ ମାଆ ମଧ୍ୟ ବୋହୂ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ । ତେଣୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ବାହାଘର ନ କରି ଆଉ ଡେରି କରିବା କାହିଁକି ?"

ମେରିନାର ମା, ଝିଅର ଭବିଷ୍ୟତ କଥା ଭାବି ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ କହିଲେ, "ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଯେପରି ଭାବରେ ଭଲପାଅନ୍ତି,

ନ ଦେଖିଲେ କେହି ତାହା ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିବନି । ସେଦିନ କେତେଦିନ ଆଲେକ୍ସି ଘରେ ଥିଲି, ମେରିନା ନିଜକୁ ଭୁଲିଯାଇ ଆଲେକ୍ସି ସହିତ କେତେ ଆନନ୍ଦରେ ସେ ଦିନ କଟାଇ ଦେଇଥିଲା ତାହା ମୁଁ ଭୁଲିପାରୁନି । ସେ ଆଲେକ୍ସି ସହିତ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରେ ଯିବାପାଇଁ ମୋତେ ନ କହି କାବଲି ଘରୁ ପଳାଇ ଆସିଲା,ଦେଖିଲନି । ଭଗବାନ୍ ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ସୁଖରେ ରଖନ୍ତୁ, ତାଙ୍କଠାରେ ମୋର ଏତିକି ମାତ୍ର ମାଗୁଣି ।"

ମଠର କାଲାଇକୁମ୍ ଝପି ଅଲେକଜାଣ୍ଡର ଶୃଙ୍ଗ ଅଭିମୁଖେ ମୁହାଁଇଛନ୍ତି । ହଠାତ୍ ଆକାଶରେ ଦେଖାଦେଲା, ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ନୀଳବର୍ଣ୍ଣର ଆଲୋକ । କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହରୁ କୌଣସି ରକେଟ୍ ମାନମନ୍ଦିର ଅଭିମୁଖେ ଆସୁଥିବ ଭାବି ବୃଦ୍ଧ ଆଉ ସେ ଆଡ଼କୁ ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ପଥ ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱର ବିରାଟ ପର୍ବତଶ୍ରେଣୀ ଆଡକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇଲେ । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ବିରାଟ ଆକାଶଚୁମ୍ବୀ ପର୍ବତମାଳା ମନ ଭିତରେ କିପରି ଏକ ଅଜଣା ଭୟ ସଞ୍ଚାର କରୁଥାଏ ।

ମାନମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚି ମଠରରୁ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦରେ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି ମେରିନାର ବାପ ଓ ମାଆ ମାନମନ୍ଦିରର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲେ । ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ଅଫିସକୁ ଗଲେ ସେ ତାଙ୍କ ଝିଅ ଓ ଆଲେକ୍ସିଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରାଇ ଦେବେ । ଏହା ଭାବି ସେମାନେ ପାଲଭିନ୍‌ଙ୍କ ଅଫିସ ଆଡକୁ ସିଧା ସିଧା ଚାଲିଲେ । ଅଫିସ ଭିତରକୁ ପଶିଲେ ବେଳକୁ ପାଲଭିନ୍ ମ୍ଳାନ ମୁଖରେ ଅଫିସ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସି ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇ କହିବାକୁ ଲାଗିଲେ—

"ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି ଡକ୍ଟର, ସବୁ ଶେଷ ହୋଇ-ଯାଇଛି । ଆପଣମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ ଦେଖାଇବି ?"

ବୃଦ୍ଧ ବଡ ବିସ୍ମିତ ହୋଇ ପାଲଭିନ୍ଙ୍କୁ କହିଲେ, "ଆପଣ କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି ଡକ୍ଟର ?"

"ବୁଝିବେ କଅଣ ? ଆମର ସବୁ ଆଶା ଭରସା ସରିଯାଇଛି । ଦେଶ ସେମାନଙ୍କୁ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ହରାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମୃତ ଦେହକୁ ନେଇ କୃତ୍ରିମ ଉପଗ୍ରହ ଫେରି ଆସିଛି ମହାଶୂନ୍ୟରୁ ।"

"ଆପଣ କାହା କଥା କହୁଛନ୍ତି ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନି ଡକ୍ଟର ପାଲଭିନ୍ ? ମୋ ଝିଅ ମେରିନା ?" ବୃଦ୍ଧ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଆଉ କିଛି ପଚାରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

"ମେରିନା ଆଉ ଏ ଇହସଂସାରରେ ନାହିଁ ଡକ୍ଟର । ସେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଛାଡିଦେଇ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଚାଲିଯାଇଛି ଅପରପାରିକୁ । ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଲେକ୍ସି ବି— ।" ଏତିକି କହୁଁ କହୁଁ ଡିରେକ୍ଟରଙ୍କ କଣ୍ଠରୋଧ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଝିଅର ମୃତ୍ୟୁ ଖବର ଶୁଣି ମେରିନାର ମାତା 'ହୋ' 'ହୋ' ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ, "ମୋ ଝିଅ କାହିଁ, ମୋ ଝିଅକୁ ଆଣିଦେ କିଏ", କହି ସେ ଲେଟିପଡ଼ିଲେ ସେହି ଚଟାଣ ଉପରେ ।

—ଶେଷ—

ଅଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରର ଶୃଙ୍ଗସ୍ଥ ନବନିର୍ମ୍ମିତ ଆଲେକ୍ସି ସ୍କୋୟାର । ଦେଶର ଚାରିଆଡ଼ୁ ଅସଂଖ୍ୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଓ ଦର୍ଶକ ଧାଇଁ ଲାଗିଥାନ୍ତି ଏହି ସ୍କୋୟାରକୁ, ବିଜ୍ଞାନ ତଥା ଜାତିର ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସନ୍ତାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମ୍ମାନର ଶେଷ ଅର୍ଘ୍ୟ ଟେକି ଦେବାପାଇଁ । ମାନମନ୍ଦିରର କର୍ମ୍ମଚାରୀବୃନ୍ଦ ଏହି ସ୍କୋୟାରରେ ଆସି ହାଜର । ସ୍କୋୟାରରେ ଆଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କର ଦୁଇଟି ମାର୍ବଲ ତିଆରି ସ୍ମୃତି ମନ୍ଦିର । ରାଷ୍ଟ୍ରର ସହକାରୀ ଆକାଶଯାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ବୃଦ୍ଧ ଅଲେକ୍‌ଜାଣ୍ଡ୍ରର ମୋରୋ-ଜୋବ୍ ଏହି ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଉତ୍ସବରେ ପୁରୋଧା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥାନ୍ତି । ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସଙ୍ଗୀତ ବୋଲା ହେବା ପରେ ସହକାରୀ ମନ୍ତ୍ରୀ ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଭାଷଣ ପରେ ସ୍ମୃତିମନ୍ଦିର ତଥା ତନ୍ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଆଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କର

ଦୁଇଟି ବିରାଟ ତୈଳଚିତ୍ର ଉନ୍ମୋଚନ କରି ଉପସ୍ଥିତ ଜନତାଙ୍କୁ ଦୁଇ ମିନଟ୍ ଠିଆ ହୋଇ ନୀରବ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ପାଇଁ ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲେ । ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଉତ୍ସବ ଶେଷକରି ମୋରୋଜୋଭ୍ ବାହାରି ଆସିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି, ହଠାତ୍ ସହକାରୀ ମାର୍କିନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତ ଉପମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଏକ ବେତାରବାର୍ତ୍ତା ତାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ବାର୍ତ୍ତାଟି ପଢି ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ ଉପସ୍ଥିତ ଜନତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବା ପାଇଁ କହିଲେ—

"ଭାଇମାନେ,

ଆଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ଖାଲି ଯେ ଆମ ରାଷ୍ଟ୍ର ଦୁଃଖିତ, ତାହା ନୁହେଁ । ସୁଦୂର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁନେଇ ଗଭୀର ଶୋକଛାୟା ଖେଳିଯାଇଛି । ମୃତ ଆତ୍ମାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ସେ ଦେଶର ସବୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାରରେ ଆଜି ଦିନଟିକୁ ଶୋକଦିବସ ଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଉଛି । କେପ୍‌କାନାଭେରାଲ୍ ଠାରେ ସେମାନେ ଆଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କର ଅମର ସ୍ମୃତିକୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ମୃତିମନ୍ଦିର ତୋଳାଇ ମାର୍କିନ୍ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଏହି ଅମର ଆତ୍ମା ଦୁଇଟିର ଅଦ୍ଭୁତ ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗକୁ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ରଖିବା ପାଇଁ ପଶ୍ଚାତ୍‌ପଦ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି । ସେମାନେ ଠିକ୍ ଆମ ଭଳି ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେହି ସ୍ମୃତିମନ୍ଦିରଠାରେ ଏକତ୍ର ହୋଇ ଅମର ଆତ୍ମା ଦୁଇଟିର ସଦ୍‌ଗତି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାର ସଭାପତି ଏହି ତାରବାର୍ତ୍ତାଟି ଆମଠାକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ।"

ଏହା କହି ସେ ଚିଠିଟିକୁ ପଢିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।

"ଭାଇ ଓ ଭଉଣୀମାନେ,

ଅଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କର ଅକାଳ ବିୟୋଗରେ ଆପଣମାନେ ଯେ କେତେ ମର୍ମାହତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବେ, ତାହା ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ଶକ୍ତିର ବାହାରେ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଆକସ୍ମିକ ତିରୋଧାନରେ ସାରା ପୃଥିବୀ ଯେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି, ଏହା କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ମାତ୍ର । ମାର୍କିନ୍ ଉପଗ୍ରହକୁ ସଜାଡ଼ିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଅଦ୍ଭୁତ ଆତ୍ମତ୍ୟାଗ ତାହା ପୃଥିବୀର ଇତିହାସରେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାକ୍ଷରରେ ଲିପିବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥିବ । ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ଜାତି ଜାତି ଭିତରେ ଶତ ମତଭେଦ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନା ଯେଉଁ ଅପୂର୍ବ ଆଦର୍ଶ ଦେଖାଇ-ଦେଇଗଲେ, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆମେରିକାବାସୀ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ମନେ ରଖିଥିବେ । ସେମାନେ ଏହି ଆତ୍ମବଳୀ ଦେଇ ଦେଖାଇ ଦେଇଗଲେ, ଯେ ଆମେ ରୁଷୀ, ମାର୍କିନ୍, ଇଂରେଜ ବା ଭାରତୀୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମତଃ ହେଉଛୁଁ ମଣିଷ । ଆମେ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ହିଂସା, ଦ୍ୱେଷ, ପୋଷଣ କରି ମାନବ ସମାଜର ସତ୍ତା ଲୋପ କରିଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟିତ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ସେମାନେ ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗର ଯେଉଁ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ନିଦର୍ଶନ ଦେଖାଇଦେଇ ଗଲେ, ସେହି ଅମର ଆଦର୍ଶ ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କର ହୃଦୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁ ଏହାହିଁ ଆମରକାମନା । ପୃଥିବୀର ମାନବମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ "ଭାଇ ଭାଇ" ଏହି ଚିତ୍କାରରେ ସାରା ବିଶ୍ୱ ମୁଖରିତ ହେଉ । ଆମ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମତାନ୍ତର ରୂପକ ବିରାଟ ପ୍ରାଚୀର ଠିଆ ହୋଇଛି ତାହା ଚିରଦିନ

ପାଇଁ ସମାଧି ଲାଭ କରୁ, ଏହାହିଁ ଦୟାମୟଙ୍କଠାରେ ଆମର ପ୍ରାର୍ଥନା । ଇତି ।

ଆପଣମାନଙ୍କର ଭାଇ
ସ୍ୱାଃ ଏଫ୍. ସି. ହେନ୍
ସଭାପତି
ଆଲେକ୍ସି ଓ ମେରିନାଙ୍କ ଶୋକସଭା
କେପ୍‌କାନାଭେରାଲ୍

ଚିଠିଟି ଶୁଣି ସମସ୍ତଙ୍କ ଚକ୍ଷୁ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ସହକାରୀ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୋରେଗ୍ରୋଭ୍ ବାଷ୍ପ ଗଦ୍‌ଗଦ କଣ୍ଠରେ ମାର୍କିନ୍ ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତଙ୍କୁ ଭାଇ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରି କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ସହିତ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା—

ବିଶ୍ୱ-ଜନତା ଏକ ହେଉ ।
ବିଶ୍ୱ ଏକତାର ଜୟ ହେଉ ।।
ବିଶ୍ୱ ଶାନ୍ତି ଅମର ହେଉ ।।।

ମୁଦ୍ରାକର—ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର କର, ସାରସ୍ୱତ ପ୍ରେସ, କଟକ-୧—୧୯୫୮